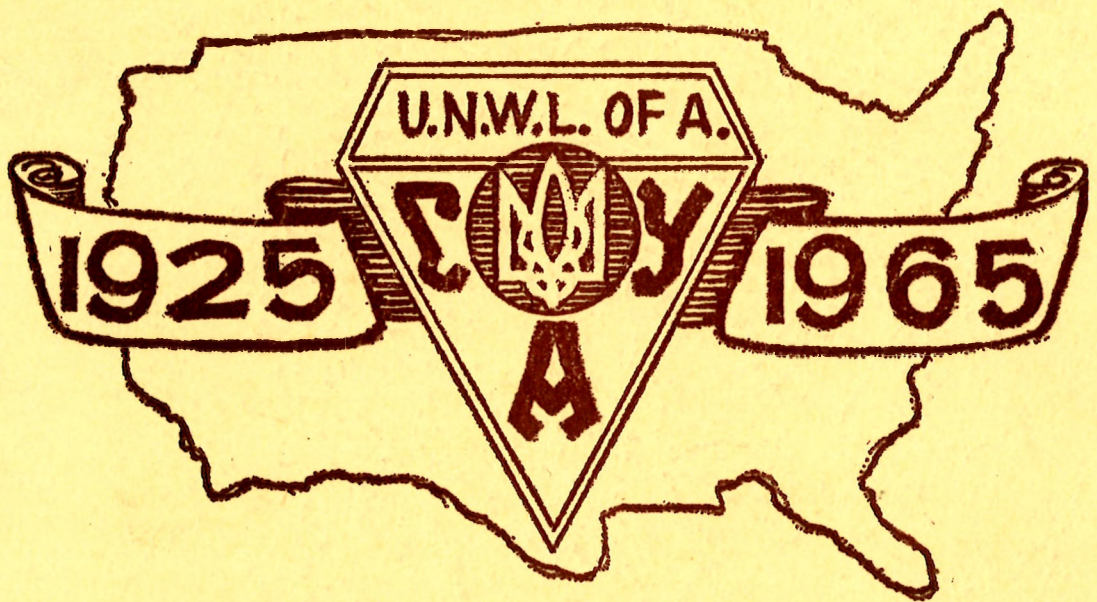

**ЦО-ЛІТТЯ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

**40th ANNIVERSARY
OF THE
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S
LEAGUE OF AMERICA**

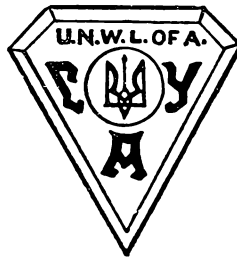
СОРОК РОКІВ

(1925 — 1965)

ПАМ'ЯТКОВА КНИЖКА XIV КОНВЕНЦІЇ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

26 - 28. листопада 1965

в Нью Йорку

FORTY YEARS

(1925 — 1965)

SOUVENIR JOURNAL

XIV CONVENTION

of the

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE

OF AMERICA, Inc.

November 26-28, 1965

New York, N. Y.

Друкарня В-ва „Америка“, 817 Норт Френклин вул., Филадельфія, Па., 19123

Олена Залізник
голова Світової Федерації Українських
Жіночих Організацій (СФУЖО)

П Р И В І Т

З нагоди 40-літнього Ювілею Союзу Українок Америки пересилаю щире і повне признання для Головної Управи і її Голови Олени Лотоцької, для Окружних Рад і всього Членства за їх довголітню ідейну і видатну працю.

Сорок років праці для поставленої мети, для організаційного охоплення і об'єднання українського жіноцтва, розсіяного по всіх просторах великої американської країни, що стала новою батьківщиною — і рівночасно праця для великої ідеї, для моральної і матеріальної допомоги державницьким визвольним змаганням України, це цілий ряд поважних осягтів, таких як 20 літ видавання журналу, як двигнення пам'ятника Лесі Українці, як придбання в Філадельфії власного

дому української жіночої організації, як дальший зріст організаційної мережі, хоч немає допливу нових сил із Старого Краю.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, що недавно обходила 15-ліття свого існування, завдячує своє постання зрозумінню і активній піддержці США, в якого доміви знайшла гостинне приміщення від перших днів існування. Тому в імені Управи СФУЖО і своїм власнім складаю щире подяку, і з нагоди 40-літнього ювілею США бажаю Управі і Членству дальших великих успіхів і вдоволення з виконаних всіх добрих задумів.

Боже Вам допомагай!

Олена Залізник

Конвенційний Комітет XIV. Конвенції СУА в Нью Йорку

Сидять: Д. Гентиш, К. Пелешок, І. Падох, Н. Чапленко, М. Ржепещька. — Стоять: М. Душник, В. Бачинська, К. Рак, О. Процюк.

Сорок років

КРИЗЬ ПЕРШІ ПОЧАТКИ (1925—1932)

Поміж переселенцями, що пливли з наших земель на переломі 19. і 20. століть до Америки, було багато молодих дівчат і жінок. Вони осідали в наших осередках разом із своїми братами чи чоловіками або й просто земляками. Тут — перемагаючи тугу за рідним краєм — ставали до найтруднішої праці на прожиток. Гуртувались здебільшого коло своєї парохії і приносили їй користь у сестрицтвах чи Апостольстві Молитви. Про працю в жіночій організації до того часу мало знали.

Щойно на початку 20 ст. зауважуються спроби об'єднатись в окреме жіноче товариство. Таким було т-во „Розвій“ у Нью Йорку, що постало в 1916 р., чи Союз Українських Жінок, заснований у Шикаго в 1918 році. Ці товариства проіснували лиш кілька літ. Вони були відблизком оживленої діяльності української іміграції в тому часі. Всеукраїнський сойм, що відбувся в 1917 році в Нью Йорку, Український День, що його влаштовано в більших наших осередках — все це притягало жіноцтво й проходило з його масовою участю.

Одначе щойно 1921 рік можна вважати справді творчим. Тоді то в Нью Йорку постала Жіноча Громада, товариство, що розгорнуло пізніше чималу діяльність у тому місті. А в Шикаго засновано Запомогове Т-во Українських Жінок, що також проіснувало довгий час. У Дітройті постало жіноче то-

вариство „Просвіта“, що існує до сьогодні. У них згуртувались жертвенні одиниці, що вміли витривати. Їх приклад заохотив інші місцевості. У 1924 р. постала Жіноча Секція при Укр. Дем. Клубі в Нью Йорку, в 1925 р. Т-во „Українська Жіноча Поміч“ там же, а в 1927 р. Т-во „Жіноча Громада“ в Асторії. Жіноцтво змагало до вияву у своїй громаді, шукаючи в ній свого власного поля праці. Відчувалась також потреба об'єднання сил і вже незабаром до того прийшла нагода.

У травні 1925 р. мав відбутися конгрес Міжнародної Жіночої Ради у Вашингтоні. Українська Жіноча Національна Рада з осідком у Празі, що її очолювала Софія Русова, була членом Міжнар. Ради. З огляду на те, та й на потребу міжнародніх зв'язків, треба було уможливити участь українських представниць у Конгресі. В тій цілі Жіноча Громада в Нью Йорку скликала 5. квітня 1925 збори своїх членок із співучастю представниць інших жіночих товариств. Ухвалено позичити між собою 250 дол на оплату подорожі делегатки з краю і створено комітет, що мав дальше цією справою зайнятись. На чолі його станула Юлія Шустакевич, секретаркою стала Олена Лотоцька, а скарбничкою Катерина Шутаківна.

Відпоручницею Української Жіночої Національної Ради стала Ганна Чикаленко-Келлер, бо делегатці зі Львова (нею була Марія Бачинська-Донцов) польський уряд

відмовив пашпорту. Делегацію доповнили місцеві українки: Олена Лотоцька від Жіночої Громади і згаданого комітету, Юлія Яремова від Жін. Секції Укр. Дем. Клубу і Осипа Яремівна, як гість. Оце представництво мало нагоду виступати на Конгресі і забирати слово в різних справах. Але зустріло й непередбачені труднощі. Членство в Міжнар. Жін. Раді було основане на державному принципі, а в тому часі українська держава вже не існувала. Отже неприхильні нам чиники піднесли справу викреслення нас із ряду повноправних членів. Нашій делегації вдалось справу відсунути для розгляду в окремій комісії, що й закінчилось в 1928 р. остаточною відмовою в членстві.

Але тоді ще не було тієї загрози. І коли українська делегація повернулася до Нью Йорку, її з радістю зустріли членки жіночих товариств. Улаштовано віче, на якому учасниці Конгресу розказали про його перебіг. А на тому вічу Ганна Чикаленко-Келлер піднесла думку-пораду, щоби в Америці заснувати самостійну жіночу організацію. Для тієї цілі повинні існуючі вже товариства об'єднатись у центральну організацію, що дало б їй початок. Для дії на американському ґрунті це конечно, а для допомоги рідному краю — корисне. Думка ця прийнялась і так у червні 1925 р. відбуто знов нараду представниць жіночих товариств та й затверджено цю постанову. Для нової організації прийнято назву Союзу Українок Америки. Першою головою стала Юлія Шустакевич, секретаркою Олена Лотоцька, а скарбничкою Катерина Шутак. По кількох місяцях Юлія Шустакевич уступила, а на її місце обрано Юлію Яремову. У тому складі Управа СУА почала працювати.

Союз Українок Америки створили тоді 5 жіночих товариств. Це були: Жіноча Громада в Нью Йорку (тепер 1 Відділ СУА), Українська Жіноча Поміч у Нью Йорку (3 Відділ СУА), Жін. Секція Укр. Дем. Клубу в Нью Йорку (4 Відділ СУА) і 2 жіночі Відділи „Січі“ з Нью Йорку і Ньюарку.

Початок був добрий. Товариства мали за собою один успішний спільний виступ, членки себе знали, мали вже досвід у громадській роботі і змагання до об'єднання було загальне. Але на тому шляху чекало органі-

зацію ще багато труднощів, що виявились пізніше.

Перед Управою СУА зарисувалось поважне завдання. Це було — накреслити плян дії, що вимагала об'єднаних сил. А водночас скріплювати організацію внутрі та поширювати її. Ясно було, що це вимагало часу та великого вкладу праці. Бо в Союзі Українок Америки знайшовся в основному молодий елемент без великого досвіду в громадській роботі. Та й проявлялись тут і там відосередні тенденції, що до тепер не дозволяли закріплюватись більшим починам.

Нагода до спільного виступу скоро знайшлася. Вже в 1926 р. Союзові Українок Америки вдалось здобути місце в виставці американського товариства “Women's Arts & Crafts”. Ця виставка різних жіночих виробів у готелі Астор була подією в тодішньому житті Нью Йорку. Управі СУА коштувало великих зусиль осягнути тут свій власний стенд, бо ж у нас ще не було зв'язків і виробленого імени. Але виробы народного мистецтва, що їх виставлено, здобули загальний подив. Це був перший видимий успіх з об'єднання сил. Рівночасно це навчило нас, що маємо із чим іти перед американську публіку: зразки нашого народного мистецтва усюди нам промостять шлях. Однак для таких виступів ми повинні придбати окрему стилеву збірку виробів народного мистецтва, щоб не користуватись випадковими речами. І хоч не могли цього відразу здійснити, проте стали працювати в тому напрямку.

Але й у внутрішнє скріплення треба було вложити багато праці. А тут виринула організаційна проблема. Членами СУА могли стати не тільки існуючі вже товариства, а й гурти осіб, що творили б нові Відділи СУА. Це становило певну трудність, бо подорожні члени зголошувались прямо до Централу і вимагали свого оформлення. Спершу їх реєструвалось, щоб пізніше згуртувати разом в один Відділ. Але тому, що не було ще досвіду в організованому житті, то це гуртування не йшло легко. Згодом це переборено, спочатку дрібною організаційною роботою, а потім під впливом зовнішніх подій.

Другою нагодою для спільного виступу — була допомога рідному краю. Уже в 1926 р. СУА вислав Союзові Українок у Львові 100 дол. на покриття коштів делегатки на Конгрес Міжнар. Жін. Союзу в Парижі. Окремою пожертвою Централі і Відділів уможливлено письменниці Ользі Кобилянській побут у купелях для скріплення здоров'я.

Але найбільше потрясла українську громаду вістка про жахливу повінь, що навистила схили Карпат восени 1927 р. Катастрофа простяглась на велику частину Галичини. Почалась акція допомоги. Відіми СУА взяли на себе збірку грошей і одягу. Акція захопила всіх, бо ще живою була в душах усіх пам'ять про матеріальну недостатку нашого села.

Ця допомога продовжувалась у 1928 і 1929 роках. В тому часі постали два нові Відіми СУА, що було доказом його росту.

Велике оживлення в ряди жіноцтва принесла об'їздка Олени Кисілевської в 1929 р. Їм'я її було вже відоме завдяки газеті „Жіноча Доля“, що її вона видавала. Недавно тому вона була обрана сенатором до польського союму від населення Галичини. Управа СУА привітала її святочним прийняттям 29 жовтня 1929 р. Під час своїх виступів в наших осередках вона особливо зверталась до жіноцтва, закликаючи догуртування в рядах СУА. Як здібна й популярна бесідниця, вона вміла захопити, заіграти жіноцтво до громадської праці.

Велике напруження викликала вістка про „пацифікацію“ Галичини, що її проводило польське військо восени 1930 р. Руїнування українських станиць, побиття громадських діячів, нищення українського майна глибоко затривожило українську громаду за океаном. Союз Українок Америки відгукнувся на ті вістки дня 20. листопада 1930 р., творячи Медичний Допомоговий Фонд. Для цієї цілі створено окремий Комітет під проводом д-р Неонілі Пелехович. Через нього вислано згодом кількасот доларів до Народньої Лічниці. Також вислано невелику суму на жіночий виборчий фонд у Львові й запроtestовано телеграмою проти польського терору до Ліги Націй.

Перша діюча Управа СУА у 1925—1930 рр.
Стоять зліва до права: Юлія Ярема, голова, Катерина Шутак, касієрка, Павлина Авраменко, містоголова. — Сидить: Олена Лотоцька, секр.

Українське громадянство проводило — окрім допомогесі — ще й протестаційні акції. В цьому жіноцтво брало активну участь, відвідуючи віча, демонстрації, маршуючи в походах. Це дало змогу до зустрічей і промов. Воно теж активізувало жіноцтво і в 1931 р. створились Віділи в Бейоні, Йонкерсі і Джерзі Сіті.

До того часу Управа СУА працювала в тому самому складі. Та внаслідок уступлення Юлії Яремової з посту голови Управу переобрано. Головою стала Олена Лотоцька, містогловозю Павлина Авраменко, секретаркою Катерина Шутак-Кедровська, а касієркою Марія Ленчук.

Управа зрозуміла, що окрім виступів назовні й допомоги рідному краю потрібна праця над членством. Йому треба було дати змогу проявити себе в діяльній культурі, піднести себе освітньо. Ще в 1929 році Централь влаштувала при допомозі школи танків Авраменка гарний обхід у День Матері. Згодом звичай влаштовувати День Матері загально прийнявся. Дальше полум'яні

слова Лесі Українки, дали підставу до концерту в її честь. А вшанування трагічної постаті Ольги Басараб стало тут обов'язком, бо в рідному краю не можна було її імені згадати. Щоб поширити знання члєнок, влаштовано низку лекцій на політичні теми, що їх виголосили представники різних політичних угруповань. Д-р Неоніля Пелехович провела кілька доповідей на здоровні теми.

Тут треба згадати ще один почин, що хоч йому не судилось здійснитися, проте виразно свідчив про громадську чуйність нашого жіноцтва. Бажаючи зберегти молоде покоління при громаді, Управа застановилась над тим, як можна би забезпечити всі громади навчанням української мови. В тій цілі звернулась до парохій з пропозицією — спровадити певну кількість учителів із краю. Про їх забезпечення і влаштування школи подбали б Відділи СУА. Ця думка не знайшла відгуку у тодішніх громадах і так не здійснився почин, що був би скріпив наше поселення на десятки літ.

Все це дало доказ росту і сили молодій організації. Однак настав час, щоб їй дати більший виступ і розголос. Це й виявилось у намірі Управи — скликати в 1932 р. Перший Жіночий Конгрес в Америці.

Конгрес назначено на 28., 29. і 30. травня 1932 р. Вістка про це перейшла через нашу пресу і трапила на добрий ґрунт. Впродовж перших п'яти місяців створилось 12 нових Відділів, а окрім того 23 жіночи товариства увійшли в контакт із Централєю, щоб пізніше стати членами СУА. І так до Конгресу готувалось 29 Відділів СУА, а на самому Конгресі їх число зросло до 42-ох.

Для підготовки Конгресу вибрано окремий Конгресовий Комітет під головуванням Юлії Яремової. Вона ж відкрила Конгрес дня 28. травня у залі Народного Дому в Нью Йорку та представила Управу СУА. На залі було 58 делегаток Відділів та різних жіночих товариств. Прибули й гості з Канади, а саме Савеля Стечишин, голова Союзу Українок Канади, Доця Янда, касієрка СУК-у, Анна Йонкер і С. Дершко від Укр. Жін. Клубу у Вінніпегу і Т. Кройтор, вчителька. До президії увійшли — Стефанія Абрагамовська,

голова, д-р Неоніля Пелехович і А. Лятишевська, містоголови, Павлина Авраменко і Дорота Маційовська, секретарки.

Другий день 29. травня був виповнений доповідями. Про „Організацію українського жіноцтва в Америці та його участь в американських і міжнародних організаціях“ говорила Олена Лотоцька, про „Українську жінку і народне мистецтво“ — Павлина Авраменко. Дальше — доповідь про „Українську жінку в минулому й сучасному“ (англійською мовою) виголосила Маруся Бек, а про „Роллю жінки в житті нації взагалі, а української зокрема“, відчитала Галя Фенчизька. Про „Українську жінку-робітницю в Америці“ промовляла Стефа Абрагамовська, а на тему „Будучність України в руках української жінки“ говорила укр. мовою Маруся Бек.

Третього дня нарад 30. травня відбулась ділова Сесія Конгресу. Звітувала голова О. Лотоцька й інші члєнки Гол. Управи, управителька Медичного Фонду, касієрка Конгресового Комітету. По дискусії над звітами приступлено до вибору нової Гол. Управи. Зложила також звіт Статутова Комісія, предложивши Конгресові проект статуту СУА. На кінці відчитано резолюції, що їх Конгрес ухвалив.

Звіт управительки Мед. Фонду д-р Неонілі Пелехович відкрив засяг цієї акції, що дала Нар. Лічниці 1.636 дол. Проведено її на те, щоб Нар. Лічниця в разі такого чи подібного нещастя, яким була „пацифікація“, була засоблена в ліки та могла допомогти населенню. Комітет Медичного Фонду працював від 30. листопада 1930 р. аж до часу Конгресу.

Вечірня сесія була присвячена представницям інших організацій. Промовляли гості з Канади — Савеля Стечишин і Анна Йонкер, звітуючи про свою працю і свої пляни. Доповідь на тему „Українські жіночі організації на еміграції“ відчитала Катерина Гупалова. Спільна вечеря, що відбулась у готелі Комодор, гостила видатних американських гостей. По вечері промовляли Роз Еделман від Міжнародної Ліги Миру і Свободи, письменниця Фенні Гирст, представниця Міжнар. Жін. Ради Г. В. Мілліген

і YWCA Г. М. Бремер, а також Савеля Стечишин з Канади.

Промова Савелі Стечишин включала також пропозицію співпраці між обома сестриними жіночими організаціями. Це й дало пізніше спонуку до тісних і приязних взаємин.

До нової Гол. Управи увійшли: Олена Лотоцька голова, Анета Кмець із Йонкерсу і Анастасія Рибак з Філадельфії, містоглови, Анастасія Вагнер з Джерзі Ситі, секретарка, Марія Боднар із Нью Йорку, рек. секретарка, Стефа Абрагамовська з Нью Йорку, касієрка. Референтками стали: д-р Неоніля Пелехович, міжнародніх зв'язків, Катерина Шутак, пресовою, Марія Ленчук, конвенційною.

До Контрольної Комісії увійшли: Ірина Гундяк із Трой, Н. Й., Анна Боївка з Маганой Плейн, Па. і Емілія Угорчак із Джерзі Ситі, Н. Дж.

Резолюції цього Конгресу відзеркалили настанову організаторок і учасниць. Поруч привіту борцям за волю України та заклик до жіноцтва в Америці гуртуватись в рядах СУА — виявлено тверду настанову нав'язати тісний контакт із американським жіноцтвом. Ухвалено взяти участь у Шикагівській Міжнародній Виставі в 1933 р. і виступити на Міжнар. Конгресі Ліги Миру і Свободи, що мав відбутися там же. Рівнож постановлено скріпити зв'язки з жіночими організаціями в рідному краю, а передусім із Укр. Жін. Союзом у Празі і Союзом Українок у Львові. Окрему увагу присвячено тлеканню народного мистецтва, як у домах членок так і Відділах СУА. Виставки нар. мистецтва мали усвідомлювати нашу громаду і американський світ про багатство нашої культури. Покладено натиск на виховання дітей в українському дусі, в цьому мали допомогти школи українознавства, притулки і курси танків. Звернено увагу на працююче жіноцтво, що повинно усвідомити собі свої права і спільно з американським робітництвом боротись за кращу долю працюючих. Зокрема треба дбати про те, щоб молодь не дала використувати себе несовісним підприємцям.

Ці всебічно накреслені постанови Конгресу свідчать про підготовленість проводу та зрозуміння всіх потреб хвилини. Конгрес став справжнім виявом пробуджених сил жіноцтва. Він показав провідні сили, масову участь, здібних дискусанток, приплив молоді. Союз Українок Америки став організацією крайового значення. Сім років організаційного життя підготувало українську жінку й показало їй нові обрії. Вона сміло сягнула по те, що досі було недосяжним — самостійна участь у громадському житті. Тепер уже кожному стало ясно, що жіночі секції і прибудівки — не дадуть повного вияву жіночих сил. Тільки в самостійній жіночій організації може вповні розвинутиись жіноча особистість і внести свої цінності у громадську скарбницю.

Факт, що перший жіночий конгрес відбувся в Нью Йорку, теж мав своє значення. Великий світовий центр стягнув багато жіноцтва, а й жіночі організації Канади приділили йому належну увагу. До того участь видатних гостей американського жіночого світу надали йому значення і блиску. Завдяки тому Конгресу знайшов відгук в американській пресі.

Закінчуючи цей перший етап Союзу Українок Америки не можна не згадати людей, що його формували. Вони були рушійною силою, якій допомагали або й перешкоджували зовнішні обставини.

Перша Управа СУА, що з невеликими змінами провадила організацію 7 літ, була справжнім мотором цієї розбудови. На першому місці слід поставити першу секретарку, а пізнішу голову СУА Олену Лотоцьку. Своїм даром промовця, вмінням єднати з людьми, терпеливістю й запалом вона перемагала всі труднощі тих років. Довголітня голова СУА Юлія Яремова мала відповідну діловість і витримку, потрібну в такому трудному почині. Її знання людей і погідна влада причинювались до росту СУА. Дальші співробітниці — Катерина Шутак-Кедровська, Павлина Авраменко і Марія Ленчук також вложили багато праці і доброї волі в те діло.

На початку 1933 р. заіснували події великого значення, що широко відбилися в діяльності СУА. Це були — Світова Виставка в Шікаго і жахливий голод, викликаний примусовою колективізацією в Україні.

Як відомо, в Світовій Виставі українська громада взяла видатну участь, побудувавши свій окремих павільйон. Союз Українок Америки створив окремий комітет під головуванням Олени Лотоцької для співучасті в тому ділі. Завданням СУА було — виставити повну збірку виробів народного мистецтва в найкращому виконанні. Для цієї цілі замовлено в кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові збірку виробів, що мала репрезентувати всі галузі нашого домашнього виробництва. Кошти виконання цієї збірки виносили 2.250 дол. На цю суму мали зложитись Відділи, сплачуючи по 25 долярів.

І дійсно, ця збірка, що її вислано зі Львова прямо до Шікаго, була однією з кращих на Світовій Виставі, коли говорити про мистецький рівень і якість виконання. Для влаштування її виїхала туди голова СУА, получивши це з організаційною об'їздкою. Повернувшись із цієї дороги, скликала інформаційне віче в Нью Йорку, де зложила звіт із виставки і своєї поїздки, а Марія Гребанецька зreferувала справу голоду в Україні. Так ці дві головні події року сполучилися в одне. На тому ж вічу постановлено zorganizувати допомогову акцію голодуючим при допомозі Медичного Фонду. Пізніше заложено для цієї акції окремий комітет. Але це не було єдиною реакцією СУА. Централь розіслала Відділам англійські летючки про голод в Україні з дорученням передати їх своїм конгресменам та домагатись акції в Вашингтоні. Один із конгресменів, Копелман, сам родом із України, на тій підставі запитав про голод міністра загр. справ Літвінова, що саме прибув до Вашингтону. Літвінов передав цю справу амбасадорові ССРСР Сквірському, що заперечив існування голоду.

Цей факт живо обговорила американська преса.

Перебуваючи на Світовій Виставі в Шікаго Олена Лотоцька взяла участь у з'їзді Національної Ради Жінок Америки. Це був черговий наш крок у бік цієї видатної централі американського жіноцтва.

Коли етнографічна збірка повернулася назад до Нью Йорку, вирінула потреба власної домівки СУА. Організація її пекуче потребувала. Для цієї цілі винаймлено кімнату в укр. парохіяльному домі, де 13. січня 1934 року відбулося святочне відкриття. Наявність великої й гарної збірки спонукала Управу до використання її в Нью Йорку. У лютому ц. р. влаштовано виставку в Колумбійському університеті, а дещо пізніше в Інституті YWCA. Це було сполучене з невеликою програмою, що включала доповідь Олени Лотоцької англ. мовою та виступ танцюристів В. Авраменка.

В організації вже відчувався доплив тут народженого членства. Воно вносило новий спосіб думання і більш діловий підхід у роботу організації. Одначе справи рідного краю вже не були йому такі близькі, як старшим членкам, що там вирости. Цей подвійний підхід до програми СУА вимагав деякого узгодження. Треба було застосувати це як у Гол. Управі, так і в Відділах СУА. Цим зайнялась містоглова Анета Кмець, що по якомусь часі перейняла провід організації.

До впорядкування справ організації належала теж інкорпорація СУА, щоб Союз Українок Америки міг репрезентувати українське жіноцтво й перед американською владою. Це сталося 6. травня 1935 р. Чартер СУА підписали — Анета Кмець, Анастасія Вагнер, Юлія Ярема, Стефа Абрамовська, Анна Колтон і Емілія Угорчак.

Наспіла II. Конвенція СУА. Дня 26. травня 1935 з'їхалось у Нью Йорку 50 делегаток. Діюча голова Анета Кмець висловила їм признання за дотеперішню працю. Дякуючи за великі пожертви на потреби рідного краю і будову церков і нар. домів в Америці вона пригадала також konieczність підтримати власну організацію. Централь, що

має широко плянувати роботу і репрезентувати нас перед американським світом, повинна мати забезпечений бюджет. Це вперше покладено натиск на господарську сторінку нашої організації. Для улегшення контакту з туг народженнями введено уряд англомовної секретарки.

II. Конвенція СУА вибрала таку Управу: Анастасія Вагнер, голова, Юлія Ярема, Стефа Абрагамовська, Катерина Ділай, містоголови, Анета Кмець, англомовна секретарка, Пелагія Дембіцька, українська секретарка, Анастасія Рибак, гол. організаторка. До Контр. Комісії увійшли: д-р Неоніла Пелехович-Гайворонська, Катерина Шутак-Кедровська, Пелагія Горна і Катерина Стефанович. Медично-допомоговий фонд зостався під управою д-р Н. Пелехович-Гайворонської.

Розпочалась нова каденція Головної Управи. Вона не мала такого оживленого початку, як попередня. Але події і труднощі того часу мали свою питому вагу.

Гол. Управа СУА почала з дбайливістю добрих господинь свою працю. Перш усього восени 1935 р. зладила плян праці на кожен місяць і розіслала його Відділам. Потім виголовила відзнаку СУА у формі шпильки, що її мала носити кожна Союзянка, як видимий знак своєї приналежности. Щоб використати збірку нар. мистецтва, поручено її до використання Відділам і ті охоче для вистав збірку випозичали.

Почалась підготовка до 150-их роковин американської конституції. Анета Кмець очолила комітет участі в тому святі. Він зладив коротку програму свята, яку розіслано Відділам, а копію разом із резолюціями переслано Національному Комітетові Вшанування Конституції у Вашингтоні.

Катастрофічна повінь в різних частинах Америки дала підставу для допомогоюї роботи. Медично-Допомоговий Фонд призначив 200 дол. для українських родин, що потерпіли в тих околицях. З нагоди подорожі Юлії Яремової до Європи передано Софії Русовій подарунок від СУА, а через Євгена Вирового дарунок для Музею Визвольної Боротьби у Празі.

У цій каденції СУА стались події, що пізніше мали певне значення для дальшого шляху СУА. У жовтні 1935 р. 4 Відділи СУА у Дітройті об'єднались у Центральний Комі-

тет, що його згодом перезвано на Філію СУА. Метою її було встановити кращий контакт між Відділами і репрезентувати СУА перед американським світом. На чолі Філії станула Анна Стецько. Це був почин, що його викликала організаційна потреба і вона мала пізніше оправдатись у формі Окр. Рад СУА.

Другим фактом того часу було заснування й діяльність Українського Золотого Хреста, другої жіночої організації на американському терені. Це сталося ще давніше, бо вже в 1933 р. заснувалась Жіноча Секція ОДВУ. Але в 1935 р. вона вже набрала розгалуження і провела кампанію допомоги для краю. В засаді можна було заснування такої організації, що об'єднувала націоналісток, отже мала політичне забарвлення, тільки повітати. Не так воно пізніше проявило себе в практичній роботі.

І так наспіла III. Конвенція СУА, що відбулась у Філадельфії дня 29. і 30. травня 1937 р. Виголошено доповіді про жіночу пресу в Америці, про працю серед молоді, про завдання українсько-американського жіноцтва.

Наради проходили ділово і зосереджено. Контакт із Відділами, керування їх працею вимагали великої уваги, що й виявилось у дискусії і в резолюціях. Вперше висловлено потребу поділити організацію на округи для взаємного порозуміння і співпраці та скликування окружних з'їздів для обговорення організаційних справ. Виявилось, що організація потребує вироблених організаційних сил і їх треба би здобути різними заходами. Найкраще вдержувати тісний контакт із Союзом Українок у краю та Союзом Українок Канади, щоб обмінюватись досвідом. Добре було б також вислати молодих дівчат при допомозі стипендії до рідного краю, щоб потім користати з їх придбаного знання.

Заслужовують на увагу також резолюції у справах культ. освітніх і нар. мистецтва. Конвенція поклати натиск на піднесення освітнього рівня членок різними засобами. Тут повинні б допомогти курси самоосвіти, доповіді, читання книжок і бібліотеки. Плекання народнього мистецтва може стати також важливим притягаючим засобом, що піднесе наш побут і захопить молодь. Центральна повинна в майбутньому присвятити цим ділянкам велику увагу й виготовити практичні

вказівки такої роботи. Резолюції закінчено ухвалою змагати до власного пресового органу, що показався в праці конечним.

До нової Гол. Управи увійшли: Анастазія Вагнер, голова, Олена Штогрин і Стефа Абрагамовська, містоголови, Пелагія Дембіцька, українська секретарка, Анета Кмець, англomовна секретарка і скарбничка.

До Контр. Комісії вибрано: Параскеву Седюк, Катерину Стефанозич і Юлію Піщак.

Розпочалась нова каденція, що мала вмістити багато більше подій від попередньої. Започатковано її поділом організації на 9 округ, яких осередком були міста — Нью Йорк, Філадельфія, Дітройт, Бостон, Бофало, Шикаго, Пітсбург, Трой, Міннеаполіс. Округи охоплювали Відділи в місцевості і найближчій околиці. Для взаємного контакту й намічення найближчих завдань вони мали раз на рік або й частіше відбувати Окружні З'їзди. Окрім того в окрузі мала бути ексекютива, що мала за завдання — організувати нові Відділи, скріплювати контакт між Відділами й централею, допомагати Централі виконувати пляни праці. Пляни своєї праці і звіти ексекютива мала присилати Централі до одобрення.

Так здійснилась постанова Конвенції, що змагала до кращого охоплення Відділів. Прикладом послужила тут Філія СУА в Дітройті, що вже сповняла завдання посереднього звена між Централею й Відділами. Тепер цей засіб поширено на цілу країну. Але чи вдалось досягнути того, побачимо пізніше.

У виконанні ухвал Конвенції уміщено заклик про створення пресового фонду, що служитиме для видання власного часопису. Цим започатковано акцію, що зазнала багато успіхів і невдач, але вкінці довела до цілі.

У травні 1938 р. відбувся перший Окружний З'їзд у Дітройті. Був добре підготований і пройшов із успіхом. Показалось, що в окрузі є здібні сили з великим досвідом. Від Централі прибула Олена Штогрин, містоголова, що говорила „Про жіночий рух у Галичині“. Окрім неї промовляла Катерина Ділай, організаторка Гол. Управи на тему „Організування жіноцтва в рядах СУА“, а значення освіти для української жінки реферувала Маруся Бек.

Філія СУА в Дітройті проявила себе ще в іншому напрямку. Потреба виступів і показів нашої культури навела її на думку придбати свою власну збірку народного мистецтва, як це колись зробила Централя. Тому за посередництвом Матері Северини Парилле ЧСВВ, що об'їхала Америку з преродною збіркою, Філія СУА закупила ряд народніх строїв і предметів, при допомозі яких влаштувала восени 1938 р. виставку в Інтернаціональному Інституті.

Та повернімось до 1937 р. Великою новою для СУА було створення Всесвітнього Союзу Українок у Львові. Там у днях 12.—14. жовтня відбулись наради представниць зорганізованого жіноцтва із різних частин України й еміграції, в яких щасливим збігом обставин могла взяти участь Олена Штогрин, містоголова СУА, що саме виїхала на відвідини до рідного краю. Там розглянено завдання українського жіноцтва у тодішній ситуації, особливс в виховній діяльці, в напрямі консолідації національних сил та продовжування зв'язків на міжнародньому ґрунті. До Гол. Управи ВСУ увійшла О. Штогрин. Централя СУА дістала офіційне повідомлення про перебіг нарад та ухвалений правильник. Познайомившись із тим Ексекютива приступила в члени і вислала свою вкладку. Таким способом Союз Українок формально об'єднався з сім'єю українського зорганізованого жіноцтва.

Услід за тим ще одна справа привернула увагу Централі. У краю розпочалась акція викупу Дому Лесі Українки в Колодяжному на Волині. Централя звернулась із закликом до Відділів, щоб провести збірку на ту ціль.

Ці акції скріпили контакт СУА з жіночим рухом у краю, що до тепер більше полягав на допомогових акціях. Тепер Союз Українок Америки став рівнорядним членом у сім'ї українського організованого жіноцтва і міг зачерпнути з того джерела. Тим більше вразила Централю СУА вістка, що наспіла весною 1938 р. зі Львова. Звідтіля повідомлено, що польська влада розв'язала там Союз Українок. Це пройняло всіх Союзянок великим жалем за довголітнє надбання українського жіноцтва. Ексекютива СУА негайно повідомила про те всі Відділи і закликала їх до влаштування протестаційних віч та зборів.

Окружний З'їзд у Дітроїті включив таке віче у свою програму і вже 14. травня була про те вістка в місцевій пресі. А 4. червня скликано велике віче в Нью Йорку. Промовцями були — А. Вагнер, голова, О. Штогрин, містоголоза, А. Кмець, секретарка, Олімпія Гамкало від „Об'єднання“, М. Боднар від Ліги Української Молоді, С. Галичин від Укр. Зол. Хреста і А. Гладун. Окрім того промовляло ще декілька громадських діячів. У промовах усі домагались справедливості для українського народу, вказуючи на недавній акт польської сваволі. При кінці віча відчитано й ухвалено резолюції, які вислано до пані Е. Рузвелт, секретаря Кордела Гола, секретарки Френсис Перкінс, до Ліги Націй у Женеві, до польського уряду у Варшаві, до Нац. Ради Жінок Америки в Нью Йорку, до посла Ріса Дейвіса в Англії. В американській пресі появились обширні згадки про це віче.

Щоб піддержати Союз Українок у Львові не лиш політичними заходами, Центральна розпочала збірку на цілі СУА. Відділи щедро відгукнулись і в скорому часі вислано до Львова біля 500 дол.

Велику полегшу принесла вістка про те, що польська влада у вересні т. р. відкликала розв'язання СУ. У сумі різних заходів, що їх ведено в тій справі, напевно мав деяке значення розголос, що його спричинив Союз Українок Америки. Це ще більше усвідомило СУА потребу тісного зв'язку та взаємодопомоги між українськими жіночими організаціями в краю і заграницею.

У доповненні цих відомостей слід згадати про те, що й у Філадельфії відбулось з кінцем травня 1938 протестаційне віче. Тут було в тому часі 6 Відділів СУА, що створили комітет під головуванням Олени Штогрин. З віча вислано також протестаційні телеграми до держ. секретаря Кордела Гола, польського амбасадора в Вашингтоні і прем'єрів Англії і Франції. Після віча Комітет не розв'язався, а постановив залишитись на постійне, як Окружна Рада, у виконанні постанов 3. Конвенції СУА. Першою його головою стала Олена Штогрин.

Правда, на початку Окр. Рада мала певні труднощі, бо місцеві Відділи не відразу зрозуміли її призначення і добачували в тому

Екзекутива СУА в каденції 1939-41:

Сидять справа до ліва: Анета Кмець, голова, Анна Колтон, касієрка. — Стоять справа до ліва: Олена Мудрик, містоголоза, Соня Микитка, секретарка.

певне втручання в їх дію. Але Управа Окр. Ради заохочувала й переконувала. Збори Окр. Ради були ведені змістовно і цікаво. Через те представниці Відділів приходили охоче й згодом Відділи переконались про потребу такого центру.

Взаємини з американським світом проявили себе Святом роковин американської Конституції у 1938 р. та підготовою до Світової Виставки у Нью Йорку. На відкритті святкування у Вашингтоні СУА заступали А. Вагнер, голова і А. Кмець, англомова секретарка. З нагоди того святкування розіслано Відділам книжечки про американську конституцію й іншу літературу того роду.

Світова Виставка мала відбутися в 1939 р. Тут українці не дістали окремого місця, як це було в Шікаго в 1933 р. Одначе всі українські організації постановили підготувати Український День, в якому СУА теж мав узяти участь. У зв'язку з тим Управа бажала доповнити збірку нар. мистецтва новими виробами. Переговори з Т-вом „Рідна Школа“ у Львові завершилися закупом на суму 500 дол. Український День відбувся 18. червня 1939 та вимагав великої підготовки й уваги.

Найбільш помітною політичною подією того часу було постановня Карпатської України. З нагоди створення автономної КУ Управа вислала у листопаді 1938 р. до прем'єра с. Августина Волошина привітального листа. Ще давніш почалась у Відділах СУА збіркова акція на цілі молоді держави, що дала поважну грошову суму. Заходом подій вся українська громада слідувала з запертим відходом. У квітні 1939 р. Управа СУА одержала від Президії Всесвітнього Союзу Українок із Праги листа, що інформував її про допомогну акцію місцевих українців для збігців. Їх приміщення й прохарчування на першій порі вимагало великих фінансових засобів. З Фонду Медичної Допомоги вислано їм негайно 100 дол., а до Відділів вислано заклик, щоб і вони помагали.

Вже нагрянув час IV. Конвенції СУА, що мала відбутись 27. травня 1939 у Нью Йорку.

IV. Конвенцію відкрито 27. травня 1939 у Міжнар. Інституті в Нью Йорку. До президії увійшли — Стефа Абрагамовська, як голова, Олена Штогрин, містогорова, С. Ковбаснюк і А. Кізіма секретарки укр. мовою і Р. Шутович і К. Васко, секретарки англ. мовою. Виголошено доповіді: „До молоді“ Р. Шутович (англ. мовою), „Завдання Союзу Українок Америки“ Олени Штогрин і „Свій до свого“ Катерини Кузьми. Розгорілась оживлена дискусія, особливо на організаційній темі. Виявилось, що вже згадана організація жінок-націоналісток, що прийняла пізніше назву Укр. Зол. Хреста, утруднює організаційну роботу СУА. Здавалось би, що є праці доволі для обох організацій, а головне — ще є велика кількість нікми неохопленого жіноцтва. Але організатори УЗХ не завжди дотримувались тих засад і це пройняло Конвенцію глибоким жалем.

Слідували звіти Управи. Окрім згаданих уже осягів у звітньому часі стверджено приєднання 8 нових Відділів СУА. Це були радісні підсумки, що вказували на дальший ріст організації. Це й відбилось пізніше в резолюціях Конвенції.

Вислухавши доповідь Анни Бойко у справі жіночої преси в ЗДА, ухвалено зробити умову з часописом „Америка“, де мала двічі в місяць друкуватись сторінка СУА. Редакторкою її вибрано Олену Лотоцьку.

У резолюціях Конвенції закликано до єдності, покладено натиск на понадпартійність СУА і остережено жіноцтво перед роздрібленням сил. Це виявилось конечним в наслідок ситуації в терені. Окрему увагу присвячено молоді та її включенню в ряди СУА. Молодь, каже резолюція, стоїть на роздоріжжі й потребує піддержки старших у виборі шляху, яким вона має йти. Тут повинен провід організації виробити до неї відповідний підхід, щоб викликати зацікавлення своєю працею й притягнути її.

Ухвалено видати Ювілейну Книгу з нагоди 15-ліття СУА. Також постановлено запросити на об'їздку Відділів Мілену Рудницьку, голову СУ зі Львова, або іншу представницю СУ. Війна перешкодила в цьому замірі.

До нової Управи СУА увійшли: Анета Кмець, голова, І. Козаченко, А. Бойко і А. Мазур, містоголови, О. Швед українська, а О. Мудрик англ. мовна секретарка, С. Микитка, фін. секретарка, А. Колтон, скарбничка, О. Штогрин, гол. організаторка.

До Контр. Комісії увійшли: А. Бодак, К. Костецька і К. Кузів.

Незабаром розрядилась світова буря, що в формі війни мала шалити кілька років над землею кулею. Це розірвало контакт СУА із рідним краєм, а передусім із тамешніми жіночими організаціями, хоч деяке листування з поодинокими громадськими діячками ще продовжувалось. Отже видання пресового органу СУА стало ще більш пекучим, відколи крайові жіночі часописи перестали виходити. Тому видано заклик до Відділів, щоб складали гроші на підтримку Вісника СУА, сторінки в „Америці“. Перший листок появилсь 11. листопада 1939. Він змістив передову на тему війни в Європі, плян заснування Окр. Ради СУА в Нью Йорку, заповідження ювілею СУА у 1940 р. і повідомлення про нові Відділи — 55 у Рочестері, 56 у Бофало і 57 у Дірборні.

Вибух 2. світової війни поставив перед Гол. Управу поважні завдання. Хоч Америка ще не вступила у війну, проте наше поселення було пов'язане родинними й громадськими зв'язками з рідним краєм і відчувало

воєнну тривогу. Наспів лист із Праги, що повідомив про розв'язання Укр. Жін. Союзу німецькою окупаційною владою. Тим припинив своє існування останній організований жіночий гурт в Європі.

Це й виразила редакторка СУА у числі з 28. грудня 1939 р. Вона пригадувала членству обов'язок діяти і працювати, коли в рідному краю жіноцтво засуджене на мовчанку.

Отже треба було діяти. Наближався 1940 рік, а з ним 15-ліття СУА. Годилось відзначити ці роковини, щоб зробити підсумки та намітити напрямні на майбутнє. Це й відбулось дня 3. березня 1940 р. у формі святочної вечері. Свято відкрила Анета Кмець, голова, відчитала привіт від Юлії Шустакевич, першої голови СУА, а потім промовили дальші голови — Юлія Ярема, Олена Лотоцька, Анастасія Вагнер. Запрошеними промовцями були — д-р Лука Мишуга і адвокат Марсел Вагнер. Цей ювілей Управа завершила, влаштуваючи в Нью Йорку радіопередачу про СУА. Окрім того розіслала заклик до Відділів — відзначити цей ювілей на своєму терені.

Ще один організаційний почин можна занотувати в тому часі. У січні 1940 р. відбулись основні заг. збори Окр. Ради СУА в Нью Йорку. Дотепер цей осередок обходився без неї, маючи на місці Централю СУА. Однак досвід Дітройту і Філадельфії виявився корисним і Відділи Нью Йорку пішли тим слідом. На чолі Окр. Ради стала Юлія Яремова. Ухвалено вступити в члени Федерації Жіночих Клубів, де Окр. Раду мала репрезентувати Іванна Бенцаль.

Та й інші Окр. Ради гарно розвивались. Обидві Окружні Ради перевели Окружні З'їзди і виказували гарні осяги в праці. Наприклад Окр. Рада СУА у Дітройті впровадила святкування Дня Української Жінки. Це була популярна імпреза в парку з гарною програмою, що стягала великі маси народу. А знов Окр. Рада у Філадельфії запланувала кожного місяця в іншому Відділі просвітні сходи. Це значить — включала у ділову програму зборів — доповідь і дискусію. Також в інших ділянках Окружні Ради себе корисно проявили. Восени 1939 р. Окр.

Рада СУА провела показ писання писанок в Інтернаціональному Інституті Дітройту, а Окр. Рада СУА у Філадельфії влаштувала показ моди з приміненням народнього орнаменту в Інст. Інституті того міста. Покази були такі успішні, що їх мусіли повторити в інших місцях. На чолі Окр. Ради СУА у Дітройті були по черзі Анна Ганиш і Ірина Козаченко, а у Філадельфії Олена Штогрин і Анна Бойко.

Українська громада в Америці готувалась до більш інтенсивної політичної дії. Дня 25. травня 1940 мав відбутись Конгрес у Вашингтоні. Перед тим представниці Управи СУА А. Кмець, голова і О. Лотоцька, редакторка Вісника, взяли участь у нарадах Конгресової Ради у Філадельфії. Управа СУА видала в квітні обіжник, яким закликала Відділи висилати делегаток на Конгрес. Відділи відгукнулись численно і в Конгресі взяло участь кільканадцять представниць СУА. При цій нагоді делегація СУА в складі А. Кмець, А. Вагнер і А. Бодак передали пані Еллінор Рузвельт, дружині президента, різьблений таріль та пам'ятну табличку з відповідним написом.

З вибухом війни оживилась праця Американського Червоного Хреста. Спершу вона йшла в напрямі допомоги жертвам воєнного лихоліття. АЧХ звернувся з закликом до жіночого населення Америки, прохаючи підтримки в цій справі й поодинокі членки СУА, а згодом цілі Відділи на те відгукнулись. Це розвинулося згодом у велику галузь діяльності СУА в часі війни.

У лютому 1940 р. наспіла з Праги вістка, що дня 5. лютого померла почесна голова Всесвітнього Союзу Українок Софія Русова. Разом із повідомленням наспів ще лист від неї, що його вона подиктувала перед смертю своїй дочці. У ньому подала точне звітлення з розподілу допомоги, що її одержав ВСУ для збігців із Карпатської України. Екзекутива відбула жалобне засідання і постановила вшанувати пам'ять Покійної окремим концертном.

Це відбулось у Нью Йорку дня 9. червня 1940 р., а Окружні Ради у Нью Йорку і Філадельфії влаштували це 2. червня. Із листування з громадськими діячами в Празі ви-

ринула думка — видати дещо із спадщини Софії Русової. Вибрано її працю про опис України у творах письменників. Доручено Олені Лотоцькій приладити рукопис до друку.

Із того листування залишилась у пам'яті порада Зінаїди Мірної, секретарки Всесвітнього Союзу Українок. На її думку центр керування українським жіночим рухом повинен тепер перенестися за океан, де є провідні сили й активні жіночі організації.

Атмосфера війни згущувалась і все громадянство з тривогою слідувало за її подіями. Також і для Союзу Українок Америки настало більше навантаження, бо — підготовка до V. Конвенції С.У.А. Вісник С.У.А. вмістив заклик голови А. Кмець дня 13. березня 1941, яким вона заповіла Конвенцію на день 30. травня т. р. Вісник пригадував Відділам, що вони повинні прислати свої проекти в формі короткого реферату. Дня 27. березня А. Кмець повторила цей заклик англійською мовою з окремою увагою для молодечих Відділів. У тому ж числі О. Штогрин розглянула потребу створення власного часопису, коли на рідних землях жіноча преса перестала виходити.

У Вістях С.У.А. з 10. квітня 1941 Анна Мазур, молодеча містогорова вмістила заклик до молодечих Відділів, заохочуючи їх до участі й активізації. Взагалі молодечі Відділи творили немов окрему групу усередині С.У.А. Показалося, що вони вимагають окремого підходу і зрозуміння. Тому дня 16. квітня 1941 скликано в Нью-Йорку окремий З'їзд Молодечих Відділів. Проводила його А. Мазур, містогорова, а промову на організаційні теми виголосила Анета Кмець. Прибули представниці Відділів: 51, 52, 53 і 61 з Нью-Йорку й околиці і зложили звіт про своєї праці. У дискусії виявились домагання молодих членок. Вони мали дещо йнакше поняття про завдання С.У.А. і старались внести його у програму. А що Вісник нелегко їм був доступний, то вимагали, щоб половина статей друкувалась англійською мовою.

Труднощі Гол. Управи згущувались. Окрім проблеми молодечих Відділів, що їм треба було знайти належне місце в програмі і дії

С.У.А., певний клопіт справляли перешкоди економічного порядку. Власна дсмівка в Нью-Йорку та видавання Вісника С.У.А. наклали на Централю певне зобов'язання. Хоч зобов'язано Відділи до влат на пресовий фонд, проте вони правильно не приходили. Уже в 1940 р. довелося йти на переговори з часописом „Америка“, щоб обнизив кошти друку. Тепер щораз трудніше було втримати ту нашу сторінку, а вона була конче потрібна. Отже дня 10. березня Гол. Управа й Окружна Рада С.У.А. скликали нараду Відділів Нью-Йорку у цій справі. Її відкрила Іванна Бенцаль, а промову виголосила А. Кмець. У ній вона старалась з'ясувати погребу більш інтенсивної праці й підготовки та вторядкування фінансів Централі.

Для завершення цієї каденції Гол. Управа задумала ще один почин. Уже здавна організація відчувала потребу власного прапора, що репрезентував би її в маніфестаціях чи походах. До цього зміряла її енергійна голова. Користаючи з об'їздки Єпископа Кир Івана Бучка по Північній Америці, задумала включити посвячення прапорів у програму найближчої Конвенції Союзу Українок Америки.

Дня 30. і 31. травня 1941 відбулась V. Конвенція С.У.А. в Нью-Йорку. Її відкрила А. Кмець, голова С.У.А. У цій вступній промові голова пригадала важку хвилину, в якій Конвенція відбувається. Рідний Край поневолений, весь дорібок останніх років знищений. Провідні сили караються по тюрмах, на Сибірі або пішли в підпілля. В обличчі таких потрясень, що їх переживає наш народ, тим більший і пильніший наш обов'язок — служити йому. У тьку хвилину посвячення наших прапорів, до чого ми вже давно змагали, набирає подвійного значення. У сполучі синьо-жовтого прапору із зоряним, що незабаром стануть перед нами, бачимо наше призначення й завдання. Відразу приступлено до посвячення прапорів С.У.А. Його доконав Прэосв. Кир Іван Бучко, передаючи потім американський прапор Анеті Кмець, а український Стефі Абрагамовській. Глибоко патріотичною промовою Владика вияснив символістичне значення того чину. Від прапорів йшли стрічки до делегаток Від-

ділів на залі, що були кумами і це зробило їх співучасниками того свята. Виголошенням вірша о. Ст. Мушійчука, написаного з тієї нагоди, закінчено цю святочну дію.

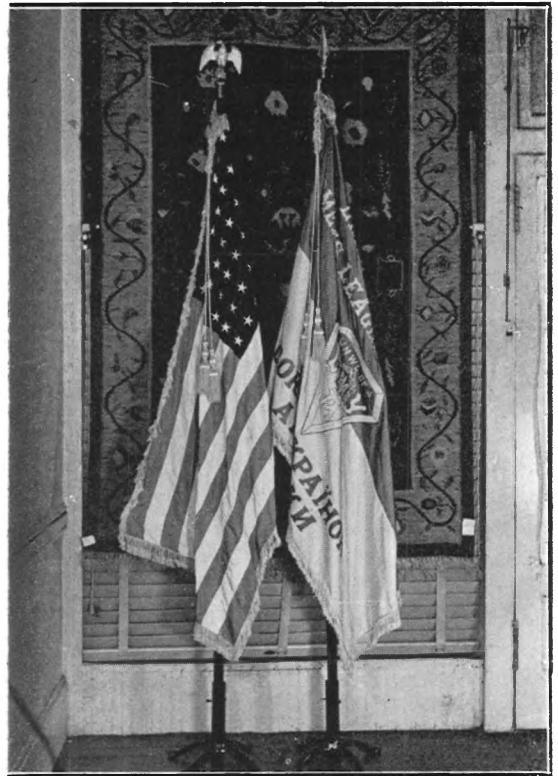
Слідувала ділова частина Конвенції. До президії вибрано Олену Штогрин головою, Стафу Абрагамовську містоголовою, Ангеліну Банах і Катерину Кузьму секретарками в українській, а Анну Мазур і Марію Анну Вагнер в англійській мові. Пополудне заповнили звіти делегаток Відділів. Увечорі, на бенкеті, що був получений із концертом Михайла Голинського, промовляла голова Федерації Жін. Клюбів у Нью Йорку М. Троллок та представники українських організацій.

Ранішня Сесія 31. травня розпочалась доповіддю Анастасії Вагнер п. н. „Організаційний Фонд США“. В ньому доповідниця старалась з'ясувати потребу такого фонду та конечність підтримки його для дальшого росту організації. Слідували звіти О. Штогрин, гол. організаторки, О. Лотоцької, редакторки Вісника США, Екзекутиви США і Комісій та належна потім дискусія. Увечорі д-р Неоніла Пелехович-Гайворонська виголосила доповідь на тему „Мати вдома“.

Того ж дня відбулись вибори нової Управи. Уже під час дискусії виринула думка, що Централя не все мусить мати осідок у Нью Йорку. В інших осередках є також здібні до проводу одиниці, і перенесення Централі до іншої місцевости дало б їй новий поштовх. Це спонукало президію зарядити тайне голосування для вибору голови, щоб усі могли беззастережно виявити свою волю. Коли вже буде обрана голова, тоді легко буде дібрати відповідну Екзекутиву.

У голосуванні перемогла кандидатура голови Анети Кмець. Її віддана робота в останній каденції та перевага делегаток Нью Йорку перерішили в її користь. Округи Дітройту і Філадельфії, що змагались за перенесення Централі мусіли уступити. Жаль тільки, що огірчені цією невдачею вони не погодились увійти до Гол. Управи.

До нової Управи: увійшли: Стефа Абрагамовська, Ольга Коник, Марія Анна Вагнер, містоголови, Стефанія Ковбаснюк, рек. сакретарка, Анна Мазур, кор. секретарка,

Прапори США, посвячені на V. Конвенції США в 1941 р.

Анна Годованська, фін. секретарка, Катерина Стефанович, касієрка. Гол. організаторкою вибрано Марію Полевчак. Комісії очолили: І. Бенцаль мистецтва, А. Колтон Конвенції, М. Марусевич статуту, О. Мудрик пресову.

До Контр. Комісії увійшли — Петронеля Костецька, Анна Бодак, Софія Кузів.

Почесною членкою вибрано Юлію Яремову.

Резлюції V. Конвенції: У них відзеркалялись виразно три справи:

1. Дбання про допомогу збігцям в Європі, вістки про яких доходили спорадично з Франції, Швейцарії й інших країн. Ухвалено домагатись від української громади проведення спільно Допомогового Дня.

2. Велику увагу приділила V. Конвенція українському шкільництву. Українські цілоденні школи можуть стати запорукою збереження українського духа серед тут наро-

женої молоді. Тому треба змагати до створення й підтримки їх.

3. Потреба власного часопису виявилась пекучою. Ухвалено приступити до видання такого від початку 1942 р., устійнивши навіть формат і вигляд.

На цьому закінчується огляд V. Конвенції СУА. Вона пройшла серед трудної воєнної атмосфери в очікуванні дальших подій. Гол. Управа могла похвалитись певними досяганнями, як веденням Вістей СУА, створенням Окр. Ради СУА в Нью Йорку, ростом молодечих Відділів, придбанням власних прапорів. Але втрата сполуки з рідним краєм та активізація членок в праці Американського Червоного Хреста творили певну перешкоду. До того в обох Окружних Радах СУА вирости здібні сили, що змагали до проводу. Це могло заважити на дальшому ході праці Централі.

— — — — —
І справді! Якось блідо й без розмаху розпочалась нова каденція СУА. Правда, вже 28. серпня 1941 Вісті СУА пишуть „Знову до праці“, де намічують завдання на найближчий час. Дня 23. жовтня появился заклик Анети Кмець, перевибраної голови, де на першому місці поставлена потреба створення Допомогового Фонду, що мав би послужити потребуючим у рідному краю. Цей фонд мав би зберігатись при Централі СУА аж до часу, коли буде змога передати його по призначенню.

Але видно було, що на Гол. Управу налі турботи. У заклик з дня 27. листопада порушена справа власної преси. Ухвала V. Конвенції щодо видання власного часопису мала б уже незабаром бути виконана, а тут немає чим вирівняти довгу в „Америці“ за Вісті СУА! Разом із охотою до часопису не йшли в парі пожертви Відділів. Ще не було в них повного зрозуміння цих потреб.

І так довелось Вісті СУА припинити. Подякою Централі для редакторки Олени Лотоцької закінчилась ця форма пресової служби СУА. Вісті СУА появлялись 2 роки й 3 місяці і, за словами Анни Бойко, „проорали ниву організації“.

Велика шкода, що не вдалось зтримати їх дальше. Бо хоч СУА прямувала до власного пресового органу, то ще для того не настав час. А брак цієї пресової трибуни організація незабаром дошкульно відчула.

Згущення воєнної атмосфери відчувалося все більше. У Вістях СУА з 13. листопада 1941 р., появился заклик за вступленням у члени Американського Червоного Хреста. Це було включенням у загально-американську кампанію й тут уже заохочувано не лиш членок, але й Відділи СУА до тієї участі. Війна нагнала, а потреба хвилини наказувала.

Допомога Відділів і членок ішла в ряжках загального пляку АЧХ. Це була добровільна робота в швальнях і при збірках, що вимагала багато людських сил. Пізніш це була підписка воєнних цінних паперів (бондів), до чого Відділи зголошувались. А потім, коли Зедичені Держави Америки зключилися в війну, участь вояків українського походження ще тісніше зв'язала членок СУА з долею Америки.

І справді, не проминув місяць від того заклику, коли цілим світом потрясла вістка про вибух німецько-советської війни! Це спрямувало очі всіх на наші землі, де вона толовно проходила. А для українців це стало ще одним струсом, бо вже незабаром дійшли сюди вістки про жахливі жертви, що їх поніс наш народ. Попередні арешти й вивози зблідли в виду маскри в'язнів на тюремних подвір'ях.

Вже в Вістях СУА з 14. серпня 1941 появился заклик Анети Кмець, перевибраної голови. Боліючи з приводу цього нещастя, вона звернулась до Відділів СУА, щоб у день 7. вересня відслужили в цілій країні Панахиди за ті нещасні жертви советського терору. Окрім того повідомила про виготовлення листа-апелю до президента Рузвелта, що його вишле Централя й повинні спрямувати всі Відділи до Білого Дому. Цей лист, уміщений у Вістях СУА з 25. вересня 1941 домагався, щоб президент вплинув на советську владу у напрямі припинення переслідування многостраждального українського народу. А також домагався допущення

Міжнародного Червоного Хреста на території, де живуть виселені українські люди.

Цей крок був доказом солідарності американських українок із долею переслідуваних у рідному краю. Він був також доказом їх вироблення й дипломатичного хисту, що в ситуації назріваючої американсько-советської приязні знайшла такий вираз для своїх заходів. Відділи поклонились у молитві за неповинні жертви і шукали дальшого способу допомоги.

Вступлення З'єдинених Держав Америки в 2. світову війну намітило для нашого поселення новий етап. Перш усього перервався всякий, хоч і слабкий контакт із рідним краєм, що був тепер під німецькою окупацією. ССРС став союзником Америки і втішався її підтримкою і допомогою. Це могло привести до складних ситуацій в роботі СВА. Та й війна заторкнула членок СВА безпосередньо, покликуючи їх синів на поле бою.

Помимо цих хвилюючих познач тривоги й занепаду були й прояви росту. Дуже корисно розвивалась праця в Окружних Радах СВА. У Дітройті відбулось кілька виставок нар. мистецтва на американському терені. У червні т. р. відбувся День Української Жінки з „обжинками“. Та найбільший успіх мало Свято Книжки, влаштоване у грудні в Інтернаціональному Інституті. Як головну доповідницю запрошено Олену Лотоцьку, редакторку Вістей СВА з Філадельфії. Це був перший того роду показ культури етнічної групи й Інтернаціональний Інститут відмітив це на користь українців. У Філадельфії рік пройшов також дуже оживлено. У січні 1941 повторено виставку народного мистецтва, яка перед тим була влаштована в Інтернаціональному Інституті, в Клубі Вірменських Жінок. Окрім того Олена Лотоцька мала доповідь із невеликою виставкою перед студентством Темпл університету. У червні Окр. Рада СВА провела з великим успіхом День Української Жінки з промовою Анни Бойко та виведенням гагілок у програмі. А в вересні введено цікаву новину — виступ у радіопрограмі. По черзі всі голови звітували про працю своїх Відділів.

Окр. Рада в Нью Йорку не мала змоги проявити себе так широко в осідку Централі. Але й вона взяла участь у весняній виставці Федерації Жіночих Клубів дня 6. березня 1941. На запрошення Ради там виступила група молодих танцюристок із Відділу в Джерзі Сіті.

Участь вояків українського походження ще тісніше зв'язував членок СВА з долею Америки. В наших осередках творились Клуби Воєнних Матерей, що дбали про контакт із тими вояками. Дня 19. вересня 1942 заснувався такий Клуб у Філадельфії. Почин до того дала Окружна Рада СВА.

Непомітно наспів 1943 рік і треба було готуватись до VI. Конвенції СВА. Темою її намічено „З'ясування важних повоєнних проблем, що будуть вимагати нашої організаційної спільности“. Конвенція мала відбутись 4., 5. і 6. вересня в Нью Йорку.

І так відкрито VI. Конвенцію СВА дня 4. вересня в залі св. Юра. Центральною доповіддю Конвенції було Клявдії Олесницької „Союз Українок Америки й його завдання після війни“.

Найцікавішою організаційною проблемою Конвенції була роль і значення Окружних Рад. Вже впродовж останніх років виявилось, що Окружні Ради Дітройту й Філадельфії незвичайно активні, гуртують добрі сили й дають почин до нових і цікавих акцій. Одначе це могло стати загрозою неузгіднення певних починів з Централєю. Тому Конвенція присвятила тому новому званові велику увагу. Первісно Окр. Ради постали тільки для цілі координувати певні виступи Відділів СВА в одній місцевості. Та з часом виявилось, що вони могли б підтримувати Відділи в роботі або виконувати якусь спеціальну програму. Над тим Конвенція живо дискутувала, одначе постанови не винесла.

Другою організаційною темою Конвенції було творення молодечих Відділів. Багато членок СВА клопоталось тим, щоб їх дорослі дочки увійшли в ряди організації. А що вони краще почувались би й працювали у своєму гурті, то знов порушено цю справу. Закінчено її постановою, щоб ко-

жен Відділ старався урухомити молодечий Відділ у своїй місцевості.

Знов виринула справа власного часопису. Всі гаряче підтримали цей плян і широко й охоче дискутували про фінансову сторінку. Ще була в пам'яті неспроста — вдержати Вісті СУА. Відділи не вив'язались із свого зобов'язання вплатити по 25 дол. річно в 1941 і 1942 рр. Отже постановлено вимагати від них цієї влати, щоб поповнити пресовий фонд. А потім змагати до власного видання.

Велику увагу приділила Конвенція впорядкуванню фінансів організації. Вплачування належностей не все йшло гладко, зрозуміння для фінансової бази Централі ще не було повне. Фіскальний рік організації закінчувався 30. червня. Отже треба змагати до того, щоб у тому часі кожен Відділ вирівняв свою оплату, що складалась із засадничої вкладки (10 дол.) організаційного фонду (5 дол.) і конвенційного фонду (5 дол.).

На Конвенції виринуло питання чи має СУА включитись у програму праці Українського Повоєнного Комітету, що має з'їхатись у Пітсбургу, чи творити власну програму праці в тому часі. По довшій дискусії устійнено, що СУА приступить до співпраці, коли намічена програма буде йому відповідати і коли СУА дістане належне представництво у загаданому Комітеті.

Нова Управа: Олена Лотоцька, голова, пп. Олен Штогрин, Марія Сена, Анна Бодак, містоголови, п-і Олена Мудрик, молодеча містоголова, п-ні Анна Сивуляк, рек. секретарка українська, п-ні Олена Василенко, рек. секретарка англійська, п-ні Павлина Панамаренко, фін. секретарка, п-ні Марія Баб'як, касієрка.

Референтури (Комісії) перейняли: п-ні Клявдія Олесницька, організаційну, п-ні Анета Кмець, зв'язків, п-ні Анна Бойко, нар.

мистецтво, п-ні Анастасія Вагнер, резолюційну, п-і О. Горбаль, пресову.

Контр. Комісія: пп. Т. Костик, К. Стефанович, М. Марусевич.

— — — — —
VI. Конвенцією СУА закінчився певний етап праці, що тривав 10 літ. У ньому виринули як у Централі, так і в Окр. Радах — нові постаті, що допомогли формувати це 10-ліття. Тут треба знов згадати Олену Лотоцьку, що провадила СУА в незвичайно активному 1933 р., а потім у Вістях СУА надала йому напрям. Знов поруч неї вибились на перше місце — Анастасія Вагнер, Олена Штогрин і Анета Кмець. Це були провідні сили, що найбільше праці вложили в тому етапі СУА. Поруч них треба згадати Стефу Абрагамовську і Марію Марусевич, а з тут народженох Анну Мазур і Олену Мудрик. В Окружних Радах проявили себе: Анна Стецько, Анна Ганиш, Ірина Козаченко у Дітройті, Олена Штогрин і Анна Бойко у Філадельфії, Юлія Ярема й Іванна Бенцаль у Нью Йорку.

Шоста Конвенція СУА завершила важливе 10-річчя. Це був час, коли організація поширилась на цілу країну й охопила її жіноцтво, заправляючи його до громадської праці. Її провід виявився дуже чуйним на зовнішно-політичні події та реагував на всі акції, що заторкували Україну. Певну увагу присвятив також внутрішній розбудові. Створив Окружні Ради, видав статут і відзнаки СУА, справив і посвятив прапор Централі. Започаткував власну пресу, що у формі Вістей СУА проробила важливу роботу. Став співосновником Українського Конгресового Комітету Америки та включився в розбудову церков і народних домів. Нав'язав тісний контакт із жіноцтвом рідного краю, ставши членом Всесвітнього Союзу Українок.

НА НОВОМУ ОСІДКУ (1943—1953)

Хоч назовні здавалось би, що в житті організації нічого не змінилося, проте розпочався новий її етап. І то не тільки тому, що з вибором нової голови і нової Управи Централі перенеслася до Філадельфії, де знайдено дсміжку у Домі Горожанського Клубу. Але й тому, що вона дістала новий провід, а головне — дісталась у руки центру, що вже давно прагнув того. Як сказано, в округах вирости нові сили. Вони оправдали себе в шуканні нових шляхів, в запалі своєї роботи. Вже давніш вони перевищили своєю активністю Нью Йорк, що мав тільки перевагу загально-українського і світового центру. А тепер бажали проявити свої спромоги і в проводі організації.

Праця нової каденції позначилась одним почином. Почалась підготовка до видавання власного часопису.

Вже проминуло 2 роки без Вісника СВА. Обіжники й Вісті СВА, відбиті на циклостилї, не могли заступити справжнього друкованого слова. Управа і членство це болюче відчували.

Пресовий фонд, започаткований на Конвенції в 1941 р. ще не мав відповідної суми. Але бажання було велике й Управа обдумувала різні можливості. Аж тут дрібний випадок допоміг. Відомий промисловець Василь Пуйда зайшов раз до канцелярії Централі в Нью Йорку і заявив, що він міг би причинитися пожертвою 1,000 дол. до видання часопису. Ця вістка заохотила Управу. Правда, коли при зустрічі з жертводавцем виявилось, що В. Пуйда хотів би мати вплив на зміст часопису, всі однозгідно відмовились від того. Але розворушеного бажання вже не можна було пригасити. Тому коли при наступній зустрічі п. Пуйда погратулював Управі стійкості і пожертвував лиш 100 дол., то постановлено з січнем 1944 р. розпочати видання.

Часопис мав зватись „Наше Життя“ і виходити раз у місяць у Філадельфії під редакцією Клявдії Олесницької.

І справді! У січні ц. р. завітав до Союзянок їх власний часопис „Наше Життя“! Яка це була радість, скільки гордості в тому, що стільки літ уже не було своєї преси, а тут саме наша організація досягла того! Перше число подало світлину Екзекутиви і вмістило статті нововибраної голови СВА та редакторки. Це було перше слово нової Управи, спрямоване до всього членства. З розмахом і запалом узялись нові люди до діла.

Праця Американського Червоного Хреста продовжувалась, а навіть зазнала поширення. Участь членок у робітнях АЧХ та збіркових акціях АЧХ була дуже видатна. А в березні 1943 р. проголошено нову акцію — пожертву крові. Її потрібно було американським воякам. Заходами Централі СВА устійнено, що кожен дар крові Ссоюзанки має бути приписаний на організацію.

Окрім того Червоний Хрест закликав до відбуття курсів догляду хворих для домашнього піклування. Багатьох вояків відпускали передчасно із шпиталів, щоб зробити місце для других ранених. Тому вказано було поширити знання догляду хворих. Союзянки включались у такі курси.

У праці для Американського Червоного Хреста найбільш проявили себе округи Нью Йорк, Дітройт і Філадельфія. У Нью Йорку і Дітройті створились заходами українського жіноцтва окремі Відділи АЧХ, що склались майже виключно з українок.

У червні 1945 р. Централі проголосила заклик у справі закупу бондів 7-ої державної позички. До того зобов'язала кожен Відділ, і також заохочувала членок СВА. Допомога фермерам теж знаходила зрозуміння. В часі дозрівання городини чи садовини молодь виїжджала в неділю на фарми, щоб допомагати збирати плоди.

Врешті прийшла капітуляція і з нею закінчення війни. З великою полегшою прийняла це українська громада, а з нею й Союз Українок Америки. Та радість із припинення воєнних дій затьмарила політична ситуація.

Україна знайшлась об'єднана, але під ярмом свого найбільш жорстокого окупанта — СРСР.

Вже на початку 1944 р. виринуло питання допущення втікачів до ЗДА. Найскорше ухвалено Програму Дітей Біженців, що прибули в більшій кількості. Але допущення дорослих дискутувалося в Конгресі і в Сенаті. Це все хвилювало українсько-американську громаду. У зв'язку з тим та й з нагоди створення Українсько-Американського Допомогового Фонду (пізніше прийняв назву ЗУАДКомітету) Управа СУА проголосила в жовтні 1944 р., щоб Відділи не творили окремого Фонду Допомоги, що про нього вже була згадка. Централя закликала Відділи включитись у загально-громадську допомогову акцію. Першим кроком — це є стати членом цього фонду. А 11. листопада 1944 на зборах ЗУАДКомітету у Філадельфії Союз Українок Америки офіційно приступив до співпраці. Ухвалено творити місцеві комітети, в яких активну участь візьме членство СУА.

У червні 1945 р. ЗУАДКомітет розпочав акцію збірки одягу для потребуючих українців в Європі. Виявилось, що на терені Німеччини й Австрії є тисячі українських робітників, вивезених на роботи, що потребують допомоги. Союз Українок Америки почав тут співпрацювати. Централя збіркової й розсылної акції була в Нью Йорку і тут створився Жіночий Комітет з Іванною Бенцалю на чолі. До Управи ввійшли майже самі Союзянки. Рівночасно в Н. Ж. появилвся заклик засновувати такі комітети в усіх наших осередках. Їх завданням мали б бути грошові й одягові збірки — перші йшли до ЗУАДКомітету, а другі до збірної станиці в Нью Йорку. Перші посижки відійшли рано восени, щоб поспіти ще перед початком зими.

Заклики до Відділів і членства, щоб вступати в члени ЗУАДКомітету, постійно повторювались у часописі.

Перша вістка про працю жінок в Європі наспіла у червні 1945 р. У Парижі постала заходами жінок Українська Служба Суспільної Опіки при українській католицькій Церкві. Дня 7. жовтня 1945 р. відбулись схо-

дини усіх українок Парижу, де засновано Союз Українок Франції з Галиною Коваль як головою. На 15. грудня 1945 скликано з'їзд українського жіноцтва в Авгсбургу, Німеччина. Там засновано Об'єднання Українських Жінок з Іриною Павликовською на чолі. Дещо пізніше наспіла вістка, що 30. вересня у Фельдкірху, Австрія відбувся жіночий з'їзд, де засновано Союз Українок Європи з Міленою Рудницькою на чолі.

І в ділянці зв'язків можна занотувати цікавий виступ. Клявдія Олесницька, редакторка Н. Ж. зареагувала листом на виступ конгресменки Клер Бут Лус з нагоди польського національного свята 3. травня 1944 року в амер. Конгресі. Висловлюючи жаль з приводу окупації Польщі вона пригадала утиски, що їх зазнали меншини в передвоєнній Польщі і прохала пам'ятати про те, коли б у майбутньому мали б встановляти її границі. На це посолка відповіла дуже ввічливо, признаючи, що майбутня конференція миру мусітиме присвятити цій справі певну увагу.

На Конференцію Миру в Сан Франціско Централя вислала меморандум на руки американського представника Стетінюса, англійського Ідена, хінського Сунга і представниці жіноцтва В'їрджинії Гілдерслів. Меморандум вислано також до Ген. Федерації Жін. Клюбів у Вашингтоні.

Та найважливішим потягненням Гол. Управи було меморандум у справі азилу для українських скитальців, вислане до президента Трумена й амбасадорів Англії і Франції. Його ухвалили Річні Збори Гол. Управи, що відбулись 23. вересня 1945 у Філадельфії. Цей голос українського жіноцтва долучився до заходів УККА у тій справі і напевне допоміг разом із іншими — вирішити її.

У тому ж році стрінув Союз Українок Америки ще один успіх. Генеральна Федерація повідомила СУА у квітні телеграфічно про те, що прийнято Централю СУА у члени. Це було вислідом довголітньої співпраці нашої Централі й Окружних Рад із Федерацією Жін. Клюбів у Нью Йорку, Дітроїті й Філадельфії. Членство в цій могутній жіночій організації наближувало СУА до аме-

риканського жіноцтва й давало добру нагоду до інформації й порозуміння.

Поза тими зовнішніми подіями, що так чи інакше впливали на роботу СУА, залишилось ще велике поле організаційної праці. Тут нова Гол. Управа теж могла виказати свою ініціативу. Спершу вона проявилась в об'їздах Відділів. До тепер були принагідні зустрічі чи виїзди до одного чи кількох Відділів, при чому використовувано нагоду якогось національного свята чи іншу. А тепер Олена Лотоцька розпочала об'їзду 10. вересня 1944 з Нью-арку а потім через Відділи Коговз і Менчестер доїхала до Рочестеру. Звідсіля через Бофало до Клівленду а потім до Шикаго. Пізніше до Дітройту, Пітсбургу й Нью Йорку, де відвідала довколишні Відділи і закінчила об'їзду 21. листопада. Така об'їздка лишала великий слід, бо голова входила в контакт із рядовим членством у кожній місцевості і рівночасно інформувала його про актуальні справи.

1945 р. був роком ювілейним. Сповнялось 20 літ організаційного життя Союзу Українок Америки. У тому ж році припадала VII. Конвенція СУА, яку можна було використати для наświetлення 20-літнього шляху. Гол. Управа навіть запланувала получить її з Світовим Жіночим Конгресом. Але остання фаза війни, в якій тепер знаходився світ, не дозволяла широко розгорнути пляни.

У зв'язку з 20-літтям заплановано Ювілейний Дар. Частину цього Дару призначено на стипендії для талановитої жіночої молоді і для тієї цілі створено Стипендійний Фонд. Три стипендії, по 100 доларів кожна, мали б припасти дівчатам, що студіювали музику, журналістику або медицину.

Також у ділянці нар. мистецтва були певні осяги. Центральна СУА влаштувала виставку у днях 10.—13. травня 1945 на народньому фестивалі газети Бюлетину. Успіх виставки був великий, окрему увагу викликали писанки. У висліді Анна Бойко, голова Комітету закликала Відділи, щоб вони у своїх місцевостях також влаштували виставки. Для цього могли б послужити публичні бібліотеки чи читальні. А в днях 14.—19. листопада відбулась у Ме-

дісон Сквер Гарден виставка нар. мистецтва, в якій Центральна СУА мала свій стенд. Влаштувала його з великим смаком Меланія Миланович. Вперше унутрі стенду була влаштована кімната в українському стилі. У програмі взяли участь наші вокальні і танкові групи.

Багато з осягів СУА в тому часі треба завдячувати часописові. Членство прийняло його з вдволенням, Відділи зложили поважні датки на пресовий фонд. Головні напрямні були підкреслені в передових статтях, а біжучі справи в Вістях з Централі.

Наше Життя впровадило рубрику „матерей золотої зірки“, себто тих, що втратили на війні своїх синів. Першою була Пелагія Малиновська, членка 42 Відділу СУА у Філадельфії. Слідували — Анна Думка з Дітройту, Анна Жава і Ксеня Копернюк із Вунсакету, Анна Андрусів із Рочестеру і Василина Карбовська з Філадельфії.

Сьома Конвенція СУА відбулась у днях 8.—10. грудня 1945 у Філадельфії. Нею проводила Олена Штогрин, як голова, Антоніна Кульчицька, як містогорова, Ангела Банак і Олена Мудрик, як секретарки.

Слідували звіти Гол. Управи СУА, а потім Відділів. Головною точкою нарад було затвердження нового статуту. Річну вкладку Відділів піднесено з 10 дол. на 20 дол. Орг. фонд виносив 5 дол., а резервовий і пресовий фонд були добровільними. Конвенцію ухвалено відбувати що три роки.

Головна увага Конвенції була звернена на Форум Молоді. Воно складалось із двох частин. У першій частині п. н. „Зрозуміймо себе“ промовляли — К. Ферешетіян з Інтернац. Інституту і членки Ольга Дмитрів і Софія Демидчук. У другій частині „Уплянуймо нашу програму“ промовляли д-р Престон Шарп із Гарісбургу, Анета Кмець і Наталія Костер із Джерзи Сіті. Предсідницею була Меланія Миланович, а секретаркою Анна Магура.

П-ні Ферешетіян поклала натиск на збереження культурної спадщини серед молоді. П-на Оля Дмитрів вказала на можливості, що їх мають талановиті одиниці. Наприклад у музиці вони могли б ширити знання української музики серед американців. П-на

Софія Демидчук з'ясувала потребу організування студентів і абсолювентів українського походження. Д-р Престон Шарп розвинув програму праці з молоддю, що її намітив Пенсильвенійський стейт. Анета Кмець розказала про спроби й обов'язки матері, а п-на Костер дала окреслення завдань супроти українсько-американської громади. Окрім того на бенкеті відчитано промову Олени Стрейт, членки-основниці 52 Відділу США. Вона розглянула проблеми англомовних Відділів США. Недоліки приписала воєнним умовам, але й підкреслила всі моменти, що повинні цікавити тут народжених у США.

Вислідом цього форуму стала резолюція:

— Тому що Союз Українок Америки плевав в Америці культуру своїх предків і прив'язання до неї нашої молоді,

— Тому що молодь у теперішній час потребує підтримки великої і прихильної організації,

— Постановлено, щоб США дав підтримку в організуванні українсько-американської молоді та виплекання українських талантів, що їх можна між ними знайти, щоб вони стали гордістю Америки.

До нової Гол. Управи увійшли: Олена Лотоцька, голова, Павлина Панамаренко, Анна Бодак, Марія Сена, містоголови, Катерина Ярош, рек. секретарка, Ангела Банах, фін. секретарка, Марія Баб'як касієрка.

Контр. Комісія: Марія Марусевич, Іванна Бенцаль, Тетяна Костик.

Голови секцій: Анета Кмець, зв'язки, К. Олесницька, освітньо-стипендійна, Юлія Маньовська, статутново-резолюційна, Марія Григорєць, мистецтва, Олена Штогрин, преса.

Між резолюціями цієї Конвенції заслуговують на увагу ті, ухвалені й вислані до Президента Трумєна, як побажання повоєнного впорядкування Америки та підтримки змагань України. Це були побажання, щоб

— повоєнна програма зпорядкування країни була проведена в однозгідному порозумінні між урядом, промислом і робітною силою Америки,

— щоб затримати військовий вишкіл молоді в Америці,

— щоб програма Об'єднаних Націй була

примінена в практиці та давала змогу всім народам, включаючи й українців — виявити свої домагання, згідно з чотирма свободами, згаданими в Атлантийському Чартері,

— щоб прохання ЗУАДКомітету поширити диспмогу УНРРА і Червоного Хреста на потребує населення країн, зайнятих советами, — було узгляднене,

— щоб усім переміщеним особам, які знаходяться в зонах, зайнятих союзним військом, було дане право азилю.

З радістю й надією розпочинала Головна Управа чергову свою каденцію. Перед американськими українцями виростили нові завдання, що мали оформитись на новому Конгресі УККА у Вашингтоні у травні т. р. Допомога акція була в дії при видатній допомозі жіноцтва. А молоді сили, що вливалися до США, давали запоруку нової зміни.

Правда на початку т. р. вже заіснувала несподіванка: Клявдія Олесницька, редакторка Нашого Життя, зголосила в січні своє уступлення. Це було прикрим ударом для часопису і поставила Гол. Управу в трудне положення. Одначе голова Олена Лотоцька, що так успішно провадила ВІСТІ США, згодилась перебрати на себе цей обов'язок при підтримці Ред. Колегії. І так людневе число вже вийшло за нових умовин. Приєднання нової англомовної редакторки Меланії Мильянович розв'язало також проблему англійських сторінок. До Ред. Колегії увійшли: Савеля Стечишин, Юлія Шустакевич, Олена Штогрин, а головною редакторкою стала Олена Лотоцька.

У травні 1946 відбувся 3. Конгрес УККА у Вашингтоні. Доповідь на тему „Зорганізоване жіноцтво у розбудові справедливого миру“ виголосила Клявдія Олесницька. Теперішня політична дійсність ставила перед українсько-американську громаду багато завдань. У тій перспективі жіноцтво шукало й свого окремого місця. Це й стало певною вказівкою для Гол. Управи. У липневому числі подано українською й англійською мовами докладну оцінку Конгресу і приступлено до дальшої роботи.

На перший плян висувалась допомога скитальцям. У травні 1946 р. появи-

лась перша вістка про можливість спровадження скитальців до Америки. Найперше ЗУАДКомітет плянував спровадити дітей-сиріт. Дня 12. травня 1946 ЗУАДКомітет улаштував бенкет для споріднених допомогих організацій, де насвітлено цю можливість. У промовах певне місце зайняли Союзянки — Іванна Бенцаль, Оля Дмитрів, Люба Ковальська, Меланія Милянович. Рівночасно зростала допомогова акція. У вересневому числі подано звітномлення Жіночої Секції ЗУАДКомітету в Нью Йорку. Вислано 750 белів одягу по 100 ф кожен. У Секції працювали — Іванна Бенцаль, голова, М. Демидчук, Є. Ликтей, містоголови, Н. Близнак, секретарка, А. Бодак, касієрка. Отже в більшості активні Союзянки.

Співпраця з ЗУАДКомітетом була дуже тісна. У ч. 5 1946 Н. Ж. видано перший обіжник ЗУАДКомітету в порозумінні з Екзекутивою СУА в справі нормування допомог. У ч. 6 1946 Н. Ж. надруковано проект закону Страттона у справі допущення збігців до Америки. Централя СУА підтримала його телеграмми до ряду урядових осіб.

Одначе допомогих завдань прибувало щораз більше. У жовтні появилсь заклик Центр. Укр. Допомогового Бюра в Англії з проханням — надсилати Різдвяні пачки, щоб уможливити Різдвяні свята українським воякам, що є в рядах польської армії, а тепер перебувають в Англії. А дня 29. грудня 1946 р. відбулась нарада Екзекутиви СУА, в якій новоприбула Марія Хомин з'ясувала негайну потребу допомоги дітям на скитальщині. Внаслідок того подано обіжником заклик до Відділів, щоб вони взяли на себе опіку над дітьми в окремих таборах. Це дало почин до контакту Відділів СУА з делегатурами ОУЖ у таборах. Почалась висилка пачок. Спершу це були пачки 69-фунтові, а коли учениці Академії Св. Василя Вел. виеднали дозвіл на 22-фунтові, то Гол. Управа порадила Відділам перейти на менші, зручніші. Друкується звідомлення ОУЖ із розподілу харчів у Нашому Житті.

Взагалі контакт з організованим жіноцтвом в Європі був дуже тісний. Ще в 1946 році СУА вислав Союзіві Українок Франції 50 дол., а також подібні суми Об'єднанню

Українських Жінок і Союзіві Українок Австрії. У Нашому Житті появилсь дописи Люби Крушельницької (Франція), Іванни Петрів (Бельгія), Олени Кислевської (Німеччина). Гол. Управа ОУЖ звітувала про свою працю.

Почали вже прибувати окремі переселенці. У Нью Йорку Жіночий Допомоговий Комітет улаштував Вечір Зустрічі, на якому промовляли Н. і Ю. Русови та Олена Гординська. У травні на З'їзді Молоді в Нью Йорку виступила з промовою Галина Зейкан. А на Річних Зборах Гол. Управи 14-го грудня 1947 привітання від ОУЖ передала Марія Хомин.

А в 1948 р. переселенок прибувало щораз більше. Їх вітали Відділи СУА в різних місцевостях і запрошували вступити в члени. Наше Життя подавало вістки про прибуття видатних громадських діячок, як напр. Олени Кислевської, що переселилась до Канади.

Зв'язок з американським світом не був такий інтенсивний у тому часі. Та все ж можна занотувати кілька потягнень і висупів.

Дня 12. лютого 1946 вислано подяку Елінорі Рузвелт та сенаторові Ванденбергові за оборону скитальців перед репатріацією. У днях 6.—8. травня 1947 відбулась у Нью Йорку Конференція Нац. Жіночих Рад ЗДА й Канади, в якій у канадійській делегації взяла участь Ганка Романчич, відома українсько-канадійська діячка. Темою Конференції було „Жінки і новий світ. Практика миру“. У висліді Конференція внесла резолюцію, що домагалась видачі міжнародніх пашпортів для скитальців.

Це й спонукало Управу СУА вислати Елінорі Рузвелт поновного листа з проханням підтримати справу оформлення статусу скитальців і їх переселення — на Сесії ОН у Нью Йорку. Подібного листа вислано до Нац. Рад Жінок ЗДА й Канади, дякуючи їм за резолюцію їх Конференції.

Дня 24. жовтня 1947 р. відбулось у Нью Йорку Міжнародне Зібрання Жінок із темою „Світ у якому живемо, а якого бажаємо“. Від СУА були приявні Олена Лотоцька та Анета Кмечь.

Наше членство в Ген. Федерації Жіночих Ключів вимагало ще певних розмов і заходів. У тій цілі їздили Олена Лотоцька й Анета Кмець до Вашингтону. Врешті 30 квітня 1948 наспіло повідомлення про прийняття СУА в члени. У червні того ж року відбулася Конвенція Ген. Федерації в Гарісбургу, Па., де СУА ретрентувала Олена Лотоцька.

Організаційні заходи тієї каденції були у великій мірі спрямовані на молодечі Відділи. У 1947 р. їх було вже дев'ять — 50 у Джерзі Сіті, 51 в Акрон, Огайо, 52 у Філадельфії, 53 у Брукліні, 56 у Шикаго, 57 у Філадельфії, 58 у Дітроїті, 60 у Клівленді, 61 у Дітроїті. В них гуртувались освічені дівчата, деякі з них із громадським чи мистецьким обдаруванням. В англійських сторінках Нашого Життя появились їх дописи, як Люби Ковальської "Ukrainian Contributions to American Culture", чи Меланії Мільянович "Cultivating and Modernizing Ukrainian Culture". Це вказувало на те, що молоді творчі одиниці шукають духового зв'язку з культурою своїх батьків.

Цей молодий елемент вимагав особливої уваги, якої Управа СУА тепер не могла дати. Перед нею виростали пекучі завдання іншого порядку. Але в тій каденції запала постанова, що була також кроком у бік тут народженого жіноцтва. Це було видання Творів Лесі Українки в англійському перекладі.

Думка про те виринула ще в попередній каденції. Однак щойно Річні Збори Гол. Управи з 2. лютого 1947 винесли потрібну ухвалу. Рукопис перекладу виконання д-ра Персифалія Канди Управа вже мала в руках. Цей канадієць, що працював з українськими поселенцями й вивчив українську мову, прегарно відтворив полум'яні слова поетеси. Тепер Гол. Управа закупила переклад і поstarовила зібрати гроші на друк книжки, що мала коштувати кілька тисяч доларів. На вістку про те відгукнувся ОУЖ Німеччини, жертвуючи певну кількість вишивок на ту ціль.

Дня 31. серпня 1948 р. рознеслася вістка, що померла довголітня голова СУА бл. п.

Юлія Ярема. Хоч через недугу вона вже не брала участі в праці організації, проте членство вдячно згадувало її громадське вироблення та материнську вдачу.

Найбільш актуальною справою цієї каденції Гол. Управа вважала скликання Світового Жіночого Конгресу. Дня 21. листопада створилась у Нью Йорку Пан-Американська Українська Конференція і видала заклик про політичні змагання України до воли. Це усвідомило й жіноцтву потребу діяння. Намір скликати Світовий Конгрес Жіноцтва існував ще давніше. Але тепер він прийняв конкретні форми під час підготовки до 8-ої Конвенції СУА. На Річних Зборах Гол. Управи 14. грудня 1947 ухвалено це зробити.

Врешті настав 1948 р. — цей рік великих сподівань. Світовий Жіночий Конгрес і 8-ма Конвенція СУА! Членству треба було усвідомити значення того. Тому в лютому числі Н. Ж. Олена Лотоцька розглянула призначення Всесвітнього Союзу Українок, його теперішнє розпорощення й потребу наново згуртувати наші жіночі сили.

„Як централь українського організованого жіноцтва, ВСУ бажав бути речником українського народу перед міжнародними чинниками, в першій мірі жіночими, й заступати українське жіноцтво перед власним громадянством“. Вона наводить слова почесної голови ВСУ Софії Русової, що закликала ВСУ до об'єднання всіх жіночих сил.

„Сьогодні українки на рідних землях не можуть організуватися, працювати. Тому сестри-українки в американських вільних країнах повинні допомогти українкам на рідних землях і на еміграції своєю об'єднаною акцією“, закінчила Олена Лотоцька свою статтю.

Союз Українок Америки, як член ВСУ та найстарша жіноча організація у вільному світі відчула відповідальність за те й дала ініціативу. А в червневому числі вже поміщений офіційний заклик СУА про скликання Світового Жіночого Конгресу. До участі в Конгресі запрошено всі українські жіночі організації у вільному світі.

„Теперішній критичний мент, коли світ організується проти загрози тоталітарної

**Відкриття Світового Конгресу Українського Жіноцтва
дня 12. листопада 1948 р. у Філадельфії**

незолі, а Україна закута в кайданах не може сказати свого слова перед демократичними націями — вимагає від українок, які є поза межами совєтської тюрми, щоб сказали своє вільне слово в обороні поневолених сестер і братів та їхнього права до незалежної держави“.

У червні т. р. відбулися піврічні збори Гол. Управи у Філадельфії. Поза біжучими справами (заплатення гонорару за переклад Творів Лесі Українки, потребу постійної бюрової сили в канцелярії Централі), відбуто різночасно нараду Комітету СКУЖ-у. До нього входили — Олена Лотоцька, голова, Анна Бодак, містоголова, Ольга Струк і Юлія Летнанчин, секретарки. Комісії очолювали — реєстраційну Стефа Вовчок, резолюційну Олена Штогрин, імпрезову Марія Хомин, фінансову Павлина Панамаренко, репрезентаційну Іванна Бенцаль, редакційну Стефанія Пушкар. Комітет намітив плян праці на найближчий час. У серпні т. р. проголошено вже програму Конгресу.

Підо впливом цих вісток жіноцтво в інших

країнах пошзавило свою працю і відгукнулось.

Об'єднання Українських Жінок у Німеччині відзначило на своєму З'їзді в 1948 р. Олену Лотоцьку медалею св. Ольги за її заслуги для українців на скитальщині. ОУЖ зладив альбом ксжної делегатури, що мали бути перевезені до ЗДА. Дня 8. вересня 1948 відбулась нарада жіноцтва в Буенос Айресі, де ухвалено вислати проєкт резолюцій на СКУЖ. Дня 21. серпня т. р. засновано Секцію Українських Жінок при Союзі Українців Великобританії, а в листопаді т. р. засновано в Льєжі ініціативний комітет для засновання Об'єднання Українок Бельгії. Союз Українок Франції повідомив про свої заг. збори, де головою обрано Ірину Книш.

Окрім того наспіли від ОУЖ вишивки на Фонд Видання Творів Лесі Українки, що були заповіджені давніше. Їх Централья виставила для оглядин у своїй домовці, а потім проголосила поодиноким Відділам для вигравки. Вислід вигравки мав іти до згаданого фонду.

Наблизилась дата СКУЖ і 8. Конвенції СУА, що припадали на 12., 13. і 14. листопада 1948 р. у Філадельфії. В жовтневому числі Н. Ж. вміщено програму СКУЖ-у, а в листопадовому Конвенції СУА.

З великими сподіваннями чекали членки СУА цієї події. Адже вже стільки літ членство СУА було відірване від контакту з Рідним Краєм, не мало сзоеї об'єднувальної централі! Після понурих воєнних літ хотілось знов засягнути ширших обрїїв, глянути з довірою в майбутнє. В такому спільному зриві хотілося оновити душу у тісному об'єднанні з українками-сестрами з інших країн.

І справді, коли 12. листопада Олена Лотоцька відкрила Конгрес, а провід його перебрави — Олена Кисілевська, як почесна голова, а Олена Лотоцька (Америка), Євгенія Ситник (Канада) й Ірина Павликовська (Європа) як ділові голови — розпочалась дія, що мала заважити на долі організованого українського жіноцтва. Порожнє місце в президії пригадувало неприявну тут представницю Рідного Краю.

Першого ж дня учасниці вислухали двох програмових доповідей. Це були — Олена Лотоцької „Завдання і цілі українського організованого жіноцтва“ й Ірини Павликовської „Досягнення української жінки в Європі“. У своїй доповіді Олена Лотоцька з'ясувала перебіг українського жіночого руху на тлі визвольної боротьби українського народу та сучасні його постулати. Найважливішою вважала створення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, що мала б продовжувати роботу Всесвітнього Союзу Українок. І. Павликовська, реферуючи працю жіноцтва в Європі, підтвердила цю потребу й подякувала СУА за zorganizовання Конгресу.

Того ж дня по полудні реферували — Ольга Войченко про „Досягнення української жінки в Канаді“, Олена Штогрин про „Досягнення української жінки в Америці“, а про „Білоруське жіноцтво у визвольній боротьбі свого народу“ говорила Ніна Кіт.

Другого дня Конгресу розгорнено деякі завдання майбутнього. Це сталося в доповіді Ярослави Чубатої, що говорила про ви-

ховні завдання української жінки і Марії Демидчук, про переселенчу програму і нашу участь у ній. По полудні того ж дня виголошено кілька доповідей англ. мовою. Марія Кусій говорила про вплив культури на нашу політичну діяльність, Марія Гамбаль про завдання українського жіноцтва у світі, п-ні Стюарт Вільямс із Пеннсилвенійської Федерації Жін. Клюбів про потребу праці для миру, а Наталія Пейн, голова Камон Коз — про воюючу Україну.

Після доповідей Дарія Ребет зреферувала від імени Комісії проект створення Світової Федерації, що її присутні одногосно ухвалили. Федерація (у скороченні СФУЖО) повинна складатись із представниць усіх українських жіночих організацій у вільному світі і має бути понадпартійна. Гучними оплесками зала прийняла внесок вибрати її головою — Олену Кисілевську.

Прощальний бенкет, що відбувся того ж дня увечері, завершив Конгрес виявом свого ентузіязму. Промовляли на ньому видатні громадські діячі, що вітали цей прояв об'єднання українського жіноцтва, як великий громадський осяг.

Дня 14. листопада 1948 р. відкрито VIII. Конвенцію С У А. До президії увійшли: Стефанія Абрагамовська-Гришко, голова, Марія Ясінська, Анна Сивуляк, Олена Мудрик, місто голови, Антоніна Кульчицька і Катерина Кузьма секретарки. Слідували звіти Гол. Управи. В дискусії висунено кілька справ. Це були:

а) Ухвалено повернути термін каденції на 2-річний.

б) Бюджетова Комісія предложила плян zatrudнення платної канцелярїйної сили.

в) Затверджено 3 стипендії по 100 дол. на студії музики, журналістики і медицини.

г) Ухвалено річну вкладку від кожної членки СУА у висоті 15 ц на потреби новоствореної Федерації (СФУЖО).

До нової Управи увійшли: Олена Лотоцька, голова, Антоніна Кульчицька, перша місто голови, Олена Гординська, друга місто голови, Павлина Будзол, третя місто голови, Олена Мураль, молодеча місто голови, Катря Ярош, рек. секретарка, Анна Сивуляк, фін. секретарка, Марія Баб'як, касієрка.

Контр. Комісія: Марія Марусевич, Марія Насевич, Тетяна Костик.

Голови Секцій: Іванна Бенцаль організаційна, Олена Штогрин пресова, Марія Головата стипендійна.

Конвенцію відвідали й зложили привіт заграничні представниці Олена Кисілевська, Ірина Павликовська, Євгенія Ситник.

Резолюції СКУЖ-у 8-ма Конвенція прийняла за вияв і вказівку свого проводу. В загальних резолюціях СКУЖ солідаризувався із змаганнями демократичного світу до створення справедливих умовин тривалого миру, протестував проти нечуваного терору, якого жертвою паде український народ, і заявився за визнанням свободи слова, віри й зібрань. В орг. ділянці СКУЖ заклав усе українське жіноцтво увійти в організовані ряди. У виховній ділянці СКУЖ підкреслив важливі виховні завдання української матері й заклав українське громадянство дати їй у тому всецілу піддержку. В ділянці суспільної опіки звернув увагу на велике переселення, що вимагає всіх сил. А зокрема на опіку над тими, що їх трудно переселити, як вдови з дітьми чи старші і хворі. Окрему увагу СКУЖ приділив у резолюціях молоді, народженій в Америці чи Канаді. Їй треба створити відповідні умовини громадської праці, щоб якнайбільше число їх приєдналось в організовані ряди.

Відгук на проведення Конгресу і 8. Конвенції США був знаменний. „Свобода“ підкреслила у передовій статті з 17. листопада цей світ ідей, що довів українську жінку у вільному світі до такої успішної консолідації сил. А „Америка“ з 16. листопада підкреслила знамениту технічну підготову та проведення Конгресу. На її думку сама зустріч провідних жіночих сил із різних країн і поєднання їх зусиль дасть позитивний вклад у наші визвольні змагання.

Настав час, коли треба було використати підйом і постанови, залишені Конгресом. На першому пляні стояли організації й і завдання. Але й допомога скитальщині прийняла нові форми.

Дня 2. січня 1949 відбулись Річні Збори Гол. Управи. Тут ухвалено об'їздку делегаток з Європи по Відділах США. Вже в грудні 1948 р. Ірина Павликовська відвідала Відділи США (Ньюарк, Бруклін і Піттсбург). А тепер у січні вона промовляла в Дітроїті, Акроні і Клівленді. Дещо пізніше вона відвідала разом із О. Лотоцькою Бофало, звідкіля обидві переїхали до Канади. Дня 10-го квітня відбулось прощання І. Павликовської. У зв'язку з об'їздкою створено окремі Комітет „Мати й Дитина“ при Централі США для переведення збірок. Зібрані гроші мали йти на допомогу скитальщині.

Конгрес і об'їздки внесли оживлення у Відділи США. Створено три нові Відділи — Шикаго, Милвіл і Ньюарк. Редакцію англійських сторінок США погодилась провадити Олена Мураль, що давала перегляд подій із життя українсько-американської молоді.

Були ще й інші організаційні новини. При Централі створено Центральний Відділ США, до якого могли належати членки, що жили розкинено у віддалених місцевостях Америки. Окр. Рада США в Дітроїті влаштувала 30. жовтня 1949 своє 15-ліття, на яке запросила Олену Кисілевську, голову СФУЖО. Було великою радістю для Відділів округи зустріти її по довгих літах.

Увага Союзу Українок Америки для СФУЖО проявилась у формі окремої сторінки Вісті СФУЖО, започаткованої в Н. Ж. Це була перша пресова трибуна новоствореної Федерації. Редакцію Вістей СФУЖО обняла колишня редакторка „Громадянки“ в Мюнхені — Людмила Івченко. Канцелярія СФУЖО знайшла пристановище в домівці США у Філадельфії, де могла користуватись машинами й циклостилем.

Та важним осягом США було також видання Творів Лесі Українки англ. мовою. Задум, розпочатий у 1945 р., завершився. Відділи зложили суму 4,000 дол. на це видання й воно побачило світ у чепурному вигляді, з передмовою проф. К. Меннінга. Центральна видала заклик, що Відділи повинні закупити принайменше 2 примірники й один із них подарувати бібліотеці у своїй місцевості.

Але найважливішою проблемою того часу — було включення новоприбулих у ряди СУА. Воно не відбувалось так охоче, як можна було сподіватись. Новоприбулі знайшлися в зовсім нових життєвих умовах у ЗДА і старались у першу чергу забезпечити собі і своїй родині прожиток. Це переставлення вимагало всієї їх енергії й сили. Отже в початках лиш одиниці знайшли дорогу до Відділів СУА. Щоб в'яснити цю справу, Центральна СУА дня 12. листопада 1949 р. влаштувала в домівці СУА зустріч давніх членок із новоприбулими. Тут зарисувались два становища: одне було за гуртуванням новоприбулих в окремі Відділи, а друге за включенням їх у давні. Перемогла думка більш численної давньої еміграції, щоб гуртуватись разом. Це мало пізніше вплив на дальший хід подій, про що буде ще мова.

Приїзд нової еміграції відбився сильним відгомном у житті української громади. Союз Українок Америки підтримав цей рух, уміщуючи заклик УЖКА до активізації громадянства і до плачення національного податку. Рівночасно йшли далі заходи притягнути новоприбуле жіноцтво до Відділів СУА. У ч. 5 Н. Ж. 1950 р. появилася передова О. Лотоцької „Всі в одній лаві“, що заохочувала до злиття двох хвиль еміграції в одному ділі.

Та воно не йшло так, як можна було сподіватись. Як сказано, труднощі пристосування до нової дійсності займали всю увагу новоприбулого жіноцтва. Окрім того заважив спосіб праці СУА, що випливав із вимог тутешнього поселення. На це приспосіблення треба було певного часу.

Цю затримку використало кілька одиниць, щоб дати ініціативу до окремого жіночого товариства. У „Свободі“ з 31. травня 1950 появилася їх заклики. І хоч цей гурт жінок провів з'їзд та створив Об'єднання Українських Жінок (користуючись найменням жіночої організації, створеної на скитальщині), то все ж не розгорнув ширшої діяльності. По кількох більш або менш голосних виступах він завмер у безділлі.

Та хоч цей почин до певної міри схвилював провід СУА, проте над цим не мав змоги багато застановлятися. Друга головна

тема цієї каденції — допомога ділянка — всеціло займала провід і членство. Праця йшла різними руслами в одному напрямі — допомозі скитальщині та переселенню.

Закон про допущення скитальців перейшов уже в сенаті й були вигляди на масове переселення. Однак це не торкалось вдів із дітьми, старших і хворих людей, що мали певні утруднення. Від Управи СУА вийшла ініціатива, щоб Відділи чи поодинокі особи виставляли ашуранси для матерів із дітьми та забезпечили їм перший прожиток в Америці. Це стояло у зв'язку з акцією ЗУАДЖКомітету, що старався поділити скитальців на різні громади й зобов'язати їх до того самого.

Цей заклик СУА знайшов відгук у Відділі. Між ними особливо відзначився 28 Відділ у Ньюарку кількістю ашурансів та спроваджених родин. Однак спровадження більшої кількості вдів із дітьми вимагало заправки СУА. Тоді то постала думка створити у Філадельфії захист, де ці вдови могли б знайти пристановище. У серпні 1949 р. наспіла перша листа 50-ти родин (около 150 осіб). В тій цілі скликано 28. жовтня нараду всіх Відділів та сестрицтв у Філадельфії із проханням допомоги. А в грудні т. р. уміщено в Н. Ж. заклики — жертвувати до наміченого дому меблі й харчі.

Захист „Мати й Дитина“ у Філадельфії відкрито в квітні 1950 р. Він вмістив ті всі численні родини вдів із дітьми. Ним завідувала д-р Олена Одріна, лікарка з центр. земель. Дитячу світличку у захисті провадила педагог Марія Юркевич. У Н. Житті йшли звідомлення з побуту й імпрез захисту. Матері могли, залишаючи діток під опікою, шукати за працею й поволі влаштууватись.

Дальша допомога ЗУАДЖКомітетові в переселенні продовжувалась. ЗУАДЖКомітет повідомив, що перша вплата на його цілі походила від 59 Відділу СУА в Балтиморі (17. серпня 1944), а пожертва ч. 20,000 наспіла від 8. Відділу СУА в Бронксі (13. березня 1950). Так замкнулося коло пожертв, якого підставою й промотором був Союз Українок Америки.

У цьому часі Управа СУА не занедбує й зв'язків. Олена Лотоцька взяла участь у Конвенції Ген. Федерації Жіночих Клубів 2. червня 1950 р. в Бостоні, Масс. Теж і Федерація Жін. Клубів у Нью Йорку дала в радіо гутірку про СУА заходами Окр. Ради СУА. Інтернаціональний Інститут у Філадельфії видав куховарську книжку українських страв англ. мовою.

Тим часом наблизився час 9. Конвенції С У А. С У А увійшов у 25-ий рік праці, отже Конвенція мала бути ювілейною. Гол. Управа використала це для створення Ювілейного Фонду. Вперше вирінула думка про придбання власного Дому С У А й 25-ліття було відповідним моментом для того.

Дня 11. листопада 1950 р. Олена Лотоцька відкрила ІХ. Конвенцію у Філадельфії. З радістю привітала почесну гостю Олену Кисілевську, голову СФУЖО.

Звіт голови поставив перед делегаток три проблеми. Це було — придбання Дому С У А, zatrudнення канцелярської сили і переміна часопису Наше Життя на журнал. Конвенція обговорила це у вичерпній дискусії.

Придбання Дому С У А ухвалено більшістю голосів, фонди на канцелярську силу ухвалено здобути річною оплатою 1 долар від членки, переміна часопису на журнал пройшла одноголосно.

Почесними членками С У А обрано: Олену Кисілевську, Ганну Чикаленко, Ізидору Борисову і Стефу Абрагамовську.

До нової Управи ввійшли: Олена Лотоцька, голова, Антоніна Кульчицька, Катерина Пелешок, Павлина Будзол, Олена Мураль, Олена Дуглас, Анастасія Білецька-Федуняк місгоголови, Катря Ярош рек. секретарка, інж. Стефанія Пушкар фін. секретарка, Марія Баб'як, касієрка. Організаторкою стала Іванна Бенцаль. Референтками обрано — Михайлину Княжинську культ.-освітньою, Кекилю Гардецьку пресовою, Марію Головату стипендійною, Марію Григорєць мистецтва. До Контр. Комісії ввійшли: Марія Марусевич, Петронеля Пецюх, Павлина Панамаренко.

У грудневому числі Н. Ж. голова намітила завдання на найближчий час. Однак найважливішим уважала об'єднання жінок із но-

вої еміграції в рядах С У А. Цього вимагав природний хід нашого розвитку і напрямні, що їх накреслив Світовий Конгрес Українського Жіноцтва.

На цьому місці слід згадати людей, що творили цей етап Союзу Українок Америки. Провід організації обняла в 1943 р. одна з його основниць і колишня голова Олена Лотоцька. Всесвітність її праці (вона ж провадила ВІСТІ С У А) давала членству запоруку успіху. Її співробітниця в Гол. Управі дещо змінилися внаслідок перенесення Централі до Філадельфії. Але в Гол. Управі залишились давні цінні сили — Стефанія Абрагамовська, Анета Кмець, Олена Мудрик. Притягнуто до співпраці Клявдію Олесницьку, що редагувала Наше Життя впродовж двох років і надала йому гарний рівень та патріотичний зміст. Прибули нові сили з місцевого терену, з яких можна згадати милу й тактовну Антоніну Кульчицьку і здібну та вироблену Павлину Панамаренко. З-поміж тут народжених вирізнялись Меланія Милянєвич і Оля Дмитрів. Олена Мураль завершила підйом молодечих Відділів, як молодеча місгоголова.

В Окр. Радах того часу головували: Анна Бойко і Анна Сивуляк у Філадельфії, Іванна Бенцаль у Нью Йорку, Ірина Козаченко і Марія Ясінська у Дітроїті.

Оцим закінчився один етап у житті С У А. Він пройшов на новому осідку і притягнув до роботи нові сили. Тому й відзначається новими осягами й методами праці.

На цей час припадає закінчення війни та нав'язання контакту з українськими осередками в Європі. Це й зумовило в головній мірі діяльність С У А.

Однак видання власного часопису, об'їздка Відділів і приєднання покоління тут народжених — це є внутрішні осяги, незалежні від світських подій. Це все збагатило і скріпило організацію на те, щоб вона сягнула й до зовнішніх виступів і акцій. А такими можна вважати допомогу скитальщині і скликання Світового Жіночого Конгресу. Ці два почини показали силу і спаяність Союзу Українок Америки.

Отже в 25-ліття, що припало саме на 1950

рік, Союз Українок Америки міг потягнути блискучі підсумки своєї праці. Єдине, що захмарювало обрій — був вік і деяка втома його членок. Тут народжена молодь була

надійним елементом, але не давала масового припливу. Але вже напливала хвиля нової еміграції. Звідтіля мало поспіти підкріплення рядів СУА!

ДВІ ХВИЛІ

(1950—1959)

Розпочався рік звичної, тяглої муравлиної праці. Перш усього треба було виконати головні постанови Конвенції. Першою з них було перетворення часопису на журнал. Для тієї цілі створено Ред. Колегію, на чолі якої станула Лідія Бурачинська, кол. редакторка журналу „Нова Хата“ у Львові. До Колегії увійшли окрім голови СУА — Кекілія Гардецька і Наталія Іщук-Пазунок. Перше число появилось в січні і врадувало членство своїм новим виглядом.

Однак цей рік приніс більше новин. СФУЖО проголосив 100-ліття народин Наталії Кобринської підставою до широких святкувань. Ішлося про те, щоб наблизити цю провідну постать жіночого руху до народніх мас і побачити її осяги у справжньому світлі. І це відбулося у формі врочистих академій або скромних вечорів, дало спонуку до написання її життєпису (поява книжки Ірини Книш „Смолоскип у темряві“) та пройняло українське зорганізоване жіноцтво пошаною до цієї піонерки жіночого руху.

У Нашому Житті появилась дитяча сторінка. Її провадила відомий педагог Марія Юркевич, що бажала дати матерям розваговий матеріал для дітвори. Але цей почин мав і ширше значення. Він відкрив Союзіві Українок Америки увагу на виховну ділянку, що їй повинна включити у свої завдання кожна жіноча організація.

Також скріплено увагу для народнього мистецтва. У Нашому Житті появились описи народніх строїв, заходами Централі проведено Конкурс на найкращу писанку. Показ народньої носі на 9. Конвенції СУА дав спонуку до таких показів у різних Відділах Союзу Українок Америки.

Закінчилось переселення вдів. Захист „Мати й дитина“ ще існував, але поволі по-

кидали його родини, йдучи на своє власне мешкання. У цілому через захист перейшло 150 осіб (включно з дітьми). Акція фонду „Мати й Дитина“ здобула собі признання громадянства.

Здавалось, що ціль СУА уже досягнута. Та вже в ч. 6, 1951, Н. Ж. появилось нове призначення фонду: кампанія за допомогою одягом і харчами для залишенців. Для тієї цілі створились при Відділах СУА станиці „Мати й Дитина“, що проводили збірки одягу і харчів, пакували й висилали. Користуючись дешевою військовою поштовою тарифою ЗУАДКомітету посилки спрямовано до магазину ЗУАДКомітету у Мюнхені і тут розділювано їх на табори при співпраці Об'єднання Українських Жінок Німеччини. Дві Різдвяні кампанії 1951—1952 і 1952—1953 дали поважну підтримку залишенцям.

Акція „Мати й Дитина“ мала благодатний вплив і в Америці. Під її впливом почали гуртуватись у Відділах СУА більш жертвенні одиниці з-поміж новоприбулих. Перша їх хвиля влилась у Відділи під впливом цього клича й у формі комітетів „Мати й Дитина“ проробила велику роботу.

Зв'язки з американським жіночим світом вдержувано. Дня 14. травня 1951 голова Олена Лотоцька взяла участь у Конвенції Ген. Федерації Жіночих Клубів у Гюстон, Тексас, де мала дуже успішний виступ. Того ж року у вересні вона взяла участь у Конгресі Громадянства у Вашингтоні, де заступала СУА. А в 1952 р. ділянка зв'язків принесла нові осяги. У лютому Управа повідомила членство про те, що Нац. Рада Жінок Америки прийняла СУА у члени. Довгі заходи увінчались успіхом. Це ж бо велика централь американського жіноцтва, що колись дала почин до засновання Між-

народної Жіночої Ради — тепер включила СУА у свої ряди. Хоча членство в Міжнар. Жін. Раді все ще було закрите для нас, проте цією окружною дорогою наближуємось до цілі.

Дня 12.—17. травня 1952 відбулась Конвенція Ген. Федерації Жіночих Клюбів у Міннеаполісі з участю Олени Лотоцької, що получила це зручно з об'їздкою Відділів СУА. На Конвенції зложила звіт про працю СУА.

У днях 16.—18. жовтня 1953 відбулась Річна Конвенція Нац. Ради Жінок Америки. Союз Українок Америки був вперше запрошений взяти в цьому участь і зложити звіт. Окрім голови О. Лотоцької, були присутні Іванна Бенцаль і Катерина Пелешок. Гаслом Конвенції було „Визов світові у завірусі“. Його розгорнено у доповідях на тему оборони моральних, соціально-економічних та виховних вартостей. У резолюціях висловлено — на спонуку українських представниць — співчуття жінкам поза залізною заставою.

Окружна Рада СУА в Нью Йорку почала акцію участі у Міжнародному Жіночому Ярмарку, що проходить щорічно осінньою порою. Це велика нагода до вияву і співпраці. Від 1952 р. аж до 1961 р. українське жіноцтво тут дорівнювало, а часто й перевищало інші національні групи.

Посередньо Союз Українок Америки також скористав із зв'язків СФУЖО. У червні 1953 р. відбувся конгрес Світового Руху Матерів (М.М.М.) у Брюсселі, де СФУЖО заступала Ірина Павликовська. Відділи СУА зложили поважну грошову пожертву на кошти подорожі делегатки. Після Конгресу І. Павликовська відвідала ОУЖ Німеччини, де мала нагоду переконались про вислід акції допомоги фонду „Мати й Дитина“ та оглянути перші навчальні станиці. По своєму повороті І. Павликовська восени 1953 р. відбула об'їздку по більших осередках ЗДА, де промовляла перед Відділами СУА, інформуючи членство СУА про Конгрес і становище залишених. Грошові збірки з тієї об'їздки напливали до фонду „Мати й Дитина“ при Централі СУА.

Канцелярія СФУЖО також примістилась у новому будинку СУА, де мала добрі умо-

вини праці та доволі місця на свій архів. Нова Управа СФУЖО, перевибрана у 1951 році, мала свій осідок у Філадельфії з Оленою Лотоцькою, як урядуючою містоголовою на чолі.

А як пробігала організаційна робота в тому часі?

У 1952 р. відбулась об'їздка Відділів СУА. Олена Лотоцька почала її 19. січня 1952 р. у Дітройті, потім відвідала Відділи в Бостоні, Бофало, Рочестері, Амстердамі і закінчила 27. лютого в Вунсакеті. Контакт із членством, що нав'язався при тій нагоді, — це найкращий лучник між звенами організації. На офіційних виступах, й у невимушеній товариській розмові членки найкраще пізнають актуальні справи СУА.

У січні т. р. всіх засмутила вістка про смерть першої голови СУА бл. п. Юлії Шустакевич. Проживаючи у Дітройті, вона не втомно працювала на користь тамошніх Відділів СУА. Мала талановите перо і добрий музичний вишкіл, що служив у першу чергу для інформацій про українську культуру.

У травні слідувала дальша частина об'їздки. Цим разом відвідано Відділи у Клівленді, Акроні і Міннеаполісі.

Справа власного Дому СУА ставала щораз більше актуальною. У жовтневому числі 1952 р. повідомлено про створення Фонду СУА, що потрібний для закупу і впорядкування його. У грудні вже вдалося знайти відповідний будинок. А на початку 1953 р. повідомлено про закуп дому при вул. 909 Н. Френклин у Філадельфії.

Для цього купна був створений фінансовий плян, оснований на уділах (шерах). Уділи (\$100.00) мали закупити Відділи чи членки; по двох роках уділ може бути відчленим. Щоб доповнити суму купна, яка виносила 12,500 дол. та виконати потрібний ремонт, затягнуто гіпотечну позичку у СУК „Провидіння“. У Домі СУА були три мешкання, з яких одне мало служити як бюро Централі, а два мали винайматись. У квітні 1953 р. ремонт закінчився і Централья перепроводилась у травні із теперішньої домівки до власного дому. Посвячення будинку відложено на осінь.

До цієї каденції належить ще одна ініціатива окремого гуртування новоприбулого

жіноцтва. Ще в ювілейному році СВА восени 1950 р. появився у „Свободі“ комунікат Матірнього Союзу Українок, що закликав давніх членок галицького й волинського СУ до гуртування в його рядах. Причиною того мало б бути продовження традицій Союзу Українок на новому поселенні та окремі завдання Матірнього СУ у відрізненні від СВА. У днях 26. і 27. травня 1951 р. відбувся З'їзд Матірнього Союзу Українок у Нью Йорку, що згуртував давній актив СУ з краю.

Хоч цей почин безпосередньо слідував за попереднім, проте не мав із ним безпосередньої сполуки. Та все ж був виявом тих самих настроїв. Новоприбуле жіноцтво, що знайшлося в твердих умовах нової дійсності, шукало самовияву в окремій своїй організації. Праця Союзу Українок Америки, що зродилась із потреб і умов давнього поселення, не мала для нього притягаючої сили. Навпаки, в віднові своїх форм праці воно сподівалось знайти розв'язку своєї туги за минулим, і виявити своє обличчя громадянки нового поселення.

Але й це намагання згуртуватись — завершило по якомусь часі. Будування великої організації на пливкому ґрунті еміграції вимагає довгих літ дрібної мозольної праці. Цю міцну підставу Союз Українок Америки вже мав за собою. На цьому ґрунті можна було будувати і знайти свою окрему форму вияву. Оце й відчули маси свідомого українського жіноцтва. Пізнавши нову країну поселення, її вимоги й умовини, вони почали вливатися в Союз Українок Америки. Про цей перехід та його вислід буде мова пізніше.

Дня 1. березня 1953 р. відбулась у домі СВА нарада у справі роковин голоду 1933 р. До відзначення цього готувалась уся українська громада. А тут обговорено спосіб, яким жіноцтво могло б відзначити ці роковини і причинитись до дослідів і розголосу того жахливого злочину советського режиму. Збіркою спогадів, матеріалів та участю в загально-громадських маніфестаціях мало це відбутись. Окрім того Свято Матері того року мало бути присвячене матері-страдниці 1933 р.

У 1953 р. Союз Українок Америки увійшов до проводу Українського Конгресового Комітету Америки. У своїй побудові УККА опирався на найбільших організаціях країни — 4-ох забезпечених Союзах, а п'ятим чинником проводу стало українське жіноцтво, організоване в СВА. Голова СВА увійшла до Екзекутиви УККА, як містогорова. Окрім неї кілька чільних Союзників вибрано до Політичної Ради і Контр. Комісії УККА. Цей осяг найкраще свідчив про позицію СВА в українській громаді ЗДА.

Дня 30. травня 1953 відкрито в Дітройті Х. Конвенцію СВА. Олена Лотоцька, голова СВА, привітала дорогих гостей — Олену Кисілевську, голову СФУЖО і Марусю Бек, радну м. Дітройту. Дещо пізніше прибули — Наталія Когуська, містогорова Союзу Українок Канади і Стефанія Бубнюк, редакторка Жін. Світу. Президія Конвенції — Олена Гординська, голова, Катерина Хом'як і Марія Головей, містоглови, Марія Демидчук і Анна Олійник, секретарки. Головну доповідь Конвенції виголосила Марія Біляк. Її „Завдання української жінки на еміграції“ охопило всю сучасну проблематику нашого жіночого руху. Це були — збереження моральної вартости в українській спільноті, випрацювання відповідної виховної системи, удосконалення суспільної служби, випрацювання доброї інформації про Україну. Слідували звіти Гол. Управи і Відділів СВА.

Того ж дня увечорі відбувся Конвенційний Бенкет. На ньому виступили, як промовці, визначні гості, а саме — губернатор стейту Вільямс, радна м. Дітройту Маруся Бек, голова СФУЖО Олена Кисілевська, голова СВА Олена Лотоцька, голова Комітету Українок Канади Наталія Когуська та Стефанія Бубнюк, редакторка Жіночого Світу.

Дня 1. червня дискусія виявила кілька основних точок, що прикували увагу присутніх. Це були — потреба поширити й поглибити виховну працю організації, konieczність якнайскорше сплатити Дім СВА, засоби діяння на неактивне членство. До тих справ членство поставилось дуже уважно й винесли відповідні постанови.

Почесною членкою Х. Конвенція вибрала Анну Боджак із Брукліну.

До нової Гол. Управи увійшли: Олена Лотоцька, голова, Стефанія Пушкар, Катерина Пелешок, Анастасія Федуняк, Катерина Хом'як, Ольга Шустакевич, містоголови, Катерина Ярош, рек. секретарка, Антоніна Кульчицька, фін. секретарка, Марія Баб'як, касієрка. Референтками стали — Марія Біляк організаційною, Іванна Драгінда молоді, Софія Онуфрик, культурно-освітньою, Олена Гординська сусп. опіки, Олена Климишин виховною, Іванна Бенцаль, зв'язків, Анна Сивуляк господарською, Анна Бойко нар. мистецтва, Кекилія Гардецька пресо-вою, Марія Козак, стипендійною, Іванна Рожанковська статутною.

Резолюції X. Конвенції відзеркалили всі ці гостро актуальні справи. Віддавши належне роковинам голоду та привітавши новоприбулих, що об'єдналися у рядах СУА, Конвенція присвятила велику увагу виховним справам. У ділянці суспільної опіки Конвенція ухвалила перемінити Комітети „Мати й Дитина“ при Відділах у секції сусп. опіки. Для впорядкування фінансів Дому СУА Конвенція закликала до пожертв на Фонд Будови Дому СУА.

Дня 4. жовтня 1953 р. посвячено Дім СУА. Це відбулось при великій участі членства і представників організацій. Гарно впорядкована домівка мала всі прикмети жіночої централі завдяки затишному виглядові і милій атмосфері. Це й висловлювали всі у своїх привітах. Членство відчуло гордість з нагоди такої події. Це ж єдина жіноча організація у вільному світі, що має власний будинок!

Гості оглядали бюрове приміщення, архів, сховок етнографічної збірки і т. д. Відчувалась у всьому добра господарська рука, як і міцна організаційна підстава.

Цим зкінчився 1953 рік. Він приніс, як завжди під час Конвенції, помітне пожвавлення праці. Придбання власного Дому й Конвенція в Дітройті — це основні почини того року. Зауважується вже певний перелім у наставленні новоприбулих: найбільш активні одиниці включились у працю комітетів „Мати й Дитина“, а це зрушило й інших. Натомість настало певне сповільнення у праці тут народжених. Деякі по-

знаки вже завважувались тепер, а воно мало збільшитись у дальшому.

Дня 20. лютого 1954 відбулись Річні Збори Гол. Управи вже в новому Домі СУА. Порушено цілий ряд справ. Настало 70-ліття українського жіночого руху, що його треба було належно відсвяткувати. наспіло запрошення Нац. Ради Жінок Америки — взяти участь у Конгресі Міжнар. Жін. Ради у Гелсінкі. Треба було переглянути статут СУА, щоб достосувати його до нових умовин.

Ці три справи пройшли крізь цілу наступну каденцію СУА. Сімдесятліття жіночого руху проявило себе рядом великим імпрез в усіх наших осередках восени 1954 і весною 1955. Академії, пропам'ятні вечори чи святочні сходи́ни насвітлили українській громаді значення жіночого організованого шляху. З цієї нагоди Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) звернулася до громадянства рядом резолюцій, ухвалених складовими організаціями, в тому теж Союзом Українок Америки. Суттю їх був заклик до згоди й порозуміння, що такі дуже потрібні українській спільноті.

Запрошення голови СУА на Конгрес у Гелсінкі мало велике значення. Вже від 1930 р., коли усунено Українську Жіночу Національну Раду через втрату державности зі складу Міжнародної Жіночої Ради, українське жіноцтво не було заступлене на її Конгресах. Тут можна було знов увійти на цей міжнародний ґрунт, хоч би в рамках американської делегації. Постановлено цю можливість використати. На покриття коштів подорожі проголошено між Відділами збірку і в червні 1954 р. Олена Лотоцька виїхала на конгрес. Хоч вона була членом американської делегації, проте її національну приналежність на Конгресі зрозуміли й підкреслювали.

Кличем Конгресу було „Жінка в атомовій добі“, де покладено натиск на мирне використання цього винаходу. Олена Лотоцька працювала в Комісії Міграції, але маючи зрозуміння й підтримку американської делегації, вона поставила домагання, щоб

складові організації простудіювали справу новопоселеного жіноцтва у своїх країнах. Це домагання перейшло, як резолюція.

Після Конгресу О. Лотоцька, що рівночасто була містоголовою СФУЖО, розпочала об'їзду жіночих організацій у країнах Європи. Найдовше спинилася в Німеччині, де при співпраці ОУЖ оглянула ряд навчальних станиць. Пізніше відвідала Союз Українок Франції, Об'єднання Українських Жінок Бельгії і Організацію Жінок Англії. Цей контакт голови СВА з провідницями й членством жіночих організацій Європи був дуже корисний для обох сторін. Між ними перекинувся міст симпатії і зрозуміння. Як містоголова СФУЖО Олена Лотоцька вглянула глибше в спосіб роботи цих організацій та допомогла їм краще зрозуміти свій шлях.

Статут СВА, уложений около 20 літ тому, вже не відповідав теперішнім умовинам. Ухвалено приступити до основної перерібки його. Зокрема заторкнено роллю і завдання Окружних Рад. Їх є лиш три й мають радше репрезентаційні завдання, а їх треба би перетворити в організаційне звено.

І справді — праця Окружних Рад оживилась у цій каденції: в округах відновились Окружні З'їзди. Від 1939 р. їх не скликувано в повному того слова зміслі, а обходились річними зборами Окр. Ради. А тепер, по певній підготові такі З'їзди відбулися — 20 лютого 1955 р. у Філадельфії, 27. лютого у Нью Йорку, у березні в Дітроїті. Окружні З'їзди відбулись навіть там, де ще не було Окр. Ради, як 3. квітня у Рочестері. У Рочестері це дало підставу до створення Окр. Ради. На чолі її станула Марія Крамарчук.

Окр. З'їзд дав добру підставу до відзначення 30-ліття СВА та підготовки до XI. Конвенції СВА. Так само кампанія за приєднанням членства знайшла тут увагу й відгомін. У дискусії виявилось, що різниці між давніми й новотрибулими членками затираються. Новоприбулі виявляють ініціативу, що приймається. Можна відзначити два почини, що пізніше мали великий вплив на позбавлення праці.

Першою з них — це створення Дитячої

Світлички у Клівленді у 1953 р. (33 Відділ СВА). Щоб заціпити в дитини любов і пошану до свого рідного, треба вже в дошкільному віці над нею працювати. Оце й спробував один Відділ, збираючи що-суботи дітей на кількагодинне зайняття.

Другим почином було створення жіночого хору. Такий хор постав у 1953 р. при 47 Відділі у Рочестері під проводом диригентки Ориси Костинюк. Підшукання відповідного репертуару й добрий вишкіл зробили хор бажаною мистецькою одиницею.

Таким вкладом праці виказали себе новоприбулі. Та найбільше горнулось їх у комітетах „Мати й Дитина“ при акції допомоги залишеним. Недоля залишених промовляла до них найсильніше. Особливо від коли постановлено обмежити допомогову акцію до опіки над дітворою.

Введено також нові ділянки в журналі Наше Життя. Наприклад, частина нар. мистецтва, що знайшла вираз в описі народніх строїв та вишивок. У січні 1954 р. впроваджено кольорові таблиці взорів. Це було певним досяггом, бо в тому часі ніяких нових видань узорів не було, отже Наше Життя вперше впровадило їх на американському терені.

Організаційна ділянка оживилась завдяки Окружним З'їздам. Щоб утримувати контакт із Відділами, що їх давніше своєю об'їздкою зміцнювала голова, цей об'їзд розпочала Марія Біляк, орг. референтка. Дня 9. травня 1954 вона була в Трентоні, а пізніше в Честері, Балтиморі, Бетлегемі, а 29. листопада в Рочестері. Головною темою її виступу була підготовка до святкування 70-ліття жіночого руху.

По повороті Олени Лотоцької з Конгресу в Гелсінкі, Відділи бажали почути її вражень. Дня 3. жовтня 1954 вона промовила на Святі 70-ліття жіночого руху у Філадельфії, а потім відвідала всі наші більші осередки в ЗДА. Святкування 70-ліття, що відбувались у Канаді, також запросили її з виступом. Дня 23. листопада 1954 р. вона промовляла на З'їзді Ліги Укр. Кат. Жінок Канади в Едмонтоні, 3. грудня на запрошення ЛУКЖ у Саскатуні, а 4. грудня на запрошення Комітету Українців Канади

у Вінніпегу. Як містогорова СФУЖО вона подавала не тільки звіт із Конгресу Міжнар. Жін. Ради, але й свої враження з відвідин складових жіночих організацій СФУЖО в Європі.

Окружні З'їзди виказали послаблення діяльності тут народжених членок. Їх оживлена участь у праці СУА, що виявила себе в 40-их роках, тепер змаліла. Щоправда існувало ще кілька Відділів із таким членством (37, 52, 53, 58, 60), але нового членства в них не прибувало. Щоб їм присвятити належну увагу та поінформувати їх про український жіночий рух, постановлено видати книжечку про українську жінку англійською мовою.

Улітку 1955 р. вона появилася. Подаючи короткий нарис українського жіночого руху "Woman of Ukraine" з'ясувала осяги українського жіноцтва у політиці, науці, мистецтві і професійному житті. Це було першим виданням того роду, що появилось англійською мовою. Зладила його Колегія, а ілюструвала Х. Дохват.

Наближалась XI. Конвенція СУА, що мала бути ювілейною, відзначаючи 30-ліття організації. Мала відбутись під патронатом св. Ольги, бо в 1955 р. було 1000-ліття її хрещення. З цієї нагоди Централя видала монографію княгині п. н. „Рівноапостольна св. Ольга“ пера о. д-ра І. Нагаєвського.

Дня 3. вересня 1955 відкрито Конвенцію у Філадельфії. До президії увійшли — Катерина Пелешок, як голова, Анастасія Хариш і Анастасія Вокер, містоголови, Наталія Лопатинська і Ніна Самокішин, секретарки укр. мовою, А. Візнер, секретарка англ. мовою.

У програмі Конвенції були дві доповіді. Д-р Наталія Пазуняк говорила на тему „Княгиня Ольга у світлі віків“, а Марія Біляк на тему сучасної політичної ситуації у світі й місце в ній української еміграції п. н. „Лицем до дійсности“. Доповіді впровадили учасниць у актуальні проблеми. Зокрема друга поклала натиск на масове членство, активність і жертвенність загалу, як конечні зусилля у визвольній дії українського народу.

Дискусія була дуже оживлена й порушила всі ділянки праці СУА. Багато уваги присвячено справам фінансів та сплаті Дому СУА. Так само широко обговорено справи сусп. опіки й виховні.

Суспільна опіка СУА донедавна була звернена виключно на акцію „Мати й Дитина“. Але тут, серед української громади, теж траплялись нещасливі випадки, було багато потребуючих і безпомічних. Над цим почала працювати референтка Олена Гординська. У своїй місцевості Ньюарку вона поділила місто на ділянки, і при допомозі членок, що там жили, довідувалась про поодинокі випадки. Це піддавало думку про поширення нашої допомоги на громаду.

Але й акція „Мати й Дитина“ зазнала основної зміни. На пропозицію Ольги Павловської, голови ОУЖ, перемінено одягову й харчеву допомогу на патронати шкіл і садків, що їх провадило жіноцтво в Німеччині й Австрії. Около 25 Відділів включилось у цю акцію, створивши шкільні патронати для 10 шкіл українознавства і 10 дитячих садків. В 1953—1963 рр. видано на ту ціль 46,852 дол. Акція проходила також у тісній співпраці з Об'єднанням Українських Жінок Німеччини.

У виховній ділянці теж поставлено перші кроки. Референтка Олена Климишин накреслила плян дії, в якому СУА миг би себе проявити. Творячи середовище для дітей — дитячі зустрічі, забави, світлички, курси танків і самодіяльності — СУА зможе доповнити виховання, що його діти дістають в родині, церкві і школі. Постановлено творити виховні референтури при Окр. Радах і Відділах СУА.

До нової Управи увійшли — Олена Лотоцька, голова, Стефанія Пушкар, Катерина Пелешок, Павлина Бұдзол, Анастасія Хариш, Софія Онуфрик, Катерина Мураль, містоголови, Лідія Лемішка, рек. секретарка Антоніна Кульчицька, фін. секретарка, Анна Сивуляк, касієрка. Референтками стали — Марія Біляк організаційною, Наталія Осінська культ.-освітньою, Олена Гординська сусп. опіки, Іванна Рожанковська статутною, Анастасія Вокер стипендією, Зеновія

Левицька нар. мистецтва, Іванна Бенцаль зв'язків, Кекилія Гардецька пресовою, Юлія Стрижак господарською. Контр. Комісія: Петронеля Пецюх, Марія Баб'як і Катерина Кузьма.

Каденція 1953-55 пройшла дуже оживлено. Її організаційним осягом — було поширення праці Окружних Рад, що добре позначилось у терені. У зв'язках ми пішли крок вперед, виходячи на міжнародний ґрунт. А в інших ділянках теж позначився вклад праці новоприбулих, що включались уже масово в ряди СУА. Акція фонду „Мати й Дитина“ переключилась із загально-допомогової на навчальні станиці у Німеччині й Австрії.

— — — — —
Вже на переломі 1955/56 наспіла перша вістка про жертву 500 жінок-в'язнів у Кінґірі. Її виявив мадярський лікар Варконі, що його звільнено з заслання. Свое свідчення він зложив перед комісією наших представників у Мюнхені, окрім того занотовано ще інші голоси в пресі. Жінок-в'язнів постріляли й розчавили у червні 1954 р. советські танки, коли вони після повстання в таборі вийшли рядом, щоб стати в обороні своїх спів-в'язнів.

Цю вістку перейняла Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) й проголосила 18. березня 1956 — Д н е м Ж а л о б и. Цей клич живо підхопили складові організації, в тому також Союз Українок Америки. Для вияву тієї жалоби об'єднались всі жіночі організації і гурти. Такі маніфестації влаштували Окружні Ради СУА в Філадельфії, Нью Йорку, Рочестері, Дітройті, Шикаго, і Відділи СУА у Клівленді, Міннеаполісі, Елизабеті, Брукліні, Ньюарку, Милвокі, Балтиморі, Перт Амбою і багато інших. На програму Дня Жалоби складалась церковна відправа — Панахида за упокій тих 500 — а потім віче з участю політичних представників. У Філадельфії промовляв проф. Добрянський, голова УККА, у Шикаго конгресмен Чарлз Керстен, голова слідчої комісії проти большевицької агресії, у Дітройті конгресмен Алвін Бен-тлі, член Конгресового Комітету Міжнародних Взаємин. Промови цих послів були вне-

сені до конгресового рекорду, а віча знайшли відгук в американській пресі.

Маніфестація 18. березня 1956 мала ще один відгук. Під її впливом зродилась думка про щорічне С в я т о Ж і н к и - Г е р о ї н і. До того часу жіноцтво складало в лютому поклін постатям Ольги Басараб і Олени Теліги. А тепер постановлено щороку в тому місяці відзначувати пам'ять усіх тих жінок, що зложили своє життя за Україну. Вже в 1957 р. влаштували це Свято чотири Окружні Ради й багато Відділів СУА. Свято було присвячене погиблим у Кінґірі, яких пам'ять ще була свіжа. У 1958 р. пов'язано це Свято з 40-ми роковинами повстання нашої Держави. „Українська жінка у боротьбі за державність — громадянська діячка, професіоналістка, військова“ — було темою доповідей, деклямацій та інсценізацій. А в 1959 році було поклоном у 35-ліття смерті Ольги Басараб. Відповідно до того зладжено матеріял і програму.

Ще не прогомнів День Жалоби за жертви в Кінґірі, коли появилась нова вістка про спротив на рідних землях. Восени 1956 прибув лист із концтаборів Мордовії від в'язнів-жінок, яким вони зверталися до всієї еміграції з повідомленням про своє життя-буття і з порадами та вказівками на майбутнє. Цей лист дав до розуміння, що боротьба триває далше і що від нас очікують багато. А тут саме захмарився політичний горизонт повстанням в Угорщині та можливою допомогою західнього світу. Це насторожило наш провід. СФУЖО проголосив потребу Фонду Допомоги українським політв'язням і поворотцям. І у висліді СУА заповів створення такого Фонду П'ятсот.

Підставою того Фонду став дохід із Свят Жінок-Героїні. Та пожертва раз у рік могла бути недостатня, а головне — не включала членства до цілей Фонду П'ятсот. Тому створено при Централі Комісію Фонду П'ятсот під проводом Стефанії Пушкар, місто-голови. Вона мала спонукати членство до жертви праці на ту ціль, а також — шукати шляху, яким можна допомагати українським в'язням і поворотцям із заслання. В тій цілі С. Пушкар відбула розмову в централі Американського Червоного Хреста у Вашинг-

тоні. Прямого шляху допомоги не встановлено, але деякі можливості підтримки знайшлися.

У березні 1956 р. померла Олена Кисилевська, голова СФУЖО. Смерть сеньйорки жіночого руху відбилась відгомонам у нашій організації. Це проявилось у поминках і пропам'ятних вечорах, що їх влаштували Окр. Ради і Відділи СУА. СФУЖО проголосив акцію поставлення надгробника, в яку включились усі складові організації. Союз Українок Америки станув на першому місці в пожертвах, складаючи 414 дол. на цю ціль. Дня 2. червня 1957 відбулось посвячення надгробника в Оттаві, на якому СУА репрезентували Олена Лотоцька, голова й Катерина Пелешок, містоголова СУА.

Ділянка з в'язки виказала себе кількома подіями.

У червні 1957 був запланований Конгрес Міжнародної Жіночої Ради в Монреалі. З'їзд цієї великої міжнародної централі був, як звичайно, подією в жіночому світі. Олена Лотоцька увійшла в склад американської делегації на той Конгрес, це давало їй право голосу й виступу. Але в Конгресі могли взяти участь і інші українські представниці з огляду на його місце. І так прибули, як гості — Катерина Пелешок і Кекилія Гардецька від СМА, Олена Залізняк, Ірина Павликовська і д-р Наталя Пазуняк від СФУЖО, Стефанія Савчук, Стефанія Бубнюк і Анна Мазуренко від Організації Українок Канади та багато інших. Це давало змогу поділити свої сили на різні комісії й сесії. Окрім того українські жіночі організації Монреалу включились у завдання того міста — приймати у себе делегаток Конгресу. І так одного дня відбулась гостина, в часі якої у відповіді чужим делегаткам першою промовляла Олена Лотоцька.

Гаслом Конгресу було „Громадська відповідальність жінки“. Окрім того помітною подією його був факт уступлення д-р Жанни Едер, дотеперішньої голови. Її місце зайняла французенка Марія-Олена Ляфоше, що мала пізніше принести Україні поважну прислугу. Тому її зустріч із українською делегацією на цьому Конгресі могла мати певне значення.

Дня 18. березня 1958 р. відбулась помітна

подія: Екзекутива СУА відбула зустріч із Елінорою Рузвелт. Ще в минулому році дружина колишнього президента об'їхала СССР і закріпила свої враження в пресі. Щоб протиставитись деяким її хибним висновкам, Управа СУА запропонувала їй обговорення їх. Це й відбулось того дня у помешканні п-ні Рузвелт у Нью Йорку. Екзекутива зібрала гурт фахівців із різних ділянок, як шкільництво, медична служба, статус жінки із відповідними матеріалами. Цей гурт очолила Стефанія Пушкар, містоголова, а в склад його увійшли — Тетяна Горашенко, Олена

Медалю Жіночого Осягу, яку Міжнар. Жіноча Виставка в Нью Йорку вручила Олені Лотоцькій у 1958 р.

Процюк і д-р Роман Осінчук та проф. Сергій Крашенінніков. Кожна зі згаданих осіб подала свої завваги до спостережень п-ні Рузвелт і вручила їй матеріал на письмі.

У червні 1958 р. відбулась у Дітройті Конвенція Ген. Федерації Жіночих Клубів, де Гол. Управу заступала п-ні Анастасія Вокер.

У грудні 1958 Олену Лотоцьку відзначено на Міжнар. Жіночій Виставці в Нью Йорку, як „визначну жінку року“. Це вперше в листу тих жінок включено представницю українського жіноцтва.

Також Окружна Рада СУА в Нью Йорку відбула цікаві зустрічі. Дня 22. січня 1957 її представниці взяли участь у прийнятті для п-ні Віяї Лакшмі Пандіт, відпоручниці Індії до ОН. Українська делегація відбула з нею розмову. А в березні 1959 р. Катерина Пелешок, містоголова СУА в Нью Йорку і Олександра Різник, голова Окр. Ради СУА там

же взяли участь у прийнятті Нац. Ради Жінок Америки для жінок-делегаток ОН.

Суспільна опіка США даліше розгортала свою працю. У 1956 р. ЗУАДЖКомітет закінчував нову акцію переселення, з якої могли користати українці з різних європейських країн. В тій цілі звернувся до української громади, закликаючи до виставлення ашурансів і допомоги при влаштуванні. Союз Українок Америки переслав цей заклик до Відділів США, що масово відгукнулись.

Восени 1957 р. розпочалась нова допомогова акція. У тому році наспіла вістка про поворот лемків на Лемківщину. Як відомо, мешканців Лемківщини переселено насильно в рр. 1947—1949 до східньої Пруссії й на Помор'я. Тепер їм відкрилась можливість повороту і багато родин поверталось на поніщені і спустошені села. Організація Оборони Лемківщини закликала до підтримки тих родин. Станиці „Мати й Дитина“ по Відділах США знов почали висилку одягових пачок, добуваючи адреси від організації або свояків. Одначе ця акція широко не розвинулась. Переселення лемків стримано по якомусь часі, бо воно не лежало в інтересах Польщі. Одначе контакт із українцями в Польщі вже не затратився.

Весною 1958 р. постав новий почин суспільної опіки: встановлено акцію „допомоги бабусі“. Це була нова галузь фонду „Мати й Дитина“, що її висунуло саме життя. В Європі проживало кілька старших самотніх жінок і їх число збільшувалося. Доривсчна допомога не була справжньою підтримкою і тому постановлено зробити її постійною. Відділи США взяли під опіку одну чи дві бабусі й стали висилати їм по 5 дол. місячно та журнал Наше Життя. Почалося воно від 9 старших жінок у 1958 р., а тепер 23 бабусі користуються такою опікою в різних країнах.

Референтура суспільної опіки старалась впровадити якнайбільше інформацій про засяг американської суспільної опіки. В тій цілі поручено Окр. Радам США запросити відповідних фахівців із доповідями.

Проголошено висилку одягових пачок до Югославії, де живе давнє наше поселення. Допомога Лемківщині продовжувалась, хоч перенесена взагалі на українців у Польщі.

Велику увагу присвячено організації й діяльності. Ще в грудні 1955 створилась при Екзекутиві США організаційна комісія під проводом референтки Марії Біляк. Комісія мала підготувати дію нового статуту та зладити гасло для Окружних З'їздів.

І дійсно восени 1956 р. розіслано Відділам проект статуту Окружних Рад. Гаслом Окр. З'їздів того року було — „Розбудовуймо членство США“. Орг. Комісія США подбала про відповідні доповіді на ту тему, що їх виголошували представниці Гол. Управи. У висліді тих З'їздів виринула думка започаткувати кампанію приєднання членства під знаком 500. (Це була пропозиція Окр. Ради США у Дітройті). Кожна Окружна Рада повинна придбати 500 нових членок в ім'я тих погиблих.

Гаслом Окр. З'їздів у 1957 р. стало „Скріпімо себе внутрішньо“. Окрім кампанії за приєднання членства мав тут бути вияснений поширений засяг праці Окр. Рад. Окрім спільних імпрез та презентації вони мали затіснити контакт із Відділами та сповняти організаційні функції.

Про спосіб кампанії за приєднанням членства почали звітувати округи. Окружна Рада в Дітройті влаштувала 30. березня чай, на який прибуло багато не-членок США. Під впливом промов і гутірок всі вони вступили в члени. Округа в Рочестері знов спробувала відвідувати не-членок у їх домах. З собою брали примірник журналу, запрошували в члени й заохочували. Окружна Рада США у Нью Йорку і Філадельфії також подали певну кількість нових членок, що їх прізвища вміщено в Н. Ж.

Наскільки скріпилось становище Окр. Рад та заактуалізувалась їх потреба посвідчити те, що в тій каденції постали три нові Окр. Ради. Дня 4. лютого 1956 р. заснувалась Окр. Рада у Шикаго з Анастасією Хариш на чолі, що гуртувала 4 Відділи США. У березні 1958 року постала Окр. Рада США у Клівленді з Катериною Мураль на чолі, що гуртувала 5 Відділів США.

Дня 11. жовтня 1959 року створилась Окружна Рада США у Ньюарку, що об'єднала 6 Відділів США. На чолі її станула Олена Гординська.

Для перебудови організації з 2-степенної

на 3-ступенну треба було повної перерібки статуту. За це завдання взялася статутова референтка Іванна Рожанковська. Весною 1959 р. цей статут був готовий і розісланий усім Відділам СУА.

В діяльності Окр. Рад проведено почин, що пізніше поширився на всі округи. Дня 6. листопада 1955 Олена Гординська, референтка сусп. опіки, скликала нараду референток сусп. опіки в Ньюарку, а 14. червня 1957 так-жу ж саму нараду в Нью Йорку. Там вона розгорнула плян праці на найближчий час і вислухала запитів і труднощів референток Відділів. Це був діловий перегляд однієї ділянки праці округи, що вказував на можливості Окр. Рад.

Одначе не бракувало також тривожних познак. На Річних Зборах Гол. Управи у січні 1958 р. ствердила молодеча містоголова Ольга Шустер, що тут народжені відтягаються від участі в СУА. Це вже видно було давніше, що молодечі Відділи послабля в своїй активності, а деякі провідні діячки відтягнулись. Постановлено зняти більш відповідну програму праці, що мала б для них притягаючу силу. Тут народжені членки були пекуące потрібні для нав'язання зв'язків із американським світом і їх неактивність прикро відчувалась.

Журнал Наше Життя збільшив свій наклад і кількість сторінок. До Ред. Колегії увійшла Марта Тарнавська, як представниця молодшого покоління. Вперше впроваджено друкування повісті в продовженні, а саме Дарії Ярославської „Ії Нью Йорк“.

Живою була також праця культ. освітньої ділянки. До згаданих уже програм Свят Жінки-Героїні та інших імпрез, що приходили з Централі, причинювались також Відділи СУА. У 1956 р. постав жіночий хор при 16 Відділі в Міннеаполісі (диригентка О. Луцик), а в 1957 р. хор при 10 Відділі СУА у Філадельфії (диригентка І. Чума). Трохи пізніше постали хори при 11 Відділі в Трентоні (диригентка О. Бованко), при 28 Відділі в Ньюарку (диригентка О. Тарнавська), при 66 Відділі в Нью Гейвені (диригентка М. Гижа).

Окрім діяльності Централі слід відмітити цікаві почини терену. Серед них на перше місце треба поставити думку Окр.

Ради СУА у Клівленді — двинути пам'ятник Лесі Українки в Українському Городі Культури. Про те повідомила вперше Головну Управу Катерина Мураль, містоголова, на Річних Зборах Гол. Управи 26. січня 1957 р. Для тієї цілі створився в Клівленді окремий Комітет Побудови Пам'ятника, що складався з представниць з різних жіночих організацій. Впродовж року замовлено пам'ятник у різьбаря Михайла Черешньовського. Наприкінці року різьбар виконав проєкт постаті та відвідав Город Культури, щоб вибрати відповідне місце.

З інших починів слід згадати Гурток „Наша Батьківщина“, що його заснувала Окр. Рада СУА в Рочестері у 1958 р. Постановлено збирати пам'ятки нашої старовини, в тому передусім зразки нашого народнього мистецтва.

У жовтні 1957 р. 64 Відділ у Нью Йорку відкрив Образотворчу Виставку, що пройшла з великим успіхом. Від того часу ця Виставка повторюється щороку і здобула собі признання в мистецькому світі.

У травні 1957 р. на заклик Нашого Життя й заходами 26 Відділу СУА у Дітройті відбувся Конкурс печення пасок. Він виказав вірність стилю й велике вміння учасниць. Переведення Конкурсу треба завдячити Марії Слюсарчук, секретарці Окр. Ради.

У січні 1958 створено в Дітройті Комітет Будови Дому СУА. Окружна Рада, що начислювала вже 8 Відділів, відчувала потребу своєї домівки. Акція знайшла живий відгук серед членства.

В цій каденції уділено стипендію зі Стип. Фонду. Її дістала Ольга Петрова, своячка Лесі Українки, що зачала студіювати в Рутгерс університеті. Це вже п'ята стипендія у висоті 100 дол., уділена зі Стип. Фонду.

Наближався 1959 р., що заповідав багато подій. Це була XII Конвенція СУА, получена знов із Світовим Жіночим Конгресом. На той рік припадало 75-ліття українського жіночого руху. Також журнал Наше Життя мав відзначити своє 15-ліття. І врешті внутрішнє свято — спалення моргеджу Дому СУА, що мало відбутись під час Конвенції.

Всі ці події вимагали підготовки й напруження. Ще в 1958 р. розпочато кампанію за спаленням моргеджу. Кожна членка мала за-

купити цеголку за 1 дол. і тим дати свій особистий вклад у цей Дім. До цього долучено заклик до Відділів — перетворити свої шери на фундації. Список Відділів-фундаторів мав бути закріплений на таблиці в Домі СУА. Стверджено, що 29 Відділів закупило уділів Дому СУА на суму 4.800 дол. Тепер ці Відділи стали деклярувати їх на Фонд Дсму СУА.

Наше Життя зазершило 15 літ своєї праці. Окружні Ради влаштували відзначення в більших осередках. У лютому 1959 це відзначення відбулося у Філадельфії, у березні в Нью Йорку, у квітні у Дітроїті. Це мало форму живої газети і пройшло дуже оживлено.

Сімдесят'ятиліття жіночого руху поставлено відзначити на 2. Світовому Конгресі Українського Жіноцтва. До скликання цього Конгресу Союз Українок Америки причинився даючи велику фінансову й організаційну допомогу.

Найперш — програмова книжка, що виходить з нагоди кожної Конвенції СУА, була передана для цілей конгресу СФУЖО. Дальше бенкет, що є звичайно завершенням товариської частини Конвенції, відбувся з рамени СФУЖО. І вся підготовна робота на місці, як підшукання готелю, розголос, конференція преси ітд. була пророблена заходами СУА.

Дня 24. червня 1959 відкрито Студійні Дні Світового Конгресу Українського Жіноцтва в Українському Інституті Америки. Відбулись Публичні Сесії Комісій — Культ. Освітньої, Зв'язків і Економічної, дня 25. червня — Програмової, Організаційної, Суспільної Опіки, Виховної і Молоді. Програмова Комісія розглянула головну тему Студійних Днів „Єдність українки у вільному світі“. Проминуло 10 років праці Світової Федерації Українських Жіночих Організацій і в висліді треба було насвітлити цей осяг.

Дня 26. червня 1959 р. почалась Ділова Сесія Конгресу. Її відкрила голова СФУЖО п-ні Олена Залізник і покликала до звіту представниць складових організацій. Потім слідували промови. Олена Залізник говорила про 75-ліття укр. жін. руху, Олена Лотоцька про 10-ліття СФУЖО, а Олександра Сулима про „Українську жінку на рідних

землях“. По полудні відбулася Сесія Молоді під проводом д-р Наталії Пазуняк. Промовляли — Дарія Гасюк на тему „Українська молода людина у вільному світі“, а Мирослава Томоруг на тему „Молодь на рідних землях“.

Увечорі відбулась Святочна Сесія Конгресу. Головними точками була промова Марусі Бек на тему „Українська жінка в Америці“ й Ірини Павликовської про становище СФУЖО до завдань українського жіночого руху. Слідували привіти делегаток наших складових організацій. Закінчено це привітом Конгресу на рідні землі, що мав бути переданий через радіо.

У проводі й виступах Конгресу СФУЖО виявилось чимало Союзянок. Програмову Комісію очолювала Стефанія Пушкар, Комісію Зв'язків Лідія Бурачинська, Організаційну Комісію Марія Біляк, Комісію Суспільної Опіки Олена Гординська, Виховну Комісію Надія Іщук, Економічну Комісію Олена Трофимовська, Комісію Молоді д-р Іванна Ратич. Звіт Союзу Українок Америки складала на Конгресі Катерина Пелешок, містогорова.

Дня 27. червня 1959 відкрито XII. Конвенцію СУА. До президії вибрано Стефанію Пушкар, як голову, Анастасію Вокер і Катерину Пелешок, як містоголов, а О. Слюзар, І. Качанівську і І. Савицьку, як секретарок. Вперше на цій Конвенції делегатки не відчитували звітів, а зложивши звітні листки в президії, перейшли тільки перелік (roll call). Як і на попередній Конвенції, для кожної ділянки праці обрано окрему Комісію.

Головною справою цієї Конвенції було ухвалення нового статуту. Це не представляло труднощів, бо статут Окр. Рад був уже 3 роки в ужитку, а цілий статут Відділи вже мали кілька місяців у руках. Головною зміною, що її впроваджував новий статут, була перебудова організації з 2-ступенної на 3-ступенну.

Другою справою, що її мала вирішити Конвенція — було збільшення оплат Відділів СУА до Централі, щоб можна було збалансувати її бюджет. Це вже більше хвилювало Відділи й відбулось в дискусії. Врешті перейшла ухвала збільшити оплату кожної

членки на Фонд Централі з 1 дол. на 1.50 дол.

Конвенційні Комісії працювали наполегливо. Вони оперлись на звідомленні даної ділянки й обговорили пляни праці на майбутнє. Це й відзеркалилось у резолюціях Конвенції. Вони були вичерпно побудовані і вмщували багато нових починів і думок:

а. В організаційній ділянці — змагати до засновання Відділів із молодого жіноцтва і впровадити зразкове ведення сходин.

б. У культ. освітній ділянці — затіснити взаємини з мистецьким світом і впровадити доповіді в програму сходин.

в. У виховній ділянці — встановити виховні референтки при всіх Відділах і творити Дитячі Світлички.

г. У ділянці сусп. опіки — розбудувати опіку над потребуючими у своїй громаді і зорганізувати Дім для Старших.

При XII. Конвенції СУА мали місце три особливі почини, що заслуговують на увагу. Це були — спалення моргеджу, Виставка Жіночої Творчости та виступ жіночих хорів СУА.

Спалення моргеджу відбулось дня 28. червня 1959 вполудне. На сцені за столом засіли представниці Відділів, що уфундували найбільше уділів (2, 28 і 42). По короткій промові Олена Лотоцька підпалали документ, приготований на підставі. Позичку 8.000 дол. сплачено продовж 6 років!

Виставка Жіночої Творчости мала дати перегляд праці жіночих талантів у ділянці літератури, образотворчого й народнього мистецтва. Над тим працювала окрема комісія під проводом Марії Головей. Перегляд книжок і картин доповнили зразки вишивок, писанок і кераміки. Мистецьке Жюрі у складі Стефанія Пушкар, Марія Велигорська і проф. А. Малюца призначило відзначення мисткиням народнього мистецтва.

Хори Відділів СУА виступали в часі Конгресу і Конвенції. Це були — хор 10 Відділу під проводом Ірини Чумової, хор 11 Відділу під проводом Ірини Бованко, хор 28 Відділу під проводом Оксани Тарнавської і хор 66 Відділу під проводом Марії Гижі. Цей перегляд свідчив якнайкраще про мистецькі зацікавлення української жінки та плекання їх у рамках СУА.

ФУНДАТОРИ ДОМУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ у Філадельфії, Па.	
Відділ ч. 1.	Нью Йорк, Н. Й. . . . . \$ 100.00
" ч. 2.	Честер, Па. 100.00
" ч. 3.	Нью Йорк, Н. Й. 100.00
" ч. 4.	Нью Йорк, Н. Й. 200.00
" ч. 5.	Детроїт, Міш. 100.00
" ч. 8.	Бронкс, Н. Й. 100.00
" ч. 11.	Трентон, Н. Дж. 100.00
" ч. 13.	Честер, Па. 100.00
" ч. 16.	Міннеаполіс, Мінн. 100.00
" ч. 20.	Філадельфія, Па. 100.00
" ч. 21.	Бруклін, Н. Й. 100.00
" ч. 22.	Шикаго, Іл. 200.00
" ч. 23.	Детроїт, Міш. 100.00
" ч. 24.	Елизабет, Н. Дж. 100.00
" ч. 26.	Раїтсвік, Міш. 100.00
" ч. 27.	Пітсбург, Па. 100.00
" ч. 28.	Ньюарк, Н. Дж. 300.00
" ч. 32.	Ст. Луїс, Міз. 200.00
" ч. 34.	Корпус, Н. Й. 100.00
" ч. 35.	Озон Парк, Н. Й. 100.00
" ч. 36.	Шикаго, Іл. 100.00
" ч. 41.	Філадельфія, Па. 100.00
" ч. 42.	Філадельфія, Па. 200.00
" ч. 43.	Філадельфія, Па. 100.00
" ч. 45.	Манчестер, Н. Й. 100.00
" ч. 46.	Філадельфія, Па. 100.00
" ч. 47.	Роучестер, Н. Й. 100.00
" ч. 49.	Возфалд, Н. Й. 100.00
" ч. 56.	Шикаго, Іл. 100.00
" ч. 60.	Клівленд, Огайо 100.00
" ч. 64.	Нью Йорк, Н. Й. 100.00
Гніні Анна	Чорніні, Балтімор, Мд. 100.00
" Катерина	Мураль, Клівленд, Огайо. 100.00
" Анна	Файшик Нуджін, Честер, Па. 100.00

Таблиця Фундаторок першого Дому СУА

До нової Управи увійшли: Олена Лотоцька, голова, Стефанія Пушкар, містоголова, Олена Слюзар і Ірина Петрівська секретарки, Анна Сивуляк, касієрка, Антоніна Кульчицька, фін. референтка. Вибрано референтками: Анастазія Вокер і Ірина Кашубинська організаційними, Ганна Ракоча-Білінська виховною, Розалія Сидорик суспільної опіки, Іванна Бенцаль зв'язків, Осипа Грабовенська імпресовою, Кекилія Гардецька, пресовою, Марія

Величко господарською, Іванна Рожанковська статутною, Марія Ржепецька нар. мистецтва, Оксана Кравченко і О. Волянська молоді, д-р Євгена Єржківська, культ. освітньою.

До Контр. Комісії увійшли: Катерина Пелешок, голова, Олена Гординська і Марія Баб'як, члени, Марія Біляк і Ольга Шустер, заступниці.

Знов закінчився один етап у житті й розвитку Союзу Українок Америки. Дев'ять літ, що пройшло від IX. Конвенції до XII Конвенції США — позначені великими перемінами.

Найбільшою з них — це злиття двох хвиль еміграції в рямах США. Це поповнення членства не проходило гладко, на початку навіть і з труднощами. Але початкове упередження уступило потребі об'єднання сил, що прямують до тієї самої мети. І цей сильний громадський гін переборов відосередні тенденції, що існували на початку. А громадське вироблення дозволило приспособити програму праці до вимог кожної групи членства.

Може найбільш потерпіла в цьому злитті членства група тут народжених. При перетворенні організації їй не приділено належної уваги і вона послабла в своїй активності. Це було організаційним недоліком, що відбився пізніше на ділянці зв'язків.

В засаді ця ділянка зазнала також великих і корисних перемін. Союз Українок Америки увійшов до Національної Ради Американських Жінок, а через участь у Конгресах Міжнар. Жіночої Ради, досягнув міжнародного ґрунту. Членство в Ген. Федерації Жіночих Клюбів, осягнене давніше, давало Головній Управі доступ до впливової групи американського жіноцтва. Але контакт із американськими жіночими організаціями на місяць послаб. Із давніх Окр. Рад тільки та в Дітроїті і Філадельфії вдержала контакт

із місцевою Федерацією Жіночих Клюбів, а з нових Окр. Рад ніодна не наладала її.

Однак внутрішні переміни в організації зрівноважили цю втрату. Ріст Відділів США, гін до організованої дії, здібні провідні сили в терені оживили працю в округах. Велика віддаль між Централєю а Відділами, розкиненими на цілому просторі східної і середньої Америки, вказували на потребу посереднього звена, яким мали стати Окружні Ради. Окружними З'їздами підготовано цю переміну, що мала настати щойно в черговій каденції.

Реасумуючи — треба сказати, що найбільш успішною акцією цього етапу був Фонд „Мати й Дитина“. Своєю допомогою дитворі залишенців і бабусям у Німеччині й Австрії він дав приклад вміло проведеної акції, що виявила зв'язок між жіноцтвом різних наших поселень. При помочі навчальних станиць дала дитворі також потрібне знання та підтримала Об'єднання Українських Жінок у їх роботі.

Гурт жінок, що формували той етап США, був доволі численний. Олена Лотоцька, що дальше провадила Союз Українок Америки, зуміла зручно поєднати давні сили з новими і тому видатно причинилась до злиття двох хвиль еміграції. Із давніх членок її підтримували в цьому — Катерина Пелешок і Анна Сивуляк, а з новоприбулих — Стефанія Пушкар, Кекилія Гардецька, Марія Біляк і Олена Гординська. З-поміж тут народжених уже вирости провідні сили в особах Анастазії Вокер і Ольги Шустер.

В Окружних Радах виявили себе вироблені постаті. Це були — Іванна Бенцаль і Олександра Різник у Нью Йорку, Ірина Качанівська й Осипа Грабовенська у Філадельфії, Катерина Мураль і Ірина Кашубинська у Клівленді, Софія Онуфрик і Марія Крамарчук у Рочестері.

У ДАЛЬШІ РОЗБУДОВІ (1960—1965)

Успішний перебіг Конгресу та XII. Конвенції СУА заповідав добрий початок каденції. Сімдесятдва Відділи з працездатним членством могли широко розгорнути працю. Переміна на 3-ступенну організаційну схему повинна була її скріпити.

Тому вся увага була на початку присвячена Ок р у ж н и м Р а д а м. Окружні З'їзди, що відбулись восени 1959 р., мали за головну тему „Роля і значення Окружних Рад“. Ці З'їзди вже були разом із тим заг. зборами Окружних Рад. Треба було освідити членство новий круг діяння Окружних Рад згідно з новим статутом СУА. Щоб Окружні Ради мали кращий вплив на працю Відділів виринула думка — влаштувати Конференції Референток. Наперед їх започатковано весною 1960 р. конференцією Голов Відділів, що розглянули новий статут та організаційні проблеми округ. А потім весною 1961 р. відбулися в усіх округах Конференції Референток Сусп. Опіки.

На Річних Зборах Гол. Управи, що відбулись у днях 23. січня 1960 і 28. січня 1961 виринула думка випрацювати програму праці для різного роду членства. Воно гуртувалось здебільшого в окремих Відділах, отже могло працювати різними методами. В тій цілі зладжено анкету п. н., „Що вас цікавить?“, де рядом запитів Централя старалась з'ясувати зацікавлення і прямування різного роду членства. На 1.500 анкетних листків вплинуло около 350 відповідей. Для використання їх створено у жовтні 1961 р. Програмову Комісію СУА під проводом Стефанії Пушкар, місто голови. Програму для тут народжених опрацювала Анастасія Вокер. Впродовж року Комісія відбула кілька засідань і в висліді предложила плян праці для Відділів давніх, тут народжених і новоприбулих. Виконавши це завдання, Комісія розв'язалась у 1962 р.

Рівночасно Програмова Комісія ствердила тривожне явище, а саме — байдужість або й неохоту великої частини жіноцтва до організованої роботи. Поза рядами СУА зостається ще багато жінок, що до них не доходять громадські кличі. Те, що можна було на початку пояснити боротьбою за прожи-

ток чи пристосуванням до місцевих умовин, уже не могло мати впливу. Тепер це було просто одним із знаків збайдужіння, що проявлялось у нашій громаді.

Все ж таки і в цій каденції вдалось створити ряд нових Відділів. Це були — 25 у Потакеті, 29 у Шикаго, 32 у Брістолі, 44 у Філадельфії, 61 у Вилані і 72 у Нью Йорку. У них об'єднались хоч невеликі гурти тих, що хотіли дати свій вклад у громадську роботу. Це давало запоруку, що серед наших жіночих мас дрімає ще багато невикористаних сил. Треба лиш знайти відповідний підхід, щоб їх розбудити.

Річні Збори Гол. Управи 1960 р. ухвалили відзначити в тому році 35-ліття організації. Хоч звичайно такої дати в організованому житті не відмічують, проте воно видалось вказаним із різних причин. Новоприбуле членство хотіло зложити поклін членкам-основницям СУА. А старший їх вік вимагав приспінення того почину. І так це 35-ліття відбулося заходами всіх Окружних Рад на переломі 1960/61 рр. Членки, що були 30 літ в організації, дістали ювілейні відзнаки, а Відділи, що вказували 25 літ організованої праці — спеціальну грамоту.

Цікавим відгуком Конгресу СФУЖО стала об'їздка делегаток Конгресу по більших осередках СУА. Її розпочали — Ірина Пеленська, представниця Союзу Українок Австралії й Олександра Бойко-Сулима, представниця Об'єднання Українських Жінок Німеччини — своїм виступом у Філадельфії дня 26. вересня 1959. О. Бойко-Сулима говорила про сучасне політичне становище України та роль жіноцтва в тому, а І. Пеленська про потребу зв'язків українського жіноцтва із міжнароднім світом. Об'їздка перейшла через Клівленд, Рочестер, Дітройт і закінчилась 24. жовтня у Шикаго. Вона передала членству СУА дещо з провідних ідей Конгресу та зацікавила ближче працею СФУЖО.

Внаслідок перебудови м. Філадельфії виявилась konieczність звільнення Д о м у С У А та купна нового на півночі міста, де тепер пересунувся український центр. Це сталося в грудні 1961 р., коли то закуплено новий

будинок при 4936 Н. 13-тій вул. За давній будинок Управа міста заплатила 12.500 дол. Новий будинок коштував 19,500 дол. та вимагав деякого пристосіблення для праці СУА. В тій цілі засягнуто гіпотечну позичку у „Провидінні“ на суму 10.000 дол. По віднові новий Дім СУА міг послужити приміщенням для Централі, канцелярії СФУЖО та архіву, як і давніше. В ньому примістилося тепер більше Відділів СУА (20, 41, 42, 43, 44, 52) і Дитяча Світличка 43 Відділу СУА.

В цій каденції зауважується вперше активізація тут народжених. У січні 1962 р. створився в Нью Йорку Відділ із таких членок з Марією Душник на чолі. Відділ став шукати собі власної програми праці, бо в цьому, насиченому активністю осередку, нелегко було знайти щось нового. Уже в червні т. р. Відділ виступив із оригінальною імпрезою. Це був Музичний Вечір молодих талантів, які щойно починали свій шлях. Він допомагає членкам також пізнати ту ділянку української культури.

У тому часі відійшли у вічність дві видатні одиниці. У липні 1960 р. попрощала цей світ б. голова СУА Анета Кмець. Народжена в Америці, вона внесла в працю СУА нові прикмети і служила організації своїм досвідом і запалом. У листопаді 1961 р. померла пресова референтка Гол. Управи Кекілія Гардецька. Вона пробула на своєму пості 11 літ і в великій мірі причинилася до розбудови журналу.

На перше місце висунулись у новій каденції виховні справи. Увага для української матері й дівчорі була одним із найголосніших гасел Світового Жіночого Конгресу. Отже в висліді того Союз Українок Америки живо відгукнувся на думку проведення Виховних Семінарів. Уже в лютому 1960 р. влаштовано заходами Централі СУА у Філадельфії такий Семінар із 6 лекцій. Участь у Семінарі була велика (ок. 60 осіб), хоч не обіймала виключно матерів. У березні 1961 р. слідував другий Виховний Семінар у Філадельфії, перший у Рочестері, а в травні того ж року перший у Нью Йорку. У жовтні 1961 р. відбувся третій Вих. Семінар у Філадельфії.

Вих. Семінарі дали в своїх лекціях цінні виховні напрямні, розворушили публичну

думку для виховних справ та дали в дискусіях змогу зачіпити всі можливі аспекти виховання. Доповіді Вих. Семінарів відбито на циклостилї і частинно розіслано Відділам до використання. Це були — Марії Стратієнко „Виховний ідеал української матері“ й Іванни Петрів „Гутірки з матер'ю“.

Щоб поширити Виховні Семінарі Централя видала відповідну інструкцію. Вона не мала успіху зараз, але дещо пізніше ці Семінарі підхопило молодше членство, виконуючи їх у дещо зміненій формі.

У грудні 1961 р. померла Ганна Ракоча-Телепко, виховна референтка Гол. Управи. В її пам'ять 43 Відділ СУА, де вона була членкою, подав думку створення Вих. Фонду її імені. Ця думка прийнялася з огляду на те, що виховна ділянка вимагала розбудови. Бл. п. Ганна Ракоча-Телепко у своїй роботі запланувала створення лялькового театру для дітей. Вона не встигла цього здійснити, але Вих. Фонд її імені міг у дальшому послужити тій цілі.

Цінну ініціативу в виховних справах виявили Відділи СУА. 43 Відділ СУА у Філадельфії спробував влаштувати кермовану Дитячу Зустріч у 1959/60 рр. Робили це в неділю по полудні для розваги дівчорі. Забава була кермована фаховою силою. Ці Зустрічі прийнялись і унагляднили батькам потребу Світлички. Восени 1960 р. створилась така при 43 Відділі СУА у Філадельфії і в тому ж часі при 54 Відділі СУА у Вілмінгтоні. Незабаром створились Світлички при 29 Відділі СУА у Шикаго і 59 Відділі у Балтиморі.

Друга ініціатива виховного порядку вишла від Окр. Ради СУА в Нью Йорку. Дня 24. червня 1961 відбулась там Градуаційна Зустріч середнешкільної молоді. Окр. Рада СУА спільно зі Студентською Громадою привітала молодих людей при вступі в нове життя.

Наприкінці 1961 р. Централя СУА уфундувала нагороду для жіночої відбиванкової дружини „Тризуба“ з нагоди турніру, що відбувався у Філадельфії. Нагорода була мандрівна і мала переходити від одного переможця до другого.

Зв'язки СУА висунулись на передній плян завдяки Конгресові Міжнар. Жін. Ради в Істамбулі у серпні 1960 р. Щоб зберегти

Редакційна Колегія журналу „Наше Життя“ у 1959 році:

Сидять зліва до права: д-р Наталя Пазуняк, Лідія Бурачинська, редакторка, Олена Лотоцька, голова Централі СУА, Марія Юркевич, редакторка дитячої сторінки, Кекилія Гардецька, пресова референтка, Марта Тарнавська.

раз нав'язаний контакт та пригадувати наші домагання на міжнародньому ґрунті, поставлено вислати туди нашу представницю в особі Анастазії Вокер, референтки зв'язків. В тій цілі проголошено збірку на покриття коштів подорожі.

Темою Конгресу було „Родина й жінка серед перемін сьогодишнього світу“. Анастазія Вокер увійшла у склад американської делегації і як така могла порушувати проблеми української жінки-поселенки в Америці. На пресовій конференції Конгресу могла уділити кореспондентам інтерв'ю про працю СУА. Спільно з другою делегаткою-українкою Ольгою Гнагишин, представницею Союзу Українок Канади, зложила візиту патріярхові Атенагорасові. Відвідала могилу султанші Роксоляни, що оточена великою пошаною. У поворотній дорозі зустрілась із членством Союзу Українок Франції в Парижі.

По своєму повероті Анастазія Вокер поділилась враженнями з відвідин у кількох більших осередках Америки й Канади. Це унагляднило потребу вдержання зв'язків на різному рівні.

У червні 1960 р. відбулась Конвенція Ген. Федерації Жіночих Клубів у Вашингтоні, де Централю СУА заступала Стефанія Пушкар, містогорова. У вересні того ж року вона репрезентувала СУА на Конференції Громадянства у Вашингтоні, де була членом Комісії Преси.

Культурно-освітню роботу СУА теж скріплено в тому часі. Зауважено сильну

тенденцію Відділів до імпрез обрядових і легкого, товариського характеру. В цьому напрямку референтура стала працювати, щоб доставити відповідні доповіді, сценки й інші матеріали. З ініціативи СФУЖО піднявся клич творення Гуртків Книголюбів, що ширили і пізнання української літератури серед членів СУА. Такі Гуртки засновано у Нью Йорку, Філадельфії і Дітроїті. У зв'язку з тим Відділи стали влаштовувати авторські вечори, запрошуючи місцевих письменниць до відчитання своїх творів.

Темою Свята Жінки-Героїні в 1960 р. був страдницький шлях жінки на рідних землях. У 1961 р. гаслом до того свята послужили постаті з творів Тараса Шевченка, бо вся Україна святкувала 100-ліття його смерті. А в 1962 р. всі осередки СУА поклонились у лютому-березні пам'яті Олени Теліги у 20-ліття її героїської смерті.

Для тих свят референтура опрацювала відповідну доповідь, деклямації, сценки а навіть музичні твори. Із цього могли користати наші осередки, оскільки не мали власних матеріалів.

Цікаву ініціативу виявили деякі Відділи, закладаючи драматичні гуртки. Там де були фахові театральні сили для ведення й вишколу, досяги були помітні. І так при 16 Відділі у Міннеаполісі діяла артистка Лена Бенцаль, при 11 Відділі у Трентоні артистка Людмила Сердюк, при 43 Відділі у Філадельфії артист Богдан Паздрій, при 56 Відділі у Дітроїті артистка Катря Бранка-Кривуцька. Ці драматичні гуртки притягали до виконання

молодь і використовували хори Союзнок. У Міннеаполіс й Філадельфії відбулись обрядові вечорі, у Дітройті поставили „Останній сніп“ Л. Старицької-Черняхівської, у Трентоні „На руїнах“ Лесі Українки.

Та найбільшим почином того часу було двигнення пам'ятника Лесі Українки у Клівленді. Цього довершив окремих Комітет Побудови, про який уже була мова. Основна думка вийшла з кругів СУА і головні виконавці Комітету — це провідні Союзнянки того терену.

Дня 14.—26. березня 1961 різьбар Михайло Черешньовський виставив модель пам'ятника у приміщенні Літ. Мист. Клубу в Нью Йорку. А 24. вересня 1961 відбулось відслонення пам'ятника в Українському Городі Культури у Клівленді. Це було широко підготоване святкування, що стягнуло Союзнок із різних Відділів СУА та численні ряди публіки.

Напередодні відслонення Комітет влаштував концерт у честь Лесі Українки. Після концерту відбулась врочиста вечеря, на якій представлено Комітет Побудови Пам'ятника, а саме — Катерину Мураль, голову, Михайлину Ставничу секретарку, Перлу Баранську, касієрку й Анну Гавриляк, Ярославу Данилевич, Євгенію Дубас, Ірину Кашубинську та Омєра Малицького, членів. На другий день 24. вересня 1961 р. відбулось відслонення. Довкруги пам'ятника, що був закритий білою завіскою, угрупувались чотирикутником частини Пласту, ОДУМ-у і СУМА. Перед пам'ятником станули — Олена Лотоцька, Катерина Мураль і Ізидора Косач-Борисова, сестра Лесі Українки. На знак, проголошений з мегафону О. Лотоцька і К. Мураль зняли заслону і молодь привітала пам'ятник гримиком „Слава!“ Тоді підійшла до групи Катерина Пелешок, що привезла глечик із землею з могили Лесі Українки і вручила його сестрі поетки. Спільно вони вложили його в заглибину, що мала пізніше бути замурована.

Слідувала дальша програма. Промовляли — Олена Лотоцька, Катерина Мураль, Михайло Черешньовський та представники Міської Управи. Співав хор ім. Т. Шевченка під управою Ярослава Барнича.

Великі маси народу слідували за перебі-

гом свята. Гарне положення Городу Культури, краса пам'ятника. велика постать поетки — все це причинилось до захоплення тим почином жіноцтва. Слова поетки, вириті у двох мовах на пам'ятнику, являлись немов її заповітом для земляків на еміграції:

„Вільні співи гучні, голосні
В ріднім краю я чути бажаю, —“
(Із циклю „Сім струн“)

Вістку про двигнення цього пам'ятника Голос Америки передав в Україну й доволі скоро досягнула нас тут вістка, що її там почувли.

Того ж року проголошено в українській пресі збірку на побудову пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні. Так получили себе ці два видатні українські почини на американській землі. Союз Українок Америки постановив живо включитися в збіркову акцію, проголошуючи її в журналі й об'їзниках.

Суспільна Опіка СУА не виявила себе видатними починами в цій каденції. У травні 1961 відбулась в усіх округах Конференція Референток, що виказала багато потреб української громади і конечність вишколу добровільних працівниць. Але розгорненню цієї роботи перешкодив один удар: у вересні 1961 р. упокоїлась довголітня референтка сусп. опіки Олена Гординська. Людина великого серця й організаційного досвіду вона постійно шукала нових шляхів у цій ділянці і багато нового впровадила в дію СУА.

Все ж таки проявився поважний почин в одній із наших округ, а саме в Дітройті. Тут працювала віднедавна Комісія Суспільної Опіки СФУЖО під головуванням Марії Квітковської, голови Укр. Зол. Хреста. Спільно з Т-вом „Самопоміч“ вона влаштувала у травні 1961 р. курс для працівниць сусп. опіки, оснований на нових методах праці в тій ділянці. Цей курс перейшло около 20 осіб, а між ними більшість Союзнок. Це було для них цінним вглядом у цю ділянку праці та спонукало до пізнішого створення Добровільної Жіночої Служби, про що буде ще мова.

Фонд П'ятсот, що працював успішно від 1957 р. виказував суму 4.407.83 дол. Тому

Дім США, ссідок Централі Союзу Українок Америки, при 4936 Н. 13-та вул. у Філадельфії

що безпосередня пересилка в'язням виявилась неможливою, а Світова Федерація (СФУЖО) створила для цієї цілі „залізний фонд“, що мав чекати слушного часу, постановлено передати до того Фонду суму 2.500 дол. Решта у висоті 1.907.83 дол. та дальші псжертви мали бути використані для підтримки поворотців із тюрми і заслання.

Господарська ділянка себе також проявила в тому часі. Вже давніше наші Відділи пробували влаштовувати куховарські покази. Це є корисний почин, що дає членкам краще господарське знання і нові дані про модерну відживу. Такі гутірки, получені з показом успішно влаштувала Ірина Кашубинська, Наталія Лопатинська, Зеновія Терлецька на терені різних Відділів. 63 Відділ у Дітройті і 66 Відділ у Нью Гейвені провели цілий куховарський курс.

Новинами в ділянці народнього мистецтва закінчимо цей огляд. Централь й Окр. Ради присвятили цій ділянці велику увагу. Вишивані Вечерниці влаштовувались у всіх наших осередках і ширили замилювання до української вишивки. Жі-

ночі хори придбали стилеві народні строї або стилізовані моделі їх. Окр. Рада США в Дітройті показала на виставці Інтернаціонального Інституту стилевий весільний стіл на Гуцульщині. Окр. Рада США в Нью Йорку демонструвала на Міжнар. Жіночій Виставці стилеву влаштовану українську кімнату. А Окр. Рада США у Філадельфії побудувала гуцульську кімнату й розмальовану піч на Фестивалі Інтернац. Інституту.

Однак найцікавіші почини зродились у Централі. Постановлено зорганізувати постійну виставку нар. мистецтва в Українсько-Американському Інституті в Нью Йорку. Дальше — пересувну виставку зразкових виробів нар. мистецтва, що мала б послужити Відділам та студентству в каледжах. Бо хоч виставки нар. мистецтва постійно влаштовуються, проте їх мистецький рівень не завжди задовільний. Ці проекти були спразою майбутнього, бо вимагали фондів і великої підготовки. Але думка вже зродилася і над нею референтура почала працювати.

Серед такої праці наблизився 1962 рік,

а з ним підготовка до XIII. Конвенції С У А. Вона мала відбутись у днях 29. червня до 1. липня 1962 у Філадельфії. Дня 29. червня голова О. Лотоцька відкрила її. Звіт голови вмщував перегляд праці за 3 роки. Стверджено осяги в ділянках імпрезовій (маємо 8 хорів) і виховній (вже діють 4 Дитячі Світлички), а суспільна опіка повертається в б'к нашої громади в ЗДА. Але приєднання нового членства поза новими Відділами — незадовільне. Це є недолік нашого життя, над яким нам треба серйозно застановитись.

Вибрано ряд комісій, що переглянули матеріал звіту і підготували проекти резолюцій. Головний натиск покладено на організаційну ділянку, як у напрямі приєднання членства, так і виробленні членства при помочі з'їздів, конференцій, вишколу у веденні сходинок і т. д. В культурно-освітній ділянці висловлено побажання впровадити доповіді на політичні теми та ознайомлення жіноцтва із сучасною літературою й господарством України. В суспільній опіці ще раз висунуено справу Дому для Старших, як найбільш пекуче тепер завдання. У виховній ділянці вся увага була звернена на Дитячі Світлички, як один із засобів збереження нашої дітвори.

Головною темою Конвенції була доповідь Стефанії Пушкар „Організована жінка будує наше майбутнє“. На прикладах з історії нашого жіночого руху, на сучасному спогляданні доказано, що жіночі організації планують наперед і передбачують потреби народу. Це сталося в заснованні першого жіночого товариства в Станиславіві в 1884 р., це доказала збірка „На потреби України“ в 1912 р. і це проявила праця над нашим селом у 30-их рр. То ж і тепер стараємось іти по тій лінії в Союзі Українок Америки.

На бенкеті, що відбувся 30. червня, промовляла представниця СФУЖО п-ні д-р Наталя Пазуняк. Іменем Федерації вона висловила Союзові Українок Америки признання за здвигнення пам'ятника Лесі Українки у Клівленді на руки присутньої тут голови Комітету п-ні Катерини Мураль.

До нової Гол. Управи ввійшли: Олена Лотоцька, голова, Стефанія Пушкар, Анастасія Вокер і Марія Яримович, містоголови,

Ірина Качанівська, секретарка, Антоніна Кульчицька, фін. секретарка, Анна Сивуляк, касієрка. Референтками стали: Ірина Кашубинська і Марія Душник організаційними, д-р Євгена Єржківська культ.-освітньою, Ніна Лужницька імпрезовою, Марія Ржепецька нар. мистецтва, Анастасія Вокер зв'язків, Анна Богачевська виховною, Ольга Макар сусп. опіки, Осипа Грабовенська пресою, Марія Величко господарською.

До Контр. Комісії увійшли: Катерина Пелешок, голова, Марія Ба'як і Іванна Бенцаль, членки, Ольга Муссаковська і Варка Бачинська, заступниці.

З Конвенцією була получена вечеря в Домі СУА, що мала показати його делегаткам. Цей оточений квітником будинок лишив у всіх відвідувачів якнайкраще враження. З нагоди Конвенції відбувалась у ньому 2. Виставка Жіночої Творчости, що складалась із виставки образотворчих мисткинь, книжок жіночого пера та виробів писанчарок, керамікаррок і вишивальниць у ЗДА. Окрім відзначень у ділянці нар. мистецтва, що їх уділило окреме Жюрі, відбулись пізніше ще обговорення картин (мистець Степан Рожок) та літератури (мгр. Ірина Пеленська).

Нову каденцію започаткував один організаційний осяг. Дня 12. жовтня 1962 Окр. Рада СУА в Шикаго, що довший час була нечинна, відновила свій засяг праці. До того причинилась нововибрана містогорова Марія Яримович. Головою Окр. Ради вибрано Дору Рак.

Дня 11. листопада 1962 р. відбулось посвячення нового Дому СУА. Імпреза стягнула багато членства з околиці і представників організацій. Кампанія за збирання уділів Дому СУА, започаткована весною, тепер посилилась. Багато Відділів прислало свої уділи.

Дня 1. березня 1963 Олена Лотоцька розпочала об'їздку Відділів в округах Огайо, Мишиген і Ілліной, а в квітні 1964 відвідала округу Рочестер. Конференція Референток обіймала в 1963 р. організаційну й культ.-освітню тему, в 1964 р. виховну і суспільну опіку, а в 1965 р. пресову ділянку і зв'язки.

Журнал Наше Життя пильно слідкував за розвитковою тенденцією СУА. Це унагляд-

нила дискусія на тему цілі СУА, що її започаткував 63 Відділ СУА у ч. 6, 1963. Із голосів членок СУА, що взяли участь у дискусії, випливало, що СУА повинен більше проявляти себе в американському світі, більше інформувати про змагання України до волі.

Тому постановлено звернути більше уваги на приєднання тут народжених і молоді. Для встановлення зв'язків вони необхідні. 72 Відділ СУА в Нью Йорку розвинув свою діяльність над виробленням членства, влаштуючи дискусійні вечори для пізнання української культури чи політичних проблем. Там українські культурні діячі чи політики наслідують ці справи англійською мовою, щоби членство того Відділу могло це краще сприйняти.

З огляду на цю потребу постановлено збільшити число сторінок Нашого Життя, щоби і англомова його частина належно збільшилась. У 1963 р. і наступних роках вийшло 4 числа в році по 40 сторінок, а йде намагання такі числа збільшити. До Ред. Колегії Н. Ж. увійшла Ірина Пеленська. Місце пресової референтки в ній зайняла Осипа Грабовенська.

Для більшого зрозуміння завдань організації впроваджено в журналі огляди праці округ. У квітні 1963 р. писали на ту тему орг. референтки, в грудні того ж року культ.-освітні, в квітні 1964 р. виховні референтки, а в квітні 1965 р. референтки сусп. опіки. Це був не тільки звіт про почини в тій ділянці, але й огляд завдань даної референтки та можливості розвитку.

Було декілька цікавих організаційних починів у тому часі. Окр. Рада СУА в Шикаго провела Зустріч із студентською молоддю восени 1964 р. А Окр. Рада СУА в Дітройті влаштувала Зустріч із студентками в січні 1963 р. Це були спроби порозумітись із молоддю, що входить у громадське життя. Зроблено крок для взаємного пізнання та зближення, що в майбутньому дасть свій вислід. Внаслідок того Наше Життя стало друкувати списки градуанток каледжів, що їх подають Окр. Ради.

В наших осередках завважається тяга до власної домівки. Окружні Ради в Клівленді, Дітройті й Шикаго продумують над тим. Найпростішою формою була б винаймлена

кімната, як це робила Централя в початках. Але Окр. Ради змагають радше до купна будинку, що давав би приміщення Відділам та Світличкам чи імпрезам.

Деякі Відділи впровадили спільні прогульки. Це вже переводили Відділи й давніше, але систематичні оглядини околиці чи столиці Вашингтону або Світової Вистави — це спробувано вперше в 11, 43 і 52 Відділах СУА. Це дає почуття приналежності і відсвіжує членок новими враженнями.

Каденцію вдалось завершити гарним вислідом у приєднанні членства. Прибуло 17 нових Відділів СУА, а саме — 73 у Бриджпорті, 74 у Шикаго, 75 у Денвері, 76 у Воррені, 77 у Фініксі, 78 у Вашингтоні, 79 у Бостоні, 81 у Дітройті, 82 у Бронксі, 83 у Нью Йорку, 84 у Шикаго, 85 у Картереті, 86 у Ньюарку, 87 у Кентоні 88 і 90 у Філадельфії, 89 у Кергонсоні. Між ними кілька Відділів молодого жіноцтва й один із тут народженого членства.

Всю увагу української громади у вільному світі полонила в тому часі збіркова акція і побудова пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні. Голова СУА Олена Лотоцька увійшла до Комітету Побудови Пам'ятника. Як сказано, Відділи живо включились у збіркову акцію і більшість Відділів пожертвувала по 100 дол. на ту ціль. Окрім того членки особисто жертвували через Відділ або безпосередньо. Журнал Наше Життя піддержував цю акцію, подаючи суми пожертв.

Відслонення пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні 24.—26 червня 1964 р. стало й для жіноцтва великим днем. Заходами Гол. Управи осягнуто окреме місце в поході, що маршував вулицями столиці. Для тієї цілі створено щось немов однострій — чорну сукню безрукавку (джерпер), а до того білу блузку з вишиваними рукавами. Ця колона СУА відзначалась у поході своїм чепурним виглядом і здисциплінованою поставою. З піднесеною головою шоклонились Союзнянки постаті поета. Велике це було свято!

Майже на той самий час припав ювілей 70-ліття Олени Лотоцької. Цей поклін своїй основниці і довголітній голові Союз Українок Америки міг був влаштувати у великому масштабі. Але з огляду на свято відслонення пам'ятника у Вашингтоні Союзнянки постано-

вили відмітити це тільки силами Екзекутиви США й Окружної Ради США у Філадельфії. І так 15. червня 1964 відбулось це ювілейне свято, що стягнуло багато членства і представників організацій. У милому настрою й сердечними словами привітали членки свою „срібнокошу“ голозу, що стала для них громадською вчителькою й матір'ю.

Нова каденція відзначилась оживленням з в'язків. Вже в 1962 р. після Конвенцією Ген. Федерації Жін. Клубів у Вашингтоні відбулась там у вересні щорічна Конференція Громадянства, в якій США репрезентувала Стефанія Пушкар, містогорова. А в 1963 р. Конвенція Ген. Федерації відбулась у Милвокі, Виск., де представницею США була Анастасія Вокер, референтка зв'язків.

Того ж року у червні радив у Вашингтоні Ювілейний З'їзд Міжнар. Жін. Ради. Гаслом З'їзду було — „Спадщина минулого й відповідальність за майбутнє“. Це ж проминуло 75 літ праці Міжнар. Жін. Ради й вона проводила свої підсумки. Щоб підкреслити це майбутнє — голова МЖРади поставила тезу „покращання людських взаємин“. Ця думка проходила крізь наради комісій і сесій.

Делегація США була численна. Олена Лотоцька входила як звичайно в рямці американської делегації. Окрім неї були присутні Анастасія Вокер і Марія Душник. Прибули з Канади Стефанія Савчук, голова Організації Українок Канади і Олена Гнатишин і Катерина Миськів, обидві представниці Союзу Українок Канади. СФУЖО заступала референтка зв'язків, Олена Процюк.

Делегатки-українки зложили спільно подяку уступаючій голові Міжнар. Жін. Ради Марі-Елен Ляфосе за її заходи у справі звільнення Митрополита Кир Йосифа Сліпого з советського ув'язнення.

Дальші Конвенції Ген. Федерації Жіночих Клубів відбувались — у 1964 р. в Атлантик Ситі, де США заступала Олена Лотоцька і в 1965 р. в Новім Орлеані, де від США поїхала Анастасія Вокер.

1965 р. Об'єднані Нації проголосили Рокком Міжнародної Співпраці на пам'ятку 20-ліття заснування. Тому Нац. Рада Жінок Америки звернулась до всіх своїх складових організацій із закликом — подавати проекти співпраці на міжнародньому ґрунті. Союз

Українок Америки покликався на акцію допомоги бабусі, що нею охоплено вже 23 старші жінки в різних країнах. А як проект на майбутнє запропонував розгляд умовин домашнього промислу в усіх країнах, що належать до ООН. У цьому промислі затруднені жінки і їх праця вимагає підтримки.

Дуже цікаву спонукку до оживлення зв'язків дала Світова Вистава у Нью Йорку. Там Нац. Рада Жінок Америки мала свою кімнату, в якій по черзі обслуговували гостей представниці складових організацій. Черга Союзу Українок Америки припала на тиждень 24.—29. вересня 1964 р. У п'ятницю, дня 28. вересня Гол. Управа разом із Окр. Радою США з Нью Йорку влаштували чай-прийняття для представниць американських жіночих організацій. Гостина пройшла дуже успішно, бо прибуло багато чільних американок та представниць інших народностей. Коротка містечька програма вповнила час.

Ця Зустріч причинилася до здійснення ще одного почину. Побажання інформаційного листка про США англ. мовою, висловлене на двох Конвенціях, тепер здійснилося. Інформаційна летючка у двох красках, прикрашена рисунками з добре продуманим текстом. побачила світ завдяки заходам Варки Бачинської, членки Контр. Комісії США. Листок уже можна було роздавати відвідувачам павільону на Світовій Виставі під час тижня США.

Ці численні виступи й зустрічі усвідомили потребу їх фінансування. В тій цілі створено Фонд Зв'язків і Репрезентації, що мав би дати підставу для такої праці. Кожен контакт потягає за собою певні видатки й організація мусить знайти фонди на те, коли маємо виконати це завдання.

Також Окружні Ради США продовжували свої зв'язки. У Філадельфії відбувся у 1964 році Фестиваль Інтернац. Інституту з успішним виступом української групи. У Дітроїті відбулись численні покази писання писанок. У Шікаго 22 Відділ як звичайно виставляв українську ялинку в Музеї Науки і Промислу. У Бріджпорті, Конн. 73 Відділ провів Етнічний Вечір для професорів і студентства тамошнього університету.

Культ. освітня ділянка зазнала оживлення завдяки Конкурсові на сатиру,

На відслоненні пам'ятника Т. Шевченка дня 27. червня 1964 р. у Вашингтоні
Союз Українок Америки творив у поході окрему групу

що її проголошено в лютому 1963 р. Спонукою до того стала потреба матеріалу для вечорів розваги. Конкурс був дуже успішний, бо приніс 16 одноактівок, більшість яких можна було вивести силами драматичних гуртків США. Нагороджені й відзначені п'єси відбито на циклостилі, щоб вони могли послужити Відділам. Із них поставлено на сцені „Інтерв'ю з дебютанткою“ Нілі Стецьків і „Яким Гаманець — ситизен“ Емілії Кулик.

Свято Жінки-Героїні в 1963 р. було поставлене при допомозі творів Лесі Українки з огляду на 50-ті роковини її смерті. Велика поетка була духовою матір'ю тієї жертвенної молоді, що в визвольних змаганнях і в дальшій боротьбі наклонила головою. А в 1964 р. Окружні Ради й Відділи США поклонились пам'яті Ольги Басараб у 40-ліття її смерті. У 1965 р. тим Святом вшанували збройний чин жіноцтва у наших визвольних змаганнях у зв'язку з смертю Олени Степанів, що відійшла у вічність у 1964 р.

У 1965 р. припало 15-ліття СФУЖО. Окружні Ради США взяли на себе відзначення цієї дати окремими Студійними Днями. Це відбулось у грудні 1963 р. у Філадельфії, а в квітні 1965 р. у Нью Йорку і Шикаго. Округа Рочестеру згадала ці роковини у формі бенкету у квітні 1964 р., а Округа Дітройту влаштувала з тієї нагоди врочисте

вручення літературної нагороди. Так проявилась увага й поклін членок США для досягнень Федераші. Подекуди це получено зі святом Ольги Кобилянської, якої 100-ліття народин відзначено в 1963 році.

Для цих пропам'ятних вечорів вже давніше відчувалась потреба портретів наших видатних жінок. Тепер Централя подбала про ряд побільшених світлин, що можуть служити для подібних виступів. Це були світлини — Наталії Кобринської, Олени Пчілки, Ольги Кобилянської, Уляни Кравченко, Олени Степанів, Олени Кисілевської, Людмили Старицької-Черняхівської, Ольги Басараб.

Кількість жіночих хорів збільшилась на один при 17 Відділі в Маямі (диригентка Ольга Павлова). Замітне те, що з давніх хорів стали виловлюватись квартети і октети для виступів на імпрезах. Такі постали при 47 Відділі у Рочестері і 43 Відділі у Філадельфії.

Побільшилась увага Відділів для образотворчого мистецтва. Найбільш імпазантним був виступ Окр. Ради США в Шикаго, що в такий спосіб вшанувала 80-ліття Олени Кульчицької в лютому 1964 р. Влаштуючи показ кількох творів ювілятки Окр. Рада долучила до нього виставку місцевих мисткинь. Виставки влаштували також — 33 Відділ у Клівленді і 74 Відділ у Шикаго.

Деякі Відділи впровадили покази моди. Це є приємні товариські вечори, що подають модні новинки на модельках, а до того якусь легку, веселу програму. Ролью модельок сповняють звичайно дочки членок. Такі покази провели — 20 Відділ у Філадельфії і 57 Відділ у Ютиці.

Також у ділянці народнього мистецтва йшла інтенсивна праця. Центральна посилає заходи для створення постійної Виставки в Нью Йорку і в 1964 р. підписано умову з Українським Інститутом Америки в тій справі. Згідно з тим Інститут відступає для етнографічної збірки США дві кімнати в своєму будинку при 79-тій вул. Збірка залишається власністю США, і буде постійно там виставлена для відвідувачів. Цією виставкою буде опікуватись спеціальна Комісія, зложена з представників Гол. Управи США і Українського Інституту Америки.

Також у терені покази в ділянці нар. мистецтва були численні. У грудні 1963 р. влаштовано виставку „Наша Різдвяна спадщина“ заходами Окр. Ради США у Дітройті, а в грудні 1964 подібний показ Різдвяних звичаїв у Клівленді. Відбулись численні покази писання писанок. Поширився звичай влаштування Вишиваних Вечерниць майже в усіх наших осередках.

У виховній ділянці покладено на тиск на заснування Світличок. Це виявилось нелегким завданням, бо перешкоджав брак відповідного приміщення, фахових сил і розуміння батьків. Але поволі переборювано ці труднощі. У 1964 р. засновано Світлички при 19 Відділі в Амстердамі, 57 Відділі в Ютиці (відновлено), 74 Відділі у Шикаго, 78 Відділі у Вашингтоні, а в 1965 р. при 66 Відділі в Нью Гейвені і 81 Відділі в Дітройті.

Відновлено Виховні Семінари. Подекуди ще робили їх Окружні Ради (Філадельфія, Нью Йорк), але є вже спроби проводити їх силами самих матерів, згуртованих у молодечих Відділах США (29 Відділ у Шикаго). І це робить Семінари корисними саме для тих кругів, для яких вони призначені.

Щоб в'яснити роль США у дошкільному вихованні дівчор, Гол. Управа скликала 18. травня 1965 нараду з представниками Шкільної Ради УККА. Її закінчено постановою, що була поміщена в українській пресі. Шкільна

Рада УККА всеціло підтримала США у заходах коло дошкільного виховання, вказуючи на необхідність поширення Світличок та розроблення новітніх методів праці. Намічено влаштувати 75-ліття журналу „Дзвінок“.

Також у терені можна було відзначити цікаві виховні почини. Наприклад 13 Відділ США у Честері взяв на себе дбання про школу українознавства, коли вона занепала. 64 Відділ США у Нью Йорку перевів мистецьке читання казок для дітей, получеє з висвітленням фільму. 70 Відділ у Пасейку влаштував курс народніх танків для дівчор. А 20 Відділ у Філадельфії і 61 Відділ у Випані влаштували дитячий пікнік. Знов 41 Відділ у Філадельфії спробував улаштувати Зустрічі підлітків із програмою, в яку включена доповідь і розвага.

Так виховні заходи Централі й Відділів збігаються й перехрещуються у дбанні за дівчору й молодь.

С у с п і л ь н а о п і к а цієї каденції оперлась на давніх напрямних. Все ж таки цим заходам надано нову форму. У січні 1963 р. у пляні праці висунено клич „наглої допомоги“, що її потребує українська людина в Америці. Бо про постійне забезпечення потребуючих дбають американські установи суспільної опіки. Але дуже часто люди знаходяться в ситуації, коли нагло потрібно помічної руки (захворіння, нещасливий випадок), а через незнання мози і її трудно знайти в країні великого робітнського темпа. Для такої цілі треба створити в кожному нашому осередку гурт Добровільної Жіночої Служби.

Такий гурт референтка Ольга Макар стала творити в Дітройті. Це нелегко давалось, бо членки мусять знати новітні методи праці, бути готові на кожен поклик, жити в усіх дільницях міста. Вислід праці, обмін досвідом теж мають велике значення. Формування гурта ще незакінчене так, щоб можна було цей зразок перенести на інші осередки. Але зроблено вже цінний початок у тій складній ділянці.

На цю каденцію припала також одна важна подія. Допомогова акція „Мати й Дитина“, що стільки літ обслуговувала навчальні станиці в Німеччині й Австрії, могла обмежити допомогою. А саме — вдержування навчаль-

них станиць (оплату приміщення і вчителів) перебрало на себе німецьке міністерство освіти. Отже допомога „Мати й Дитина“ могла зосередитись на оплаті підвечірку, що його діти діставали в тих станицях.

Натомість виявилась нова потреба в Європі. Наше поселення в Бельгії, згуртоване в Укр. Доп. Комітеті, спільно з Українським Науково-Освітнім Т-вом (УНОТ) розробило систему шкіл українознавства для кілька сотень дітей. Навчання у школах провадять українські студенти. Кошти подорожі тих учителів та підручників не під силу тому поселенню, що в більшості складається з колишніх копальняних робітників-пенсіонерів. Тому Гол. Управа вважала вказаним поручити Відділам, що звільнювались із шкільних патронатів у Німеччині, перебрати опіку над школами українознавства у Бельгії. Це знайшло відгук і СУА спомагає тепер українське шкільництво у Бельгії сумою 50 дол. місячно.

Найбільш поважним завданням цієї каденції Гол. Управа вважає Дім для Старших. Вже дві останні Конвенції поручали розглянути це питання. Потреба пристановища для самітніх старших людей щораз більше відчувається в нашій громаді. Здійсненням цієї справи турбується ціла громада і в тому напрямку відбуто неодну громадську нараду. Але дотепер ніхто по-справжньому не взявся за це. Гол. Управа СУА розробила план такого захисту і це буде завданням XIV Конвенції СУА його ухвалити.

Цінну ініціативу виявила Окр. Рада СУА в Ньюарку. В пам'ять своєї першої голови бл. п. Олени Гординської вона встановила в 1963 році стипендію її імені для студентки славистики в Європі. Цим допомогла студентці Олі Романчук у Парижі закінчити студії (2 роки), а тепер підтримує студентку Катерину Лешу в Інсбруку (два роки).

Поширення й поглиблення діяльності СУА впровадило нових людей до проводу. Під кермою невтомної Олени Лотоцької проявили себе в тому часі — поруч уже попередньо згаданих — Осипа Грабовенська, Ма-

рія Душник і д-р Євгена Ержківська. В Окр. Радах теж вирости нові сили. Це були — Наталя Лопатинська у Філадельфії, Ірина Падох у Нью Йорку, Марія Когутяк у Рочестері, Ольга Салук у Ньюарку, Євгенія Дубас у Клівленді, Люба Шандра у Шікаго. Їх активність в окрузі та популярність, якою користуються — свідчить про їх громадську поставу. Це той актив, на якому спирається дальша розбудова СУА.

Як схарактеризувати цей останній етап СУА? Ще немає належного відступу часу й погляду на те. Триступенність організації скріпила її побудову й виявила в ній багато здібних громадських одиниць. Це й проявляється в різноманітних формах роботи, що постійно поглиблюється. Ці шукання проходять як у Централі, так і в Окружних Радах СУА а й не раз проявляються в Відділах СУА.

Найбільш відрадним явищем є те, що членство не підходить поверховно до своїх завдань. Навпаки — трудніші ділянки праці починають набирати ваги. Дитячі Світлички, Добровільна Жіноча Служба та скріплення контактів з американським жіночим світом — це ті почини, що вимагають великого і продуманого вкладу праці. І їх уже не оминають Союзнянки, а відважно розглядають їх можливості.

Над усім цим височить один блискучий осяг того часу — пам'ятник Лесі Українки в Українському Городі Культури у Клівленді. Думка Союзнянок та міцна злагода дозволили завершити це діло впродовж кількох літ. Цей поклін поетці зостанеться видимим доказом їх запала та відданої постави.

А тепер зарисовується перед Союзом Українок Америки нове діло. Дім для Старших — це не менш трудне завдання. Але з умінням і дбайливістю українські жінки напевне зуміють створити цю станицю для старших і немічних наших громадян. Це буде черговим доказом громадської зрілості українського жіноцтва та успіху нашого жіночого руху.

Лідія Бурачинська

ГОЛОВНА УПРАВА СУА КАДЕНЦІ 1962—1965 РР.

Сидять зліва до права: Ірина Качанівська, секретарка, д-р Євгена Єржківська, культ.-осв. реф., Анастасія Вокер, 2-га м.-голова, Стефанія Пушкар, 1-ша місто голова, Олена Логоцька, голова, Марія Яримович, третя місто голова, Катерина Пелешок, голова Контр. Комісії, Антоніна Кульчицька, фін. секретарка, Осипа Грабовенська, пресова реф., Марія Баб'як, член Контр. Комісії.

Стоять зліва до права: Ніна Лужницька, імпрезова реф., голови Окр. Рад — Дора Рак із Шикаго, Ірина Падох із Нью Йорку, Марія Когуток із Роเชสเตอร์у, Ольга Садук із Ньюарку, Наталія Лопатинська з Філадельфії; Марія Величко, гост. реф. Ольга Муссаковська, член Контр. Комісії, Іванна Рожанковська, статуюва реф., Марія Душник, орг. реф., Ірина Кашубинська, орг. реф., Ольга Макар, реф. сусп. опіки, Іванна Бенцаль, член. Контр. Комісії, Лідія Бурачинська, редакторка, Анна Богачевська, виховна реф.

ЮЛІЯ ШУСТАНЕВИЧ
перша голова 1925

ЮЛІЯ ЯРЕМА
голова СУА 1925-31
від 1945 почесна голова
померла 31 серпня, 1948

ОЛЕНА Ф. Д. ЛОТОСЬКА
голова 1931-1934

АННЕТА Л. КМЕЦЬ
голова СУА 1934-35 і 1939-43

АНАСТАЗІЯ ВАГНЕР
голова СУА 1935-39

**PROGRAM OF THE XIV UNWLA CONVENTION
IN NEW YORK CITY**

Hotel Statler Hilton

Friday, November 26:

- 9:00—11:30 Registration of Delegates
- 10:00 Opening of the Convention
Election of the Convention Presidium
Roll Call of Delegates
Election of Convention Committees
- 1:00— 2:00 President's Luncheon
- 2:00 President's Report
Discussion
- 6:00 Leaving by bus to the Ukrainian American Institute for
Panel Discussion
- 9:00 Reception of 72 and 82 UNWLA Branches — hostesses to
delegates

Saturday, November 27:

- 9:00—12:30 Report of the Committees
Discussion on reports
- 1:00— 2:00 Lunch time
- 2:00— 6:00 Junior Session
- 7:30 Banquet, Hotel Statler Hilton

Sunday, November 28:

- 3:00—10:00 Church attendance
- 10:00—12:30 Election of new officers
- 12:30— 1:30 Lunch time
- 1:30— 5:00 Report of Resolutions Committee
Acceptance of resolutions
- 5:00 Closing of the Convention

ПРОГРАМА
XIV. КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

у днях 26.—28. листопада 1965 р.
у готелі Статлер-Гилтон у Нью Йорку

П'ятниця, 26. листопада:

Год. 9:00 рано:	Реєстрація делегаток
Год. 10:00 рано:	Відкриття Конвенції
	Вибір Конвенційної Президії
	Представлення делегаток
	Вибір Комісій — Номінаційної, Звітової, Резолюційної (конвенційних) і Організаційної, Культ. Освітньої, Виховної, Зв'язків, Сусп. Опіки, Пресової, Фінансової (ділових).
Год. 1:00—2:00 по пол.:	Президентський обід у готелі Статлер-Гилтон
Год. 2:00 по пол.:	Звіт голови Централі
Год. 6:00 увечорі:	Від'їзд автобусом до Українського Інституту Культури, де відбудеться Конвенційний Панель на тему: „Зберігаймо силу нашого поселення“. Доповіді: мгр. Іванна Рожанковська, мгр. Ірина Пеленська.
Год. 9:00 увечорі:	Чайне прийняття заходами 72 і 82 Відділів США

Субота, 27. листопада:

Год. 9:00 рано:	Звіт Звітової Комісії
	Звіт фінансовий
	Звіт Контрольної Комісії
	Дискусія над звітами і їх прийняття
	Звідомлення Комісій
	Ухвалення внесків Комісій
Год. 1:00—2:00 по пол.:	Обідова пора
Год. 2:00 по пол.:	Сесія англомовних Відділів
	Сесія молодечих Відділів із доповіддю на тему: „Пізнаймо корінь свого походження“. Доповіді: Пп. Катерина Шарабура і Оксана Драган
Год. 6:00 увечорі:	Кінець Сесії
Год. 7:30 увечорі:	Бенкет у готелі

Неділя, 28. листопада:

Год. 8:00 рано:	Служба Божа
Год. 10:00 рано:	Вибір Головної Управи
Год. 1:00—2:00 по пол.:	Обідова пора
Год. 2:00 по пол.:	Звіт Резолюційної Комісії
	Ухвалення резолюцій
Год. 5:00 по пол.:	Закриття Конвенції

В ОКРУГАХ І ВІДДІЛАХ СУА

ОКРУЖНА РАДА СУА У ФІЛАДЕЛФІЇ

Вістка про розв'язання Ссоюзу Українок польською владою у Львові в 1938 р. сколихнула зорганізоване жіноцтво в Америці і воно виявило своє негодування в масових протест-стайційних вічах із відповідними резолюціями. В цей мент жіноцтво зрозуміло, що велика акція вимагає великих сил. Тому існуючі в Філадельфії Відділи, а було їх тоді 6 (41, 42, 46, 47, 48, 52) постановили діяти спільно. Тодішня містогорова СУА Олена Штогрин скликала збори усіх місцевих Відділів і ця спільна нарада у червні 1938 р. дала початок Окружній Раді СУА.

Першою її головою вибрано Олену Штогрин, а секретаркою Олену Лотоцьку. На початку прийшлося поборювати різні організаційні труднощі. Ціль Окр. Ради не була для Відділів ясно зрозуміла, бо Рада була зовсім новою організаційною схемою. Одначе наполегливістю проводу вдалося ці перешкоди усунути. Вже восени того року вшановано спільними силами 25-ліття смерті Лесі Українки спільним святочним концертом, що було великим успіхом міжвідділової праці. Незабаром силами Відділів вшановано пам'ять Ольги Басараб і це ще більше зв'язало їх в одну родину.

У жовтні 1938 р. Окр. Рада вислала протест проти прилучення частини Карпатської України до Мадярщини, до урядів Англії,

Франції, Німеччини, Італії й Америки, як також проти пацифікації Галичини Польщею у 1939 р.

У березні 1939 р. Окр. Рада була вже так організаційно сильна, що скликала перший Окружний З'їзд, де, крім місцевих Відділів, взяли участь Відділи з Трентону, Аллентавну і Честеру. Успіх був великий і ще більше скріпив авторитет Окр. Ради, як координаційного чинника. Головою знову обрано Олену Штогрин. У тому ж році відбулося спільне Свято Матері та просвітні сходини в честь Уляни Кравченко. Просвітну акцію ведено в той спосіб, що голова і члени Управи Окр. Ради відвідували всі Відділи з округи з доповідями на організаційні та культ. освітні теми, виховуючи в той спосіб членство СУА.

У 1940 р. припадало 15-ліття існування СУА. Окр. Рада вшанувала це влаштуваючи День Української Жінки. Імпреза ця випала величаво і здобула признання усіх тих, що досі стояли осторонь. В жовтні цього ж року Окр. Рада влаштувала великий показ української народної ноші, танків і пісні в Інтернаціональному Інституті, а також пристосування вишивки до модерного одягу. Цей показ мав великий успіх та викликав подив для нашої культури. Проводила ним Олена Лотоцька. У висліді, прийшло запрошення повторити цей показ у Вірменському Клюбі,

Окружна Рада СВА у Філадельфії

Сидять від ліва: Марія Баб'як, касієрка, Михайлина Чайковська, голова Контр. Комісії, Осипа Грабовенська, голова, Анна Сивуляк, почесна голова Окр. Ради, Наталя Лопатинська, госп. референтка, Марія Процик, 2-го госп. референтка.

Стоять від ліва, 1-ий ряд: Стефанія Соневицька, реф. зв'язків, Анна Богачевська, виховна реф., Леонія Федак, сусп. опіка, Ангеліна Банах, член Контр. Комісії, Марія Пашук, реф. зв'язків, Мирослава Прокопович, член Контр. Комісії.

Стоять від ліва, 2-ий ряд: Людмила Сердюк, культ.-осв. реф., Марія Данилів, секретарка, Стефанія Бернадил, пресова реф., Ніна Самокішин, орг. реф.

Неприсутні: Марія Євсєвська, містоголова, Стефанія Бовчак, реф. зв'язків.

а Олену Лотоцьку запрошено з доповіддю для студентів в Темпл-Університеті. Частина доходу з цього призначено на видання книжок С. Русової.

В 1940 р. Окр. Рада стала членом Американського Червоного Хреста та членом Інтернаціонального Інституту у Філадельфії.

В 1941 р., в березні, відбувся II Окружний З'їзд, з участю 70 членок, на якому вибрано головою Анну Бойко.

Окружна Рада влаштувала в місяці червні День Укр. Жінки та академію в честь Софії Русової. В цьому році Окр. Рада стала членом Федерації Жіночих Клубів у Філадельфії та використовуючи існуючу українську радіопередачу, цією дорогою повела організаційну працю.

В 1941 р. при Окр. Раді зав'язується Клуб Воєнних Матерей, ціллю якого було нести моральну поміч воякам українського походження в американській армії. Відділи закупили велику кількість воєнних бондів та співпрацювали з Америк. Червоним Хрестом. З цього видно, що Окружна Рада у Філадельфії зразу нав'язала потрібні їй зв'язки та зайняла відповідне місце не тільки в США, але і в громаді.

В 1942 р. головою Окр. Ради стала Олена Лотоцька. Окружна Рада почала видавати на цикльостилі „Вісті Окр. Ради“, подаючи докладно відомості про працю Округи. В лютому т. р., відбуло свято в честь Ольги Басараб, а в червні День Укр. Жінки. Крім того поглиблено працю з американськими організаціями. В 1943 р. знову стає головою Ради Олена Штогрин, а від 1944 р. до 1946 р. Окр. Раду очолює Антоніна Кульчицька. Пікніки та забави для здобуття фондів на організаційну працю займали багато уваги Окр. Ради, як і підготовка до Конвенції США, що відбулася в 1945 р. в Нью Йорку.

В 1947 р. головою стає член-основник Окр. Ради Анна Сивуляк. Її головування триває аж до 1959 року. В цьому часі сітка Відділів США розростається, постають 10 і 43 Відділи США у Філадельфії, 11 в Трентоні, 13 в Честері та 54 у Вилмінгтоні. Нове членство здобувають 20 Відділ у Філадельфії та 59 Відділ у Балтиморі. Окружна Рада включилася в працю УККА, маючи там свою постійну представницю, а в 1949 р. взяла участь

у його Конгресі. В пляні праці влаштовано показ народньої ноші і Різдвяних звичаїв в Інтернаціональному Інституті, та писання писанок для американців. Коли Центральна США постановила видати Твори Лесі Українки в англійській мові „Дух Полум'я“, Окр. Рада призначила на цю ціль 250.00 дол.

В 1954 р., у 70-ліття українського жіночого Руху, заходами усіх Відділів Округи відзначено цю велику річницю. В цьому році Окружна Рада заініціювала зустріч з укр. купецтвом, де широко проdiscутовано клич „Свій до Свого“. В 1954 р. відбувся Євхаристійний Конгрес Українців у Філадельфії, в якому Управа Окр. Ради і Відділи взяли збірну участь. Окружна Рада обдарувала теж місцеві американські бібліотеки українськими книжками.

Окр. Рада дала великий вклад праці у 25- і 35-літній Ювілей США, активізуючи до того всі свої Відділи. Вона брала теж участь у маніфестації 20-ліття голоду в Україні, даючи їй моральну і матеріальну допомогу. Участь Окр. Ради і Відділів США у Філадельфії в Інтернаціональному Ярмарку нац. груп заслуговує на окреме вирізнення, бо довгі роки ця велика праця була виконувана тільки Союзнянками. Щорічне вшанозування Жінок-Героїнь високомистецькими імпрезами, теж належить до світлих сторінок праці Окр. Ради. Ніяка більша акція чи задум Централі США не відбулися без співпраці Окр. Ради, включно з підготовою Світового Конгресу у 1948 р. у Філадельфії, а також і Конвенції США, що мали місце в її осідку.

Для здобуття фондів на громадські цілі Окр. Рада влаштовувала передсвяткові базари, забави та прогульки кораблем. Всі ці іпрези мали народній характер з показом українського народного мистецтва, танків і пісні. Вістка про 500 вбитих жінок у Кінгрі теж була належно відзначена Окр. Радою окремим святом, дохід з якого призначено на „Фонд 500“. Зв'язки з американцями займали спеціально увагу Окр. Ради, як важлива зовнішня дія США. Співпраця і допомога нашим молодечим організаціям, школам і Сиротинцеві Сестер Василянко теж були включені в програму праці Окр. Ради.

В цьому часі включилась в працю США вже нова еміграція і тому багато праці при-

свячено організаційній ділянці. Поглиблення співпраці між давніми і новими Відділами вимагало широкого серця і великого виrozumіння. Цей період наша Окр. Рада щасливо перейшла.

Коли в 1959 р. делегатки СФУЖО О. Сулима-Бойко й І. Пеленська об'їздили Америку, Окр. Рада зайнялась виступом їх у Філадельфії. В 1959 р. відзначено 35-ті роковини смерті Ольги Басараб святочною академією.

У 1960 і 1961 р. головою Окр. Ради стала довголітня її секретарка Ірина Качанівська, яка продовжувала намічену працю, головне в активізації Відділів США. Окр. Рада далше брала участь в міжнаціональних ярмарках і баях, влаштовувала Свято Жінки-Героїні, нав'язувала співпрацю з Федерацією Жіночих Клубів. В тому часі постали 2 нові Відділи, а саме 44 у Філадельфії і 32 у Брістолі. Голова відвідувала Відділи, а вони в свою чергу співпрацювали з собою та заємно відвідували свої імпрези. У висліді своєї діяльності, Окр. Рада здобула признання громади, яка вже без неї не може обійтися. На її форумі зродились нові почини, зокрема Вих. Семінар для матерів, що спочатку був влаштований при співпраці з Вих. Комісією СФУЖО, а тепер із Вих. Комісією США. У 1960 р. постала на її терені Дитяча Світличка 43 Відділу, а трохи згодом Дитяча Світличка 54 і 59 Відділів США. Заходом Окр. Ради влаштовувались Конференції Референток для всіх Відділів округи, де широко розглядано значення і діяння даної референтури.

У 1962 і 1963 рр. головою Окр. Ради була Наталя Лопатинська. Праця в окрузі активно продовжується. У 1962 р. Окр. Рада знов узяла участь у міжнародньому ярмарку і балі. Свято Жінки-Героїні в тому році було получене з 50-літтям смерті Лесі Українки. Обидві річниці вшановано величавим концертом. Вих. Семінар складався з п'яти лекцій, що були проведені в різних дільницях Філадельфії у співпраці з різними Відділами.

У 1964 р. головою Окр. Ради стала Вероніка Цегельська. Для участі в міжнаціональному фестивалі формується громадський комітет під патронатом УЖКА, де головні пости зайняли Союзянки. З нагоди здвигнення пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні у 1964 році, на зборах Федерації Жіночих Клубів

були проведені літературно-музичні хвилини, присвячені поетові України. Заходом Окр. Ради і всіх Відділів були влаштовані ювілеї 70-ліття голови Централі, 20-ліття „Нашого Життя“ і 15-ліття СФУЖО та свято Ольги Кобляянської. Також вперше Окр. Рада перебрала від 20 Відділу ініціативу влаштування Зустрічі Градуантів. У тому часі постав 78 Відділ у Вашингтоні, а незабаром ще одна Дитяча Світличка. Праця Окр. Ради продовжується у зв'язках із Федерацією та у співпраці з українською громадою.

У 1965 р. головою Окр. Ради стала Осипа Грабовенська. З огляду на ювілейний рік США, вся увага була звернена на заактивізування Відділів перед XIV. Конвенцією. Окр. Рада відвідувала Відділи з відповідними доповідями і вказівками. Вперше влаштовано спільну зустріч Відділів (2, 13, 15) однієї місцевости з представницями Окр. Ради, як це сталося в Честері у жовтні 1965 р. У цьому часі постали 2 нові Відділи у Філадельфії, а саме 88 і 90. Свято Жінки-Героїні, що відбулося в березні, проведено з тематикою участі жінки у наших визвольних змаганнях. У місяці травні Окр. Рада брала участь у міжнаціональному ярмарку в Мідії, Па., що його влаштувала Асоціація Вчителів і Батьків. Темою Вих. Семінарів у травні цього року було дошкільне виховання. У червні відбулась Зустріч Градуантів середніх і високих шкіл. При Окр. Раді діє Комісія Сусп. Опіки, що координує працю в цій ділянці у Відділах США. Зв'язки з Федерацією Жіночих Клубів, в управі якої є референтка зв'язків Окр. Ради, продовжується.

Двадцять сім років наполегливої праці Окр. Ради важко зясувати в короткій розповіді. Але про її ріст і силу свідчить кількість наших Відділів і грошовий оборот. При заснуванні Окр. Ради у 1938 р. було 6 Відділів США, у 1954 р. — 15 Відділів, а тепер маємо 20 Відділів. Грошові обороти за 27 літ вносять у приходах 19,647.35 дол., а в розходах 15,791.32 дол. Всі, важко запрацьовані гроші були вжиті на потреби США і української громади, а вклад нашої праці видний у кожній ділянці українського життя. І це для нас найбільша заплата.

Осипа Грабовенська
голова Окр. Ради

ОКРУЖНА РАДА СУА В НЬО ЙОРКУ (1940—1965)

Згідно з ухвалою IV-тої Конвенції СУА в 1940 р. створено Окружну Раду СУА в Нью Йорку у 1940 р. Саме в тому році Союз Українок Америки, що мав свій осідок у Нью Йорку, відзначив своє 15-річчя. Тож і не диво, що в нашій метрополії, яка охоплювала три стейти, була найгустіша мережа Відділів.

У склад Окружної Ради увійшли — Відділи з Нью Йорку 1, 3, 4 і молодечий 61, з Бронксу — 8, Джамейки — 18, Йонкерсу — 20, Брукліну — 21 і молодечий 53, Озон Парку — 35, Вайстону — 43. Зі стейту Нью Джерзі — Відділи: з Бейону — 19, Джерзі Сіті — 22 і молодечий 51, Елизабету — 24, Ньюарку — 28. Зі стейту Коннектикет — Ансонії — 38. Разом 17 Відділів, що начислювали 500 членок. Про їх діяльність читаємо в ювілейній книжці, що саме в тому році появилася (1940 р.).

Не всі ті Відділи проіснували до нашого 40-річчя. Деякі розв'язалися і в тих місцевостях, на жаль, не вдалося їх відновити. Це Відділи в Йонкерсі, Вайстоні, Бейоні, Ансонії й Брукліні (молодечий). Їх числа дістали нові, пізніше засновані Відділи (наприклад, 53 в Асторії). Зате в 50-тих роках, із приїздом нової еміграції, постали нові Відділи: в Нью Йорку 64, в Нью Гейвені 66. Частина Відділів, що були в стейті Нью Джерзі, відійшли до Окружної Ради СУА, що створилася там у 1959 р. Втрачені Відділи Нью-Йоркська Округа замінила новими, що постали в останніх роках: у Нью Йорку — 72 і 83, у Бронксі — 82, у Бриджпорті, Конн. — 73. Тепер Округа має 15 Відділів (1, 3, 4, 8, 18, 21, 35, 53, 64, 66, 71, 72, 73, 82, 83). Кількість членок — 600.

В нашій Окрузі маємо Відділи, що стали основою нашої організації (1, 3, 4) і Відділи, що існують понад 30 років. Деякі з них збільшили своє членство молодшими жінками і виявляють активність, інші провадять працю відповідно до віку свого членства. Саме цьогорічна Ювілейна Конвенція має відзначити їх заслуги для організації. Два Відділи є англомовні, що їх членками є тут

народжені жінки, а решта Відділів гуртують новоприбулих, втім і молодших віком жінок. Розуміється, що різкої межі між ними провести не можна, бо приналежність до Відділу нічим не обмежується. Окружна Рада зуміла об'єднати таке різноманітне членство і знайти спільну плятформу для нашої активності. Це й означає, що в нашій організації жінки різні віком, вихованням і освітою знайшли спільну мову, що їх об'єднує для одної цілі.

На протязі 25 років очолювали Окружну Раду такі пані: Юлія Яремова (1940 р.), Іванна Бенцаль (1941—1958 рр.), Олександра Різник (1958—1961 рр.), Ірина Падох (1961—1963 рр.), Наталя Чапленко (1964 до 1965). Іванна Бенцаль повних 25 років була активна в Окр. Раді, займаючи різні пости, з того 17 років очолювала її як голова. Тепер вона є членом Головної Управи, лідером жіночої частини Демократичного Клубу (4 Відд.), брала живу участь у переселенчій акції ЗУАДКомітету, є активна в Об'єднанім Комітеті Організацій міста Нью Йорку. Належить згадати Марію Марусевич, що тому 25 років увійшла до Управи Окр. Ради, а тепер репрезентує свій Відділ (3) як його довголітня голова.

В першому році (1940) Окр. Рада СУА стала членом Федерації Жіночих Клубів м. Нью Йорку, а в 1941 р. взяла участь в її весняному фестивалі — танцювальна група молодечого Відділу в Джерзі Сіті (51), за що Іванна Бенцаль, голова, дістала спеціальне признание. У 1944 р. Окр. Рада взяла участь у Конвенції Федерації Жіночих Клубів, як єдина національна група, як рівнож у виставці, що відбулась у гстелі Астор.

Та найбільшу активність виказала Окр. Рада своєю участю в Міжнародній Жіночій Виставці в Нью Йорку. Перша така виставка відбулась в 1922 р. п. н. „Виставка Жіночої Активності“ (Women's Activities Exhibits). У 1941 р. на пропозицію держ. секретаря С. Гола замінено її на Міжнародну Жіночу Виставку (Women's International Exhibition). Фірмував виставку Жіночий

Окружна Рада СЖА в Нью Йорку

Сидять зліва до права: Л. Котлярчук, виховна реф., М. Душник, реф. зв'язків, Д. Лисько, голова 82 Відд., О. Рак, містоглова і реф. сусп. опіки, Н. Чапленко, голова, М. Головей, заст. Конгр. Комісії, К. Баран, голова 21 Відд., М. Демидчук, голова Контрольної Комісії, В. Бачинська, секретарка.

Стоять зліва до права: О. Різнюк, Конгр. Ком., і Бенцаль, делегатка 4 Відд., М. Стефаншин, делегатка 21 Відд., О. Процюк, прес. реф. (укр. мова), А. Оларик, голова 35 Відд., М. Ржепелська, господарська реф., А. Кізіма, Конгр. Ком., А. Свенсон, голова 8 Відд., К. Колянковська, імпрезова реф., Г. Гошовська, скарбничка.

Неприсутні референтки: І. Падох, організаційна, О. Соневицька, культ.-освітня, С. Котик, пресова (англ. мова)

Неприсутні делегатки: М. Савицька, і Відд., М. Марусевич, голова 3 Відд., М. Ганка, голова 18 Відд., Я. Зарницька, 21 Відд., Р. Яхницька, голова 66 Відд., Н. Клапшак, 71 Відд., Л. Бохонко, 72 Відд., М. Чубатий, голова 73 Відд., О. Роговська, 83 Відд.

Національний Інститут (Women's National Institute). Від цього часу участь у ній могли взяти жінки різних національностей. Українки вперше взяли участь у 1944 р. під проводом Анети Кмець. Потім по кількालітній перерві від 1952 р. брали широку участь аж до 1961 р., коли цю виставку перестали влаштовувати. Для участі в цій виставці створювано щороку Український Жіночий Виставковий Комітет, до якого входили спочатку представниці всіх жіночих організацій, а також і мішаних, у пізніших роках брав участь тільки СУА, що його представником у Нью Йорку була Округна Рада.

Очолювали Укр. Жін. Вист. Комітет такі пані: Марія Демидчук (1952 р.), член Управи Округ. Ради, Катерина Пелешок (6 разів), містоголова СУА і член Управи Округ. Ради, Іванна Бенцаль, член Головної Управи і Округ. Ради. На виставці було два кіоски. Один із них, культурний, був присвячений показові стилевого мистецтва і події, під гаслом якої виставка відбувалася (роковини Української Державности, Лесі Українки, Мазепи і т. п.). Він мав характер пропагандивний: виконував свою ролю завдяки вмилу мистецькому оформленню Мирослави Гординської, що 6 років своїм фаховим знанням і винахідливістю спричинялася до його повного успіху. В інші роки були мистецькими дорадниками Оля Дмитрів, І. Буюємська й Антін Малюца. В рамках української програми відбувався мистецький вечір і прийняття, а в 1958 р. О. Лотоцьку, голову СУА, нагороджено медаллю Women's Achievement Award. Два рази програма була передана на Україну через „Голос Америки“ (К. Пелешок і Л. Дражевська). На мистецьких вечорах були короновані „українські кралі“. Відділи СУА, що входять тепер до двох Округних Рад Нью Йорку й Ньюарку, брали в виставці активну і жертвенну участь.

Крім цієї виставки Округ. Рада влаштувала з великим успіхом показ українських народних строїв у Вашингтон Ірвінг Гай Скул для української публіки (1950 р.) і виставку народнього мистецтва в одному з банків м. Нью Йорку.

З інших імпрез Округ. Ради слід згадати — виставу двох п'єс: „Проклятої доні“ і „Сироти Марти“. Впродовж кількох літ Округ. Рада влаштовувала День Матері, як спільне свято Округи. Роковини Лесі Українки відзначено величавим концертом того самого дня, коли відбувалось відкриття її пам'ятника в Клівленді. Свято Жінки-Героїні влаштовувалося разом з іншими жіночими організаціями. Спільно з Культ.-Освітньою Комісією СФУЖО та Укр. Зол. Хрестом відзначено роковини Ольги Басараб, Ольги Кобилянської, Лесі Українки у формі Конференції з НТШ, 80-ліття жіночого руху, Студійні Дні СФУЖО (з нагоди 15-річчя). Знов 15- і 20-річчя журналу Наше Життя Округ. Рада відзначила „живою газетою“.

Від 1959 р. Округ. Рада влаштовує щороку „Вишивані Вечерниці“, що їх започаткував 1 Відділ СУА (голова п-ні Пелешок). Мають вони свою традицію і гуртують наше членство з родинами.

В 1961 р. започатковано свято для випускників середніх шкіл — „Зустріч Градуантів“. Ініціаторкою була тодішня голова І. Падох. Це свято тішиться щораз більшою популярністю і гуртує молодь не тільки середніх шкіл, а й високих.

У 1962 р. започатковано перший Виховний Семінар із семи рефератів із дискусією, що відбулися в трьох сесіях. В 1964 і 1965 роках відбулися одноденні Семінари для матерів, а рівночасно влаштовано світличку для дітей, щоб уможливити матерям участь у Семінарі.

Наша Округа взяла активну участь у відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у 1964 р. зібравши на цю ціль 1,536.00 дол. Округ. Рада співпрацювала в Комітеті для відзначення 50-річчя вимаршу УСС-ів, і на пропаг'ятну книжку зібрано 301.50 дол. Взяла участь у ювілейі письменниці Докії Гуменної, зібравши для неї 145.00 дол. Про харитативну діяльність Округи напишуть поодинокі Відділи.

Двадцятьп'ять років — це довгий і нелегкий шлях. Наші піонерки створили міцні підвалини великої будівлі, а новому поколінню належить її вивершити.

Наталія Чапленко, голова

Окружна Рада СУА в Ньюарку:

Сидять зліва: Олена Трофимовська-Кононенко, Катерина Кузьма, Олександра Когут, Ольга Салук, Ольга Граб, Ольга Хруцька, Ольга Муссаковська. — Стоять зліва: Дарія Горняткевич, Софія Андрушків, Пелагія Кучкуда, Ірина Кливак, Марія Химинець, Катерина Бук, Олена Куси, Анна Настюк, Ірина Оринич.

ОКРУЖНА РАДА СУА В НЬОАРКУ (1959—1965)

Шостий рік минає від заснування нашої Окружної Ради. Короткий час, але багато зробилося в ньому.

При заснуванні Окружної Ради у 1959 р. було в ній 5 Відділів. Це були — 24 в Елизабеті, 28 в Ньюарку, 65 у Нью Брансвіку, 67 у Перт Амбою і 70 у Пассейку. Першою головою Окр. Ради стала Олена Гординська, довголітня референтка суп. опіки в Гол. Управі та секретарка 28 Відділу СУА. За час існування Окр. Ради заложено в Окрузі 3 нові Відділи. Це є 61 у Випані, 85 у Картереті і 86 у Ньюарку. Це найбільший успіх у нашій трудній і відповідальній праці.

Окрім цього побільшення нашої організованої сім'ї маємо ще й інші організаційні успіхи. Зміцнився зв'язок між Відділами нашої Округи, Відділи пізнали себе взаємно,

гарно співпрацюють із собою і разом виконують спільні акції й імпрези. Заходами або під протекторатом Окр. Ради при участі всіх Відділів відбуваються Свята Жінки-Героїні і День Союзянки. Спільно створено при Окр. Раді Стипендійний Фонд ім. Олени Гординської, що є нашою гордістю. З цього фонду дві студентки в Європі дістали допомогу на студії.

Число Відділів і Союзянок збільшилося, але ще багато українського жіноцтва стоїть осторонь організованого життя.

Нашою ціллю є приєднати якнайбільше членок до великої родини, котрій на ім'я: Союз Українок Америки.

Ольга Салук, голова
Олександра Когут, секретарка

Привіт XIV Конвенції СУА

шле Окружна Рада в Ньюарку

Перші жіночі товариства творились у нашому місті при церквах. Вони допомагали парохії при влаштуванні імпрез та інших завдань. Але пізніше стали організувати курси української мови (читання й писання) для дівчор і старших. Коли по I. світовій війні прибула велика хвиля нової еміграції, а з нею патріотично настроєне жіноцтво, то постають уже світські товариства. Це були — „Молода Україна“, „Жіноча Громада“, „Згода“. Тут уже велася культ. освітня праця для освідомлення членства та розгорнулася матеріальна допомога Рідному Краєві.

Коли в 1929 р. до ЗДА прибула Олена Кислевська, редакторка часопису „Жіноча Доля“ та сенаторка до польського сойму, відідала між іншими містами і Дітройт. Промовляючи на східній і західній частині міста до жіноцтва заохотила до приступлення в члени Союзу Українок Америки, якого Централя вже діяла в Нью Йорку. Отже жіночі товариства зголосилися і перейменовалися на Відділи СУА. Це були — 5, 16, 23, 26 а згодом і 31. Членство зросло до 300 жінок. Щоб Відділи могли спільно виступати, треба було створити якусь координаційну надбудову. У жовтні 1935 р. створено Центральний Комітет СУА на зразок теперішніх Окружних Рад. Цю назву перейменовано у 1939 р. на Філію СУА, а в 1952 р. на Окружну Раду СУА. Так отже в нашій Окрузі постала перша Окружна Рада СУА.

За довгі роки свого існування цей Комітет чи пак Окружну Раду очолювали такі голови: Анна Стецько, Анна Ганиш, Ірина Козаченко, Марія Ясінська, Марія Сена, Ольга Шустер, Марія Чериба, Оксана Омецінська, Павлина Будзол, Анастасія Вокер. Першими піонерками жіночого руху в Дітройті були — Марія Бек, Марія Бойко, Юлія Шустакевич, Анна Сірко, Анастасія Паньків, Софія Голуб, Марія Слупецька, Марія Пелех, Розалія Стиловська, Катерина Дзядик, Анна Дембіцька, Анастасія Королишин, Марія Стружковська, Войтович, Шеремета, Кулинич.

Бажаючи схарактеризувати працю Окр. Ради СУА не маємо змоги схопити докладно всього її 30-літнього шляху. Але подати головні виступи й осяги, що його накреслюють.

1. Праця в нутрі організації. Перше з'єднання — це приєднання членок до Відділів, творення нових Відділів і затвердження престижу координаційного чинника у відношенні до Відділів і української громади. За цей час перестали існувати два Відділи, а то 16 і 31 через відхід членок у вічність або виїзд із Дітройту. Але число Відділів у загальному зросло. До Окр. Ради належать такі Відділи: 5, 23, 26, 37, 38, 56, 58, 63, 76, 81. Більшість їх є в Дітройті, а тільки один у Ленсінгу, Миш. (38). Всі Відділи є по своїй змозі активні.

Тому, що Окр. Рада заснувалася уперше в Дітройті, то й тут зродилася думка впорядкування її статуту. Коли в 1955 р. відновлено Окружні З'їзди, тодішня голова Ольга Шустер піддала гадку — зладити відповідний проект. В порозумінні з Централєю створено статуту комісію у складі: Ольга Шустер, Марія Слюсарчук, Анастасія Вокер, Олена Климишин, Катерина Хом'як. У висліді тих нарад подано проект, що його Централя взяла до уваги при творенні нового статуту СУА. Він був ухвалений на XII. Конвенції СУА у 1959 р. і увійшов у дію.

До праці над Відділами треба зачислити також показ зразкового ведення сходін, що його заініціювала Анастасія Вокер. Такий показ проведено тут у 1961 р.

Коли в 1956 р. в усіх Округах СУА вшановувано пам'ять 500 погиблих у Кінгірі, Окр. Рада СУА у Дітройті піддала гадку — розпочати кампанію за приєднанням членства під гаслом 500. Цим кинула заклик до інших Окружних Рад, щоб старатись приєднати по 500 членок кожна на місце 500 що згинули. Кампанія протягалася через усю каденцію і дала добрий вислід.

У 1956 р. започатковано при Окр. Раді Комітет Будови Дому СУА, що діє до сьогодні. Першою ентузіясткою цієї ідеї була Марія Слюсарчук і тому по її смерті Фонд Будови названо її іменем. Ще за життя її, членку 26 Відділу СУА, йменовано почесною головою Окр. Ради СУА.

Удержувано тісний зв'язок із працею Відділів, даючи їм моральну піддержку в кожній ділянці.

Окружна Рада СУА у Дітройті

2. Праця для громади й американського світу. Тут треба відзначити численні імпрези, що їх перевела Окр. Рада. У 1936 р. влаштовано „Вечір на Україні“. Сценку написали самі членки, а режисувала Юлія Шустакевич. В тому ж році поставлено Вечір Народного Вбрання. Для тієї цілі використано строї, що їх вдалось закупити Окружній Раді ще в краю за посередництвом п-ні Курило й матері Северини ЧСЄВ. Ці стилеві строї були великою цінністю і послужили потім при виставках народнього мистецтва, що їх Окр. Рада майже щороку влаштовувала. Це є речі музейної вартости і їх сьогодні вже не можна закупити. У 1937 р. влаштовано концерт у честь Ольги Кобилянської і дохід із тієї імпрези вислано письменниці, що прислала за те сердечну подяку. У 1938 р. влаштовано Окружний З'їзд і протестаційне віче з приводу розв'язання Союзу Українок польською владою у Львові. Потім влаштовано День Жінки, популярну імпрезу для цілої громади, що відбувалась під голим небом. Слідували — Свято Ольги Басараб, Академія в честь Софії Русової при співпраці всіх жіночих товариств. У 1941 р. влаштовано Свято Книжки в Інтернаціональному Інституті, получене з концертом. У 1947 р. влаштовано Вечір Української Молоді з великим успіхом, що дав нам молодих членок. У 1949 р. відсвят-

ковано 15-літній ювілей СУА у Дітройті з участю акторки Катрі Бранки-Кривуцької. Тоді ж Окр. Рада гостила в себе Олену Кисілезьку, влаштовуючи їй Зустріч із громадянством Дітройту. А в 1961 році передано пару народніх строїв, жіночий і чоловічий, для показу в Інтернаціональному Інституті.

Ідучи по лінії ключів СФУЖО, Окр. Рада вклучилася у співпрацю з іншими жіночими товариствами. У 1951 р. припадало 100-ліття народин Наталії Кобринської. Для тієї цілі створено Злучений Жіночий Комітет м. Дітройту. Святкування цих роковин, як і 70-ліття жіночого руху у 1954 р. проведено разом. Щоб потягнути підсумки довголітньої праці, постановлено видати альманах „Українське Жіноцтво Дітройту“. Довший час згаданий Комітет діяв і давав різні імпрези для придбання фондів на видання книжки. Врешті вона появилася у 1956 р. і вмістила — окрім перегляду праці у Дітройті — також коротку історію українського жіночого руху пера Ірини Павликовської. Книжку „Українське Жіноцтво Дітройту“ редагувала Лідія Бурачинська.

У 1953 р. відбулась у Дітройті Х. Конвенція СУА. Технічна підготовка спочивала в руках Окружної Ради. Під час Конвенції влаштовано виставку народнього мистецтва силами членок Управи Окр. Ради.

Як окрему сторінку діяльності Окр. Ради треба відмітити радіомовлення. Воно було проведено двічі. У рр. 1938-40 вела його Юлія Шустакевич, як інформацію про працю жіноцтва у Дітроїті. В рр. 1956-57 працювали в тій ділянці Ольга Шустер, Анастасія Вокер, Дарія Бойчук, Марія Слюсарчук і Олена Климишин.

Із репрезентаційних імпрез слід згадати Свято Жінки-Героїні, що його започаткувала Централя США у 1957 р. З того часу Окр. Рада влаштовує його самостійно або з іншими жіночими організаціями. По смерті О. Кисілевської влаштовано поминки з відповідною програмєю і дохід із того вислано на її надгробник.

Як далі імпреди слід згадати Вечір О. Лятуринської у 1956 р. Дохід із Вечора вислано хворій поетці. На заклик Нашого Життя влаштовано кілька разів Конкурс Печення Пасок, що дав чудові зразки цього обрядового печива. Майже щороку організовано покази писання писанок, що відбувались у різних клубах, установах, Інтернац. Інституті, останньо навіть на телевізії. Ці покази мали Анастасія Вокер і Йоанна Драгінда. П'ятнадцятьліття журналу „Наше Життя“ відзначено „живою газетою“. У 100-ліття смерті Тараса Шевченка Окружна Рада дала концерт для членок. На відслонення пам'ятника Лесі Українки у Клівленді Окр. Рада zorganizувала спільний автобус.

З інших культурних починів треба згадати подарунок 70 українських книжок до публічної бібліотеки на східній частині міста. У місцевій Українській Газеті була рубрика „З жіночого світу“, яку редагувала Дарія Бойчук.

У березні 1965 р. відсвятковано 40-ліття США великою імпредою з участю членства, священства, представників організацій і американського світу. З тієї нагоди видано ювілейну книжку під редакцією Дарії Бойчук.

Окр. Рада США організувала також виховні почини. Це були Вих. Семінарі з доповідями на виховні теми. Вела їх Олена Климишин, вих. референтка Окр. Ради.

3. З в'язки. а) Зв'язок із громадськими чинниками. Поважною ділянкою праці є активна участь Окр. Ради і Відділів у всіх акціях наших громадських організацій. Так

само членство бере численну участь у усіх проявах життя. Окр. Рада США є заступлена у Відділі УККА, де її репрезентує Анастасія Вокер. Також співпрацює з Федерацією стейту Мишиген і з Укр. Золотим Хрестом, Ріднсю Школою, Т-вом Самспоміч.

б) Зовнішні зв'язки. Від початку заснування міжнародного відділу при Y.W.C.A. у 20-их роках наше жіноцтво пробивало туди стежку. Були труднощі, бо національності, що там знайшлися скорше, не допускали нас до участі. Наші піонерки Анна Стецько й Ірина Козаченко мусли переборювати не одну перешкоду. Тут вичислимо найбільш замітні виступи останнього 10-ліття:

Постійні виставки: Габльотка в Інтернаціональному Інституті, яка змінюється щотри місяці відповідно до теми, Історичний Музей: Різдвяний обряд і традиції

Щорічні виступи:

Імпредза Old World Market — в Інтернаціональному Інституті

Фестиваль Свободи, між Канадою і Дітроїтом:

1959 р. — виставка в городі троянд

1960 р. — Veteran's Memorial

1962 р. — виставка в Кубо Голі університеті

Інтернаціональний Інститут:

1959 р. — весільний стіл на Гуцульщині (С. Дуб)

1954 р. — Конкурс печення пасок (іМ. Слюсарчук)

1962 р. — Великодній стіл (Н. Динська)

1965 р. — Вистава короваїв

Обрядові виступи з поясненням наших свят і традицій, а зокрема покази писання писанок:

1. Girls Scouts Groups of Southfield
2. Школи — Grosse Point, Princeton, Dearborn Fordson Highschool
3. Церковні клуби — St. Mark's Methodist, St. Lukes Royal Oak

Окрім цих виступів Окр. Рада є в постійному контакті з Федерацією Жіночих Клубів, Амер. Асоціацією Жінок-Універсанток, Лігою Жінок-Виборців і Т-вом Бизнесових і Професійних Жінок.

Управа Окр. Ради США

Окružна Рада СУА в Клівленді, Огайо:

Сидять від ліва: Ярослава Барнич, Єлисавета Антонович, Євгенія Дубас, голова, Катерина Мураль, Марія Чорній, Ксеня Данилович. — Стоять від ліва: Софія Барусевич, д-р Галина Андрієвська, Сльга Городиська, Ольга Бак, Марія Грушкевич. — Неприсутні: Параскева Когут, Марія Федішин, Олена Шіпка, Ольга Курилас.

**ОКРУЖНА РАДА СУА В КЛІВЛЕНДІ
(1957—1965)**

Заснування нашої Окružної Ради припадає на 1. грудня 1957. Першою головою обрано заслужену діячку на терені СУА — Катерину Мураль, що два роки очолювала нашу організацію у Клівленді. Від 1959 р. аж до сьогодні цей провід спочиває в руках Євгенії Дубас.

Окružна Рада СУА охоплює 7 Відділів. Це є — 7 Відділ в Акроні, 14, 30, 33 і 60 у Клівленді, 69 у Лорейні і 87 у Кентоні. В них згуртоване жіноцтво давньої еміграції, як теж і нової. Є Відділи мішані, як теж один із тут народжених (60). Усіх членок нараховується 332.

Працю ведено в трьох напрямках — освітньому, виховному і сусп. опіки. Окružна Рада СУА сама не виконує акцій чи завдань,

а лиш дає ініціативу, підтримує й дораджує. Все ж таки впродовж того часу провела кілька починів, що є гордістю її. Найбільшим зусиллям останніх років є поставлення пам'ятника Лесі Українки в Городі Культури м. Клівленду, якого відслонення відбулося 24. вересня 1961 р. Дальше можемо занотувати кілька репрезентаційних імпрез. Останньо ми користуємось радіопередачею, яку провадить Ольга Городиська.

Окružна Рада СУА з успіхом співпрацює з іншими жіночими організаціями, зокрема з Українським Золотим Хрестом та молодечими — Пластом і Спілкою Української Молоді Америки.

Управа Окр. Ради у Клівленду

Спроба створення Округної Ради була у нас уже давніше. Відчували її потребу членки ще тоді, коли було в нас два Відділи, 36 і 22. Але не пощастило. Відновлено її й остаточно оформлено дня 12 жовтня 1962 року на Основних Зборах, що їх скликала місто-голова Гол. Управи Марія Яримович, з доручення голови СМА Олени Ф. Д. Лотоцької. У Зборах взяли участь делегатки 22, 51, і тоді новоствореного 29 Відділів. Вибрано Управу, а першою головою стала мгр. Дора Рак. Не легке було її завдання. Початок часто важкий, але при повній співпраці членок Управ добилася Округна Рада чималих успіхів. Голова назвала цей перший рік праці „шуканням шляхів“, маючи на думці гармонійну співпрацю Відділів, яку ціхувала би дружність і зрозуміння приналежності до одної великої родини Союзу Українок Америки. У першому році існування Округної Ради в Шікаго, старанням організаційної референтки Марії Яримович засновано новий Відділ 74 ім. Олени Теліги. З імпрез відбулася товариська зустріч — обід Окр. Ради з Відділами, та Ювілей Олени Кульчицької, що був дуже добре підготований, та був першою публічною імпредзою, зорганізованою членками Управи Окр. Ради при співпраці молодих мисткинь.

Перші Загальні Збори Окр. Ради відбулися 21 жовтня 1963 р. Численно зібрані делегатки 22, 29 і 74 Відділів, їхня палка дискусія показали, що Окр. Рада виправдала вповні своє існування. Другою головою стала Ліда Балабан, місто-голова уступаючої Управи, яка енергійно та з повною посвятою взялася до праці. На початку ділового року знов зібралася членки Окр. Ради і Відділів на „Зустрічі“. Запрошена також була Анастасія Вокер, місто-голова і референтка зв'язків Гол. Управи, яка мала реферат на тему „Зовнішні і внутрішні зв'язки“. Уже на тій другій „Зустрічі“ відчувалося велике зближення між членками Окр. Ради і Відділів. Ця імпредза була фундаментом для нашої Округи, та стала без сумніву тим чинником, що у великій мірі спричинився до кращої взаємної співпраці. Улаштовано „Свято Героїнь“ при співучасті Відділів і других жіночих організацій, від-

святковано урочисто 15-ліття СФУЖО Студійним Днем, на якому крім рефератів переведено показ української народньої ноші і виставку книжок і публікацій авторів-жінок. У тому році перший раз улаштовано Виставку народнього мистецтва на Конвенції Іллінойської Федерації Жіночих Клюбів. У червні 1964 р., по лів року діяльності Управи Окр. Ради, голова була приневолена уступити з причини переїзду до Нью Орліансу. На останніх зборах, скликаних нею, на яких була також приявна місто-голова Гол. Управи, кооптовано організаційну референтку Окр. Ради Любу Шандру на діючу голову. Восени відбуто ще одну імпредзу „Зустріч зі студентками“, на якій окрім дуже цікавих і до сучасного життя примінених рефератів, відбувся показ моди, що його підготувала студентка Арт-Інституту. За старанням організаційної референтки, що її далше вела голова, на основних зборах 18. жовтня засновано новий Відділ 84 ім. Олени Степанів на далекому півдні Шікаго.

Треті Загальні Збори, або Округний З'їзд, відбувся 8. листопада 1964 р. Вибрано нову Управу, а головою стала Люба Шандра. Збори були добре підготовані, ділові, цікаві, та показали, як послідовна праця увінчується успіхами. Уже на перших зборах Управи уложено цілорічний плян праці. З огляду на конвенційний рік постановлено звернути велику увагу на організаційні справи. Щоб якслід підготувати Округу до Конвенції створено Комітет Підготовки до Конвенції, у склад якого увійшли місто-голова Окр. Ради і місто-голови усіх Відділів Округи. Голова опрацювала плян творення нових Відділів, що обняв би середні і близько-західні стейти, над пристосуванням якого у практиці працює тепер з організаційною референткою. З фінансовою допомогою Відділів у формі одноразового датку закуплено інвентар, а саме: українську машинку до писання, печатки, канцелярйний папір, що ще далше дало досказ зрозуміння Відділів до потреб Округної Ради. Заложено архів.

З імпрез відбулася „Зустріч“ Окр. Ради з Відділами, що увійшла вже в традицію. Зібрала вона численно членок Округи з їхніми

Окружна Рада СУА в Шикаго

Сидять зліва на право: інж. Олена Турула, секретарка; Ірина Ракуш, містоголова; Люба Шандра, голова; Марія Хрелтовська, голова Контр. Комісії; Анізія Струц, касієрка. — Другий ряд: Евстахія Струтинська, орг. реф.; Ірина Мигаль, вільна членка; Олена Чуба, член Контр. Комісії; Софія Сокологорська, реф. сусп. опіки. — Третій ряд: Зеновія Литвишин, прес. реф.; Анна Васильовська, реф. зв'язків. — Неприсутні: д-р Тамара Гімцюрк, культ.-освітня реф.; Оксана Мурська, вільна членка; Богданна Попель, член Контр. Ком.; Марія Пискір, член Контр. Комісії.

родами. Був це бенкет, якого перша частина була присвячена 40-літтю СУА і 80-літтю жіночого руху, друга частина розвагова — впровадила всіх у приймний дружній настрій і залишила незабутнє враження. Улаштовано Свято Героїнь спільно з Відділами і другими жіночими організаціями. Виставку народнього мистецтва та показ писання писанок включено цього року в офіційну програму Конвенції Іллінойської Федерації Жіночих Клубів. Виставка втішалася надзвичайним успіхом. Роздавано на ній брошури про українське народне мистецтво та СУА в англійській мові. Цього року за старанням Окр. Ради перший раз Союз Українок Америки виступив зорганізовано в українській

групі в поході Тижня Поневолених Націй. У вересні Окр. Рада спільно з Гуртком Книголюбів улаштувала самостійну виставку образів і авторський вечір Михайлини Ольшанської-Стефанович.

3 організаційних імпрез відбулася 22 травня Конференція Референток Округи, що була присвячена ділянці преси і зв'язків. У жовтні плянується передконвенційна Конференція Округи. Окружна Рада в Шикаго є одинокою на терені СУА, що видає обіжники, редаговані головою.

В ділянці допомоги треба згадати надзвичайно успішно переведену допомогую акцію референтки Окр. Ради. При допомозі Відділів Округи й інших організацій, що мають ре-

ферентури суспільної опіки, скоординовано допомогу потребуючому, і це завдяки ініціативі Окр. Ради.

Окр. Рада репрезентує Відділи у всіх ділянках громадського життя та постійно спів-

працює з Громадським Комітетом. Відносно в короткому часі, бо діє лиш 3 роки, Окр. Рада СУА здобула пошану й признання не лиш членства, але й нашої громади.

Управа Окр. Ради СУА в Шикаго

ОКРУЖНА РАДА СУА У РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. (1955—1965)

Десять літ минає цього року, як наша Окр. Рада почала існувати. Почин до її заснування дав організаційний Комітет зложений з представниць Відділів: Бофало, Рочестер та Юти-ка. Перший Окружний З'їзд відбувся дня 17. липня 1955 р. в приявності членки Головної Управи СУА, Марії Біляк. Окружну Раду очолювали по черзі: Марія Крамарчук — 5 літ, Софія Онуфрик — 2 роки і Марія Ко-гутяк — 3 роки. Тепер Окружна Рада об'єд-нує 6 Відділів, а саме: 19, Амстердам, 49 Бо-фало, 6 та 47, Рочестер, 68, Сиракюзи та 57, Ютика.

Діяльність нашої Окружної Ради проявля-лась в ділянках: організаційній, культ. освіт-ній, виховній, харитативній, репрезентації та зв'язків. Приріст нового членства та віднов-лення діяльності 19 Відділу СУА — це до-сягнення нашої організаційної референтури.

Культ. освітня ділянка: за час існування Окр. Ради влаштовано 13 академій. Це Свята Героїнь та концерт у честь Т. Шевченка. На академіях, Окружних З'їздах та зустрічах з громадянством виступали з доповідями: Олена Залізник, Олена Лотоцька, Марія Бі-ляк, Лідія Бурачинська, Кекилія Гардецька, Маруся Бек, О. Бойко-Сулима, Ганна Черін, І. Пеленська, М. Квітковська, Є. Єржківська та Ганна Рєтич.

В імпрезах Окружної Ради приймали участь такі мистецькі сили: опер. співачки Галина Колодуб-Тимочко, Люба Німців і Ганна Шерей, солісти-співачки — Мері Кли-мів, Ена Парута і Людмила Волянська; пія-ністи — Люба Цегельська, А. Сорохтей і мгр. З. Савицький; скрипкове сольо — Оксана Ленець, мистці слова — Ірина Лав-рівська, Леся Лисак, Ніля Стецьків і Володи-мира Смик.

Крім того, мали ми 2 квартети, „Верхови-на“ (дир. О. Кокодинська) в Ютиці та квар-тет з Рочестеру (дир. О. Костинюк). Завдяки цим силам, імпрези Окр. Ради були завжди на високо-мистецькому рівні.

Виховна праця: відбуто виховний Семінар для батьків у Рочестері, засновано 3 Дитячі Світлички — в Амстердамі, Рочестері та в Ютиці.

В ділянці суспільної опіки ведуться заходи для придбання Дому для Старших віком в на-шій Окрузі.

Музейна збірка „Наша Батьківщина“ — це гсрдість нашої Окружної Ради. Опіку-ється нею постійно знавець нар. мистецтва Ірина Костинюк.

**Марія Когутяк, голова
Доля Савицька, секретарка**

ОКРУЖНА РАДА СУА РОЧЕСТЕРСЬКОЇ ОКРУГИ

вітає щиро XIV Конвенцію СУА в Нью Йорку і бажає якнайкращих успіхів в нарадах.

Марія Когутяк, голова

Доля Савицька, секретарка

Під час I. світової війни наша еміграція пильно слідувала за подіями на рідних землях. Радісно переживала вістки про створення своєї Держави, але й глибоко відчула катастрофу поразки. Тому коли до Америки приїхала б. медсестра Українського Червоного Хреста Марія Скубова, наочний свідок недавніх подій, її жіноцтво щиро привітало. Дня 4. грудня 1921 р. відбулась у її помешканні нарада, на якій присутні постановили створити самостійне жіноче товариство „Українська Жіноча Громада“ з метою нести матеріальну поміч українським інвалідам та іншим потребуючим установам у краю і в Європі. Головою товариства обрано Марію Скубову.

Почин цей показався доцільним, бо вже в першому році свого існування Українська Жіноча Громада вислала 500.00 дол. на Дім Укр. Інвалідів у Львові. Рівнож почала помагати політ'язням, та українській еміграції в інших країнах. Для здобуття фондів засновано аматорський гурток під проводом п-ні Кречківської, який давав представлення з гарним доходом. Коляда, збірки під церквою також уможлилювали товариству висилати пожертви потребуючим. Крім того Українська Жіноча Громада почала розгортати ширшу працю в інших ділянках, а саме: з приводу трагічної смерті Ольги Басараб 6. квітня 1924 р. Українська Жіноча Громада зкликала протестаційне віче і до участі запросила інші існуючі жіночі гуртки та все громадянство. На вічу промовляла теперішня голова Союзу Українок Америки п-ні Олена Лотоцька. Ухвалено відповідні резолюції і вислано до різних чинників.

Діяльність Української Жіночої Громади заохотила інші жіночі круги до громадської праці. Товариство нав'язало контакт із Союзом Українок у Львові. В справі Конгресу Міжнародної Ради Жінок у Вашингтоні, Союз Українок у Львові звернувся до Укр. Жіночої Громади з проханням матеріальної помочі на подорож делегатки з краю. В тій цілі 5. квітня 1925 р. з ініціативи Укр. Жіночої Громади з участю інших жіночих товариств і секцій створено Жіночий Конгре-

совий Комітет, а Укр. Жіноча Громада зложила 250.00 дол. на повище згадану ціль. Делегатками були — з Європи п-ні Ганна Чикаленко-Келлер, з Америки Олена Лотоцька і Юлія Ярема. На Конгресі у Вашингтоні наші делегатки вив'язались якнайкраще із свого завдання, але вони прийшли до переконання, що досягнути чогось можна тільки створивши центральну організацію. Постановлено в тій цілі об'єднатись п'ятьом жіночим товариствам з Нью Йорку й околиць. Створено центральну організацію з назвою Союз Українок Америки, а першим її членом і Відділом стала Українська Жіноча Громада. З того часу товариство вживало дві назви аж по кінець 1947 р., а від 1948 р. перешло на назву „1 Відділ Союзу Українок Америки“. Одначе для історії вживається й колишньої назви на те, щоб пригадати початки товариства. Після створення СУА, товариство ще більше поширило свою харитативну працю. Висилало пожертви до рідного краю не тільки Інвалідам, але також Рідній Школі, сиротам, Товариству „Просвіта“, журналові „Жіноча Доля“, Союзові Українок у Львові й іншим установам. Товариство стало членом „Просвіти“ у Львові. Крім того розвивало діяльність на терені Нью Йорку, брало активну участь у виступах, які влаштовувала Центральна СУА, як також самостійно, стало членом Союзу Товариств у Нью Йорку, з ним включилось у різні зорганізовані маніфестації, як з приводу польської пацифікації в Галичині, так і штучного голоду в Україні. До збіркової акції Медичного Фонду, що його заснувала Центральна СУА, а очолила д-р Н. Пелехович-Гайворонська, членка Відділу, товариство причинилось поважною сумою.

У десяту річницю існування 1 Відділ СУА в 1931 р. видав історію-альманах і на покриття його коштів членки зложили пожертви.

Саме тоді була в Америці депресія, яка згодом дала себе відчутти в товаристві. Членки починали виїжджати з Нью Йорку, шукаючи заробітку, а ті, що залишились, не проявляли великої активності. Помимо різних

змін в Управі, ситуація не кращала і тому впродовж кількох років 1 Відділ СВА не проявляв більшої діяльності. Тільки завдяки кільком одиницям вдалося його втримати. Одною з тих одиниць була п-ні Стефа Абрагамовська-Грицько. Вона після уступлення Марії Скубової в 1923 р. перебрала провід товариства і на переїзді впродовж 10 років провадила його. Великі заслуги для товариства поклала п-ні Пелагія Дембичька, що сім років була рекордовою секретаркою і три роки його головою. Власне вона нав'язала зв'язки з Союзом Українок у Львові, та з іншими організаціями на рідних землях і поза ними, ведучи листування. На цьому місці годиться згадати імена тих осіб, що від 1921—1943 рр. очолювали товариство. Окрім трьох вище згаданих були головами: пп. Михайлина Морфей, Юлія Гомольцева, Антоніна Лятишевська, Емілія Угорчак і Катерина Дроздик. В 1943 р. стала головою п-ні Клядія Олесницька.

В тім часі Америка вже була у 2. світовій війні. Хоч Відділ був послаблений внаслідок депресії, але включився в працю Американського Червоного Хреста при складанні бандажів і збірці гроша. В 1944 р., коли створено Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, 1 Відділ СВА став його членом і включився в акцію допомоги. Дня 17. січня 1945 р. вибрано головою Катерину Пелешок з одним десятком членок. Під проводом нової голови 1 Відділ СВА став членом Комітету Об'єднаних Укр. Амер. Організацій м. Нью Йорку і під його зарядом Відділ брав участь у збірках на всенні цілі Америки, як рівнож в акції за купно державних бондів. Першу допомогу акцію Відділ започаткував на своєму засіданні і хоч було мало членок, на заклик голови вони зложили 81.00 дол. а з каси долсжено 19.00. Це дало разом перших 100.00 дол., які Відділ вислав до ЗУАДКомітету. З того часу членки 1 Відділу СВА поклали велику жертву праці і гроша. Не було такої ділянки на терені міста Нью Йорку, де членки 1 Відділу СВА не брали б участі. Окрім загальної громадської праці у вище згаданих організаціях, Відділ не занедбував свого обов'язку для напрямних

Централі СВА. На заклик Головної Управи СВА, щоб брати під опіку табори наших скитальців, 1 Відділ СВА заопікувався табором Люїдпольд у Баварії, посилаючи одіж, поживу, взуття і вітаміни для малих дітей, які жертвувала д-р Неоніля Пелехович-Гайворонська. На посилки пачок гроші жертвували членки Відділу. Коли скитальцям грозила депортація до ССРСР, Відділ включився в акцію протесту Централі СВА до відповідних чинників, а до п-ні Елінор Рузвельт вислав телеграму з подякою, що вона стала в обороні скитальців.

У міжчасі в Нью Йорку створено за почином ЗУАДКомітету Переселенчий Осередок помічч скитальцям у пошукуванні мешкань і праці. З Комітету Об'єдн. Укр. Амер. Організацій постала Жіноча Секція ЗУАД Комітету для збирання, пакування і висилання одіж до таборів у Німеччині. В тих двох ділянках не обійшлося без великого вкладу праці членок 1 Відділу СВА. Хто зможе забути 1949 р., що був роком загального переселення наших скитальців, що ними займався ЗУАДК? Хто зможе обчислити не місяці, а роки жертвенної праці при переселенні, стрічі при кораблях і літаках? Тут членки 1 Відділу СВА під проводом голови численно являлись до праці.

З припливом нової еміграції до Америки поволі до Відділу почали вступати нові членки. З тим Відділ почав кріпшати і сживилась його праця. Вона не обмежилась лиш до харитативної ділянки, але також півживилась на культурно-освітньому відтинку. Рік-річно влаштовується роковини 22-го січня, Героїнь, Тараса Шевченка, Свято Матері і Лесі Українки, позатим різні імпрези, як Андрія чи ювілеї. Для скріплення співпраці з другими Відділами СВА, з ініціативи 1 Відділу СВА почато спільні заботи, що розвинулись і закріпились в назві Вишиваних Вечерниць. Ті заботи впродовж 8 літ очолювала голова Відділу, опісля наш Відділ рішив передати їх під заряд Окружної Ради для більшого престижу і по сьогодні це втішається великим успіхом. У Міжнародній Жіночій Виставі у Нью Йорку 1 Відділ СВА брав також дуже активну участь. Його голова впродовж 7 років цю

1 Відділ ССА в Нью Йорку

Від ліва — 1 ряд (сидять): Наталія Хоманчук, культ.-освітня реф., Катерина Дроздик, почесна членка, Осипа Куровицька, місто-голова, Катерина Пелешок, голова, Софія Костюк, секретарка, Стефанія Лешко, реф. сусп. опіки, Марія Лозинська, прес. реф.

2 ряд: Юлія Барчинська, Марія Шкамбара, Конгр. Ком., Стефанія Рудик, орг. реф., Олена Гой, коресп. секретарка, Ольга Сливка, Катерина Папуга, гошп. реф., Анна Сливка, помічниця гошп. реф., Євдокія Серединська.

3 ряд: Євгенія Чума, Михайлина Книш, Марія Мотиль, Іванна Бенцаль, Євгенія Керлайза, Марія Андрушків, Анна Михайлів, Софія Теслюк.

4 ряд: Надія Когут, Анна Баран, помічниця гошп. реф., Віра Шуль, Еленора Гринів, Евстахія Захарчук, Михайлина Баран, Марія Михайлів, Павлина Смеречинська, Марія Бартків.

Неприсутні: Анна Кумферт, скарбничка, Марія Чарнецька, почесна членка, Пелагія Дерех, почесна членка, Марія Головей, голова Конгр. Комісії, Лідія Котлярчук, член Конгр. Ком., Марія Савицька, член Конгр. Ком., Марія Сирота, член Конгр. Ком., Марія Фенник, д-р Неоніла Пелехович-Гайворонська, Марія Мудрий, Анна Ковалівська, Стефанія Гуменюк, Ярослав Сулжинська, імпрез. реф., Анна Секрета, Марія Станько, Анна Палюк, Стефанія Семущак, Тетяна Зимний, Анастасія Гірняк, Олена Волошин, Ольга Яворська, Марія Барчинська.

Виставу очолювала і (за посередництвом представниці Голосу Америки п-ні Люби Дражевської) передавала через Голос Америки на Україну відомості про участь СУА у Виставі. За час її головства придбано значні фонди, що зберігаються в банку на конті Окружної Ради. Виставою займався спеціально до того створений Комітет.

Поза спільною працею з Відділами СУА Відділ брав участь у починах Об'єднаного Комітету м. Нью Йорку (Відділ УККА), як маніфестація, роковинах, ювілеях громадського характеру, за що має признання в громаді. В 1955 р. церква св. Юрія у Нью Йорку почала будову парафіяльної школи. 1 Відділ СУА мав свою представницю в Дорядчій Комітеті, як також і Збірковій Комітеті. Членки ходили по домах і збирали гроші на школу. Наш Відділ зложив на школу 500.00 дол.

Як знаємо, не всі наші скитальці могли переселитись до заокеанських країн. Тисячі їх із різних причин zostались в Європі, а з ними й їхні діти, яких Відділ СУА частинно взяв під опіку. Від 1953 до кінця 1961 року утримував школу і садчок в Ерлгені, посилаючи місячно призначену суму. Також опікувався бабусями в Бельгії і Чехословаччині, науковцями в Сарселі, сиротами в Польщі і рівно ж час від часу посилав пакунки одиницям, що повернулися із Сибіру. Крім різних пожертв поза Америку Відділ включився у збіркову акцію на пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні. Для тієї цілі у Нью Йорку створився Комітет, у якому наш Відділ має свою представницю в Управі і зложив разом з жертвами членок 512.00 дол.

Від початку заснування Окружної Ради СУА у 1940 р. Відділ має в ній своїх активних представниць, та бере участь у всіх починах. Тут також треба згадати, що Відділ не занедбував відзначувати роковин свого існування, почавши від 1931 р. Дальше відзначив у 1936 р. 15 літ, у 1946 р. 25 літ, в 1951 р. 30 літ, в 1956 р. 35 літ, в 1961 р. 40 літ. В тім році видано малий огляд діяльності Відділу. Всі роковини відбувалися з гарними програмами, з участю представників різних організацій і Відділів СУА.

З нагоди 40-літньої праці Відділу і взагалі про працю СУА за старанням голови, та за посередництвом Л. Дражевської спеціально передано через Голос Америки вістку на Україну.

Тепер Відділ нараховує 54 активних членок, в тому три почесні, що належать до Товариства від початку його заснування і займали у Відділі різні пости, а саме — пп. Марія Чарнецька, Пелагія Дерех і Катерина Дроздик.

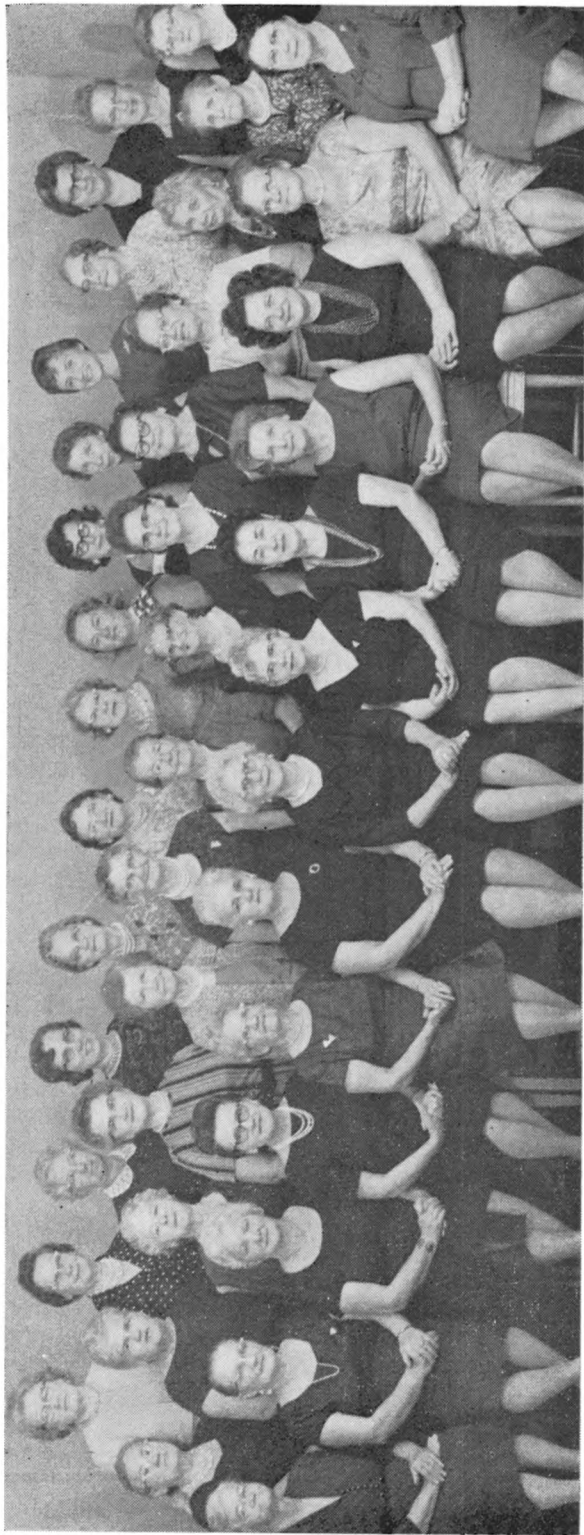
Нижче подано фінансовий звіт із 44-літньої діяльності Відділу СУА. Хоча багато документів за час занепаду Відділу затратилось, однак з того, що залишилося та в дальшій розвитку Відділу подано витрати в більших сумах і приблизних числах:

Фінансовий звіт 1 Відділу СУА за 1922—1965 рр.

Поміч інвалідам у краю і на еміграції	2,405.00
Поміч українським установам у краю	2,195.00
На Суспільну Опіку, Патронати, Сарсель, Сироти	4,251.00
На Укр. Допомоговий Комітет (ЗУАДК)	3,082.00
На репрезентації, з'їзди, ювілеї і т. п.	3,387.00
На покриття коштів Міжнародної Жіночої Виставки	1,561.30
Обов'язкові вкладки до Централі СУА	1,979.50
На журнал Наше Життя	424.00
На Дім СУА, шері, цеголки і пожертви	365.00
На репрезентацію СУА, Гелсінкі, Істамбул і інші	160.00
На Український Конгресовий Комітет (УККА)	690.00
Інші пожертви на видавничі фонди, Енциклопедія Українознавства, пам'ятник Лесі Українки, СФУЖО	140.00
На школу і церкву св. Юрія	770.00
На пам'ятник Тараса Шевченка, разом із жертвами членок	512.00
На Пластовий Дім, Джемборі й інші жертви	182.00
На школу в Стемфорді	100.00
На шері Народнього Дому	100.00
На Американський Червоний Хрест	110.00
Членські вкладки до Комітету Об'єдн. Укр. Амер. Організацій	105.00
Разом	22,518.80

Катерина Пелешок
голова 1945—1965

2 Відділ СУА в Честер, Па.

1 ряд (зліва): Катерина Радович, Юлія Тершавська, Марія Мищик, Марія Івахів, культ.-осв. і пресова реф., Анна Гливіяк, зступниця секретарки, Катерина Благітка, містогорова, Петручеля Пецюх, голова, Анна Татарів, секретарка, Марія Лаврик-Сирота, скарбничка, Марія Велден, Софія Єдинак, Параскевія Рубаш, Марія Тимань.

2 ряд (зліва): Марія Гагчак, Марія Барагура, Антоніна Гагчак, Анеля Судол, Ева Лужецька, Марія Михальцевич, Доміліка Василлик, Параскевія Зубрицька, Катерина Гарасим, Марія Луцки, Вікторія Фетчак, Розалія Солончак, Емілія Огар.

3 ряд (зліва): Теодозія Стецій, Тетяна Крика, Анна Лезак, Митрослава Марусин, Агафія Макух, Марія Воловняк, Катерина Мельничук, Милфред Тамалаяк, Катерина Боянек, Катерина Грищай, Анна Івахів-Вадіто, Марія Фідик, Марія Криворучка, Ева Заяц.

Привіт XIV Конвенції СУА складає 2 Відділ у Честері

З ВІДДІЛ СУА У НЬО ЙОРКУ

У 1897 р. з ініціативи духовників основано в Джерзі Ситі, Н. Дж., жіноче товариство п. н. „Сестрицтво св. Ольги“. З часом такі товариства постали майже в усіх довколишніх громадах. Одним із них було Т-во „Жіноча Поміч“ у Нью Йорку, якого першою головою стала Марія Марусевич. Ціллю товариства було — гуртувати наше жіноцтво при церквах і як статут казав, підтримувати його на дусі, нести йому моральну і матеріальну поміч та плекати в його членок релігійного і національного духа. Це й т-во „Жіноча Поміч“ виконувало при церкві в Нью Йорку, бо його діяльність була не тільки релігійно-освітня, але й допомогова.

Коли в 1925 р. оснувався Союз Українок Америки, як центральна самостійна організація, Т-во „Жіноча Поміч“ приєдналось і дістало порядкове ч. 3. Перша його Управа була: Марія Марусевич, голова, Анна Вішук, містогорова, Стефанія Ковбаснюк, рек. секретарка, Марія Тимщорак, фін. секретарка, Магдалина Слободян, касієрка. Доглядачами хворих були — Марія Середна і Юлія Павлусевич. До Контр. Комісії увійшли Євгенія Добрянська, Магдалина Бяляс і Олена Йосик.

Праця товариства від того часу поживалась і набрала більш національного характеру. Товариство від того часу почало брати участь у різних вічах і з'їздах, збирати жертви на різні національні цілі, як „Рідна Школа“ і визвольну акцію тощо. В часі II. світової війни товариство брало участь у праці Американського Червоного Хреста при робленні бандажів і грошевій збірці.

Крім того З Відділ влаштував Дні Матері, Свячене і товариські забави, щоб у цей спосіб роздобути фонди. Впродовж останніх 10 літ Відділ брав активну участь у Жіночій Мистецькій Виставці разом із іншими Відділами СУА на терені Нью Йорку. В Вишиваних Вечерницях, що їх рік-річно влаштовує Окр. Рада СУА, Відділ все є активний. Від коли постав Український Конгресовий Комітет Америки, наш Відділ став його членом. У допомогівій акції ЗУАДКомітету Відділ брав участь у збиранні пожертв, як рів-

нож членки працювали у пристані в часі переселенчої акції.

Під теперішню хвилину Відділ начислює 32 активні членки. За час його існування Відділ провадили такі голови: Марія Марусевич, Юлія Павлусевич, Ольга Шуст, Єва Кобзар, Параскева Федюк, Стефанія Ковбаснюк, Анастасія Бродин. Тепер провадить Відділ слідуюча Управа:

Марія Марусевич, голова, Магдалина Слободян, містогорова, Марія Гарасимчук, рек. секретарка, Анна Матвіїв, фін. секретарка, Марія Харамбура, касієрка. Референтками обрано: Марію Чуму організаційною, Марію Демидчук культ. освітньою і пресовою, Н. Вовк, імпрезовою, Анну Андрусяк сусп. опіки. До Контр. Комісії увійшла Анна Либа.

Жертви „Жіночої Помічі“, З Відділу СУА, впродовж 40 років

Членська вкладка до Централі СУА	858.00
Пресовий фонд „Наше Життя“	584.40
Фонд Централі	609.00
СФУЖО	73.20
Фонд резервовий	150.00
Фонд організаційний	90.00
Фонд конвенційний	70.00
<hr/>	
Разом до Централі СУА	2,434.60
Укр. Конгресовий Комітет Америки	686.50
ЗУАДКомітет	1,148.50
Школа і церква св. Юрія та радіо	1,919.75
Сиротинець у Філадельфії та Дім Старців у Словтсбургу	496.00
Семінарія у Стемфорді	292.00
Пам'ятник Т. Шевченкові	195.00
Пам'ятник Лесі Українки і твори	140.50
Суспільна Опіка, поміч хворим і по- смертне членкам	4,324.00
Злучені Організації Н. Й. і Окр. Рада	613.00
Рідна Школа в краю і поводяни	405.50
Фонд „Мати й Дитина“	105.00
Інваліди й ліки	170.50
Книжка С. Русової	30.50
Амер. Червоний Хрест і Ю. С. О.	178.50
Дім СУА	305.50
<hr/>	
Разом	13,457.35

Марія Марусевич, голова

З Відділ СВА „Жіноча Поміч“ у Нью Йорку

Сидять зліва на право: М. Чума, орг. реф., М. Гарасимчук, рек. секретарка, М. Слободян, містоголова, Марія Марусевич, голова, М. Харамбура, скарбничка, М. Демидчук, культ. освітня і пресова реф., А. Матвій, фін. секр.
Стоять у 2. ряді: А. Паснак, А. Ковальська, член Контр. Комісії, А. Фурик, А. Ніклас, Т. Дякович, М. Гаврилович, Е. Добрянська.
Стоять у 3. ряді: Т. Дмитрів, Р. Тхорик, сусп. опіка, М. Волк, реф. імпр. М. Савицька, А. Андрусак, сусп. опіка.
Неприсутні: А. Васильців, сусп. опіка, М. Баран, А. Хархан, П. Дага, член Контр. Комісії, К. Дранц, В. Іглюховська, К. Гнатяк, Є. Ярма, А. Йосик, А. Кіт, К. Крулник, Т. Кошицькі, А. Ляба, член Контр. Комісії, Н. Парасо, М. Середна, П. Свнтяк.

При Українському Демократичному Клубі в Нью Йорку засновано у 1924 р. Жіночу Секцію. Вона поставила собі за ціль брати участь в американському політичному житті, а також подавати допомогу українській громаді в Америці. Жіноча Секція, чи як її звали — Жіночий Укр. Дем. Клуб помагав українським переселенцям діставати громадянські папери.

У 1925 р. ця Секція стала Відділом Союзу Українок Америки і дістала порядкове число 4. В тому часі Відділ мав 50 членок, що дружньо співпрацювали. Головна увага Відділу була звернена на різні народні цілі. Своїми пожертвами спомагав Відділ — Рідну Школу, політ. в'язнів, Інвалідів, Карпатську Україну, жертви пацифікації, сиротинці, Народню Лічницю. Разом видало на те 2,433.90 дол. В Америці підтримував пожертвами Український Конгресовий Комітет Америки, ЗУАДКомітет, Об'єднаний Комітет м. Нью Йорку, Школу св. Юра, церкву Чесного Хреста в Асторії, Семінарію у Стемфорді,

Сирстибєць СС. Васкільянок і пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні. Жертвував на всі акції Союзу Українок Америки, як Твори Лесі Українки, Ксмітет „Мати й Дитина“, пам'ятник Лесі Українки, Дім СУА, Наше Життя. Тут видало на різні цілі 7,020.68 дол. Фонди здобуває Відділ різними підприємствами.

Праця Відділу проходить у тісній співпраці з Окр. Радою. Відділ бере живу участь у всіх імпрезах і починах Окр. Ради, співпрацює з іншими Відділами та бере участь у загально-національних імпрезах.

До теперішньої Управи Відділу входять: Анна Кізіма, голова, Юлія Федорович, містослова, Софія Серафим, рек. секретарка, Кароліжк Барщевська, касієрка, Таня Сиротюк, фін. секретарка, Розалія Мацук, кор. секретарка. Референтками сусп. опіки є Павлика Бродин і Єва Дорош. До Контр. Комісії входять — Іванна Бенцаль, Егнес Ярема, Анна Гивель.

Анна Кізіма, голова

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

4 Відділ СУА у Нью Йорку

---

4 Відділ СХА у Нью Йорку

I ряд зліва: Уї. Плашовецька, К. Барщевська, касієр. І. Бенцаль, голова Контр. Комісії, С. Серафим, рек. секр., А. Кізіма, голова, Е. Корнат, почесна голова, Ю. Федорович, містогорова, Т. Сиротюк, фін. секр., М. Ленцук, почесна членка.
 II ряд зліва: Р. Мацук, кор. секр., Е. Добош і П. Бродін, суспільна опіка, К. Баб'як, К. Штрусчак, А. Бродін, Е. Лектей, К. Стефанович.
 III ряд зліва: К. Радловська, А. Фесолович, Г. Стек, М. Вуйків, О. Поле, А. Гивель, Контр. Ком., А. Сидор, Ю. Пішак, госп. реф.
 Відсутні членки: А. Базар, С. Боднарчук, С. Лехіцка, М. Середня, А. Онуфррик, А. Вагнер, К. Гулаго, А. Семан, О. Гіриллиш, Е. Ярема, Контр. Ком., Ф. Зибликевич, О. Будзіган.

5 ВІДДІЛ СУА ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ В ДІТРОЙТІ

В 1926 р. засновано жіноче товариство „Молода Україна“ з таким провозом: Анка Золя, Катерина Сосновська і Катерина Колодій. За кілька ліг праці придбано різними імпрезами 1,374.64 дол., що їх пожертвувано на церкву і підтримку вечірньої шксли.

В 1932 р. в час безробіття залишилось тільки 8 членок, що не допустили до цілковитого занепаду. Щоб Т-во переорганізувати, скликано Збори на день 11. лютого 1933 р. Софія Голуб зреферувала присутнім ціль Зборів і піддала думку, щоб це жіноче Т-во включилось у Союз Українськ Америки. Зараз вписалось 17 членок і вибрано Управу; Софія Голуб, голова, П. Єрис, рек. секретарка, А. Сірко фін. секретарка, А. Вітенко скарбник. З тією хвилиною Т-во стало 5 Відділом СУА ім. Княгині Ольги. В наступнім році вибрано знову той самий провід. Діяльність Відділу проявилась у культ.освітній праці. Постав аматорський гурток, що дав кілька вистав. Спільно з Відділами 26 і 31 влаштували в 1948 році Свято Лесі Українки з доходом 400 дол. і це була перша пожертва з Дітройту на видання творів Лесі Українки англійською мовою. Ми помагали Окружній Раді влаштувати вечір укр. ноші, День Книжки, академії в честь Лесі Українки, Ольги Басараб, Софії Русової, Ольги Кобиллянської, Олени Кисілевської, День Української Жінки. Улаштовувано товариські вечорі, на яких відчитувано доповіді, що їх приготовляли А. Сірко, С. Голуб, П. Будзол, К. Савка, М. Цісарук, О. Климишин і інші. Відділ належить до ЗУАДК і до УККА і помагає своїй парохії. Вислав допомогу Союзові Українок у Львові, на Карпатську Україну, до таборів у Німеччині. Відділ бере участь у збірках на Амер. Червоний Хрест „Торч-драйв“.

Годиться відмітити тих, що відзначились у праці і причинились до розвитку його, а саме — першу голову Відділу Софію Голуб (була рівночасно секретаркою Окружної Ради), Анну Сірко і Магдалину Войтович. По смерті М. Войтович провід Відділу перебрала всім у Дітройті знана Павлина

Будзол і вже 28 літ є в Управі Відділу. Всі ті довгі літа була головою, секретаркою, скарбником та постійною делегаткою від Відділу до Окр. Ради. Крім того була деякий час заступницею голови в Централі СУА, а також головою Окр. Ради в Дітройті. Відділ гордиться такою членкою. Дуже активною членкою СУА та Відділу є Агафія Галишин, що вже 23 роки є фінансовою секретаркою. Провід в Управі мали такі членки: С. Голуб, А. Сірко, А. Войціховська, А. Мудра, К. Готра, М. Войтович, П. Будзол, А. Касій, Ф. Сіділо, К. Сосновська. Теперішня голова Текля Гринчук урядує вже другий рік. В Управі працювали такі членки: Д. Генник, А. Руда, Т. Солodka, П. Смужка, Е. Лисак, К. Стасів, А. Масівчук, А. Патра, А. Хом'як, Т. Дідуник, М. Скочиліс, М. Пашко, П. Стедків, А. Мацевка, К. Федоришин, Д. Климишин, М. Цісарук, І. Цісик, М. Гесон, М. Ворик, М. Полох, М. Соколів і Анна Репецька. Управа на 1965 рік: Текля Гринчук, голова, Софія Голуб, секретарка, Агафія Галишин, фінансова секретарка, Марія Пашко, скарбник.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Загальний прихід	28,474.35
Розхід:	
На церкви місцеві й позамісцеві	9,722.00
Школи рідні й парохіяльні	1,706.50
Допомога через ЗУАДК, висилка пачок, сироти і інші допомоги скитальцям	1,880.75
Амер. Червоний Хрест і Торч-Драйв	2,022.75
Централа СУА	3,360.20
Укр. Конгресовий Комітет Америки	751.00
Рідний Край — політичні в'язні, інваліди й інші народні цілі	358.00
Суспільна опіка	551.00
Дім СУА, Філадельфія	276.00
Будівельний Фонд Дому, Дітройт	382.00
Сироти у Філадельфії	250.00
Народні Доми і приміщення	837.00
Пресовий фонд журн. „Наше Життя“	760.00
Різні народні цілі й товариські розходи	5,078.00
Пам'ятник Т. Шевченка	100.00
Пам'ятник Лесі Українки	25.00
Разом видано:	28,230.20

Управа і членки 5 Відділу СУА у Дітройті

ПРИВІТ XIV. КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

складають

членки 5 Відділу СУА у Дітройті:

Текля Гринчук
Агзфія Галишин
Павлина Будзол
Катерина Сосновська
Текля Дідуник
Марія Грудна
Феся Сиділо
Марія Полох
Павлина Іваницька
Анна Патра
Марія Сігда

Анна Паславська
Марія Ворек
Катерина Зенчак
Марія Пашко
Анна Годовська
Юлія Федюк
Анна Королевич
Анна Старик
Катерина Домінська
Параня Стедкевич
Ольга Никорак

Відділ 7 СУА в Акрон, Огайо

Відділ 7 в Акрон, Огайо був заснований у 1930 р. У першому ряду наші П'юнерки, від права до ліва сидять: К. Тарас, М. Кузір, М. Пулк, А. Зебко, Т. Дорог, Ф. Українець, А. Волянник.

В другому ряду стоять від права до ліва: З. Кущик, А. Малий, П. Галамай, А. Шабольовська, Г. Шмайда, Р. Сиройд, Т. Лалецько, З. Гошко, П. Костюк.

В третьому ряду від права до ліва: М. Голубка, А. Кулик, А. Храпко, П. Когут, голова, С. Фенканин, касієрка, П. Волянська, З. Нецкар.

8 Відділ СУА у Бронксі, Н. Й.

Сидять зліва на право: О. Вус госп. реф., Е. Хомів містоголова, Е. Корпало скарбничка, А. Свенсон голова, К. Москалик, Ф. Туранська, К. Влох. — Стоять зліва на право: О. Химчук госп. реф., М. Кончак сусп. опіка, А. Рудман, І. Крамарчук секретарка і культ.-осв. референтка, Р. Федька прес. референтка, Н. Чапленко Контр. Ком., П. Підуства Контр. Ком., С. Перетюкевич, Е. Муха, О. Диба сусп. опіка.

8 ВІДДІЛ СУА У БРОНКСІ

Засновано 8 Відділ СУА в Бронксі в 1927 році як бенефітовий і з метою допомогати морально і матеріально українському народові на рідних землях.

Організаторкою була Марія Дідоха, а першою головою Катерина Дроздик. Влаштуваючи різні імпрези, Відділ збирав фонди і попри обовязкові щорічні в плати до Централі — давав пожертви на різні потреби, що їх вимагало добро української громади.

І так до рідного краю вислано 1,000 дол., на церкву і школу в Бронксі — 1,571.81 дол., на школу св. Юра — 500 дол., на ЗУАДК — 765.95 дол., на УККА — 235.85 дол.

Останньо (хоч нема вже змоги влаштувати імпрез) Відділ в платив на Пам'ятник Т. Шевченкові 155 дол. на Колегію св. Василя Великого 100 дол., на НТШ у Сарселі 50 дол., на Пластовий Дім 25 дол.

На Дім СУА — Відділ дав два шері в сумі 200 дол.

8 Відділ, як бенефітовий, виплачує посмертне своїм членкам. При цьому слід відмітити, що бл. п. почесна членка Аполонія Дзюма, людина непересічного зрозуміння і любови до рідної справи, яка відійшла у вічність у 1961 р., свій посмертний фонд 50 дол. — записала на цілі СУА.

Сьогодні діяльність Відділу — через старший вік членок — обмежена. Все ж таки праця ведеться згідно у вимогами статуту СУА. 8 Відділ бере участь у нарадах Окр. Ради і помагає у всіх її імпрезах. Вислав делегатки на посвячення Дому СУА, і на відслонення пам'ятника Л. Українки і Т. Шевченка. Заступаючись за добре ім'я України Відділ вислав листи до "Washington Post" та подяки до американських сенаторів.

Ірина Крамарчук, секр.

Управа і членки 10 Відділу СУА

У 1-му ряді від ліва: О. Гайдучок, Є. Зелінська, О. Федорків, О. Котович, Н. Лопатинська, голова, Н. Княжинська, Р. Матла, С. Курчаба. — У 2-ому ряді зліва: Є. Костюк, Н. Стадницька, І. Дяків, Б. Макух, І. Криль, О. Кульчицька, М. Луців, Н. Вєвк. В. Чорнобиль, Н. Зазуляк, Н. Дацків, В. Лихо, Н. Н., Н. Пасіка.

10 ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ФІЛАДЕЛФІЇ

10 Відділ СУА створено в 1953 р. з головою Іриною Дяків на чолі. Управа повела культурно-освітню й допомогову працю. На сходах відчитувано реферати, надіслані з Централі. На пошану патронки Відділу Лесі Українки влаштовано концерт. У часі Різдвяних свят Відділ ходив із колядою.

У 1955 р. головство Відділу обняла Наталія Лопатинська. Нова Управа поставила собі за ціль збільшити членство, плекати народні звичаї й зорганізувати хор. Це вдалося досягнути. Хор почав працювати під орудою Ірини Чумової і прикрашував імпрези Відділу та громади. Відділ співпрацював при Фестивалі Інтернаціонального Інституту і при Свят-Вечорі в тому ж Інституті. Поважну працю провів у ділянці суспільної опіки. Зорганізував збірку на залишенців та вислав 12 ашурансів. На заклик Фонду П'ятсот членки дали жертву праці, що у висліді принесла суму 149.50 дол. для того Фонду. Вислано пакунки з харчами для старших жінок в Європі. У 1959 р. Відділ перебрав опіку над трьма бабусями в Європі. Пожертвував 135 дол. на будову церкви.

В ділянці імпрез Відділ улаштував Чайні Вечорі й запрошував провід і членство інших Відділів, щоб нав'язувати тісніші вза-

ємини для дружньої співпраці. У традицію Відділу ввійшов Андріївський Вечір із містечкською програмою, що її звичайно підготувляла імпрезова референтка Оксана Рудкевич.

Виховна робота Відділу проявляла себе у формі дитячих забав та у співпраці з „Молодою Просвітою“.

У 1961 р. головство Відділу обняла Іванна Гентсш. Заходами Відділу відбулася по-смертна виставка картин Марії Морачевської. Того ж року відбулись дві лекції Вих. Семінара спільно з Вих. Комісією СФУЖО. Відділ улаштував Різдвяну Зустріч.

У 1962 р. провід Відділу знов обняла Наталія Лопатинська. Влаштовано Вечір народних звичаїв (Від Різдва аж до запусків) і забаву. Сусп. опіка почала опікуватись потребуєчими на місці, себто своїми членками і їх дітьми. Вислано дітей на оселю ім. Ольжича. Щоб рздсбути фонди, влаштовано рздспродаж квітів на День Матері і День Батька. На бажання членок відбувся показ декорації тортів і салаток.

Число членок Відділу збільшилося. Радує нас те, що членство Відділу активне й жертвенне та радо дає вклад гроша й праці.

Ірина Петровська, секр.

Управа і членки 11 Відділу СУА в Трентоні

11 ВІДДІЛ СУА У ТРЕНТОНІ, Н. ДЖ.

Відділ засновано у 1952 р. Начислює 70 членск. Належить до Окр. Ради СУА у Філадельфії, але удержує зв'язок також із Відділами Округи в Ньюарку.

Культурно-освітня праця Відділу дуже різноманітна. Проводить імпрези освітнього й розвагового характеру, як Свята Жінки-Героїні, Вишивані Вечерниці, забави і товариські зустрічі. Традиційною імпрезою стало щорічне печення картоплі спільно з 43 Відділом СУА у Черчі, куди з'їжджаються представниці інших Відділів з околиці. При Відділі діє Драм. Гурток під проводом артистки Людмили Сердюк і хор під проводом Ірини Бованко.

У виховній ділянці Відділ влаштував кілька лекцій Виховного Семінара для матерів і Дитячу Світличку.

Вже в 1953 р. Відділ взяв під опіку школу українознавства з Шонгав (Німеччина) і з того часу посилає щомісячну оплату на ту ціль. Від 1958 р. взяв під опіку бабусю. Допомогає студентській молоді і потребуємим в ЗДА.

Відділ удержує також зв'язки через участь в різних імпрезах нашого міста з іншими національними групами. Пропагує український побут і культуру при помочі виставок та інших виступів.

Управа 11 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

11 Відділ СУА у Трентоні

13 Відділ СУА у Честер, Па.

Сидять від ліва: Ярослава Кобрин, Марія Мельник, Наталія Мохнацька, Юлія Микита, Ольга Мельник, Ева Біанська. — Стоять від ліва до права, другий ряд: Тетяна Стельмах, Софія Мельник, Леонтинна Мінчак, Анна Сарахман, Марія Матківська, Емілія Павлюк, Анна Мінчак. — Стоять у третьому ряді від ліва: Павлина Сьома, Анна Візняк, Марія Кобиринка, Анна Александер, Евфрозина Лесик.

13 ВІДДІЛ СУА ІМ. УЛЯНИ КРАВЧЕНКО В ЧЕСТЕР, ПА.

13 Відділ СУА засновано 30. листопада 1952 р. Головами Відділу були Наталія Мохнацька, Володимира Михайлів, Ярослава Збир і знову Наталія Мохнацька. Праця Відділу розвинулась у трьох напрямках: культ.-освітньому, виховному й сусп. опіки.

Відділ мав дві дуже добрі декламаторки — Володимиру Михайлів і Ярославу Збир, та хор (диригентка Я. Збир). Щорічно влаштовувано Свято Жінки-Героїні, Просфору, Пікнік, Андрейка. Відсвятковано 10-ліття Відділу, Свячене, Новорічну Стрічу, вшановано товариською вечіркою членку Юлію Микиту, що була в УГА. Влаштовано Стрічу з 54. Відділом СУА з Вилмінгтону, тричі влаштовано прощання для виїжджаючих членок Управи, іменини голови і прогульки на фарму та до Філадельфії. За ініціативою

голови Н. Мохнацької Відділ зайнявся зорганізуванням Курсів Українознавства. Влаштовано курс вишивання для шкільної молоді (інструкторка — Галина Кандюк) і дві дитячі забави. Для здобуття фондів переведено збірки, коляду, продаж печива, льотерію. Референтура сусп. опіки під довголітнім головством Євгенії Серер-Кохан вислала одягових пачок на 1,430 фунтів — для лемків, піворотців із Сибіру, студентів, священника й учительок. Окрім одягу висилано гроші й ліки. На місці уділено ряд допомог потребуючим родинам. Відділ опікується „бабусею“. За час існування Відділу каса мала 6,991.62 дол. приходу і 6,601.05 дол. розходу.

Софія Мельник
секретарка 13 Відділу СУА

16 Відділ СУА у Міннеаполіс, Мінн.

Сидять зліва на право: М. Паньків, скарбничка, А. Михайльонка, К. Гуцал прес. реф., Н. Дмитришин заст. голови, мгр. М. Петришак голова, О. Луцик культ.-осв. реф., Н. Микуляк секретарка, М. Процай мист. реф., О. Король Контр. Ком. — Стоять зліва на право: І. Плювак, А. Артим госп. реф., О. Березюк Контр. Ком., Л. Менжега, А. Вовчак Контр. Ком., Н. Колодницька, З. Крамарчук, А. Машталір, М. Тучапечь, Н. Дорошак.

16 ВІДДІЛ СУА ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ В МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Основні збори нашого Відділу відбулися в січні 1952 р. під проводом Олени Бенцаль-Карп'як. На тих зборах вписалось до Відділу 40 жінок. Головою Відділу обрано М. Петришак, а секретаркою І. Калинич.

Патронкою нашого Відділу є св. княгиня Ольга, якої свято влаштовуємо щороку. Окрім того провели ми Свято Жінки-Героїні, 40-ліття смерті Ольги Басараб і Віри Бабенко, 20-ліття Нашого Життя, 50-ліття вимаршу УСС. Далше влаштовуємо Вишивані Вечерниці, виставки народнього мистецтва, чайні вечори та різні забави для членок і прихильників Відділу. Членки беруть також активну участь у підготові на-

ціональних свят, що їх влаштовує місцевий Відділ УККА.

Відділ допомагає потребуєчим особам та родинам і опікується школою українознавства в Авгсбургу.

Очоловали Відділ за чергою: М. Петришак, С. Бенцаль-Карп'як, В. Гринишин, К. Гуцал, Л. Менжега, В. Ермоленко, а тепер удруге головує М. Петришак. Секретарювали: Л. Жозак (3 роки), О. Луцик, В. Гринишин, М. Паньків, В. Ермоленко (4 роки), Н. Дмитришин (3 роки). Відділ начислює тепер 64 членки.

Мирослава Петришак, голова

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

16 Відділ ім. княгині Ольги

В МІННЕАПОЛІС, МІНН.

17 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛГІ У МАЯМІ, ФЛОРИДА

Українська жінка у Маямі дала не лиш ініціативу, працю, але й також матеріальний вклад у розбудову релігійно-національного життя, чи то індивідуально, чи то як Сестрицтво, чи як 17 Відділ СУА. Дня 19. лютого 1952 р. відбулися перші Загальні Збори Відділу. Головою вибрано Н. Кочкодан-Костів, а секретаркою Н. Наконечну.

Початки тяжкі. Не все громадянство розуміє потребу жіночої організації. Тому в початках Союзнянки відбували збори по приватних домах, з'єднували членство, поборювали труднощі формального характеру, бо ж починали від сім членок. Тепер є около 50, часом те число росте, а часом спадає. Загальні Збори відбуваються щороку, а щомісяця сходина членок, на яких є присутні 20—25 членок. Праця в основному зводиться до культ-освітньої і господарської ділянок.

В початках свого існування 17. Відділ СУА нав'язав співпрацю з Українським Американським Клубом і з ІВКА. Тепер 17 Відділ співпрацює з Українським Центральним Комітетом.

На зміст праці складаються в першу чергу імпреди, то є концерти в честь Жінки-Героїні, День Матері, Батька, ювілей, зустрічі з членками СУА з півночі, Андріївський Вечір, Свят-Вечорі Різдва і Йордану (присутніх буває 100 і більше осіб), Свячене, День Подяки, балі, чайні вечорі, пікніки і багато дрібної роботи. Господарські референтки мають чимало праці. Суспільна опіка дбає про хварих і відвідує їх по шпиталях, обдаровуючи недужих квітами і іншим.

Зпочатком існування, бо вже 2. жовтня 1952 р. запала ухвала Управи Відділу, щоб усі прибутки з імпред відправляти прямо до церковної каси, але вже слідуюча Управа уневажила це і приходи розділили, залишаючи частину в касі, а частину на церкву. На приходи з імпред склалися передовсім дарові буфети членок і вступи. Приходи розділювали, як виказують протоколи, в першу чергу на церкву і на українські товариства чи установи. Уже в 1953 р. приділено на будову церкви в Маямі 1000 дол. і так 17 Відділ став піонером української

святині. Відтак справили лавку до церкви за 140 дол., і поступенно весь час бачимо позжиті квати, що приділюються на потреби церкви. В 1963 р. уфундували ікону мистця Герджинського до церкви за ініціативою і старанням голови Відділу А. Рій, що з оправою коштувала 920 дол. Також давали велику матеріальну підтримку Українсько-Американському Клубові сумсю 500 дол. і меншими квотами. Також підпомагали: НТШ, УККА, Українську Національну Раду, Українську Православну Церкву, Товариство Інвалідів, Сиротинець у Філадельфії, Дитячий шпиталь. Закуплено українські книжки для дітей і англомовні видання, та інші.

Свої матеріальні зобов'язання до Централі Відділ виконує своєчасно. При СУА в Маямі існує жіночий хор під орудою знаної співачки О. Павлової. Хор виконує дуже корисну працю і тішиться загальним признанням. З Централі СУА відвідувала Відділ у Маямі перша містоголоза Стефанія Пушкар, даючи корисні вказівки у праці й заохочуючи до нових ділянок. Відвідин із Централі побажано було б якнайбільше.

Тяжко в короткому звідомленні дати огляд праці й осягтів, а було тієї праці таки не мало. Є членки, що від оснування СУА до нині є в Управі і на різних постах виконують працю з повною посвятою, не жаліють ні рук ні часу для загальної справи. От хоча б теперішня голова А. Рій, що вже другим наворотом є головою, є душею організації; або Є. Остапюк культурно-освітня референтка, скільки праці й уваги мусить дати; чи М. Ждан, що все веде касу від 1953 р., дбає про фінанси для всіх; або такі членки, як А. Наконечна, що від першого дня є в Управі й виконує, що виконане мусить бути; чи Н. Козар, Л. Візняк, що душею віддані організації і бувші голови Відділу, що заслуговують на повне признання і вдячність. У Маямі не існує ситуація, щоб на Загальних Зборах не було охочих прийняти пост голови чи члена Управи. Кожна членка радо прийме вибір, уважає це за обов'язок і почесність. Але членство шанує свою Управу, повинується приказам її і вдячне за її працю. Такі одиниці

Управа і членки 17 Відділу СУА в Маямі, Флорида

В першому ряді сидять зліва: Ф. Зибликевич, Ю. Маїк, М. Ждан, Л. Візник, А. Рій, М. Венгльовська, Р. Пусило, Е. Остаїлюк, А. Наконечна.
В другому ряді стоять: М. Микитка, А. Яблонська, К. Білецька, К. Івашко, М. Онуфрик, А. Головчак, С. Мікитка, С. Поло, І. Менк, М. Грабар.
В третьому ряді (зліва) стоять: М. Юречко, М. Марушак, М. Леміщук, Л. Владимірак, А. Крук, М. Цапар, А. Мельник, А. Керчик.

є шановані не лиш членами товариства, але загалом громадянства.

Думка про будову Дому для Старших Жінок у Маямі, була прийнята Союзнянками з ентузіазмом. Жінки у Маямі не будуть глядіти на справу з заложеними руками, але будуть помічні. От для приміру — тому три роки членка Текля Кузик умираючи дала 300 дол. на СУА. І таких випадків напевно було б

більше. Тому будуйте Дім у Маямі! Тут гарно і тепло, і для старших дуже відповідно.

Але маємо й недоліки: не маємо молодих сні Відділу молодих, не маємо Дитячої Світлички й тим членки дуже зажурені. Треба надіятися, що прийдуть молоді й приведуть малих. Ми віримо...

Управа 17 Відділу СУА

Щиро вітаємо

XVI. КОНВЕНЦІЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

в ювілейному році існування та бажаємо їй найкращих успіхів
у нарадах та наміченій праці.

УПРАВА 17 ВІДДІЛУ СУА

А. Рій, голова   Л. Візняк, секр.   М. Ждан, фін. секр.,   Р. Пусило, касир
Е. Остапюк, культ.-осв. та прес. реф.

19 ВІДДІЛ СУА В АМСТЕРДАМІ, Н. Й.

Наш Відділ постав у грудні 1949 р. — тоді було в ньому 14 членок. Першою головою була Оксана Добрянська, яка весь час була душею нашого організаційного життя. В наступних роках число членок зросло до 36. Праця Відділу йшла в двох напрямках:

1) Культурно-освітня по лінії імпрез та опіки над молоддю — під проводом Іванни Скопляк, культ. освіт. референтки;

2) Поміч потребуючим — цією акцією проводила О. Добрянська, голова.

І так, за час свого існування, Відділ влаштував ряд імпрез, як: Свято Жінки-Героїні, Академію в честь Божої Матері, Андріївський Вечір, Виставку поетичної і малярської творчости Шевченка і народнього мистецтва; влаштував відчити, чайні вечори та забави з танцями для підтримки товариського життя. Для дітей і молоді організував Свята Матері, Св. Миколая, Шевченківські і Листопадові свята та дитячі забави. Відділ zorganizував своїми силами курси українознавства, що перейшли потім під опіку парохії. Проте Дитяча Світличка даль-

ше є під опікою Союзнянок. При Відділі створено поважну бібліотеку, з якої особливо користала молодь. Крім того наш Відділ все помагав при влаштуванні інших нац. свят та концертів у громаді.

Всі приходи з імпрез ішли на допомогову акцію потребуючим: вислано декілька ашурансів родинам в Європі, переведено збірку одягу в доброму стані для залишенців і вислано харчові пачки на поважну суму до Німеччини. Рівнож Відділ постійно опікувався Дитячим Садочком в Регенсбургу (Німеччина), аж до його закриття. Ця допомогова акція Відділу — перейшла суму тисяча доларів. Своєю працею Відділ наш здобув собі пошану і признання.

Теперішній Відділ нараховує 29 членів (багато людей виїхало з Амстердаму). Управа Відділу, в особах: Стефанія Боднар — голова, Михайлина Юрчук — секретарка, Марія Хромовська — скарбничка, не заперестали праці і дальше провадять оживлену діяльність на терені нашої громади.

М. Юрчук, секретарка

20 Відділ СУА ім. О. Теліги у Філадельфії:

Сидять зліва: М. Романенчук, О. Артимишин, О. Фацієвич, М. Чайковська, В. Цегельська, М. Кочерган, М. Харина, О. Генгало, д-р Н. Пазуняк. — Стоять зліва: Я. Баранецька, Я. Швець, П. Літинська, В. Ценко, Р. Когутова, С. Прасіцька, М. Сохацька, М. Лупань, Л. Дяченко, І. Кушнір.

Неприсутні членки: Ю. Бек-Бойчук, Л. Бульба, О. Чехівська, К. Гош, І. Гнатюк, С. Гарасимович, Н. Іщук, І. Качанівська, О. Карван, С. Кушлик, М. Лисяк, Е. Новаківська, Т. Омелюсік, І. Пеленська, І. Сеньківська, Ю. Сось, М. Сенейко, М. Варвара, М. Вовк.

20 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ У ФІЛАДЕЛФІЇ

20 Відділ СУА оснували в 1947 р. свідомі молоді українки, уродженки або вихованки американської землі. В 1949 р. до цього Відділу вписалось багато новоприбулих українок з Європи, що до тепер цей Відділ провадять. Під сучасну пору Відділ нараховує 38 членок. Першою головою Відділу була Степанія Терлецька (1947), після Катерина Ярош (1948—1954), а відтак Олена Коломінська-Сердюк (1955), Лідія Дяченко (1956), Євгенія Новаківська (1957), Михайлина Чайковська (1958—1964) і Вероніка Цегельська (1965).

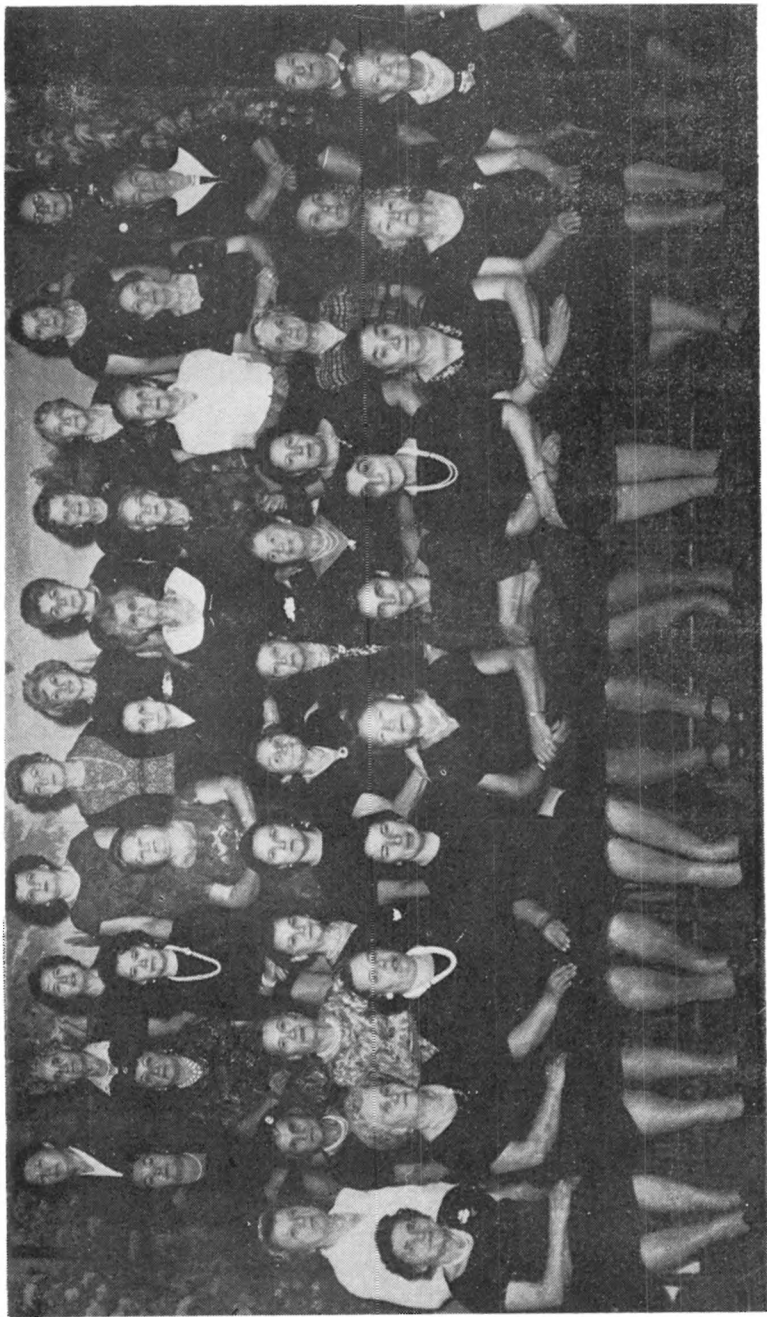
Діяльність Відділу від самого початку була імпрезово-харитативна. Відділ дає щороку 3—4 імпрези, а дохід з імпрез призначає на харитативні цілі. Традиційною імпрезою Відділу є Щедрий Вечір, що його започатковано ще в 1950 р. Дуже успішними імпрезами були Показ моди, Вечір Градуантів, Виставки вишивок, Літературні вечори,

дитячі пікніки та продаж квітів перед Великодніми Святами і на День Матері.

Відділ опікувався 6 років малими українськими дітьми, що ходили до Садка в Новому Ульмі в Німеччині. На ту ціль Відділ видав 1,762.00 дол. Після Відділ пересилав 10 дол. місячно бувшій членці УПА, а тепер спрараліжованій студентці в Німеччині — на загальну суму 323 дол. Передав на фонд „Мати й Дитина“ при Централі СУА 100.00 дол., а останньо від 1962 р. висилає датки на Український Науковий Осередок у Сарселі, Франція. Дотепер вислав туди 437 дол. В останніх місяцях 1965 р. Відділ почав висилати пакунки з річима для бідних українців у Бразилії (через Сестер Службниць).

Відділ є постійним членом УККА та ЗУАД-Комітету, де платить членські вкладки. За цей цілий час (1947—1965) загальний оборот Відділу був 13,000.00 дол.

Управа 20 Відділу СУА

Управа і членки 21 Відділу СУА у Брукліні

**Привіт XIV. Конвенції СУА
складає
21 Відділ СУА в Брукліні**

Ми йдем на рідну ниву,
А праця нам вінок,
Бо нас усіх єднає
Союз Українок!

(Гимн СУА)

Історія 22-го Відділу СУА в Шикаго почалася з днем 11 жовтня 1949 р., коли то на сходинах Т-ва „Дочки України“ 12. Відділу Українського Золотого Хреста — членки рішили приєднатися до центральної жіночої організації „Союз Українок Америки“. І так постав новий Відділ СУА з назвою „Дочки України“ і йому Централя надала число 22, а число членів було 50. — З припливом нової еміграції число членів нашого Відділу почало скоро зростати і сьогодні ми маємо вже активних 105 членок разом з Управою.

Підставою праці Відділу — це засідання Управи і ширші сходини членок Відділу раз у місяць. Ці сходини — це найкраща нагода для членок зрозуміти і вжитися в атмосферу праці нашої організації, а ще тоді, коли крім полагоджування справ організаційного характеру чи фінансових справ, переводиться різного роду гутірки на теми нашого життя і заторкається пекучі проблеми нашої дійсності, за чим слідує дружня виміна думок при чайку приготованому дбайливою господарською референтурою.

Праця нашого Відділу поділена на референтури: організаційну, культ.освітню, зв'язків, виховну, суспільної опіки з фондом „Мати і Дитина“, господарську, радіомовлення та пресову.

Впродовж 15 літ окремі референтури проводили таку працю: Організаційна та культурно-освітня секції дбали про приєднання нових членок, нав'язали співпрацю з іншими організаціями як: Ліга Американців Українського Походження, АБН, ООЧУ-СУ, Український Золотий Хрест, Американський Червоний Хрест, як також з жіночими організаціями інших національностей. Культурно-освітня референтура поставила собі завдання приєднати якнайбільше молоді до нашої праці, включаючи її до програм при влаштуванні різного роду імпрез, як також відвідування їхніх імпрез. Тому наша ре-

ферентура все старалася і старається підійти до молоді, щоб приготувати її до передачі проводу в її руки в той мент, коли нам прийдеться вже відійти. З тією метою від давніх літ ведеться дружня співпраця з молодечими організаціями: Пласт, СУМА, ОДУМ, МУН і студентські організації. Згадана референтура займається також влаштуванням різного роду імпрез, доповідей, виставок, народнього мистецтва для чужинців. Кожного року наш Відділ бере участь в міжнародній імпрезі „З Різдрвом кругом світу“ в Музею Індустрії і Промислу, де серед ялинок різних національних груп — пишастся і наша ялинка, яка звертає на себе увагу чужинців прикрасами в українському стилі, що їх виконали членки а мистецькі програми на сцені, виконані нашою молоддю, ознайомлюють чужинців з нашими традиціями, звичаями і колядками чи щедрівками. У Великодньому часі членки провадять показ писання писанок та влаштовують виставки писанок в публічній бібліотеці та в Музею Індустрії та Промислу, які викликають чимале зацікавлення серед чужинецьких глядачів, доказом чого є численні листи та світлини в американській пресі. — Членки референтури, що дали ініціативу для влаштування „Свята Героїнь“, беруть участь кожного року у спільному комітеті жіночих і молодечих організацій нашого міста при влаштуванні свята, при чому в більшості є постійними виконавцями та керівниками мистецьких програм тих святкувань. В 1959 зорганізовано Жіночий Хор, під мист. кер. Ю. Яримовича. Хор начисляє 30 членок, придбав прекрасні стилезі народні строї і виступав на різного роду українських громадських імпрезах, а перед чужинцями: кожного року з колядками в Музею у програмі „З Різдрвом Кругом Світу“, в ІМКА, на концерті Об'єднаної Ліги Хорватів“ і т.п. Членки нашого хору взяли участь у вашингтонських святкуваннях спільно з іншими хорами на великому концерті, присвяченому Т. Шевченкові пам'ятного 27. червня 1964 р. Від січня 1962 наш хор є членом Централі Союзу Українських Хорів Америки (СУХА).

Ширити правду про Україну, про наш жіночий рух та про важке й невідрадне положення українки в советській дійсності — це завдання референтури зв'язків, одне з найважливіших і найбільш відповідальних, що її в нашому Відділі очолює і успішно веде на протязі років уродженка Шікаго Анна Васильковська. Вона, своєю участю у різних сходинах, засіданнях, конвенціях американських жіночих організацій, виступами в телевізії з показом писання писанок, в гайскулах з доповідями про історію України, в Різдвяних програмах „З Різдвом Кругом Світу“ в Музеї — обзнайомлює чужинців з нашими змаганнями, використовуючи кожну хвилину, щоб підкреслити боротьбу України за свободу.

Членки нашого Відділу виступали на виставках „Іллиной Белл Кампані“ і „Едісон Кампані“ демонструючи писання писанок, а на запрошення „Надо Гелд Вівінг Сентер“ демонстрували працю ткацтва на українськоморучному рукописному верстаті. — Що-другий рік наш Відділ бере участь у „Міжнародному Ярмарку“ на Нейві Пір, влаштовуючи там показ народного мистецтва, получений з продажем українських страв та печива. — Від 1953 року наш Відділ є членом Американської Федерації Жінок на Стейт Іллиной. — До англійської преси подано дописи на тему 1000-ліття християнства в Україні та про 500 українок, розчавлених советськими танками у Казахстані.

Завданням референтури суспільної опіки є матеріальна і моральна допомога членкам Відділу, а також потребує допомогти їх родинам. При референтурі діє фонд „Мати і Дитина“, якого завданням є допомагати залишенцям в Європі, зокрема опіка школами й садочками в Німеччині, Австрії, а останньо і в Бельгії, куди посилає гроші, книжки до шкільних бібліотек. Цей фонд оплачує стипендії для потребуючих учнів та їх побут у таборах молодечих організацій. Висилає пачки для родин у Польщі і Сибірі. Посилає пожертви на УККА, пам'ятає також про хворих мистців, українських науковців, хворих на туберкульозу, сиротинець у Філадельфії, старців, як також Різдвяні дарунки для вбогих дітей. Референтура веде також відділ „Фонд Бабусі“. Він опікується двома бабу-

сями в Європі, висилаючи туди грошеву допомогу і журнал „Наше Життя“. Їх численні листи з висловами щирої подяки, перечитує на ширших сходинах Відділу голова тієї референтури Марія Куріца-Хрептовська.

Господарська референтура опікується майном Відділу, приготує буфети на забави, чайні й літературні вечорі, Спільну Кутю чи Свячене, як також перекуски на щомісячні сходини членок. Це на внутрішньому відтинку. Крім цього влаштовує показ і продаж наших потрав та печива в Музею Індустрії та Промислу під час Різдвяних святкувань та на Міжнародному Ярмарку на Нейві Пір. Влаштовує курси печення і варення українських страв.

Референтура радіомовлення переводить кожного тижня самостійні радіопрограми СУА на програмі пп. Самбірських, під час яких подає інформації про замітні жіночі пости, вісті з жіночого життя та праці, новинки на актуальні теми, оголошення тощо.

В діяльності нашого Відділу зустрічаємо декілька імен членок чи то голов, чи членок Управи, що дали чималий вклад праці і тим причинилися до росту нашого Відділу та поставили його на одне з перших місць на терені Америки. До них зачисляємо голови: Анастасія Федуняк-Хариш, покійна вже сьогодні Розалія Сидорик, Марія Яримович — яку, на останній Конвенції вибрано містоголовою Централі, а тепер Софія Крупкова, невтомна та повна посвяти і енергії репрезентантка нашої організації на терені Шікаго.

Щоб тчно і вичерпно описати працю 22 Відділу в Шікаго, треба було б написати окрему книжку, а не коротку історію чи начерк діяльності. Та все таки й із цього короткого перегляду праці нашого жіноцтва видно, що невпинною муравлиною працею у повній згоді та вирозумінні можна зробити багато для нашої справи, як серед своїх, так і серед чужих. Ми всі прийшли до переконання, що основною базою нашої праці є наші власні сили, наша організованість, бо приходиться працювати нам без клаптика рідної землі, яка й є основою живучасті народу.

Рома Турянська
пресова референтка

Управа і членки 22 Відділу СУА у Шикаго, Ілл.

23 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБ У ДІТРОЙТІ, МИШ.

У 1932 р. зійшовся гурт українських жінок на західній стороні м. Дітройту, щоб заснувати жіноче товариство. Хоч вони не мали великої освіти, але в їх серцях палала любов до українського народу і вони шукали якогось способу, щоб йому допомогти. Заснували жіноче товариство „Згода“, якого головою вибрано О. Шустопалку. Воно проіснувало тільки рік. У тому часі вже діяв у Дітройті Союз Українок Америки і його розгалужена діяльність мала свою притягуючу силу. На заг. зборах товариства у 1933 році, за внеском п-ні Верещук змінено його назву на 23 Відділ СУА ім. Ольги Басараб і першою головою Відділу стала Марія Форись.

На початку постановлено повести якнайживіше освітню працю серед членок. Ця ділянка станула дійсно на першому місці в праці Відділу. Влаштовувано вечорі культури, святочні сходи та дискусійні вечорі, на яких обговорено видатні постаті, згадувано події і героїчні подвиги та дискутовано на організаційні теми. Доповіді відготовляли в більшості самі членки, але запрошувано й інших доповідачів.

Відділ присвятив також велику увагу народньому мистецтву. Старався вшепити любов до нього серед членок і познайомити з ним американську публіку. Відбувся цілий ряд імпрез із таким змістом. Вперше на терені Дітройту влаштовано показ народньої ноші, проведено курси вишивання для тут народжених дівчат, зорганізовано кілька виставок народнього мистецтва. З ініціативи Відділу закуплено 10 народніх строїв із різних околиць Галичини. Цю справу полагодила п-ні Анна Курило з нагоди своєї поїздки до краю. Тепер вони є еласністю Окр. Ради СУА в Дітройті.

Однією з ділянок праці Відділу було — познайомити нашу молодь із багатством наших традиційних звичаїв. Найперше членки опрацювали сценічну виставу в п'яти діях „Українське весілля“. Цим зацікавили не тільки громадянство Дітройту, але й інших

українських осередків. Наш драматичний гурток запрошувано з цією виставою до кількох міст і вона знайшла відгук і в американській пресі. Найбільше праці вложила в неї Е. Кахній.

Потім ми вивезли на сцені Андріївський вечір та празник в українському селі; обидві сценки написала М. Ясінська. Вистави пройшли також із великим успіхом. Дальше — кожного року Відділ улаштовує Свят-Вечір з усіма нашими звичаями й традиціями. Сценку „Свят-Вечір в Україні“ написала Анастасія Королишин.

Дальша праця Відділу проявлялась у такому напрямку: академії в честь Т. Шевченка, Лесі Українки, Ольги Басараб, Наталії Кобринської, Ольги Кобилянської, Уляни Кравченко, Олени Кисілевської. Влаштовувано бенкети в День Матері, ювілей Відділу в 10-ту, 25-ту і 30-ту річницю існування, театральні вистави, День Української Жінки, балі, пікніки, бінга, вечірки для уступаючої Управи. Минулого року відзначено 20-ліття журналу „Наше Життя“.

З тих усіх імпрез вплинуло до каси 26,604.00 дол., що їх розподілено на різні народні цілі. В першу чергу ці гроші йшли до рідного краю на Укр. Інвалідів, Політ. В'язнів, Укр. Лічницю ім. Митр. Шептицького, Рідну Школу, Дівочу Ремісничу Бурсу, Школу СС. Василіянок в Угневі, Союз Українок, Музей Визвольної Боротьби в Празі, закуп Дому Лесі Українки, Т-во „Просвіту“, видання творів О. Кобилянської. Коли повстала Карпатська Україна, Відділ постішив із допомогою, висилаючи окрім грошей ще й пачки з одягом. Під час II. світової війни зложив більші пожертви на Американський Червений Хрест, Вор Чест, Коммюніті Фонд, Торч Драйв і інші.

По II. світовій війні, коли появилсь в українській пресі заклик про допомогу для скитальців в Європі, то членки зарає же включились у цю акцію. Щовечора сходились до Нар. Дому і пакували пачки з одягом і харчами й висилали їх до Німеччини, Австрії

Управа і членки 23 Відділу СУА ім. Ольги Басараб у Діпроїгрі

Справа до ліва — 1-ий ряд: В. Гардій, К. Квасніцька, Г. Дворянин, М. Ступелька, Е. Кахній, П. Батрин, К. Хом'як, М. Ясінська, А. Дембельська, А. Ярмак, П. Боднар, М. Честух. — 2-ий ряд: М. Денесюк, К. Мельник, К. Сепелл, А. Колко, А. Королишин, К. Німчук, К. Микитюк, К. Вашук, М. Томюк, М. Сидорек, І. Козаченко, А. Назаркевич. — 3-тій ряд: К. Гураль, А. Крук, Г. Дулька, К. Ратушняк, М. Болднар, А. Польова, М. Малаляк, Т. Новак, П. Іванець, М. Кахній, Д. Сеньків, А. Балко. — 4-ий ряд: М. Диннаєвська, К. Отто, Ю. Барбова, П. Шафранська, А. Попович, В. Таскі, М. Якимович, П. Пішко, М. Сівак, О. Мотлюк, А. Шеремета.

Неприсутні: А. Бенко, К. Боднаровська, М. Бородач, К. Буржик, К. Віхорек, М. Войтович, Т. Ворчик, М. Василюшин, Г. Грабовецька, С. Гудзінська, Ю. Ігалиш, А. Ієнсьоровська, С. Гулька, А. Грибб, Т. Дубрівана, А. Королишин, А. Корбила, М. Круadlo, М. Карліяка, М. Крушельницька, К. Мегеес, А. Мегеес, Т. Мозола, А. Маційовська, А. Мисаренко, Е. Музичко, А. Недвідь, А. Мех, П. Пеш, К. Палер, К. Павлик, А. Подоляк, М. Павшук, А. Старко, Р. Стеславська, М. Салковська, М. Синьков, А. Стефанцишин, К. Фліс, К. Чнпр, М. Швалюк, М. Яворська, О. Лисак, Е. Лішак, А. Лішак, П. Лелюх, А. Торбі, Ю. Васюник, М. Швітар, К. Маліняк, І. Полівка, М. Ліпишак, М. Рейсінгер, О. Рогатинська, Ю. Репета, К. Романів, А. Риплунник, М. Рібак, А. Зелезінська, Е. Ухнят, А. Римчи.

й Італії. Також вислано грошову допомогу до станиці Українських Всяків в Англії і ЗУАДКомітету у Філадельфії.

Тут, в Америці, Відділ підтримував такі акції: Світову Виставу 1933 р. в Шикаго, Народній Дім у Дітройті, Церкву св. Івана Хрестителя і цілоденну школу при церкві у Дітройті, церкву св. Михаїла у Дітройті, Сиротиниць СС. Василянськ у Філадельфії, Укр. Католич. Семінарію у Стемфорді, видання творів Лесі Українки англ. мовою, Дім США, пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні. Відділ правильно сплачує свої зобов'язання до Централі США, підтримує Наше Життя своїми пожертвами на пресфонд. У своєму часі придбав для Відділу обидва прапори.

В загально-громадському житті Дітройту Відділ теж себе активно проявив. Брав участь у всіх маніфестаціях, вічах, був активним членом Федерації Українців у стейті Мишиген, є членом Дітройтського Відділу УККА, Народнього Дому, церкви св. Івана Хрестителя.

Є активним членом Окружної Ради США і бере участь у всіх її починах та імпрезах, як День Української Жінки, Виставка Книжки, радіопередача, віче Фонду „Мати й Дитина“ і т. д. Вложив багато праці в Злучений Жіночий Комітет м. Дітройту, як у 35-літті українського жіночого руху в Дітройті та при виданні книжки „Українське Жіноцтво Дітройту“.

Слід зазначити, що Відділ завів у себе звичай Дня Союзняки. Тоді то Відділ жертвує Службу Божу за здоров'я членок та Службу Божу і Панахиду за померлих членок. Після того членки сходяться в шкільній залі на поминки. При перекусці згадують прізвища й діла тих членок, що відійшли і залишили пам'ять між нами.

До розвитку Відділу причинились особи, що стояли у проводі. Марія Форись провадила Відділ 2 роки та дбала за його активність. Потім прийшла Анна Курило, що вела його 4 і пів року з добрим організаційним досвідом: вона старалася вносити кожного року щось нового і тим його дуже зацікавувала. По її від'їзді з Дітройту Відділ перейшов на півтора року в досвідчені руки Марії Бойко, що впровадила курс виши-

рення, влаштувала вистави нар. мистецтва для американської публіки, підготувала доповіді та дописувала до української преси. На жаль, недуга підірвала її здоров'я в молодому віці і вона до сьогодні прикута до ліжка в шпиталі. По рокові головували К. Дзядик, Е. Кахній, А. Кізель, що вели Відділ у повному ході, в найкращому порядку. У 1940 р. Відділ очолила Марія Ясіньська. Вона провадить його з перервами уже 17 літ, приєднала до нього поважне число членок та влосжила в нього багато власної праці. Має дар промовця і вплітає не одне поетичне слово власного укладу. У проводі Відділу була також досвідчена А. Попович, що провадила його 2 роки; вона вміла заохотити членок до праці. Грала в сценічних виставах, а ще й тепер нераз виступає в Свят-Вечірній сценці. Один рік стояла у проводі покійна М. Чариба. Її обдаруванням було — писати писанки і вона дарувала їх на писанкове бінго для Відділу. А. Дембіцька очолювала Відділ один рік старалась розвинути в ньому повну діяльність. К. Палер також провадила Відділ один рік в повній активності, а перед тим займала місце рек. секретарки, часто дописувала про події у Відділі, добре читала доповіді й деклямації.

Дуже заслужена М. Слупецька, що вміло веде касу Відділу майже від самих початків його засновання. Вона також вкладає багато праці в кожную імпрезу. М. Честух кілька літ займала місце містоголови і підготовляла малі сценки на Свят-Вечір, в яких сама виступала. Також веде провід і в хорі 23 Відділу. А. Королишин також підготовляє вистави, а особливо гарно Свят-Вечір в Україні. Гарно виголошує доповіді. Діяльною членкою є Ірина Козаченко, що має велике замилювання до народнього мистецтва та влаштувала багато вистав. Відділові служила своїм організаційним досвідом і гарно відчитувала доповіді. Дуже активна є В. Гардій: вона з великим запалом працює при кожній імпрезі та організує пікніки Відділу. Також заслуженими членками є К. Кашук і А. Назаркевич. Вони були по кілька літ рекордовими секретарками та поза цими урядами активно працювали в усіх органі-

заційних починах. Тепер працю рек. секретарки веде О. Рогатинська.

До праці Відділу в великій мірі причинилися такі членки Управи: Д. Сеньків, С. Гудзінська, А. Недвідь, К. Касницька, П. Батрин, В. Таскі, Г. Дворянин, А. Крук, Р. Стисловська, Т. Новак. Було ще багато інших урядничок і членок, що жертвували свою працю для розвитку Відділу, але з браку місця не можна всіх згадати.

На велике признання заслугоує Комітет Підприємств. На чолі його стоїть майже від самого початку заснування Відділу П. Боднар, а з нею спільно працюють такі членки Комітету: К. Ратушняк, К. Кіщук, Т. Новак, В. Гардій, А. Недвідь, М. Крушельницька, Д. Сеньків, П. Батрин, М. Кажній, К. Гураль, М. Малиняк, М. Честух, К. Німчук, А. Шеремета.

Також треба згадати, що при Відділі за-

сновано жіночий хор під орудою п. Орлика. Цей хор виступає на всіх імпрезах Відділу і дає членкам і хористкам велике вдоволення.

Так представляється праця 23 Відділу СУА. Вона була успішна в багатьох напрямках, бо членки старались вложити в неї всі свої сили. Зчасом набирали досвіду, вироблялись у громадській праці та використовували свої здібності для неї. Це є доказом, що в організації лежить велика сила і при допомозі її можна доконати й великих діл. Відділ начислює тепер 109 членок і далі веде свою працю. На чолі його стоять досвідчені уряднички з довголітнім стажем, а саме:

Марія Ясінська — голова, Ольга Рогатинська — рек. секретарка, Євдонія Кажній — фін. секретарка, Марія Слупецька — касирка.

Подала Катерина Хом'як

Управа і членки 27 Відділу СУА

ВІДДІЛ 27 СУА — ПИТСБУРГ, ПА.

Наш Відділ ім. О. Басараб був заснований 1930 р. з жінок першої еміграції з усіх земель України, що як свідомі українки хотіли творити своє національне життя. Головою тоді була Марія Малевич. У часі 2. світової війни Відділ майже не працював, але по її закінченні за ініціативою бл. п. Ю. Шустакевич з Дітройту в 1949 р. Відділ відновив свою діяльність. З приходом нової еміграції наш Відділ збільшився і рука в руку із стар-

шими піонерками росте і розвивається. З нагоди 40-ліття Союзу Українок Америки наш 27 Відділ на чолі із Анною Юга, всіми улюбленою і шанованою головою, засилає ширий привіт і побажання для дальшої праці для добра українського народу.

Анна Юга, голова

Дора Полатайко, містогорова

Стефанія Голубяк, секретарка

26 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБ У ДІТРОЙТІ

Перші основні Збори цього Відділу відбулися дня 6. серпня 1932 р. Коли п. Маруся Бек приїхала до Дітройту, жінки запросили її до себе, щоб допомогла їм зорганізуватися. Присутніх жінок було 26 і всі вони вписалися в членки Відділу. Першою головою була Анна Стецько, секретаркою Катерина Яремчук. Від того часу до сьогодні були такі голови: Анна Стецько, Анна Сеньків, Анна Ганиш, Варвара Шеремета, Михайлина Кулинич, Марія Прокопович, Катерина Хом'як, Катерина Кобаса, Олена Климишин, Марія Бережанська, Марія Васько, Марія Будор, Марія Воскрес. Велику допомогу в початках праці давала М. Бек.

Же в 1933 р. Відділ влаштував перший Концерт у пам'ять Ольги Басараб, улітку фестивалю з українським весіллям, а восени Свято Книжки. Щороку відбувалися Академії в пам'ять Патронки, деколи разом з іншими Відділами. Щороку давали два рази бінго, улаштовували Свят-Вечорі й інші імпрези, як День Матері, День Селянки, сценічні вистави. Відділ брав активну участь у всіх імпрезах, які влаштовувала парохія, Окружна Рада, УККА та в усіх імпрезах укр. групи в Інтернаціональнім Інституті.

В 1951 р. зорганізовано при Відділі Комітет „Мати й Дитина“, що його очолювала і дуже жертвенно працювала Теодозія Стельмах. Комітет вислав для наших залишенців в Європі за п'ять років наполегливої праці 232 пачки, разом 13,210 ф. ваги, в тому 1,890 фунтів харчів і 100 Кер пачок. Допомагав школі в Людвігсфельді, залишенцям у Франкфурті, санаторії в Гавтінгу, старшим людям у Пріні, Юному СУМ в Амбергу. В Австрії допомагав школі в Куфштайні, в Зальцбургу, санаторії в Тальгальмі. Висилано також посилки до Франції. Грошеву суму \$1,125.28 розділено поміж найбільш потребуючих. Таку велику працю виконала Теодозія Стельмах зі своїм Комітетом, членками 26 Відділу СУА і мужчинами.

В часі війни Відділ присвячував багато уваги і сил военній допомозі. Переводив збірку на Амер. Червоний Хрест, членки

шили в Укр. Відділ: Амер. Червоного Хреста. Спільно з 5 Відділом СУА вислано 300 пачок для амер. вояків нашої парохії.

З доходових імпрез придбано до каси Відділу \$69,300.00 і всі ті гроші розподілено на народні цілі в краю і Америці. Це були в краю: Рідна Школа, Укр. Інваліди, політичні в'язні, Ремісничка Жіноча Бурса, Народна Лічниця, Союз Українок, Тов. Просвіта, Карпатська Україна, дар письменниці О. Кобилянській і інші. В Америці: ЗУАДЖ, УККА, будова церкви і приходства в Гемтремку, парохіяльної і Вищої Школи, Манастиря, Музей і вища школа в Стемфорді, сиротинець у Філадельфії, Семінарія у Вашингтоні, Інваліди УПА, Наше Життя, Дім СУА, пам'ятник Лесі України в Клівленді, пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні, Катедра Українознавства, малювання церкви в Гемтремку. Уфундовано одну кімнату для ветеранів укр. походження на Понтяку, одну в манастирі СС. Василянок, одну в парохіяльній школі. У 1940 р. закуплено три примірники Історії України М. Грушевського в англ. мові і подаровано їх сенаторові Ванденбергові у Вашингтоні, предсідникові Найвищого Суду у Вашингтоні Морфі та Каледжові в Вейні. Відділ давав датки на ювілеї церковних і світських організацій, як також на ювілеї членок, Богослужби за хворих і померлих членок і всюди там, де потребували допомоги.

Жертвенно працювали членки для Відділу. З-поміж них слід відмітити скарбничку Юстину Прибилу, що вже 23 роки є скарбничкою Відділу, Юлію Кульчицьку, довголітню Голову Комітету Підприємств і Марію Бортник. Катерина Яремчук і Михайлина Шандак опрацювали сценічні картини і грали на сцені. Бл. п. Марія Слюсарчук багато сил вложила, щоб Відділ продовжував і поглиблював свою хосенну працю. Через брак місця важко згадати тих всіх членок, яким належить признання, як також членів Комітету „Мати й Дитина“.

Стефанія Заплітна, заст. секретарки

Управа і членки 26 Відділу СУА у Дітройті

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

26 Відділ СУА ім. О. Басараб

У ДІТРОЙТІ, МИШ.

Кобаса Катерина, Дідів Марія, Кавецька Марія, Басько Люба, Бабій Олена, Демяк Анастасія, Яремчук Катерина, Будор Марія, Владика Марія, Кульчицька Юлія, Годованець Меланія, Кемер Параня, Паламарчук Дозія, Сливка Розалія, Українець Євгенія, Заплітна Стефанія, Масловська Магдалина, Лепецька Марія, Ганиш Анна, Кочубей Магда, Лужецька Стефанія, Решетилевич

Ірина, Крижанівська Антоніна, Милимука Юлія, Кскіш Євгенія, Кушнір Ірина, Триш Юстина, Вітишин Ева, Євна Марія, Бойко Анна, Мудра Ольга, Карпінська Софія, Уштан Катерина, Ковальчук Катерина, Кобель Гедвіга, Коцай Марія, Кввалик Катерина, Завінська Анастасія, Борсезич Єлисавета, Федорак Марія, Бережанська Марія, Черницькі Софія, Васько Марія, Колодій Катерина, Воскрес Марія.

Відділ СУА в Ньюарку оснований на організаційних зборах в приватності Голови Централі СУА О. Логоцької 9. листопада 1932. В склад першої Управи Відділу, що начисляв 15 членок, увійшли: Марія Чепанович, Катерина Кузьма, Пелагія Хома (зам. Кучкуда), Катерина Сокала, Анна Височанська і Стефанія Присяжна. Головою стала Анна Онищук.

Новостворений Відділ поставив собі за головне завдання — допомогу Україні. І вислали нові Союзянки різними імпрезами здобуті фонди, Рідній Школі, Народній Лічниці, Союзові Українок, Жіночій Долі і т. п.

Вибух II світової війни змінив напрям праці. Треба було включитися у співпрацю з Американським Червоним Хрестом. В березні 1946 р., заходами пізнішої довголітньої голови Анни Настюк, прилучився до 28 Відділу СУА український відділ Американського Червоного Хреста і Жіночий Культурний Клуб. І знов настала зміна в напрямі праці. Повоєнні часи спрямували головну увагу поширеного вже Відділу на моральну і матеріальну допомогу скитальцям. Тут велику роль відіграла започаткована

бл. п. О. Гординською референтура суспільної спілки. Завдяки дуже жертвенній праці членок, що входили і входять в його склад, ця референтура допомагала 6 літ садочковій в Інґльштадті (Німеччина), а тепер опікується укр. школою в Бельгії. Впродовж 6 літ спікувався „Бабусею“ в Німеччині, а четвертий вже рік „Бабусею“ в Польщі. Помагає студіюючій молоді, кожного року висилає грошеву допомогу на літні табори і Ялинку для дітей і молоді в Австрії, Німеччині і Бельгії, не занедбуючи при тому потребуючих на місці.

Незалежно від того, Відділ цілий час працював і працює, улаштуваючи різного роду імпрези, щоб внести свій вклад в культурне і громадське життя нашої громади, а рівночасно здобути потрібні фонди. Своєю працею і фндами підтримує виховні, релігійні і культурні установи на нашому терені.

В останньому часі Відділ придбав собі власну Домівку, яка напевно улегшить і ще більше поживить працю.

28 Відділ СУА є членом УККА.

Софія Андрушків
голова

Зеновія Воробець
секретарка

Спис членок 28 Відділу СУА в Ньюарку

Андрушків Софія
Бакун Володимира
Бемко Олена
Бедрій Стефанія
Березяк Катерина
Бігун Надія
Білоус Роза
Боднар Катерина
Богданська Таїса
Букшована Стефанія
Бурак Марія
Буряк Марія
Брилинська Олена
Вачків Марія
Василів Матильда
Венке Олександра
Венке Іванна
Вітовська Марія
Войновська Наталія
Воробець Софія

Воробець Зеновія
Винник Анна
Віслоцька Марія
Гарматій Марія
Гарасевич Софія
Гладка Лідія
Гнатів Анна
Гнатів Богуслава
Гнатів Ірина
Гнатик Ольга
Гординська Тамара
Горняткевич Дарія
Грицик Ольга
Гуцул Марія
Гук Стефанія, Д-р
Герус Н.
Дармохвал Ольга
Добош Юлія
Долинська Коля
Дорошенко Флоренція

Дубас Катерина
Дутка Ярослава
Заболоцька Ірина
Зайцев Варвара
Калин Валентина
Калинич Іванна
Каранович Дарія
Карапінка Стефанія
Кіндзельська Клявдія
Кобільник Євгенія
Кононенко-Трохимівська Олена
Корінець Ольга
Козак Каспер М.
Ксеновія Іванна
Кучкуда Пелагія
Кузьма Катерина
Ксеновська Ева
Лапичак Ірина
Лебедь Софія
Леськів Євгенія

Управа і членки 28 Відділу СВА в Ньюарку

Кіндрачук Ірина
Кердуба Антєміна
Левкович Іза
Лук'їв Стефанія
Максимович Варвара
Малецька Анна
Мандрусяк Надія
Мартинєць Евфрозина
Матляк Олена
Мілян Марта
Мосора Михайлина
Мурашук Лідія
Мусаковська Ольга
Наорлевич Марія
Настюк Анна
Настюк Марія
Нєзарук Олександр
Небелюк Ірина
Негребецька Наталія
Олесницька Софія
Олесницька Софія (Іка)
Олесницька Ярослава
Онишкевич Емілія
Падмовська Олександр

Парубчак Наталія
Павелко Катерина
Павлусь Марія
Плакида Марія
Плакида Ольга
Плескачевська Євгенія
Попелюк Розалія
Пташник Євгенія
Райца Анна
Ратич Євгенія
Рій Марія
Роговська Марія
Роговська Агріпіна
Рубель Володимира
Рубчак Лідія
Салук Ольга
Савицька Емілія
Седорович Анна
Слободюк Ліна
Стасюк Дарія
Стасіцка Анастазія
Столярчук Дарія
Стєць Параня
Таланчук Стефанія

Тарнавська Оксана
Темницька Ростислава
Терлецька Олександра
Турянська Ольга
Турко Марія
Федчишин Марія
Франко Марія
Хома Августа
Хоптяк Марія
Хруцька Ольга
Цєнко Теофілія
Цяпка Омелія
Шараневич Наталія
Шеремета Катерина
Штогрин Олена
Шпирка Євгенія
Юрчик Марія
Янчишин Марія
Яворська Осипа
Зелінська Марта
Зелик Стефанія
Змий Антоніна
Іліяшенко Оксана

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

28 Відділ СУА у Ньюарку

Управа і членки 29 Відділу СВА в Шикаго, Ілл.

Перший ряд від ліва: Леся Палій, реф. сусп. опіки, Ірина Кузик, рек. секр., Марта Білінська, містоголова, Віра Маркевич, голова, Наталія Масник, рек. секр., Міла Вишницька, скарбник, Богдана Попіль, голова контр. комісії.

Другий ряд від ліва: Марія Болнарчук, вих. реф., Михайлина Лісейко, орг. реф., Віра Прошук, Олександра Коломиєць, вих. реф., Ореста Андрушко, Джуліяна Панчук, Ірина Мигаль, делегатка до О. Р.

Третій ряд від ліва: Ореста Пігелська, Марія Воллинець, Мирослава Саїдан, Іванна Попадинець, Зена Терлецька.
Неприсутні: Марія Білінська, госп. реф., Вероніка Чемерс, Ліла Дяків, Дана Дикий, Люба Коломиєць, зв'язкова до Амер. Жіночого Клубу, Тамара Левцька, Дарія Маркусь, Марія Наваринська, культ. освітня реф., Ляріса Полігікос, Дарія Ременюк, Олександра Савин, голова Вих. Ради, Людмила Васничук, Люба Мишик, член Ам. Жіночого Клубу, Тирса Дутко, Зеновія Стасула, Рома Гладка, Надія Кастрик, Христиня Плавлюк, Віра Сурівка, член контр. комісії.

Основні Збори 29 Відділу СУА в Шикаго відбулися дня 12. грудня 1960-го року, завдяки ініціативі в першу чергу Марії Яримович, тодішньої голови 22 Відділу СУА. На сходинах було присутніх 11 пань. Вибрано першу Управу Відділу, що її очолила М. Волинець. Інші пані, що очолювали Відділ пізніше, це Л. Васинчук, Т. Левицька, Б. Попель, а тепер В. Маркевич. Сьогодні Відділ начислює 35 членів.

Від початку головна увага Відділу зосереджена на виховній праці дітей до юнацького віку. Зараз же після заснування Відділ влаштував дитячу маскову забаву, а в березні 1961 р. зорганізував Дитячу Світличку для дошкільної дітвори, першу на терені Шикаго, що її провадить успішно до сьогодні. Ряд імпрез, зв'язаних із працею в Світличці, стали традиційними для шикагівської громади, а саме, свято о. Миколая для найменших, дитячий масковий баль, День Матері, а цього року долучується ще Весняна Вишивана Забава для дітей.

Відділ є членом Американської Жіночої Федерації. Брав участь в інтернаціональних і українських виставках і базарах. В листопаді 1964 р. на запрошення Відділу до Шикаго завітала пані Ізидора Борисова і взяла участь у вечорі, присвяченім Лесі Українці. Члени Відділу мали нагоду з нею познайомитись і вона залишила глибоке і миле вра-

ження, що заохотило Відділ до активної участі у збірці фондів на видання біографії Лесі Українки пера Ольги Кривинюк.

На протязі минулого року Відділ займався влаштуванням Виховного Семінара, який включав доповіді і виставку дитячої літератури, ручних робіт і українських виховних іграшок. Своєю тематикою, прелегентами і підходом до виховних проблем, Семінар викликав велике зацікавлення серед громади. У зв'язку з підготовкою Семінара і виставки, виник ще один важний аспект виховної праці Відділу, а саме підготовки проектів виховних українських іграшок і їх продукція.

Тому, що серед членів Відділу є настанова, щоб на звичайних сходинах були гутірки і дискусії, Управа Відділу старається запрошувати цікавих і компетентних доповідачів, включаючи викладачів високих шкіл, як проф. Флис, д-р Кодельська, знавців української вишивки, як пані Малюк, Л. Лобачевська, і також членів власного Відділу. Для товариського співжиття між членами раз на рік відбувається вечірка, як також літом прогулянка з родинами.

У підсумку можна сказати, що 29 Відділ СУА є свідомий своїх громадських обов'язків і своєю працею завжди старається послужити українській громаді Шикаго.

Управа 29 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

29 Відділ СУА у Шикаго

---

30 ВІДДІЛ СУА В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО

Відділ zaloжено 24 жовтня 1937 р., голов-но заходами Катерини Мураль при помочі Марії Р. Періг, Софії Лазурка, Катерини Габрівської і Еви Ляльок.

Відділ брав чинну участь в імпрезах Українських Злучених Організацій Клівленду, та влаштував свої власні імпрези, як День Матері, Свято Лесі України, відчити і т.п. В 1938 р. влаштовано протестаційне віче з промовцем Марусею Бек, проти розв'язання польською владою Союзу Українок у краю. В 1940 р. Відділ допомагав у побудові Укр. Городу Культури, а опісля дав великий вклад гроша і праці при поставленні статуї Лесі України. Три членки: К. Мураль, П. Баранська й А. Гавриляк працювали в Комітеті Побудови: Відділ вплатив на те понад 2,000

дол., що їх придбав головно колядою. До успіху у великій мірі причинилася М. Федачин. По 2. світовій війні допомагав у влаштуванні новоприбулих із таборів у Німеччині. Тепер Відділ співпрацює з Окружною Радою і другими Відділами СУА.

Висловлюємо наше признання Централі за досягнення 40-ліття та бажаємо в дальшому успіхів праці для добра Українського Народу.

Щасти Боже!

Марія Гереняк
голова

Катерина Мураль
касієрка

Катерина Габрівська
секретарка

33 ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В КЛІВЛЕНДІ

Відділ засновано заходами Михайлини Ставничої та ініціативного гуртка в складі: Салук Ірина, Яремко Іванна, Олінкевич Осипа, Савчак Орися, Мазур Павлина і Городиська Стефанія. Головами були: Ставничка Михайлина, Дубас Євгенія, Данилович Ярослава, Тарнавська Юлія, Городиська Ольга, Кашубинська Ірина, Городиська Стефанія і Воляник Емілія. Тепер Відділ має 115 членок, що прибули до Америки по 2. світовій війні з різних сторін України. Частина працює на жіночій ниві ще з-перед світової війни та з часів визвольних змагань. Інші це покоління, що заправлялося у жіночій праці між двома війнами та в таборах на еміграції.

Головні ділянки праці це:

Допомога: Висилка пакунків залишенцям у Німеччині, Польщі та бідним у Бразилії досягнула 2300 фунтів. Вдержування садків і шкіл у Німеччині (Шонгав, Ульм і Мюнхен) і Бельгії виносить понад 8.000

дол. Дальше йде допомога хворим і старшим віком за океаном і на місці, фонд „бабусі“. Піддержувано також оселі та молодечі організації, будови шкіл і церков, НТШ, Рідну Школу, Фонд Українознавства, Будову пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні, англійські видання про Україну та т. п. Вище згадані видатки, вплата на пам'ятник Лесі України (дол. 2.300), кошти ведення дитячої Світлички, влаштування імпрез, кошти Конвенцій і вплата до Централі досягнули 28.000 дол. Приходи досягнуто муравлиною працею з імпрез, вкладок, датків товариств і приватних осіб. Найбільша позиція — це коляда і збірка „Незабудька дітям“.

Наша гордість це Дитяча Світличка. Провадиться безперервно від другого року існування Відділу, коли то садок був щоденно протягом вакацій. Душею Світлички була прабабця Марія Олексин. Світличка відбула свої щорічні імпрези, як зустріч із св. Ми-

колаєм, День Шевченка, День Матері та закінчення року. Крім того брав участь у імпрезах Відділу та Рідної Школи.

Відділ відбув ряд імпрез різного характеру. З них важніші це: величавий концерт в честь патронки Л. Українки, духового підйому із загальним об'єднанням „Діти дітям“, зворушливі Дні Матері, під гаслом лицем до молоді „Забава Градуантів“, костюмівка для дітей. Плекання народного мистецтва „Вишивані Вечорниці“ та „Вишивана забава для дітей“. Традиційні Різдвяні та Великодні зустрічі, конкурс пасок і бабок. Зв'язок з мистцями пензля та слова через виставки образів і авторські вечорі. Відбулися також численні доповіді з нагоди національних дат і річниць визначних осіб, а також на теми виховні, традицій і плекання здоров'я. Засновано Гурток Книголюбів, що його очолила Холодняк Юлія.

З нагоди 10-ліття Відділу відбувся бенкет, який звеличила своєю присутністю голова Централі Лотоцька Олена.

Відбувалися також курси-покази: писання писанок, моделювання капелюхів, приготування і декорування печива та других страв.

Придбано невеличку збірку експонатів народнього мистецтва, що міститься в оскле-ній габльотці в приміщенні Кредитової Кооперативи „Самопоміч“.

Щороку була нагода показати чужинцям красу нашого нар. мистецтва, ноші, традицій та смачні страви і печиво, через зв'язки з Міжнароднім Інститутом, Городами Культури, крамниці та місцевий часопис „Плен Ділер“.

Відділ співпрацював з другими Відділами, і з усіми товариствами Клівленду — влашту-вуючи спільні імпрези, запрошуючи на наші чи відвідуючи їхні.

Відділ є членом УККА і місцевих Українських Злучених Організацій, що є Відділом УККА.

Перше десятиліття завершилось будовою та відслоненням пам'ятника Лесі Українки. Це величне діло, пам'ятник духового об'єднання, смолоскипом освічувало нам шлях і ми дійшли до цілі, поставивши пам'ятник Лесі Українки, в Городі Культури в Клівленді. Всі українські жінки по цей і той бік залізної заслони горді на неї. І так як прямує статуя Лесі Українки до Бульвару Свободи, так ми з вірою у пророчі слова нашої Патронки, горді на пройдений 40-літній шлях праці СУА прямуємо до свободи дорогою Батьківщини України. Допоможи нам, Боже!

Воляник Емілія
голова

Кашубинська Ірина
секретарка

СПИСОК ЧЛЕНОК ЗЗ ВІДДІЛУ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В КЛІВЛЕНДІ

Адамович Марія
Д-р Андрієвська Галина
Антонович Єлисавета
Бак Ольга
Барнич Ярослава
Баялядинська Володимира
Боднар Ольга
Бородайко Ірина
Бура Софія
Василина Павлина
Вільшанецька Степанія
Воляник Емілія
Воляник Степанія
Волошин Александра
Винницька Ірина
Гаврилук Ірина
Гейниш Євгенія
Гончаренко Зінаїда

Городиська Степанія
Городиська Ольга
Голубець Анастасія
Грушкевич Марія
Гнилка Юлія
Глинська Анна
Герега Ольга
Гергель Ярослава
Голембіовська Наталія
Данилевич Ярослава
Демчук Степанія
Дейчаківська Надія
Дубас Євгенія
Дубас Ірина
Євтушик Анна
Завільська Емілія
Задойна Анна
Задорецька Антоніна

Зварун Степанія
Івашкевич Казимира
Іванишин Ірина
Камінська Павлина
Касараба Марія
Касараба Ольга
Кашубинська Ольга
Кашубинська Ірина
Кашенко Антоніна
Кігічак Меланія
Кікта Євгенія
Клїшук Галина
Ковальська Александра
Козбур Любомира
Кордуба Марія
Крижанівська Тамара
Кусяка Александра
Кухта Володимира

Д-р Левицька Ірина
Макар Галина
Максимів Наталія
Максимович Романа
Мачалаба Александра
Маціна Ірина
Мельник Марія
Мельник Неонілія
Мігайчук Надія
Мудрак Марія
Олексин Марія
Олінкевич Ссипа
Олійник Наталія
Опока Марія
Оржельська Марія
Орловська Тамара
Піхурко Ярослава
Поглід Александра
Полянська Володимира
Потічна Дарія

Фандерис Євгенія
Фік Ольга
Холєдняк Юлія
Хомик Анастасія
Цегельська Степанія
Цегельська Ярслава
Цегла Марія
Шапран Людмила
Шевчук Степанія
Чапельська Ольга
Явлин Євгенія
Янів Марія
Яремкевич Софія
Яремко Іванна
Ярош Зеновія
Мичковська Любов
Демянчук Ольга
Квіт Віра
Фединська Александра
Волчук Софія
Пукач Ірина

Рабкевич Степанія
Радзикович Марія
Радзикович Ірина
Раковська Неонілія
Раточко Марія
Рошаківська Анна
Руденська Оріся
Савінда Варвара
Савчак Оріся
Д-р Сагайдак Мирослава
Сидір Марта
Скопляк Іванна
Смаль-Стоцька Віра
Ставнича Михайлина
Стахур Ірина
Стецура Ірина
Стефаник Марія
Стецяк Анна
Тарнавська Юлія
Топорович Ореста

Управа 33 Відділу СУА ім. Лесі Українки, Клієленд, Огайо:

Стоять від ліва: Стефанія Шевчук, Стефанія Вільшанецька, Євгенія Гейниш, Антоніна Кашенко, Олександра Волошин, Іванна Яремко, Ольга Бак, д-р Мирослава Сагайдак. — Сидять від ліва: Надія Мігайчук, Анна Стецяк, Єлисавета Антонович, Емілія Воляник, Ірина Кашубинська, Емілія Завільська. — Неприсутні: Марія Адамович, Олександра Ковальська, Марта Сидір, Стефанія Демчук, Марія Мудрак, Тамара Крижанівська, Юлія Тарнавська, Марія Опока, Марія Грушкевич, Ярослава Гергель.

34 Відділ СУА в Коговзі, Н. Й.

Сидять зліва до права: Софія Зальопана, Ольга Недільська, Олена Бачинська заступн. секретарки, Ксеня Кухар містоголова, Кароліна Бездух голова, Ярослава Ракоча касієрка, Уляна Оменцінська секретарка, Марія Ракоча, Марія Галькевич (старша). — Стоять зліва до права: Ніна Левицька, Марія Куфель, Анна Гогоша, Ольга Павлів, Софія Поповська, Марія Галькевич (молодша), Марія Мацюк, Віра Гарбач, Віра Галібей, Анастасія Вербицька, Стефанія Кушнір, Христіна Шандиба, Юлія Партика, Лукерія Каута, Варвара Ковальчук, Віра Вакуленко. — **Неприсутні:** Марія Баб'як, Людмила Білина, Зеновія Білас, Олена Грищов'ян, Надія Касянчук, Дарія Кендзерська, Ольга Каник, Марія Поптанич, Текля Постолювська, Ольга Ракоча, Марія Ракоча (жінка Івана), Анастасія Ткач, Роксоляна Білас, Євгенія Шанц, Калина Тисяк, проф. Ірина Заячківська-Гаврилук.

34 ВІДДІЛ СУА У КОГОВЗІ, Н. Й.

Відділ засновано у грудні 1930 р. Вся його праця йшла у двох напрямках — освітньому й допомоговому. Відділ влаштував імпрези і національні свята, бо з того черпав дохід для допомогової праці. Рівнож організував курси українознавства й української вишивки. Допомогав українським інвалідам, політв'язням, боевій акції, Рідній Школі і „Прогресі“ в Рідному Краю.

Через воєнну хуртовину праця в Відділі припинилась у рр. 1941 — 1950. У квітні 1950 р. працю в нашому Відділі відновлено. Тоді то прибувало щораз більше членок з-поміж нової еміграції. Працю спрямовано знов у двох напрямках. Відділ влаштує доповіді й імпрези, як Свят-Вечір, забави, концерти і пікніки у співпраці з іншими організаціями.

Допомогова праця розгорнулася в посилках для українських таборів у Німеччині, хворим у німецьких санаторіях, старим, інвалідам та навчальним станицям. На всі ті потреби наш Відділ вислав поважні суми. Окрім того Відділ допомагав і допомагає місцевій школі, церкві та причинився своєю пожертвою до будови монастиря СС. Василянок. На це видано около 750 дол. Дальше членки не занедбують своїх хворих і відвідують їх у шпиталях.

Ще в грудні 1955 р. наш Відділ відзначив 25-літній ювілей свого існування спеціальним прийняттям і програмою. Цього року у грудні завершиться наше 35-ліття.

Уляна Оменцінська, секретарка

35 Відділ СУА, Озон Парк, Н. Й.

Зліва на право — 1 ряд: К. Костів, М. Сташків, С. Петришин, А. Кокольська, А. Опарик, К. Яворська, М. Риц, Р. Коцюпій. — 2 ряд: К. Васло, А. Кіш, І. Малько, М. Хрущ, К. Костишин, А. Кравчук, Н. Селська. — 3 ряд: П. Бабська, О. Зобків, А. Малафій, А. Возна, Т. Генега, М. Яцишин, Г. Балюк, Г. Гайдамака, А. Великанович, М. Трипалюк.

35 ВІДДІЛ СУА В ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

В 1932 р. в нашій невеличкій громаді за-сновано Відділ Союзу Українок Америки ч. 35 в присутності О. Лотоцької. До Відділу вписалося 20 членок. Очолили його пані, що були рівночасно членами ініціативного комітету, а саме: П. Савка, голова; О. Швед, секретарка; В. Танчак, секр. рекорд.; М. Парашук, скарбн. До 1940 р. Відділ придбав різними підприємствами 1,750.00 дол.

Більшу суму вислано на допомогу Рідному Краєві на военных інвалідів, політичних в'язнів, Рідну Школу, жіночу пресу й ін. та на місцеві потреби, як укр. церкву, дитячу школу, курси укр. нар. танців, пресу і Народ. Дім у Брукліні. По 2-ій світовій війні Відділ помагав скитальцям збірками, висиланням пачок і двом студентам в Австрії. До нашого Відділу належать старші членки, що є піонерками нашої організації. Молодших не вдалося нам багато приєднати. Все ж таки Відділ виконує доручення Централі, співпрацює з Окр. Радою, належить до Українського

Конгресового Комітету і бере участь у місцевих імпрезах. В останньому часі зложив на:

Дім СУА	100.00 дол.
Пам'ятник Лесі Українки	25.00 дол.
Пам'ятник Т. Шевченка	186.00 дол.
На книжку УСС-усів	27.50 дол.
На Фонд „Мати й Дитина“	63.50 дол.
Вкладку до УККА	120.00 дол.
й інші датки.	

Відділ відзначає родинні оказії членок, опікується хворими і старшими членками, а двом передплачує „Наше Життя“.

Померлим членкам купує вінці і дає на Служби Божі. Тепер має 36 членок.

Управа Відділу на 1965 рік: Анна Опарик, голова, Анна Кокольська, містогорова, Стефанія Петришин, секретарка, К. Яворовська, касієрка, Т. Генга і А. Великанович, Контрольна Комісія.

Управа 35 Відділу СУА

**SOYUZ UKRAINOK, BRANCH 36
CHICAGO — SOUTHSIDE
(OLHA BASARAB)**

Branch 36 of the UNWLA was founded on February 25, 1932, and the first officers were: Mrs. Anna Brudny, President, Mrs. Helen Brelinska-Krull, Secretary; Mrs. Victoria Larson, Treasurer; Mrs. Mary Gizowsky and Mrs. Anastasia Sagan, Auditors.

Many of the original 25 members are still active through these 33 years of existence.

Our main projects have been focused on social welfare, church and school activities in our Ukrainian community, helping the needy in Ukraine and Europe. At first we helped by sending financial aid to the cause of political prisoners, assist "Ridna Shkola," the Ukrainian press, Veterans of the Halytzka Army, and for the cause of the artificial famine in Ukraine. After World War II, our activities included sending money and some CARE packages to the displaced persons — these funds were obtained mainly from house to house collections and caroling at Christmas time. We continue our interest in the Ukrainian orphans, "Mother and Child" fund and in the work of the Federation of Ukrainian Women's Organizations.

Though small in number, our branch has faithful participants in whatever endeavors we undertake. They cooperate

generously and donate their time and services. Each year we attempt at least one fund-raising affair and though not all are equally successful, our members remain enthusiastic.

For the first time this April, we sponsored a display of Ukrainian arts at the south branch of the Public Library. The exhibit included pysanky, embroideries, woodwork, and ceramics.

*"Yes, through all my tears I still will smile
Sing my songs though troubles round me loom
Hopeless, still hope on against all odds,
I will live! Away, ye thoughts of gloom!"*

LESYA UKRAINKA

Officers: K. Pierowycz, President; A. Brudny, Vice-President; A. Gizowski, Treasurer; M. Rodak, Recording Secretary; H. Melinyshyn, Financial Secretary; M. Juzkiw, Controller; S. Ovcharchyn, Controller.

Members: A. Ballik, E. Bosyj, A. Demko, R. Diakiw, T. Dobrolinsky, N. Chariw, W. Gut, H. Hirniak, A. Horin, R. Humniak, H. Krull, K. Krafcisin, S. Krawchysyn, A. Koszil, E. Kowalik, V. Larson, C. Magdziak, O. Malanchuk, A. Harasymchuk, A. Mentus, S. Nowak, P. Stefanow, P. Stecyna, P. Snidanko, S. Swirsky, D. Slobodian, P. Szkwarok, A. Werbowecky, K. Yankala.

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES
OF CONTINUOUS SUCCESS

to Soyuz Ukrainok

ON ITS 40th ANNIVERSARY

36 UNWLA Branch

in Chicago, Illinois

Board and members of 37 UNWLA Branch in Detroit, Mich.

CHAPTER 37, LESYA UKRAINKA DETROIT, MICHIGAN

For twenty-eight years, Chapter 37, whose membership has never exceeded twenty, has pursued a community service program of an educational, cultural and civic nature, at the same time fully embracing the aims and purposes of the UNWLA.

Activities ranged from lectures, plays, musical programs, folk art exhibits, fashion shows of Ukrainian costumes, leadership workshops, Easter egg coloring, embroidery classes, traditional food cookery, and recently, the knitting of afghans for hospital patients. During World War II members participated in War Bond Drives and Red Cross work. Chapter 37 has worked closely with International Institute and its projects, such as International Village Exhibits, the 250th Detroit Birthday Celebration in '51, the annual Old Market and the Detroit-Windsor Freedom Festivals.

Literary programs, bake sales, and games parties, often featuring hand cross-stitched articles as prizes, provided income which enabled the Chapter to contribute thousands of dollars to various publications, to students in Western Ukraine,

Ukrainian Relief Committee Fund, local Community Fund Drives, Parochial schools and churches, UNWLA Scholarship Fund, National Temple and Congress

Much emphasis has been placed on contacts with American women's clubs and participation in activities of our American Community. The late Julia Shustakewich, first national president of UNWLA, was the guiding force in launching the Chapter's public relations programs. Members' appearances before clubs, church and school groups, served as vehicles for sharing knowledge of Ukraine, its history, culture and folk arts. Since 1958 Chapter 37 has been an active member of the Detroit Federation of Women's Clubs.

As a result of ever widening contacts, the members of Chapter 37 recognize that in today's world a greater challenge lies ahead for all members of UNWLA, with deeper and broader organizational purposes than those of the past. Chapter 37 members strongly believe that it is important to develop a sense of appreciation for our great United States, so that we can make a worthy contribution to the Country in which we live.

41 ВІДДІЛ СУА (Т-ВО УКРАЇНСЬКО- АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАНОК) У ФИЛАДЕЛФІЇ

Т-во Українсько-Американських Горожанок засновано у травні 1929 р. при Т-ві Українських Горожан, але як самостійне товариство з окремим статутом. З самого початку його діяльність була звернена на піддержку Дому Укр. Горожан і його устаткування. Жінки радо горнулися до товариства і по кількох роках число членок доходило до сотні. Товариство взяло участь у Жіночому Конгресі у Нью Йорку і згодом приступило до Союзу Українок Америки, як перший Відділ із Філадельфії.

Заохочені успіхами і почувачи силу, товариство поширило свою працю й на інші ділянки громадських потреб. Першим кроком громадської діяльності було зорганізування і фінансування першої школи українознавства у Філадельфії. Уряджувано різні імпрези, щоб здобути потрібні фонди. Окрім школи Відділ допомагав різним громадським і релігійним установам в Америці. Внесок Відділу нав'язав контакт із Рідним Краєм, а в ньому з Союзом Українок у Львові. Тоді поширив свою допомогу на Рідну Школу, Просвіту, Інвалідів, Політ. З'язнів, жертви пацифікації, викуп Дому Лесі Українки. Допомагав письменницям Ользі Кобилянській і Софії Русовій та часописам „Жінка“ і „Жіноча Доля“.

Освітня праця у Відділі проводилась з допомогою рефератів, що їх виготовляла Олена Штогрин.

Коли вибухла війна і зв'язки з краєм перервались, Товариство звернуло свою увагу

на піддержку воєнних змагань Америки. Членки працювали для Американського Червоного Хреста, в Клубі Воєнних Матерей, займалися розпродажжю воєнних бондів. З закінченням війни і створенням ЗУАДКомітету членки стали піддержувати його працю. Працювали в місцевому Допомсговому Комітеті, що його очолювала їх голова Олена Штогрин, сходились вечорами для пакування пакочок із харчами. Також займалися збірками на працю ЗУАДКомітету. З каси товариства виплачено більш як 1.000 дол. на ту ціль, не вчисляючи принагідних збірок.

В такій безупинній праці для громади пройшов час. Почали проріджуватись ряди працівниць через вік і втому. Та все ж залишилась невелика гостра тих, що не хотіли відступити. Згодом удалось підсилити товариство новими силами, що стараються продовжувати традицію Українсько-Американських Горожанок і вести працю відповідно до вимог і потреб теперішнього часу.

Найбільш активними в Управі Відділу були — Вікторія Рутецька, Анна Сивуляк, Марія Головата, Олена Штогрин, Тетяна Костик, Ангела Банах, Марія Потучко, Ангела Рій, Анна Дубаскас.

У теперішній Управі Відділу є: Лідія Одежинська, голова, Наталія Вайда, містогорова, Володимира Харина, секретарка, Ірина Гельо, касієрка. Референтки — Софія Почапська орг., Ольга Михалюк, вих., Анна Дзівак сусп. опіки.

Управа 41 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

41 Відділ СУА у Філадельфії

42 ВІДДІЛ СУА, ДОЧКИ УКРАЇНИ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Відділ заснований в 1933 р. на заклик Анни Бойко, що була делегаткою від Сестер Непорочного Зачаття Пр. Діви Марії, 11 Відділ „Провидіння“ на Жіночому Конгресі в Нью Йорку у 1932 р. Анна Бойко дуже старалася створити новий Відділ у Філадельфії. Тож узялась завзято до праці та зараз у лютому 1933 р. збрала 15 жінок у домі п-ства Малиновських. А. Бойко представила потребу такої організації і її ціль, так що присутні таки зараз дали згоду та зложились на заплату першої річної вкладки до СУА і на чартер. Таки зараз вибрали з-поміж себе першу Управу, до якої ввійшли Анна Бойко, голова, Пелагія Малиновська, секретарка і Параскевія Дурановська, касієрка. Постановлено скликати щомісячні збори за вкладкою 10 ц. від членки на місяць.

Відділ почав зростати в членство. Щомісяця приступали нові членки так, що до травня було вже 70 членок і тоді постановлено перенести місячні збори до Народного Дому. Ухвалено зробити спільне Свячене на великій салі Нар. Дому. Також запрошено з Гол. Управи СУА з Нью Йорку Олену Лотоцьку, що оцінила нашу працю та додала нам ще більше охоти. Зараз у тому році Відділ був запрошений на Конференцію Дочок Американської Революції. Делегаткою була Анна Бойко, що зложила привіт від 42 Відділу і в подарунку вишиваний рушник, за що голова “Daughters of American Revolution” п-ні Догерті гарно подякувала, обіцяючи, що цей рушник зложить в Амер. Музею.

В 1935 р. перенеслася до Філадельфії на сталий побут Олена Лотоцька, яка стала членкою 42 Відділу; тоді 42 Відділ дійсно розпочав сіяти пшеницю на українській ниві та збирати золоте колосся; на місячні збори членки приходили з рефератами, поезіями, співанками і інш. Кожна по черзі мала нагоду показати свою здібність у якійсь ділянці. Відділ зріс до 160 членок і став членом Укр. Амер. Злучених Організацій Філадельфії, де був одним із більш активних членів. В 1938 році, 42 Відділ був одним із перших, що допоміг зорганізувати Окр. Раду, та був один із перших, що підніс думку протесту проти

злікздування Союзу Українок у Львові, В 1940 р. з рамени 42 Відділу зорганізовано Драматичний Кружок; цей Кружок складався з молоді, що тут була народжена а виїхала з батьками до рідного краю, та по 1. світовій війні повернулася назад до Америки; це була молодь, сповнена українського патріотизму. Цей Драматичний Кружок приносив користь не лиш 42 Відділові СУА, але взагалі цілій українській громаді на терені Філадельфії, аж до приїзду нової еміграції з новими талантами. В 1947 р. заходами 42 Відділу зорганізовано 20 Відділ СУА. Під час 2. світової війни 42 Відділ був співосновником Клубу Воєнних Матерей, що займався висилкою пачок для Укр. Вояків.

42 Відділ є активним членом Окр. Ради СУА. Також є постійним членом УККА, як також ЗУАДКомітету. Відділ дбає про своїх членок, звеличує їх з нагоди їх подружніх ювілеїв та уродин. Все помагає потребуючим, за недужих членок винаймає Службу Божу та відвідує їх у шпиталях. За померлих членок раз у рік винаймає Службу Божу з Панахидою, а відтак робить поминки, на які запрошує родини померлих членок. На похорон членки висилає квіти, Службу Божу і бере участь у похороні. Річна вкладка 3.50 від членки. На закінчення нашої праці ще є короткий Фінансовий Звіт, що також свідчить про добру працю 42 Відділу СУА.

Майно прийшло з річних вкладок, коляди, Свят Вечора, Свяченого, Свята Матері, представлень, балів, пікніків, прогулок, ювілеїв Відділу і ін. Сума приходу за весь час виносить **26,120.55** дол. З того виплачено: На Сиротинець у Філадельфії, Дім Старих Укр. Кат. Церкви, Дівочу Академію, Дівочий Каледж, Дім вдів і сиріт СУА, Семінарія у Стемфорді, Сестри Місіонарки, Дар для Укр. Вояків, Фонд „Мати й Дитина“, Фонд 500, Амер. Червоний Хрест, Музей, Журнал „Наше Життя“, на датки для членок з нагоди ювілеїв і похорони та поміч потребуючим, оплату до Централі СУА, вкладки до ЗУАДКомітету, вкладки до УККА, Дім СУА, Пам'ятник Тараса Шевченка, Твори Лесі Українки, Пам'ятник Лесі Українки, стипендії на

Пенсильвенському університеті, у Рідному Краю: на Союз Українок у Львові, політичні в'язні, сирітський захист, Народню Лічницю у Львові, Рідну Школу, Карпатську Україну, Дівочу Бурсу, Дар Ользі Кобилянській,

псункки для таборів. На ті всі цілі загальна сума видатків виносить **25,871.76** дол.

Відділ начислює тепер 50 членок.

Марія Пашук, голова
Анна Сивуляк, секретарка

Анна Бойко
основниця і почесна голова 42 Відділу СУА
у Філадельфії

Привіт XIV. Конвенції СУА

шлють

членки 42-го Відділу СУА у Філадельфії:

Марія Пашук, Пелагія Малиновська, Олена Лотоцька, Анна Бойко, Текля Парашак, Анна Качмарчик, Нелі Дава, Юлія Драбик, Олена Марків, Катерина Мороз, Олена Чорній, Анна Бутрин, Софія Стрижак, Юстина Качмар, Анна Марич, Катерина Шманда, Анна Сивуляк, Катерина Чемерис, Анна Зелінка, Марія Бендзяк, Марія Демяник, Юлія Юркевич, Анна Мельник, Катерина Пак, Лідія Бурчинська, Катря Собчак, Анна Бог, Євгенія Задорожна, Юлія Малендевич, Розалія Миколаїв, Стефанія Савицька.

Членки 48 Відділу СНА у Філадельфії

XIV. КОНВЕНЦІЮ СУА, ЇЇ ПРОВІД ТА ДЕЛЕГАТОК

Хай пройдений шлях буде дороговказом на майбутнє!

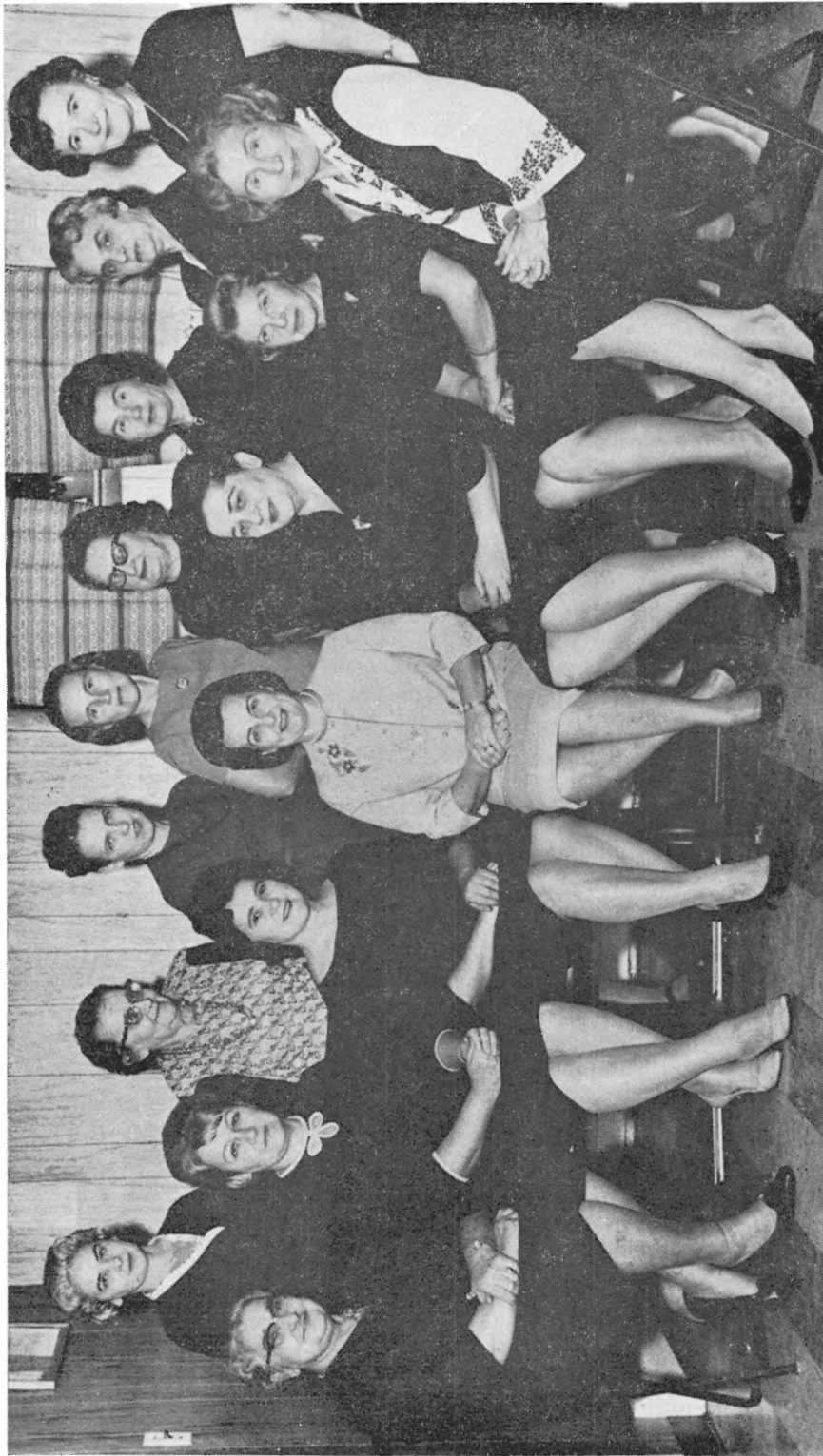
43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки

У ФИЛАДЕЛФІЇ

Андрусів Наталія
Артимишин Теофіля
Адріанович Ольга
Артимів Лідія
Богачевська Анна
Богачевська Ольга
Богачевська Ростислава
Батенчук Ольга
Безушко Марія
Бернадин Стефанія
Булик Надія
Бук Лідія
Бугай Ольга
Боднар Євгенія
Винницька Ірина
Волошинська Кароліна
Голіната Стефанія
Грабовенська Осипа
Гриців Лукія
Григорчук Стефанія
Гаврилів Ірина
Гуцинець Марія
Данилів Марія
Дорошенко Софія
Диміцька Ольга
Дем'янчук Емілія
Дика Євгенія
Дмитренко Марія
Євсєвська Марія
Жилава Анастасія
Захарчук Звенислава
Зяць Софія
Івахів Марія
Карпинич Ніна
Кивелюк Люба
Куземська Марія
Кснрад Корнелія
Ковальчук Ольга
Кушців Іванна
Капій Євгенія
Куліш Оксана
Колтунюк Марія
Кулиняк Ольга

Колікко Оксана
Кріль Лідія
Козак Калина
Конвалекс Александра
Кохановська Стефанія
Лучаковська Софія
Лужницька Ніна
Луцишин Евфрозина
Лисобей Христина
Луцька Марія
Лукасевич Ольга
Лисяк Марія
Малиняк Ольга
Макаренко Ліда
Мірчук Анізія
Мамчин Ірина
Мельник Лідія
Максимович Анна
Марусик Марія
Мельничук Тося
Маковська Вікторія
Масюк Наталія
Михайлевська Емілія
Новоженюк Ірина
Нзлукова Софія
Оранська Надія
Осідач Іванна
Ортинська Марія
Олексишин Неоніля
Острук Ярослава
Олійник Анна
Паладій Мирослава
Паламар Галина
Перфецька Наталія
Пушкар Стефанія
Поритко Оксана
Палатайко Люся
Процик Марія
Прохурська Наталія
Процик Люба
Павлічка Тетяна
Плахта Марія
Ракоча Стефанія

Рудавська Софія
Райнер Ірина
Рогожинська Анна
Рсманець Марія
Россола Катерина
Сімевич Оксана
Слюзар Олена
Стадниченко Олександра
Сум Стефанія
Суша Анна
Сягата Анастасія
Стулковська Ольга
Сохор Марія
Стебновська Ольга
Субтельна Іванна
Скіра Дарія
Стойкевич Вероніка
Сарахман Віра
Соневицька Стефанія
Скамай Арета
Сиротюк Анна
Татарська Марія
Татунчак Наталія
Тарнавська Марта
Терлецька Ярослава
Тислюк Раїсса
Угорчак Марія
Федорів Іванна
Филипович Ярослава
Федак Леонія
Федьків Ярослава
Хемич Дарія
Цістик Тетяна
Цюк Ольга
Чайківська Люда
Ченстох Марія
Черняхівська Інна
Чумова Ірина
Шумська Марія
Ющишин Анна
Яцкевич Олександра
Ярош Ірина

Управа 43 Відділу СУА — 1965 рік

Сидять від ліва: Анна Богачевська, вих. реф., Ірина Гаврилів, касієрка, Анна Суха, містоголова, Осипа Грабовенська, голова, Марія Євсєвська, імпрез. реф., Наталія Перфецька, орган. реф., Марія Татарська, секретарка.

Стоять від ліва: Іванна Осідач, госп. реф., Марія Процик, вих. реф., Анна Максимович, член Контр. Комісії, Лукія Гриців, член Контр. Комісії, Стефанія Соневицька, сусп. опіка, Євгенія Капій, культ. освітня реф., Іванна Субтельна, сусп. опіка, Анна Ющипин, госп. реф.

Непривітна п. Ірина Мамчин, голова Контр. Комісії.

Наш Відділ заснувався у вересні 1957 р. за порадою містоголови централі Стефанії Пушкар. На основних зборах вибрано таку Управу: Голова — Стефанія Пушкар, містоголова — Марія Євсевська, секретарка — Осипа Грабовенська, скарбничка — Анізія Никорович. Референтками обрано, Наталію Перфецьку культ. освітню, Стефанію Кохановську, гоподарською. Контрольна Комісія: Михайлина Чайковська, Евстахія Іваш, Ніна Карпинич. У жовтні кооптовано на референтку суспільної опіки Лідію Макаренко.

Як звичайно у початкову стадію нашої діяльності лягла суспільна опіка і треба було придбати на це відповідні фонди. Склались на це добровільні пожертви нашого членства, продаж передсвятчного печива і дохід з „Христин Відділу“, що відбулись у листопаді 1957 р.

Саме в цьому часі виринула справа допомоги українським поворотцям на Лемківщині, а також допомоги одному інтернатові і школі, що починали діяти на окупованих Польщею українських землях. Зорганізовано збірку одягу поміж школами українознавства під гаслом „Діти Дітям“ і зразу вислано 6 пачок уживаного одягу та дві харчові пачки „КАРЕ“. Відділ почав рости, так, що з кінцем року начисляв уже 40 членок.

В лютому 1958 відбулися перші загальні збори Відділу і головою його стала Осипа Грабовенська. Достаточна кількість членства і повний склад управи дозволили вже розвинути працю у всіх ділянках, приписаних нашим статутом.

Ключем нашим було: „Якнайбільше жінок в рядах СУА“. Тому і не диво, що організаційним справам ми присвятили велику увагу і в рік пізніше Відділ нараховував вже 100 членок.

В програмі кожних сходів була організаційна частина, товариський чай та цікавий реферат. Відділ влаштував перші Перкалеві і Вишивані Вечерниці, Свячене, Запусти, спонзорував й адміністрував „Веселий Львів“, здобуваючи в цей спосіб фонди на ведення суспільної опіки. На вище згадану школу в Польщі ми вислали грошову допо-

могу й одягові пачки до Югославії, Польщі і Німеччини. Крім цього ми розвинули внутрішню суспільну опіку для свого членства у виді моральної і матеріальної підтримки. Наш Відділ включився в працю Окружної Ради СУА, та нав'язав дружню співпрацю з усіма Відділами СУА. Ми стали членом Українського Конгресового та Українського Допомогового Комітетів. — Усі наші імпрези були належно підготовані, а господарські референтки у цьому дружньо допомагали. Ми поклали велику вагу на продовження української обрядової традиції та народньої культури.

В 1959 р. головою стала мгр. Ганна Телепко-Білинська. Праця дальше поглиблювалась у визначених попередньо рямках. Різноманітні теми рефератів і дискусій на місячних сходах поширювали круг зацікавлення нашого членства. Перкалеві і Вишивані вечерниці стали постійними імпрезами, а товариська імпреза „Оселедець“ стала веселою програмою для розваги членів і гостей. Власними силами було влаштовано „Вечір Українського Фолкльору“, з показом цінних строїв та виступом гуцульської групи.

Наш Відділ включився в акцію „Бабусь“, беручи одну з них на свсе постійне удержання, як теж дальше допомагав українській школі в Польщі грішми й одяговими пачками. Одній із заслужених наших артисток, Софії Стадник, вислано ліки а ЗУАД Комітет та Інвалідів обдаровано колядою.

На XII Конвенцію СУА у НьюЙорку Відділ вислав 5 делегаток. Також на Конвенції Укр. Конгресового Комітету у Вашингтоні була наша делегатка. В цьому році було зорганізовано при Пенсилвенійськїм Університеті виклади української літератури і ми уфундували там повну стипендію в сумі 112 дол.

У рр. 1960 і 1961 обрано головою Ростиславу Богачевську. Відділ активно продовжував працю з відповідними рефератами на сходах і товариським чаєм. Перкалеві Вечерниці 1960 і 1961 притягали молодь, а передсвятчна продаж печива і квітів приносила дохід на суспільну опіку. Влаштовано

теж літературний вечір письменниці Ярослави Острук та показ писання писанок, зокрема товариський вечір „Подув вітру із рідного краю“, з висвітленням фільму із побуту в Україні та виступом пластової молоді, яка вивела гагілки і хороводи.

Турбота за виховання українських дітей, спрямувала Відділ у виховну ділянку праці. — І так у 1960 р., з весною, почали ми з дитячих зустрічей. Кілька вдалих спроб дитячих зустрічей-забав та обзнайомлення матерей з імпрезами цього роду дало змогу вже з кінцем року започаткувати Світличку. В невідрадних обставинах, без ніякої допомоги, прийшлося будувати цю першу Світличку СУА у Філадельфії. Лекції відбувалися раз у тиждень, участь дітей була різна, та й навчання не було ведене систематично. Брак відповідної домівки і влаштування, давались дошкульно відчувати. Та всетаки переборено всі труднощі і Світличка 43 Відділу стала працювати.

Допомога школі в Польщі закінчилася і Відділ взяв під свою опіку ще дві заслужені „Бабусі“, разом три, обдаровуючи їх „Нашим Життям“.

Любов до української пісні вказала ще один шлях праці. У 1960 р. при Відділі постав „Октет“ із членок 43 Відділу, а диригенткою стала проф. Анастасія Жилава, теж членка Відділу. Закипіла праця і вже в листопаді 1960 р. відбувся „Вечір розваги і фольклору“, в якому було показано „Обжинки“, що в них теж взяла участь і наша молодь. Ці „Обжинки“ виведено також на 35-літньому ювілеї СУА у грудні 1960 р. Українська пісня легкого жанру знайшла в Октеті гарних виконавців. В листопаді 1961 влаштовано другий з черги „Веселий Вечір“, в якому між іншими, виведено народню звичаєву картину „Лушення Кукурудзи“ силами Оклету і молоді.

У грудні 1961 померла Ганна Телепко-Білинська, б. голова Відділу. Щоб вшанувати пам'ять педагога і талановитої виховниці Відділ влаштував поминки, а чистий дохід в сумі 110 дол. віддав до Централі СУА, створивши цим „Виховний Фонд ім. Ганни Ракочої“ (дівоче прізвище).

На відкриття Пам'ятника Лесі Українки в Клівленді 43 Відділ вислав свою делегацію

із даром 25 дол.: На будову пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні, Відділ пожертвував 100 дол. і взяв численну участь у його відкритті.

В рр. 1962-1965 головою стала Осипа Грабовенська. Започатковані Відділом ділянки праці продовжувались а праця поглиблювалась. Першзавсе звернено увагу на устаткування світлички. У новому Домі СУА ми піднайняли приміщення під Світличку за місячною оплатою 25 дол. Від ЗУАДКомітету дістали повне устаткування для світлички а навчання відбувалося кожної суботи за оплатою 4 дол. на місяць від дитини. Вписаних було 30 діточок. Праця у Світличці набрала розмаху а для дітей і батьків вона стала необхідною. Дитячі забави з відповідною програмою з'єднали нам ще більше охочих. Кінець шкільного року закінчено дитячою виставою і першою градуацією Світлички. Праця нашої Світлички з'єднала нам не тільки батьків, але й тих, хто досі не доцінював дошкільного виховання.

В березні 1962 р. силами Відділу (Октет) та запрошених гостей поставлено сценічну картину „Шевченко у Репніних“ та виконано музичний твір „Гамалія“ в супроводі оркестри під батугою проф. Анастасії Жилавої. На запрошення 13 Відділу СУА в Честер, Па., 43 Відділ поставив „Вечір розваги і фольклору“ для тамошньої громади. Також наш Октет виступив на Літературно-Мистецьким Ярмарку в Нью Йорку. Продовжуючи українську традицію, ми влаштували „Свячене“ із виведенням гагілок нашими пластунками. Перша спроба передсвяткового базару була початком підприємства цього роду. На наше запрошення Катря Пелешок розказала нам про Рідний Край. Доповідь її була ілюстрована світлинами з України. Третій з черги „Веселий Вечір“ припав саме у наше 5-ліття і до участі в ньому крім Оклету були запрошені наші мистецькі сили та СУМівська танцювальна група. Ми ввели новий рід розваги для членства а саме прогулянки. Перша з них відбулася в місяці грудні до Об'єднаних Націй у Нью Йорку. В плані культурної діяльності влаштовано другий літературний вечір Ярослави Острук. В цьому році Ірина Чумова перебрала провід над нашим Октетом. Праця Суспільної Опіки і

надаліше продовжувалась. Три „Бабусі“ є в постійній нашій опіці, а крім цього не забували ми і про наше членство.

Відділ знову пожертвував 120 дол. на курси укр. літератури при Пенсильванському Університеті, щоб піддержати це шляхетне діло.

На Конвенції США 1962 р. у Філадельфії наш Відділ мав 5 своїх делегаток. В Гол. Управі маємо 4 представниці, в цьому дві в Екзекутиві.

У 1963 р. ми спробували ввести навчання в Світличці 2 рази в тиждень. В порозумінні з батьками за оплатою 5 дол. на місяць, цей замір вдалося нам здійснити. Ми продовжували дитячі заботи і вистави. Вписаних до Світлички було 40 дітей. Кінець року закінчили ми градуацією. При Світличці працював Батьківський Комітет, що став нам у допомогу.

Продовжуємо наші імпрези. Наші Запусти, Свячене з гагілками стали вже традиційними імпрезами. Перкалеві і Вишивані Вечерниці знову притягали нашу молодь, а зокрема ці другі популяризували серед молоді вишивку в щоденному приміненні. Відділ влаштував прогулянку до Вашингтону і Нью Йорку. Рік нашої праці закінчено літ. вечором письменника Миколи Понеділка.

Шукаючи нових шляхів, щоб роздобути фонди на суспільну опіку, ми впровадили виграш-лотерію на кожних сходинах. Це дало нам змогу допомагати одній родині в Польщі, висилаючи їй 5-6 пачок вживаного одягу річно та вугілля. У цьому році ми знов уфундували стипендію на Курсах Українознавства при Пенсильванському університеті. На вістку про поворот із Сибіру Митрополита-Ісповідника Кир Йосифа Сліпого, Відділ вислав листа з побажаннями та даром любови, за що одержав подяку і світлину Митрополита з покійним папюю Іваном ХХІІІ з благословенням і власноручним підписом.

Для показу декорування печива і м'ясива запрошено Ірину Кашубинську з Клівленду. Перевели ми теж курс писання кераміки.

У 1964 р. збільшено навчання у нашій Світличці до трьох разів у тиждень, що радо сприйняли до відома батьки. До Світлички вписалося 36 дітей за оплатою 7 дол. місячно. Дітей поділено на дві групи і при Світ-

личці стали працювати дві вчительські сили. Влаштовано кілька дитячих зустрічей-забот, крім того дві дитячі вистави і дві градуації. Остання з них у 1965 р. була дуже врочиста, бо Кружок Матерів при Світличці уфундував для дітей білі тоги. Світличка дістала нове устаткування, що є власністю 43 Відділу. Окрім учительок Світлички Марії Синейко і Ярини Телепко, Світличкою опікувалися виховні референтки Відділу. Цього року Світличка закінчила 5 літ свого існування, виконавши велику виховну роботу, підготовляючи дітей до шкіл українознавства.

Не забуваємо теж про інші ділянки нашої праці, що звязують нас із громадою. „Запусти“, „Свячене“ з участю молоді і наших мистецьких сил мають вже своє і'мя. „Веселий Вечір“ в 1964 р. був знов присвячений нашим народним звичаям і на ньому була показана картина „На досвітках“ (реж. Б. Паздрій), виконана силами Октегу. Як звичайно так і тут без молесді не обійшлося. Цим разом виступив Квартет Пластунук, дочок наших співачок з Октегу. Праця Октегу ведеться вже 5 років. Диргенткою є Ірина Чумова. Октет виступає на всіх імпрезах нашого Відділу, а навіть був їхнім промотором. 1964 рік був роком його інтензивної праці, бо занотовано аж 10 виступів, на імпрезах з яких важливішими були: 70-літній ювілей голови США Олени Лотоцької, „На досвітках“, участь у Ювілейному Бенкеті в честь УСС-ів у Філадельфії і Нью Брансвіку, монтаж стрілецьких пісень (20) при співучасті ред. Льва Лепкого і арт. Богдана Паздрія, як теж товариський виступ у Трентоні на „Вечорі Розваги“ 11 Відділу США, з яким вже кілька років, кожної осені, печемо спільно бараболою. Октет гостював теж у Вашингтоні, де виступив на Академії Жінки-Героїні, що її влаштував 78 Відділ США. Крім того впродовж 5-ти років Октет допомагав і іншим Відділам у їхніх імпрезах, а також й іншим організаціям у нашій громаді.

Піддержуємо і на даліше виклади укр. літератури і мови при Пенсильванському Університеті і в 1964 р. жертвували суму 76 дол. Цього ж року ми стали фундаторами Катедри Українознавства, жертвуючи 100 дол.

Градусація в Дитячій Світличці 43 Відділу СУА у Філадельфії
 Стоять від ліва: О. Грабовенська, голова, А. Богачевська, вих. референтка.
 Сидять від ліва: Марія Синейко і Ярина Телепко, вчительки.

Впродовж 8-ми років діяльності, на всіх місячних сходинах були прочитані реферати на різні теми. Висвітлено цікаві фільми, а дохід з чаю був призначений на суспільну опіку. Господарська референтура не тільки займалась чаєм і буфетом на імпрезах, але влаштувала кілька господарських показів, два курси роблення капелюшків, один трикотарський і один показ безтовщового печива.

Співпраця з Окружною Радою була дуже тісна і Відділ брав участь у всіх її починах та в інтернаціональних ярмарках. Організаційна референтка веде архів Відділу, а про працю Відділу поміщувалося дописи в „Нашому Житті“, „Америці“, і „Свободі“. Відділ начисляє 125 членок, з цього 105 передплачує „Наше Життя“.

43 Відділ став членом 25-ти долярового клубу платників УККА. Наші представниці беруть активну участь в житті своєї громади, за що наш Відділ був нагороджений спеціальною грамотою.

За 8 років праці наш стан каси представляється, як слідує:

Приходи ..... 22,500 дол.
 Розходи ..... 21,800 дол.

Усі нами запрацьовані гроші, по відтягненні видатків, були віддані на цілі СУА, суспільної опіки і потреби нашої громади. На Дім СУА Відділ жертвував 300 дол.

Отак за 8 літ існування виглядає наша праця. Вона, хоч не подана повністю, дає одначе уяву проробленої роботи, жертвенності, а понад усе почуття великої відповідальності, що його несе українська жінка за долю свого народу. Всім членкам, які будучим причинилися до росту 43 Відділу, а спеціально членкам Управ, що несли за цей Відділ відповідальність, та всім гостям, що нам допомагали своїми цінними рефератами, або мистецькими виступами, належить щира подяка за їхню працю.

Осипа Грабовенська, голова

„Октет“ 43 Відділу СУА

Стоять від ліва: Арега Скамай, Осипа Грабовенська, Іванна Осідач, Євгенія Капіць, Ірина Чума, диригентка, Анастасія Сагага, Ірина Райнер, Стефанія Бернадін, Ірина Гаврилів.

Світличка 43 Відділу СУА у Філадельфії:

З дітьми опікунки й виховниці Світлички. Стоять від ліва: пп. А. Богачевська і М. Процик, виховні референтки Відділу, і пп. М. Синейко і Я. Телепко, вчительки Світлички.

**П Р И В І Т
С О Ю З О В І У К Р А І Н О К А М Е Р И К И
З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ ЙОГО ПРАЦІ**

та

XIV КОНВЕНЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Хай Господь благословить працю зорганізованого в рядах СУА жіноцтва для виховання і збереження нового українського покоління на чужині.

ВИХОВНИЦІ, ДІТИ І КОМІТЕТ МАТЕРЕЙ

Світлички 43-го Відділу СУА

у ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

44 Відділ СУА у Філадельфії, Па.:

Сидять, зліва до права: Х. Ярмоленко, Т. Горашенко, А. Сивуляк (гість, почесна голова Окр. Ради), Г. Бондаренко голова, д-р О. Одріна, М. Стратієнко. — Стоять, зліва до права: Г. Царинник, О. Сердюк, С. Гайдарівська, С. Незд, А. Чупрун, В. Бузань, Л. Дончук. — Неприсутні: А. Никорович, М. Федосіїв, Т. Єфіменко, О. Сас, М. Ганін, М. Заборська.

44 ВІДДІЛ СУА У ФІЛАДЕЛФІЇ

У 1965 р. розпочав наш Відділ шостий рік свого існування. Існування, змістом якого є праця в громаді і для громади.

Першою головою Відділу була Олена Сердюк; два роки очолила його Артеміда Никорович, а ще два — Галина Бондаренко; головує вона і зараз, а секретаркою є Ляриса Дончук.

Гурток членок — дружній, одностайний, працьовитий, але невеликий — пересічно 16 членок. Сходини відбувались щомісяця. Різні питання обговорювано на них, зачитувано обіжники Централі, листи.

Імпрези улаштовувались, чи як самоціль, скажімо такі, як доповіді Марії Стратієнко — „Виховна роля батьків“, „Історія Союзу Українок“, Марії Юркевич — „Виховне значення іграшки“, зустріч-забава для дітей молодшого віку, літературний вечір, свято Л. Українки. Чи для придбання коштів на пезну мету: це були — забава для дорослих, прибутки з якої передано Укр. Вільній Академії

Наук; базар — прибуток призначено на суспільну опіку й інше.

Суспільна опіка Відділу — це стала фінансова допомога „бабусі“ в Німеччині. (Відділ подєє їй моральну допомогу листуванням). Відвідування хворих у лікарнях. Референтка сусп. опіки Софія Незд 136 разів відвідала хворих. Вислали пакунки до Польщі потребуючим українцям. Робили збірки для хворих членів української громади у нашому місті. Зібрали членки і на нагробник письменникові Т. Осьмачці 136 дол.

Серед різної праці Відділу була й активна допомога Школі Українознавства: улаштовували буфет для школярів. У цю ділянку найбільше праці вклала Анна Чупрун. За допомогу школі Відділ одержав спеціальну подяку.

Оборот Відділу за час існування: прибутки — 1,257 дол., видатки — 1,181 дол. Витрати Відділу — це обов'язкові вплати до

Централі СУА, пожертви — на Дім СУА, на висилку делегатки на Міжнар. З'їзд, на пам'ятник Т. Шевченкові, на Дім ВУАН і ін.

У великому гурті Союзянок відсвяткував Відділ свій п'ятилітній ювілей. Відділ співпрацював з іншими, відвідував їх свята, імпрези, молебні та ювілеї.

Тісно співпрацювали ми з Окружною Радою. В ділових нарадах її брала участь

представниця Відділу, допомагали Окр Раді в улаштуванні міжнародного фестивалю, брали участь у святах, що улаштувала вона.

Відділ є член-прихильник СФУЖО, сплачує вкладку до УЖКА, до Національної Ради, до ЗУАДК'у. Відділ — дисциплінована одиниця великої громади — Союзу Українок Америки.

Галина Царинник, містоголова

ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБ 46 ВІДДІЛ СУА У ФІЛАДЕЛФІЇ

Жіноче Товариство ім. Ольги Басараб — 46 Відділ СУА у Філадельфії є одним з найстарших, бо засноване було ще 7. квітня 1929 р. На початку це Товариство існувало і вело свою працю при Укр. Громаді при вул. 23-й і Бравн. Щойно в 1937 р. вступило в члени СУА і дістало своє число 46. Від тоді працює за вказівками і плянами цієї великої жіночої організації.

У початках це Товариство не мало багато членів, але і ті, що почали працю, мають великі заслуги. Члени Товариства жертвенно допомагали у всіх акціях, що у ті часи наспівали. Уряджували різні підприємства, збірки, вистави, щоб придбаними грошми нести поміч постребуючим. Сплатили свій довг супроти Рідного Краю, піддержуючи датками „Провсвіту“, лічницю ім. Митр. А. Шептицького, Товариство Воєнних Інвалідів, політичних в'язнів. Слали пачки в час голоду і повені в Галичині, допомогу Карпатській Україні, — а дальше у позоєнні часи допомагали українським скитальцям у Німеччині, спроваджували до Америки вдови і сироти. Старались по своїх силах допомогти новоприбулим родинам з Німеччини підшукати працю та поселитися у цій новій країні. Не жаліли труду і жертви для своєї Парохії, складаючи датки на Церкву св. Миколая, на Сиротинець СС. Василянок, на парохіяльну школу, на Духовну Семінарію у Стемфорді. При допомозі і жертвах членок Товариства ім. Ольги Басараб Українська Громада змогла сплатити будинок Народного Дому (Товариство зложило від себе близько 7.000 дол.).

Не відставало Товариство і в культ. освіт-

ній праці: багато часу і праці посвячували членки на уряджування вистав, показів ноші, народніх звичаїв, щоб цим способом передати дітям і внукам дорогу пам'ятку української традиції. У краю піддержували матеріально видавництва „Жіночу Долю“, „Жіночу Волю“ і „Світ Дитини“. Т-во ім. Ольги Басараб відзначає щорічно святочними сходами пам'ять своєї патронки сл. п. Ольги Басараб, а теж інші річніші, як Т. Шевченка, Лесі Українки, 500 жінок-героїнь, влаштує День Матері й інші.

Своє 35-річне існування Товариство відзначило у 1964 р. святочним ювілейним прийняттям, в якому взяла участь представники сусідніх товариств і Відділів СУА. Члени Товариства беруть участь у сходинах і З'їздах Окружної Ради СУА, якої є членом.

І до сьогодні Відділ старається по своїй змозі виконувати свої обов'язки супроти своєї Церкви, свого народу і своєї організації, хоч за останні рски число членок значно прорідилось. Жінки переважно старші віком, перепрацьовані, хворі. У цьому звітовому році Товариство втратило дві невіджалувані членки, що відійшли у вічність — бл. п. Антонію Кульчицьку й Анну Слободян і на цьому місці висловлює свій глибокий жаль і пошану до їх пам'яті. Склад Управи Відділу у цьому році такий: Меланія Мила, гелсва, С. Борецька, містоголова, Слава Прокопович, секретарка, Анна Візнер, касієрка, Зеновія Терлецька, культ. освітня референтка, А. Харук і О. Чорнобиль сусп. опіка. Контр. Комісія — О. Фосгик і Р. Губко.

Слава Прокопович, секр.

Управа і членки 47 Відділу СУА в Рочестері, Н. Й.

47 ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

За ініціативсю О. Костинюк у грудні 1951 року відбулися ініціативні сходи жінства, на яких заплановано створити Відділ Союзу Українок Америки у Рочестері. У лютому 1952 р. відбулися перші Основні Збори, на яких вибрано головою 47 Відділу А. Смерчинську, що була головою до 1954 р.

Від 1954 — 1956 рр. Відділ очолювала М. Крамарчук. У 1956 р. головуство перейняла А. Капітан і вела його до 1959 р., коли то головою вибрано І. Остап'юк. У 1964 р. вибрано головою поновно А. Капітан і це місце вона займає досі.

Відділ за цілий час свого існування старався працювати, для добра нашої спільноти, для добра дітвори (провадячи Дитячу Світличку) і популяризування української справи серед чужинців.

Відділ нараховує тепер 104 членок і 70 передплатниць „Нашого Життя“. І так за час існування 47 Відділу СУА у Рочестері до дня 10 лютого 1965 р. грошові обороти вносили:

Приходи:	
Вкладки членок	\$ 3.205.66
Імпреди	7.431.09
Наше Життя	2.028.65

Суспільна Опіка	5.405.09
Фонд „500“	90.00
Різне	741.02

Разом \$18.901.51

Розходи:

Еплати до Централі СУА	\$ 2,227.55
Розходи з імпредз	3.030.23
Передплата Н. Ж.	2.038.88
СФУЖО	100.35
Суспільна опіка	5.616.21
УККА	160.00
Катедра Українознавства	100.00
Дім СУА	225.00
Фонд П'ятсот	383.46
Адміністрація і чинш	2.321.60
Датки і репрезентація Відділу	2,099.84
Різне	265.00

Разом \$18.568.12

Відділ розвивається, працює і під проводом Управи та при співпраці членок старасться провадити корисну працю для українського жіноцтва і нашої громади.

О. Ганушевська
Пресова референтка

Відділ 48 СЗА, Філадельфія

Сидять зліва на право: К. Цвьяк, К. Цибак, М. Цюпак, А. Костик, А. Волчек, А. Мицак, М. Баб'як, М. Головінська, О. Господаревська, О. Петрів, К. Марків.

Стоять зліва на право 1-ший ряд: Й. Ленчак, А. Войтович, Є. Мандро, Ю. Корчинська, П. Сьвента, М. Качмар, М. Чурило, Ю. Баран, Т. Ремазовська, С. Містерман, Т. Господаревська, М. Максимович, К. Баран.

Стоять зліва 2-гий ряд: Є. Демків, Н. Максимюк, А. Прядка, А. Містерман, Ю. Шгорин, М. Халус, Л. Петровіч, К. Стефанів, М. Лазвська, В. Сербенюк, П. Нагрибейцька,

Неприсутні: М. Шагала, К. Слободзян, В. Настасяк, Є. Слободзян, А. Гриб, Є. Клим, А. Стасевич, П. Капраль, П. Цвьяк, К. Фучко, М. Курган, Т. Паляниця, Є. Триніч, Є. Олійник, Ю. Груза, Л. Гусак, К. Міграпа, І. Пенкальська, А. Посопига, Є. Ільницька, С. Гасин, А. Марусяк, Є. Роман, М. Васютин, А. Яворська, М. Міджак, О. Дмитрук, М. Капраль, Є. Рymarчук, С. Уляницька, П. Романюк, Н. Капраль, М. Мандзюк.

48 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ У ФІЛАДЕЛФІЇ

Перші жіночі збори скликано в 1929 р. при громаді Найставн-Філадельфія. Зразу товариство мало назву Жіноча Організація. В 1935 р. Жіноча Організація включилася в Союз Українок Америки, як 48 Відділ СУА ім. Ольги Кобилянської.

Праця йшла скорим темпом вперед, збільшувалося членство і поширювалася робота. Початково праця була звернена на піддержку громади, згодом поширилась на інші ділянки. Уладжувано імпрези, пікніки, запрошувано доповідачів. Придбані гроші розділювано на різні народні цілі — культурно-освітні, гуманітарні тут і в рідному краю. Відділ помагав українській школі при громаді, купував дітям дарунки на св. Миколая, уладжував театральні вистави, забави, Дні Матері, членки ходили з колядою. Наслідком того піднеслась свідомість членок, зросли патріотичні почування і зрозуміння громадських обов'язків.

У громадській праці 48 Відділ брав активну участь, мав представниць в усіх комітетах, брав участь у всяких виступах і піддержував їх фінансово.

За цей період праці зібрано поважну суму грошей, які призначувано на різні народні цілі, як: Українські Інваліди, політичні в'язні, Лічниця ім. А. Шептицького у Львові, журнал „Жіноча Доля“ в Коломиї, викуп дому Лесі Українки, поміч Ользі Кобилянській під час хвороби, Дім Старців Сестер Службниць, Сиротинець Сестер Василянок, Карпатська Україна, Новорічна Оркестра. Відділ був членом Клубу Воєнних Матерей, збирав адреси українських хлопців, що не мали рідні, вислав їм святочні картки, писанки. Працював з Червоним Хрестом, брав шиття, дарував кров, мав членів у Допомоговому Комітеті ЗУАДЖ, брав активну участь в переселенчій акції. В роках 1947-48 вислано 19 пакунків ваги 938 фунтів на скитальщину. Закуплено кілька книжок Л. Українки, С. Русової, Квартальник Конгресового Комітету, які роздано до американських бібліотек. Призначувано гроші на стипендію українознавства, на Пластове Джемборі у Греції, Дім Молоді у Філадельфії, пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні, Дім СУА у Фи-

ладельфії, ювілеї членок, видання книжки з нагоди 50-ліття Українських Січових Стрільців, Служби Божі, Панахиди, квіти, а найбільшу жертву зложено на Церкву Царя Христа на Найставні у Філадельфії.

За 36 літ свого існування 48 Відділ роздав на добрі цілі понад 12 тисяч доларів.

Впродовж 36 років (від 1929 до 1965) в Управі працювали такі особи:

1929—1931: Пелагія Романюк голова, Татіянна Костик секретарка, Ева Олійник касієрка.

1932—1933: Татіянна Костик голова, Юстина Баран секретарка, Климентина Слободзян кас.

1934: Софія Містерман голова, Татіянна Костик секретарка, Катерина Кондира касієрка.

1935—1936: Михайлина Шагала голова, Емілія Слободзян секретарка, Марія Лопушанська кас.

1937: Пелагія Романюк голова, Марія Баб'як секретарка, Климентина Слободзян касієрка.

1938—1939: Юстина Лопушанська голова, Вікторія Слободзян секретарка, Пелагія Ячишин кас.

1940: Катерина Кондира голова, Юстина Баран секретарка, Марія Лопушанська касієрка.

1941—1942: Марія Баб'як голова, Юстина Баран секретарка, Пелагія Ячишин касієрка.

1943: Марія Баб'як голова, Юстина Баран секретарка, Софія Куриляк касієрка.

1944: Марія Баб'як голова, Ева Мандро секретарка, Софія Куриляк касієрка.

1945—1947: Емілія Слободзян голова, Пелагія Владика секретарка, Софія Куриляк касієрка.

1948: Емілія Слободзян голова, Анна Волчек секретарка, Марія Слободзян касієрка.

1949: Емілія Слободзян голова, Анна Волчек секретарка, Марія Барановська касієрка.

1950: Емілія Слободзян голова, Анна Волчек секретарка, Барбара Сегінь касієрка.

1951: Марія Баб'як голова, Марія Барановська секретарка, Софія Куриляк касієрка.

1952—1953: Марія Баб'як голова, Марія Барановська секретарка, Анна Стасик касієрка.

1954—1955: Марія Баб'як голова, Марія Барановська секретарка, Анна Волчек касієрка.

1956—1960: Марія Баб'як голова, Вікторія Савчинська секретарка, Анна Волчек касієрка.

1961—1965: Марія Баб'як голова, Антоніна Мицак секретарка, Анна Волчек касієрка.

Олена Господаревська
Пресова референтка

Управа і членки 49 Відділу СУА в Бєфало, Н. Й.

1 ряд: Текля Калина, Марія Маковська, прес. реф., Стефанія Чайковська, Анна Макух, реф. сусп. опіки, Наталія Фіглюс, рек. секретарка, Емілія Стасюк, голова, Анна Снайчук, касієрка, Анна Руда, фін. секретарка, Оксана Салдиг, містогорова, Катря Шипилява, вільний член Управи, Анна Петрушевська, госп. реф.

2 ряд: Анастасія Павловська, Стефанія Гаврилчук, Анна Конопольська, Ева Ковтало, Анна Гайдучок, Софія Волчук, Олена Хомин, Марія Дранка, Ліла Стасюк, Марія Мандзій, Текля Мандзій, Володимира Русинько, Анастасія Пугач, Катря Сташків.

3 ряд: Анна Сідлярчук, Анна Приндота, Софія Мандзій, Неонілія Стецків, Доміцеля Завадівська, Надія Гадзевич, Анастасія Стефанюк.

Наш Відділ засновано 20. лютого 1933 р. Основницею була Анна Качор, що кількакратно очолювала Відділ.

Початково членські сходи́ни відбувались по приватних мешканнях членок, а пікні́ки по фармах. У 1937 р. парох церкви св. отця Миколая дав дозвіл на відбування зборів Відділу в парох. залі, де вони відбуваються й досього́дні. Тепер наш Відділ начисляє 62 членки.

Свою діяльність наш Відділ розпочав концертом та спільною гостиніою. Після того до кінця червня 1965 р. влаштовано 108 імпрез, 30 товариських зустрічей, 42 доповідей. Наш Відділ кожночасно співпрацював при влаштуванні парох. пікніків, забав, базарів і т. п., а також імпрез, що їх громадянство влаштовувало під фірмою Відділу УККА. В часі 2. світової війни Відділ співпрацював з місцевим відділом Амер. Червоного Хреста. Зі своїх заощаджень Відділ пожертвував тисячі доларів на церкву, наші установи в Америці та в рідному краю. До вибуху 2. світової війни вислано на Рідну Школу \$146, для інвалідів у Львові \$150, видавництву „Жіноча Доля“ і „Нова Хата“ 96 дол. Менші суми: Народній Лічниці, Союзіві Українок, жертвам

псевні на Гуцульщині, політичним в'язням, музеєві та інші. В часі проголошення Карпатської України 1938 р. двічі послано туди посилки з одягом і ліками.

Відділ пожертвував також на фонд допомоги скитальцям \$1.625, на Парох. Церкву та цілоденну укр. школу св. Миколая \$3.215, Духовним Семінаріям \$445, Сестрам Службеницям \$252, Укр. Дім „Дніпро“ в Бофало \$200, Дім СУА у Філадельфії \$275, Укр. Радіопередачі \$145, Наукове Т-во ім. Шевченка \$246, Сиротинець у Філадельфії \$182, місцеві Курси Українознавства \$105, на Катедру Українознавства \$100, Дар любови для Кард. Сліпого \$125, вкладки до УККА \$210. Вислано багато одягових пачок для залишенців в Європі.

Наш Відділ вислав свої́х представниць на всі Конвенції СУА, на Конгреси СФУЖО, Окружні З'їзди, на Конгрес УККА та інші. Запрошував представниць Централі та Окр. Ради для виголосування доповідей і тіснішого організаційного зв'язку. Голова Централі СУА та Окр. Ради кілька разів відвідувала наш Відділ.

Емілія Стасюк, голова
Н. Фіглюс, секретарка

Управа і членки 49 відділу СУА ім. Ольги Басараб у Бофало

складають Головній Управі гратуляції за досі пророблену,
успішну працю — з побажаннями Божого благословення
і успіхів з нагоди

XIV. КОНВЕНЦІЇ І 40-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СУА

За Управу:

НАТАЛІЯ ФІГЛЮС, секретарка

ЕМІЛІЯ СТАСЮК, голова

Щоб накреслити хочби загальну історію 51 Відділу, треба згадати про обставини, серед яких він створився. Праця бо нашої організації тісно вплетена в життя української спільноти в Милвоки.

Громада у нас невелика. Проте, це єдине українське скупчення в цьому стейті, на яке, крім внутрішньо-громадської праці, паде завдання репрезентувати нас назовні. Широки можливості тут дає Інтернаціональний Інститут, славний своїми осінніми „фолкфер“-ами, в яких беруть участь коло 30 національних груп.

Як тільки місцевий Відділ УЖКА вступив у члени Интерн. Інституту, потреба зорганізованого жіноцтва стала пекучою. Так, восени 1952 р. створився 51 Відділ СУА ім. Олени Теліги.

„Минає час і зерно кільчитьсЯ. Між бур'янами виростає соковите стебло“ — писала з радістю Лідія Олексюк, одна з основниць Відділу. Важко в кількох реченнях схопити 13-літню історію організації, але ось її головні зариси.

Внутрішньо-господарська праця: Відділ щорічно уряджував Свято Героїнь, Свято Матері, де притягав дівчорі, влаштовував ялинку для дітей; протестаційну академію в честь 500 жінок в Кінгірі; бенкет у 10-річчя Відділу; Свято Державности; чайні вечори: забави; серію лекцій на тему „Виховання дітей“; курс писання писанок.

Праця в рамках Інтернаціонального Інституту: Виступи на телевізії, народні танки, гра гагілок, писання писанок, приготування тортів, паски, показ українського весілля, українська коктейль-парті. Дано кілька обідів в Интерн. Інституті з типовими нашими стравами; там же показ ноші з різних земель

України; посилалось у травні українську „принцесу“ на щорічний „міжнародний баль“.

Однак найбільше праці вкладає Відділ у „фолкфер“, де він має кіоск-ресторан з українськими стравами та печивом. Також декілька разів з рамени Відділу була на „фолкфері“ підготована програма сценічних виступів. Всю цю роботу наші невеликий Відділ міг проробити завдяки відданості своїх членок. Тут слід згадати вже бл. п. Анну Мандзенко, нашу першу голову, що своєю інтелігентністю, тактом до людей здобула нашій організації авторитет і вміло керувала нею впродовж 7 початкових років. Лідія Олексюк, голова впродовж 2 років, а теж культ.-освітня, імпрезова, пресопа референтка, секретарка вложили багато праці у Відділ. Справді, усі імпрези — для своїх і для чужинців, праця над дітьми, зорганізування телевізійних виступів, програми для Интерн. Інституту, багато дописів до нашого журналу — все це її мозольна праця. Софія Хамуляк, голова і містогорова впродовж двох років — це солідна і працююча членка, якій добро Відділу лежить на серці. Особливо треба відзначити її великий вклад праці у веденні кіоску-ресторану на „фолкфері“, де вона багато років присвячувала на це цілі дні.

Також слід згадати тих членок, що довгі роки чесно сповняють свої обов'язки чи то на різних постах, чи як рядові членки. Їм належить признання ще й за те, що в трудні роки Відділу вони не відходили, а перетривали і зуміли вдержати Відділ до тепер. Усім їм, а теж цілому 51 Відділові теперішня Управа бажає многих і благих літ.

Подала **Марія Пискір**,
Голова 51 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

51 Відділ СУА у Милвокі, Виск.

**BRANCH 52, NATALIA KOBRYNSKA
PHILADELPHIA, PA.**

The Soyuz Ukrainok Ameryky Branch 52, Natalia Kobrynska, of the Ukrainian National Women's League of America, was organized in October, 1937. At the meeting Mrs. Anna Sywulak outlined the objectives and purposes of the organization, and the nucleus of the Branch was formed. Teenagers at the time, but keeping in mind the all important purposes of the Ukrainian National Women's League, to unite Ukrainian women who were born in Ukraine and the American born women of Ukrainian descent, to preserve the Ukrainian heritage and customs, promote our culture among Americans, help our fellowman and be active in our communities, the young members wasted no time in activating the Branch.

Affairs planned through the years were Christmas Bazaar, card and bingo parties, minstrel show, cabaret nights, dances, collection of clothing for our needy brethren in Europe, visiting the sick, making scrap books for the Heart Hospital for Children and St. Joseph's Hospital, family summer picnics, white elephant sales, embroidering pillows, making Ukrainian costumes for dolls, selling jewelry, going Christmas caroling, honoring the Mothers, arranging anniversary celebrations, organizing bus trips.

Funds derived from these affairs were donated to St. Basil's Orphanage, St. Josaphat's Seminary, Washington, D. C., St. Josaphat's Parish in Frankford, Pa., Manor Junior College, The "Bugler," a paper which was published about Ukrainian activities and items of interest for our Ukrainian service men during World War II and mailed to them free of charge. Ukrainian Canadian Service Club in England received aid from us in 1945. The Ukrainian Relief Committee of Philadelphia also received large donations as we wanted in this way to aid our brethren overseas. Arranged a party for the indigent folks at the Home for the Aged at Riverview, donated to the Lesia Ukrainka Fund. Donated a Ukrain-

ian doll made by the members which was raffled off by the Juniors of the Philadelphia Federation of Womens Clubs and Allied Organizations. Money derived from the raffle was used to purchase records for the Fuhrman Home for Crippled Children in Philadelphia and dresses were purchased and donated for the little girls of Ukrainian widows when they arrived in America.

Smaller donations were given annually to the Cancer Hospital, Cancer Fund, Salvation Army and Red Cross.

Knowing that the Ukrainian National Women's League was a nonprofit organization, the Branch acted accordingly and at times when its funds were depleted the "Okruzna Rada" (Philadelphia Council of the Ukrainian National Women's League), helped monetarily.

Proud as they were of Ukrainian heritage and customs, members participated in the International Institute Folk Festivals dressed in Ukrainian costumes, as well as in the Christmas programs of the Philadelphia Federation of Women's Clubs and Allied Organizations and the Junior group of the Federation. Many certificates of recognition for their efforts were awarded to the Branch.

Representatives took part in charitable drives, in the first Ukrainian Congress which was held in Washington, D. C. in 1940. Representatives attended United Nations sessions in 1947, giving full report to the Branch, delegates were sent to the Youth's League of North American conventions as well as participated in the Conventions of the Ukrainian National Women's League and its other activities.

Also Branch 52 members appeared on Quiz Radio and TV shows and sent recipes to American newspapers.

Truly, it can be said that the first 15 years of the Branch's existence activities were carried on in full swing, since there were five and six projects each year, but as the members got married and began to

Branch 52 Ukrainian Junior League, UNWLA

From l. to r. (front row): Frances Newman, Pearl Bilinski, Amelia Bochey, Anne Kear, Anne Yaremko, Olga Lisovitch.
Second row: Mary Hnyda, Stella Kiriloff, Stephanie Wochok, Lillian Kachmar, Mary Metelski, Josephine Letnauchyn, Mildred Potosky, Victoria Melnick, Josephine Kulker, Estelle Brendzey, Alice Baron.

From the 25th Anniversary of Branch 52 in Philadelphia, Pa.

First row from left to right: Mesdames Steffie Kredensor, Jessie Letnanchyn, Olga Baran, Frances Newman, Marie Kaczur, Ann Yaremko, Lillian Kachmar, Stella Karaloff, Pearl Bilinsky, Mary Metelski, Ann Nasevich, Jean Konyk, Mildred Potosky. Second row from left to right: Mesdames Kay Cebra, Amelia Bochey, Ann Kran, Helen Streit, Olga Liso, Steffie Wochok.

raise their families, baby sitting caused a problem and the Branch just couldn't undertake annual project plus other activities. However, gradually the Branch is becoming more active again.

All in all, one can say that much good was done, in a congenial atmosphere among the members, money donated was not for naught and the Branch has spread in this way some Ukrainian culture among their American friends.

The members feel that they will try to continue their activities, bearing in mind the ideals and principles that the Soyuz Ukrainok stands for and with the Grace

of God hope to work with even greater vim and vigor in the future.

The charter members who are yet members of the branch are: Alice Baron, Mary Hnyda, Anne Kean, Stella Kiroloff, Stephania Kredensor, Josephine Letnaunchyn, Mary Metalski and Stephanie Wochok.

The present officers are: Amelia Bochey, President, Anne Kean, Vice President, Pearl Bilinski, Recording Secretary, Frances Newnan, Corresponding Secretary and Sunshine and Anne Yaremko, Treasurer.

Stephanie Wochok

53 UNWLA Branch in Astoria, N. Y.

From left to right — seated: Anne L. Kushner, Ann Malan, Alexandra Riznyk, Dorette Gallan. — Standing: Helen Mass, Pauline Dutton, Irene Hawrylko, Stephanie Rygel, Sophie Basarab, Helen Yanicki. — Not present: Sonia Greczylo, Diane Kernetsky, Catherine Rywak.

BRANCH 53 SUA, ASTORIA, N. Y.

Branch 53 in Astoria, N. Y., was organized in 1957 by a group of American women of Ukrainian descent. The members meet informally in each others homes to hear the latest news about UNWLA activities, a talk by a member or guest on some timely topic or to plan a cultural or fund-raising activity. Besides joining other New York City branches in Regional programs, Branch 53 has given two Embroidered Fashion Shows at the New York World's Fair, several Ukrainian exhibits at local libraries, pysanka classes, ceramic class, demonstration Sviat Vechery, Spilni Sviachene, lectures on life in other countries, etc. A substantial amount of children's clothing was collected and delivered to St. Basil's Orphanage. Fund raising activities like the sale of small embroidered articles and bingos have enabled the Branch to contribute to many worthy causes (UNWLA Scholarship Fund, Press Fund, Mother and Child Fund, Lesya

Ukrainka Memorial, Holy Cross Church Building Fund, etc.) and to finance its permanent project — the donation of books on Ukrainian subjects to public libraries. Fifty such books, including cookbooks, histories, folk tales, folk arts, poetry, etc., have been donated to date. Two Ukrainian cookbooks were sent to two leading women's magazines (McCalls, Good Housekeeping) and have already been used as the source for a feature page on foreign dishes. In addition, a large number of books in Ukrainian have been added to the Foreign Language Division of the libraries.

1965 Officers: Alexandra L. Riznyk, President; Ann C. Malan, Vice-President; Anne L. Kushner, Secretary; Dorette W. Gallan, Treasurer.

Members: Sophie Basarab, Pauline Dutton, Sonia Greczylo, Diane Kernetsky, Irene Hawrylko, Helen Mass, Stephanie Rygel, Catherine Rywak, Helen Yanicki.

54 Відділ СУА ім. „500 Героїнь“ у Вилмінгтон, Дел.

Сидять від ліва до права: М. Матвійків секретарка, І. Щерба імпрезова і культ.-осв. реф., О. Цибак містоголова, О. Гарванко голова, А. Стецко, М. Новосельська, М. Леньо. — Стоять у 2-ому ряді: К. Глинянська, О. Паранчак госп. реф., С. Леськів, М. Майборода орг. референтка, К. Гусак касієрка, Я. Скрипець, Л. Гусар виховна реф., К. Костишин, І. Дицьо. — 3-тій ряд: Г. Шатинська госп. реф., Т. Книгиницька реф. зв'язків, М. Танчук реф. сусп. опіки, А. Зарицька реф. сусп. опіки, М. Гаврищук культ.-осв. реф., М. Корженівська орг. реф., Л. Гарванко прес. реф.

**54 ВІДДІЛ СУА ІМ. 500 ГЕРОІНЬ
У ВІЛМІНГТОНІ, ДЕЛ.**

Наш Відділ заснувався 26. жовтня 1958 р. За 7 років своєї праці відбув цілу низку вдалих імпрез, провадив Світличку, жертвував і займався збірками на різні народні і церковні цілі, репрезентував українців перед американцями, а головне став рушієм і ініці-

ятором всього громадського життя у Вилмінгтоні. Тепер Відділ начивляє 32 членки, має свій хор і провадить Дитячу Світличку. Хоч більшість членок працює зарірково, праця йде жваво і ось незадовго Відділ святкуватиме свій 10-літній ювілей.

Світличка 54 Відділу СУА у Вилмінгтоні, Дел.

Управа 56 Відділу СУА у Дітройті

56 ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЮДМИЛИ СТАРИЦЬКОЇ-ЧЕРНЯХІВСЬКОЇ У ДІТРОЙТІ

56 Відділ заснований 16. лютого 1960 р. Гуртує в собі жінок обох віровизнань, начисляє під цю пору 39 членок. Головами Відділу були: Антоніна Крохмалюк (1960-61), Любоз Маринюк (1961-62), Стефанія Дуб (1962-63-64), Олександра Ковальська (1964-65), Олександра Воробкевич — діюча.

У склад Управи ходили: О. Середюк, Н. Дубицька, К. Кривуцька, Р. Гайда, С. Филипів, С. Гайда, М. Зубаль, С. Лазечко, С. Шумило, Н. Петріна, О. Лятишевська, д-р Н. Туркевич, Г. Качмар, О. Стихар, М. Трешневська, А. Наконечна, Д. Бойчук, інж. Л. Лазуренко, М. Бойчук, Р. Когут, Є. Барнич, А. Савка, Л. Мазяк.

Метою Відділу є вести головно культурно-освітню працю внутрі Відділу, а також і для громади. Зорганізовано незеликий Драматичний Гурток (несталий) під керівництвом артистки Катрі Бранки-Кривуцької, де студентська молодь та самі членки брали живу участь. До замітніших вистав, що їх Відділ підготував, належать: „Одержима“ і „Лісова Пісня“ Л. Українки, „Останній Сніг“ Л. Старицької-Черняхівської, „На Перші Гулі“ Васильченка. У звязку з тим придбано багато

різних строїв, які є тепер власністю Відділу.

Щоб зберегти народні звичаї — Відділ улаштував вперше на вільному повітрі „Ніч під Івана Купала“, з усіма звичаями, танками, піснями та „Обжинки“. Зорганізовано „Мистецьку Виставу Юних Малярів“.

Відділ співпрацював з місцевими парохіями, Відділом УЖКА, багатьома світськими організаціями та Інтернац. Інститутом.

Внутрі Відділу праця жива і різноманітна. Влаштуються доповіді на теми літератури, історії, народного і музичного мистецтва з практичним навітненням, дискусіями чи навіть курсами. Відділ запрошує до себе гостей-прелегентів з доповідями.

Крім того Відділ дав ряд різних вистав народного мистецтва при університетах, бібліотеках, Інтернаціональному Інституті та Окр. Раді.

Своїми пожертвами піддержує Укр. Вищу Школу, Школу Українознавства, НТШ, Катедру Українознавства, молодечі організації та залишенців поза межами ЗДА. За час свого існування Відділ пожертвував на різні культ.-освітні та допомогові цілі дол. 4.737.

Управа 56 Відділу СУА

57 Відділ зорганізовано 30. вересня 1951 року заходами Іванни Рожанковської, д-р Марії Кознарської, Ірини Чайковської та Ярослави Томич. Жіноцтво розгорнуло діяльність в різних ділянках: культурно-освітній, виховній, допомогівій і пропагандивній. За час свого існування Відділ влаштував 86 імпрез для дорослих і дітей, в тому виставки народнього мистецтва, показ писання писанок, вишивання тощо. Також у загально-громадських імпрезах Відділ брав видатну участь, співпрацював з місцевими організаціями й установами.

Заходами Відділу постала в Ютіці Дитяча Світличка, що гуртує наших найменших. Суспільна Опіка вдержувала постійний зв'язок із навчальною станицею в Німеччині, патронат над дитячим садком і школою в Розенгаймі, давала допомогу бабусі та старим і немічним у Дорнштадті (Німеччина) та відвідувала наших хворих у місцевих шпиталях.

На допомогіві цілі видано 3,550 дол., крім того вислано 48 пачок із одягом і харчами за-лишенням у Німеччині й Австрії та потребу-бучим українцям у Польщі.

За звітний час нас відвідала чотири рази голова СУА Олена Лотоцька і це ще більше скріпило взаємини Відділу з Централєю. Член Гол. Управи д-р Євгена Єржківська завжди радо приходила з допомогою й радою.

З нових починів треба відмітити заснування в 1964 р. Секції Дівчат, для яких Теодозія Савицька влаштувала курс писання писанок. У цьому році створено з членів Відділу Гурток Книголюбів, що намітив собі плян і методи праці на найближчий час. Тепер Відділ має 35 членів. Очолювали його за чергою — Іванна Рожанковська, Ірина Чайковська, Ярослава Томич, Марія Когутяк, Теодозія Савицька.

Ярослава Томич, голова

П Р И В І Т

XIV. КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

та

побажання найкращих успіхів у праці

від

24-го Відділу Союзу Українок Америки

ВЕЛИЗАБЕТІ

Олександра Когут, голова

Ольга Граб, секретарка

Branch 58, Olena Teliha, Detroit, Mich.

Standing in back row — left to right: A. Sedorak, R. Slupecki, J. Gardy, O. Hubchik, M. Prowalny, K. Risko, M. Kowal. — Seated left to right: A. Zablocky, O. Solovey, Rec. Sec’y, A. Sosnowsky, Corr. Sec’y, O. Karalash, President, N. Martyn, Treasurer, H. Sedorak, Historian. Not pictured: M. Hradowsky, Vice-President, J. Fisanik, M. Zaremba, C. Nazark.

SUA CHAPTER 58, DETROIT, MICH.

Chapter 58 of the UNWLA, Olena Teliha, was organized in 1947. Throughout the eighteen years of the Chapter’s existence the members have participated in numerous social, educational, cultural and civic endeavors. They have been the so-called ambassadors of goodwill by disseminating knowledge about Ukraine and her people to the non-Ukrainian audience. They have worked diligently on commemorative programs of Ukrainian women of note; they have presented carols to American women’s groups, and demonstrated the art of Easter Egg decorating to schools and clubs.

Chapter 58 members have expressed their talents in music, dancing, and dramatics as well. From 1950 to 1960 the following musical shows which had originality, color, and humor were presented: “All Star

Minstrel Review,” “Dixieland Minstrel Show,” “Masquerade Party,” “Pumpkin Pie An’ Apple Sas,” “The Flappers,” and “April in Paris.”

To carry on its community work the Chapter engaged in money-making projects such as socials, bingos, card parties, and magic shows. One of the Chapter’s annual events since 1949 is the mother-daughter tea, usually held in May. Although the membership has never been large, the contribution which the Chapter has made to community services has been sizeable.

As the years of history unfold, the members of Olena Teliha Chapter 58 hope to continue to grow, to learn, to enjoy, to share and perpetuate their Ukrainian cultural heritage, and to help build a better community in which they live.

Дня 10. березня 1940 р. пп. Ю. Маньовська, А. Чорній і А. Левко запросили жінок на нараду в цілі заснування Відділу СУА. А 14. квітня 1940 уже відбулися основні збори, на які прибула представниця Централі — Олена Штогрин та вибрано першу Управу. Це були: Ю. Маньовська, голова, А. Чорній, секретарка і А. Левко, касієрка.

Так почалася праця Відділу. Трудно подати подрібний його шлях, але спробуємо зробити це в загальних зарисах.

Організаційно Відділ стояв добре, збільшуючи постійно число своїх членок. Належить до Окр. Ради СУА у Філадельфії і бере участь в Окружних З'їздах. Під час війни вступив у члени Американського Червоного Хреста, щоб підтримувати його працю та через цей зв'язок ширити знання української справи. На чолі Відділу стояли по черзі — Юлія Маньовська (1940—1955), Розалія Івахів (1955—1957), Валентина Луців (1957—1952), Лідія Лемішка від 1962 до тепер. Тепер начислює 52 членки. Зі своїх зобов'язань Відділ точно вив'язується, закупив уділ Дому СУА.

Культ. освітню працю Відділ почав зараз же по заснуванні. Тоді то уряджено два представлення і ряд сходин із доповідями. Це були „Преса — мірило культури народу“, „Ольга Басараб“, „Картини минулого України“. У новішому часі виголошено: „Три фізіологічні фази в житті жінки“ (д-р А. Лемішка), „Вони могли б ще жити“ (д-р Д. Коструб'як), „На що вмірали наші князі“ (д-р А. Хмілевський), „Значення інфекції м'яса“ (д-р Л. Баб'як), „Культ матері“ і „Подорож по Америці“ (А. Стельмах), „Перше Листопада“ і „80-ліття жін. руху“ (Р. Зелінська), „Значення нашого журналу“ (Л. Лемішка), „Плекання краси“ (Є. Янківська), „Спогади з Конгресу у Станиславові (О. Блавацька). Вшановано пам'ять 500 жінок-героїнь з доповіддю Марії Біляк та святочні сходини, присвячені 50-літтю УСС з участю Ганни Дмитерко-Ратич, Зустріч із Дарією Ребет, авторський вечір Оленки Гердан-Заклинської. Влаштовано Зустріч із д-р Іриною Калужною з Англії, що розказала про життя українців у тій країні.

Дуже вдячною імпрезою був „Обід для Піонерск“, яким вшановано членок-основниць з участю першої голови Відділу Юлії Маньовської і голови Централі Олени Лотоцької. Під час обіду відчитано доповідь „Історія оснування 59 Відділу“ (В. Луців) і „Перша зустріч із членами Відділу і його поміч скитальцям“ (М. Хархаліс). Членки-основниці були глибоко зворушені признанням за їх працю. Взагалі обрядові й товариські імпрези були великим осягом Відділу. Щороку влаштовував Св'ячене, Просфору, збави і костюмівки для дітей. В останніх роках Відділ співпрацює в тому напрямку зі Студентською Громадою, Відділом УЖКА і Т-єм „Самсієсміч“. Для ширшого кругу громадянства влаштував Вечір Пісні і Розваги з участю театральної групи Я. Рудакевича з Філадельфії. Спроваджено „Театр у П'ятницю“ з виставою „Багряні Рожі“. Культурну працю Відділ підтримує, жертвуючи на НТШ у Сарселі, Катедру Українознавства.

Виховна праця Відділу виявила себе відкриттям Дитячої Світлички дня 30. травня 1961 р. Керівництво її перебрала О. Пісецька. Діти Світлички беруть участь в імпрезах, чим здобувають собі признання громади.

Суспільну опіку Відділ виконував від самого початку. Всі зібрані фонди Відділ — вирівнявши зобов'язання до Централі — жертвував на Церкву, УЖКА та допомогіві цілі. Це були — порто пакунків на скитальщину і до Югославії, поміч поворотцям із Сибіру та потребуючим на місці. Великого вкладу праці вимагало пакування і це членки дуже радо робили. Коли почали прибувати скитальці, членки Відділу приймали їх і старались їм допомагати. Винагородою були їм листи з подякою, що наспівали. В останньому часі Відділ вислав поважну суму як дар для Їх Емінінції Кардинала Йосифа Сліпого. Широко розвинено також суспільну опіку на місці, як відвідування хворих у шпиталях і вдома.

У ділянці зв'язків Відділ уже має свою традицію. Закуплено кілька примірників книжки

Управа 59 Відділу СУА, Балтимор, Мд.

Зліва до права — 1-ший ряд: Марія Булавна містогорова, Олена Пісецька виховна референтка, Лідія Лемішка голова, Валентина Луців секретар, Раїса Зелінська культ.-осв. реф., Анна Стельмах, орг. реф. — 2-гий ряд: Оксана Юзьків П. секретарка, Іванна Сливка П. госп. реф., Анна Полішук госп. реф., Ольга Сушко П. виховна реф., Оксана Калиновська Контр. Ком., Анна-Марія Зобнів П культ.-осв. реф., Анна Мельник реф. сусп. опіки.

В. Г. Чемтерлена “Ukraine — a Submerged Nation” і вислано її до редакції американських часописів і до бібліотек. Як і всі другі Відділи СУА наш Відділ вислав листи до През. Трумена і пані Елінори Рузвелт в обороні українського народу і скитальців. За спонукою УЖКА Відділ улаштував виставки нар. мистецтва й українську кухню в Гвин Овк Парку на міжнароднім фестивалі. Ці імпрези звичайно давали поважний дохід, а також кілька разів принесли нам нагороди. Брав та-

кж участь у виставці в Ситі Голі, що її уладжував „Карол Мансіон Гісторікал Сосаєті“, яке закупило дім з метою — оснувати в ньому міжнародній музей з також запланованим українським відділом. Разом із 78 Відділом СУА в Вашингтоні Відділ влаштував харчеву виставку.

Відділ розвивається дуже успішно і належить до найбільш активних організацій міста Балтимору.

Управа 59 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА складає

59-ий Відділ СУА

60 UNWLA Branch in Cleveland, Ohio

1st row left to right: Josephine Hanigosky, Olga Hit, Jennie Bochar, Anne Neumann, Eleanor Sovchik, Catherine Turczyk, Alice Kupchik. — 2nd row: Stella Bradick, Josephine Aron, Esther Musichuk, Helen Shipka, Stella Lemischuk, Dorothy Labyk, Helen Greb, Olga Hewis, Rose Alice Kolodiy. — 3rd row: Eva Boyko, Alice Tobasso, Stephanie Sykes, Rosemary Adams, Xenovia Skoratko, Ednarita Kuszczuk, Marie Lenart, Maria McElroy. — Members not shown: Ann Basista, Barbara Flower, Eleanor Gates, Elsie Husel, Olga Jacubic, Ann Kuten, Irene Lobur, Virginia Mahall, Helen Mural, Dorothy Olen, Jo Paliwoda, Helen Petlowany, Margaret Rutensky, Stephany Westley, Dorothy Everett, Helen Wolanski, Irene Zenczak, Mary Ann Pedalino.

BRANCH 60 SUA, CLEVELAND, OHIO

The Cleveland Ukrainian Jr. Women's League Branch 60 of the UNWLA was organized in the fall of 1946. During the years we have grown in membership. The Club has an annual Sviaty Vecher. Each member must make one of the twelve meatless dishes. We have participated in Cleveland's annual Nations Fair presenting our folklore and culture. We have also contributed books to prisoners, toys for tots, articles for old age homes and provided baskets and checks for the needy during the holidays.

Contributions have been made to Cancer Home, Leprosy Organization, St. Josaphat Ukrainian Catholic High School, Lesya Ukrainka Fund, and many other worthy causes.

Our meetings are planned so that our members are not only informed of their Ukrainian heritage, but also of the American way of life. We have had guest speakers from a former Hattie Carnegie Model to a Captain in charge of Navy Finance.

Olga Hit, Historian

Управа і членки 61 Відділу СУА у Випані, Н. Дж.

61 ВІДДІЛ СУА ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ У ВИПАНІ, Н. ДЖ.

Основні збори Відділу 61 СУА відбулися 30. жовтня 1960 р. Предсгавницями Окружної Ради СУА з Ньюарку були: бл. п. Олена Гординська й Ірина Свистун, а також була присутня Антоніна Кордубова, якої мрією було заложити Відділ СУА у Випані. Головою вибрано Йосифу Блюй, а секретаркою Галину Гураль, які працювали до кінця 1962 року.

В 1963 р. на заг. зборах головою вибрано Марію Сухорську (народжена в Америці), секретаркою залишилась і далі попередня, які провадять діяльність Відділу до сьогодні.

Українська громада у Випані є нечисленна. Тому наш Відділ все мав небагато членів (від 12 до 18). Одначе він проявив у силу можливости активну діяльність. Це підтверджується добровільними пожертвами на суспільно-громадські та культурно-освітні цілі.

В р. 1961 для пароха у Випані о.
О. Панасюка з нагоди його
25-ліття священства 70 дол.
На будову пам'ятника Т. Шев-
ченка у Вашингтоні 100 дол.

У 1962 р. пожертва на церкву у Випані	100 дол.
Дарунок на американський му- зей у Морістоні	25 дол.
У 1963 р. вислано на видання Української Енциклопедії в Сарселі	100 дол.
Даток на будову Академії св. Марії в Словтсбургу	100 дол.
Вислано хворому на туберку- льозу письменникові І. Шкваркові	10 дол.
На Дім СУА у Філадельфії	25 дол.
У 1964 р. закуплено кольорове вікно, як пам'ятка нашого Відділу, для церкви у Випані	550 дол.
Разом	1.080 дол.

Крім цих головніших пожертв наш Відділ уділював невеликі допомоги потребуючим і хворим особам тут в Америці і на рідних землях у сумі \$522.

Марія Сухорська Голова
Галина Гураль Секретар

Управа і членки 63 Відділу СУА в Дітройті, Миш.

63 ВІДДІЛ СУА ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ У ДІТРОЙТІ

Дня 15. грудня 1954 р. відбулися основні заг. збори нашого Відділу у приявності голови Централі Олени Лотоцької. До Управи увійшли: М. Зубаль, голова, В. Филипів, містоголова, І. Захарків, Л. Лятишевська, Я. Недзвецька, О. Михалович, Т. Стельмах, М. Цап, О. Макар — члени. Контр. Комісія: Д. Бойчук, голова, М. Шалаута, О. Сердюк, члени.

Відділ у першу чергу веде допомогову працю. З доходів щорічних імпрез, а саме — коляди, вишиваних вечерниць постійно допомагає хворій жінці у Німеччині та українським школам у Бельгії. Індивідуально допомагає потребуєчим в Езропі і в Америці. Складає датки на українські церкви, школи, молодечі організації та культ. освітні товариства.

Культ. освітня праця проявляється в доповідях на різні теми, що збагачують знання членок і держать їх у курсі актуальних справ. При Відділі відбулися курси народніх танків, кераміки, Великоднього печива та показ народньої ноші. Влаштовано виставки нар. мистецтва в університетах Ен Арбор, Вейн і Дітройтському та Українській Вищій Школі Дітройту у час її відкриття. Вишивані Вечерниці мають уже свою традицію і в Ді-

тройті їх залюбки називають „святю української вишивки“. Відділ дав пожертву на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні та брав участь у його відслоненні 27. червня 1964 р. Внутрішні імпрези Відділу — традиційні, що скріплюють співжиття членок — Просфора, Свячене, День Матері. Для вшанування видатних постатей, як Лесі Українки, Митрополита Андрея — влаштовуються святочні сходи.

Якщо йде про виховну працю, то Відділ урядив День Школяря, призначивши дохід на висилку букварів до країн нового поселення. Поставлено виставу „Червона Шапочка“ та забаву, а дохід із тих імпрез передано на Рідну Школу.

Від 1954 р. головами Відділу були — М. Зубаль, О. Климишин, Д. Бойчук, О. Макар. Тут треба згадати, що Ольга Макар була найдовше головою нашого Відділу і вложила в нього багато часу і праці. За особливі заслуги почесною головою нашого Відділу йменовано Теодозію Стельмах.

Теперішня Управа: В. Гординська, голова, І. Іваницька, містоголова, С. Тустанівська, О. Гевко, О. Климишин, д-р В. Савчук, Р. Дигдало, І. Цісик, О. Денисенко, О. Захарій, Х. Юзич, А. Мазяк, М. Волошук, П. Футяк,

Нова хвиля української еміграції, що після другої світової війни приплила до американських берегів, знайшла тут упорядковане, майже на усіх царинах громадське життя.

По перших роках духового безладдя та тяжкої боротьби за встановлення можливих умовин життя, новоприбулі емігрантки повернулися до вікової традиції громадського життя і суспільної праці.

Найповажнішою, найбільш заслуженою і вже літньою центральною установою тутешнього українського жіноцтва був Союз Українок Америки (СУА).

Велика кількість новоприбулих, по громадськи наставлених жінок влилася в цю організацію і стала її невідомою частиною, чи то вступаючи в існуючі вже Відділи, чи закладаючи нові.

І так у ранньому 1954 році, з ініціативи групи нових, вже в рідному краю громадськи вироблених емігранток, постав 64 Відділ СУА. Із рамової програми СУА цей новий Відділ вибрав те, що згідно з їхнім „новоприбулим“ сумлінням здавалось тоді його членам найпотрібнішим. Йдучи за стимулом збереження надбань української культури, зокрема мови і дорогих нам „старокрайових“ звичаїв, бажаючи подбати про постійну допомогу тим, яким лиха доля не дозволила виемігрувати з давніх таборових країв в надійніші сторони, де людина і родина змогла б взяти долю в свої власні руки, — ця група нових емігранток встановила з розмахом та справжнім ентузіазмом широкі пляни праці, які з послідовністю і твердістю, рік за роком, уже більше десятиріччя, вводить у життя.

На широку скалю закроена Суспільна Опіка вимагає великих фінансових фондів. Відділ знаходить їх обтяжуючи в першу

чергу своїх членок, чи то власними пожертвами, чи обов'язком зібрати на збіркові листи принайменше 12 дол. на рік. Крім того Відділ знаходить поважних добродіїв, яких постійні чи одноразові пожертви помітно скріплюють фонди суспільної опіки Відділу. Інші принагідні збірки, зокрема під церквами та прихід із запланованих на ту ціль імпрез збільшують допомогивий бюджет Відділу.

Трудно зібрати фонди, але й нелегко їх доцільно розділити. Впродовж десятиріччя йшли вони на вдержання садочків, шкіл і осель для дітей залишенців в Європі, на літні табори і стипендії для молоді, на допомогу і ліки для хворих, самотніх, старих і немічних — передовсім за океаном, на студентські і наукові організації і ін. — Крім цієї грошевої допомоги Відділ вислав сотки одягових пачок до різних країн Європи, де перебувають наші земляки, зокрема поворотці із Сибіру.

Та не тільки працею суспільної опіки визначився 64 Відділ. Його досягнення на культурному відтинку здобули признання і прославили його ім'я поза межі його власної громади. — Запланована в 1957 р. і з того часу рік-річно повторювана Жіноча Образотворча Виставка постійно притягає мисткинь всякого роду і віку не тільки з ЗДА, але і Канади, Європи а то й Південної Америки. Ця традиційна вже імпреза стала дуже популярною. Вона дає перегляд вкладу праці жіноцтва в образотворче мистецтво, водночас даючи змогу нашим мисткиням показати свою творчість перед громадянством, що дає їм стимул до дальшої праці.

Доповіді, святочні вечорі — присвячені минулому, товариські зустрічі, базарі, вечери, участь в імпрезах, ініційованих Окр. Радою СУА, курси модерних танків для мо-

І. Михайлівська, Л. Галяженко, члени. Контр. Комісія: О. Макар, О. Іванець, Г. Годів.

Приходи від грудня 1954 р.
до грудня 1964 р. 15,639.69 дол.
Розходи від грудня 1954 р.:
Школи, Церкви 3,008.73 дол.
Інваліди, шпиталі, залишенці 1,215.06 дол.

Суспільна опіка, інші гром. цілі 7,104.19 дол.
Кошти імпрез 3,895.35 дол.
Адміністрація 337.14 дол.

Разом 15,560.47 дол.

В. Гординська, голова
Р. Дигдало, прес. реф.

лоді, а в останніх роках висвітлювання фільмів і читання казок для дітей — все це складається на многогранну програму праці 64 Відділу у Нью Йорку.

Важко словами оцінити діяльність, ще важче змірити чи зважити досягнення такої організації як та, яку оце в цій короткій статті ставимо під громадську цензуру. Є інші, кращі від чисел мірила: може поправна українська мова учасників садочків і шкіл у таборах залишенців, може десятки зворушливих листів у архіві Відділу і неменш зво-

рушливі знімки, до болю вбогих дитячих „клас“ і імпрез в Німеччині, Австрії, Бельгії... Чи не говорять вони великим голссом про те, що кільканадцять тисяч готівки, сотні посилок і весь 10-літній труд 64 Відділу у Нью Йорку не пішли намарне.

Зацікавлених у цифрах і подробицях праці 64 Відділу СУА в Нью Йорку, відсилаємо до окремої брошури, яку Відділ видав із нагоди свого 10-літнього ювілею.

Управа 64 Відділу СУА

Ч Л Е Н К И

64 Відділу СУА в Нью Йорку

вітають

С О Ю З У К Р А І Н О К А М Е Р И К И

ІЗ СОРОКРІЧНИМ ЮВІЛЕЄМ

та бажають достойно й успішно провести його

ХІV К О Н В Е Н Ц І Ю В Н Ю Й О Р К У

Старанням Ганни Дмитерко-Ратич та Соні Микитки Відділ засновано дня 5. березня 1955 р. Його ціллю було збудити зацікавлення серед українок громадською працею, та надати цій праці певних організованих форм.

Звіт перших основних зборів виказує, що 17 жінок стало членами новозаснованого Відділу. Сьогодні Відділ наш начисляє 30 членок, що совісно виконують наложені на них обов'язки.

За час свого існування Відділ розвивав свою діяльність у трьох ділянках: організаційній, культ.-освітній та допомогівій.

В організаційній ділянці можемо похвалитись зростом нашого членства, хоч ще багато жінок у нашій місцевості є поза рямками організації. Тісно співпрацюємо з Окружною Радою, а також із іншими Відділами СУА.

Кращими досягненнями можемо виказати у двох других ділянках.

Відділ вшановував визначні українські по-статі академіями, святочними сходинами та поширював добре ім'я України серед чужинців книжками, виставками українського народнього мистецтва та показами писання писанок. Щоб придбати фонди організував базарі та розвагові імпрези для старших і дітей.

В харитативній ділянці діяльність Відділу була спрямована на матеріальну допомогу хворим та незаможним українцям тут в Америці та в Європі. На ту ціль з каси Відділу виплачено \$2,086.37.

Рівнож Відділ співпрацював з Відділом УЖКА та іншими громадськими організаціями. Є членом Фонду Катедри Українознавства, та зложив \$100.00 на побудову пам'ятника Т. Шевченкові.

Грошевий оборот за час нашого 10-літнього існування вносив \$15,680.42.

Олександра Ощудляк
культ. освітня референтка

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

шлемо наш щирий привіт

79 Відділ СУА

В БОСТОНІ

66 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ КИСЛЕВСЬКОЇ У НЬО ГЕЙВЕНІ

Відділ засновано 14. березня 1956 р. за ініціативою д-р Олени Томоруг і Ярослави Яхницької. Перші три роки Відділ очолювала О. Столяр-Гіна. У 1959 р. головою вибрано М. Олесницьку, а її після виїзду заступила містоголова М. Данилович. Від грудня 1959 р. аж до сьогодні головою Відділу є Слава Яхницька. Відділ зложений із новоприбулих і тут народжених членок числом 35 осіб.

1. Культ.-освітня праця. На щомісячних ширших сходах відчитуються доповіді, присвячені пам'яті визначних жінок. Бувають також доповіді на актуальні теми, приготовані в більшості місцевими силами. До замітних імпрез Відділу належать два покази народньої ноші в Нью Гейвені і Гартфорді, Свято Колядок, День Батька, щорічна Проєсфора, 5 самостійно влаштованих вечерниць і багато інших із другими товариствами.

Хор „Ластівка“, заснований у 1956 р. під управою М. Бурбелі-Гижої, виступав на всіх імпрезах Відділу, як також на різних національних і церковних святах. Співав на відкритті XII. Конвенції СУА у Нью Йорку, на фестивалі хорів СУА у Ньюарку, на 50-літті „Провидіння“ у Гартфорді, на Конвенції Укр. Катол. Молоді ітп. Треба згадати також виступи хору на американських сценах і на міжнародних фестивалях, получені з виставкою народнього мистецтва, показом ноші та інформаційними доповідями про Україну.

Дальше проведено — курс вишивок, виставку нар. мистецтва, спонзоровано концерт скрипаля Р. Придаткевича, відзначено авторським вечором членку Відділу, поетку

Марію Косовичеву, влаштовано ювілей голови С. Яхницької. Зорганізовано курс печива, варення і прибирання тортів.

Відділ зложив пожертви на культурні цілі, а саме 100 дол. на пам'ятник Т. Шевченка, 25 дол. на пам'ятник Лесі Українки.

2. Суспільна опіка Відділу перебрала патронат над школою у Штутгарті, висилаючи щомісячно 20 дол. від 1956 аж до 1962 р. Тепер продовжує цю допомогу, на шкільництво у Німеччині і Бельгії. Фонди Відділу черпає з вечерниць, пікніків, продажі печива, базарів. Із того пожертвував на фонд Кардинала Йосифа Сліпого 400 дол., на Стенфордську Семінарію 150 дол. У будові й урядженні нової кат. церкви у Нью Гейвені допоміг сумою 1.070 дол. Висилає фінансову поміч сиротам, хворим залишенцям і інвалідам. Українцям у Польщі вислав 39 пачок.

3. Організаційний контакт Відділу з Централю живий. Двічі мав честь гостити голову Централі Олену Лотоцьку. Відділ відідали також Стефанія Пушкар, містоголова, Ірина Кашубинська, орг. референтка і Наталя Чапленко, голова Окр. Ради. Делегатки Відділу брали участь у Конвенціях СУА, З'їздах Окр. Ради, відслоненні пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні. Відділ закупив уділ Дому СУА.

4. Виховна робота Відділу проявилась у Дитячій Світличці, яку відкрито у лютому 1964 р.

Жасовий оборот Відділу за рр. 1956—1965

у приходах	10,122.64 дол.
у розходах	9,930.31 дол.

ЩИРИЙ ПРИВІТ ХІV КОНВЕНЦІЇ СУА

як рівнож найкращі побажання з нагоди

40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СУА

та в 40-ліття невтомної праці його Голови Олени Лотоцької

пересилає

66 Відділ СУА в Нью Гейвені

Відділ 66 СУА у Нью-Гейвене

I ряд, сидять від ліва до права: С. Березницька, М. Данилович, Ст. Захарійв, С. Яхницька, голова, А. Кравчук, О. Томоруг, скарбничка і пресова реф., Е. Міковська.

II ряд, стоять від ліва до права: В. Вальницька, фін. секр., І. Телюк, В. Гусак, містоголова, Л. Кизик, А. Кошак, М. Панкевич, Л. Ко- зюпа, А. Гіна.

III ряд, стоять від ліва до права: О. Лісевич, М. Самсонюк, О. Марків, М. Рудницька, М. Гижка, М. Кульчицька, І. Гриневич, рекор- дова секретарка.

**67 ВІДДІЛ СУА ІМ. СВ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ
У ПЕРТ АМБОУ, Н. ДЖ.**

Наш Відділ, що нараховує 28 членок, заснований у 1956 р. Помимо малого числа членок Відділ є дуже активний. Закупив 1 уділ Дому СУА.

Найкраще поставлена в нас допомогова праця. Опікуємось бабушею в Німеччині, спровадили родину з Європи і допомогли їй влаштуватись. Видатно допомагаємо нашій Церкві. Закупили ікону св. княгині Ольги, нашої патронки, до церкви, куртину і драперії до парохіяльної школи, а тепер влаштовуємо одну класу цієї школи. Висилаємо

пачки потребуємим у Польщі і допомагаємо потребуємим родинам в околиці.

В освітній ділянці ми перевели курс вишivanja, писання писанок та народніх танків. Влаштували Свято Жінки-Героїні, свято Т. Шевченка, День Матері, Різдвяні вертепи та Свят-Вечорі. Щорічно наш Відділ ходить із колядою. Зложив пожертву 100 дол. на Катедру Українознавства.

Виховну працю ми виконували, провадячи 2 роки школу українознавства у нашій місцевості.
Управа 67 Відділу СУА

**18 Відділ СУА
Джамейка, Н. Й.**

заснований у грудні 1930 року

Відділ працював у культурно-освітній і харитативній ділянках та жертвував на народні цілі в Рідному Краю. Після другої світової війни брав оживлену участь у допомогівій і переселенчій акції. Також зложив пожертву на пам'ятник Лесі Українки і Тараса Шевченка. Відділ належить до Українського Конгресового Комітету.

З нагоди 40-літнього ювілею і XIV Конвенції пересилаємо щирий привіт Союзіві Українок і його Управі.

За Управу:

**Марія Ганка, голова
Катерина Воробець, секретар
Марія Олтман, касієр**

**З НАГОДИ XIV КОНВЕНЦІЇ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

71 Відділ СУА

з Джерзі Ситі

висилає щирий привіт

Відділ засновано в 1957 р., коли то з ініціативи Анастасії Кравс створився організаційний комітет. Перші два роки Відділ очолювала Анастасія Кравс, потім три роки д-р Є. Єржківська, один рік О. Бачинська, один рік М. Кузьма. Потім провід перебрала Я. Гудзяк, що до сьогодні його очолює. Відділ начислює тепер 38 членок.

У культ. освітній галузі Відділ проробив таку роботу: відчитано 2 доповіді на медичні теми (д-р Г. Ключас), про життя поза зал. заслоною (О. Чорній), життя в Бразилії (Н. Сенік), на виховну тему (М. Логазя). Тематика інших доповідей стосувалась роковин визначних жінок та народніх звичаїв. Про-

68 Відділ СУА, Сиракюзи, Н. Й.

Сидять зліва направо: Стефанія Жизневська, Галина Войтович, д-р Євгена Єржківська, голова Централі СУА Олена Лотоцька, голова 68. Відділу Ярослава Гудзяк. — Стоять зліва: Анастасія Майкович, Анастасія Кравс, Євгенія Бішко, Ярослава Гапій, Марія Граб, Марія Карпишин, Галина Воскобійник, Марія Кузьма, д-р Галина Ключас, Ольга Бачинська, Стефанія Слонська, Анна Курилко.

ведено такі імпрези: Свято героїнь — двічі, ювілейне Шевченківське Свято з інсценізацією „Катерини“, вечір Л. Старицької-Черняхівської з постановкою „Останнього сноп“, два літературні вечори: вечір присвячений „Першому вінку“ і вечір творчості Т. Осьмачки, вечір спогадів про Стефаніка (д-р І. Подюк), два Андріївські вечори, концерт гагілок силами учнів школи українознавства, два веселих вечори. Організовано чотири виставки народнього мистецтва —

дві в університеті, одну для вчителів „Гайскул“, а одну в „Метрополітен Консілі оф Арт“. Зорганізовано показ писання писанок.

В останніх роках виголошено доповіді в радіо з нагоди Свята Жінки-Героїні і Дня Матері, разом 14 доповідей. На пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні ми внесли 108 дол.

У виховній галузі зорганізовано ялинку з забавою для дітей та одну радіопередачу для дітей. Виголошено дві доповіді для батьків при СУМА, а також уділено грошову допомогу школі українознавства у сумі 205 дол. Вислано трое дітей до літнього табору і видано на Джемборі 25 дол.

У галузі сусп. опіки Відділ допомагав потребуючим в Європі й Півд. Америці (1,254 дол. і 5 одягових пачок). Місцевим потребуючим виплачено 75 дол. Відвідували хворих у шпиталях і вдома. Фонди на те ми добували з імпрез, продажі печива, коляди, базару.

У галузі господарській Відділ провів із успіхом два господарські покази.

Зв'язок із Окр. Радою дуже тісний а з 57 Відділом у Ютиці обмінюємось культурними силами. Окружній Раді Відділ допоміг зорганізувати 3 Окр. З'їзди на нашому терені, Конвенцію Референток та окружне Свято Жінки-Героїні з творів Лесі Українки. На потреби Окр. Ради ми внесли 100 дол. Відділ відвідала голова Централі Олена Лотоцька, а також містоголова СУА Софія Онуфрик та голова Окр. Ради Марія Крамарчук і Марія Когутак.

Відділ удержує тісні зв'язки з УЖКА, студентською і молодечею організаціями, школою українознавства та нашими Церквами. Журнал Наше Життя у Відділі передплачує 28 членок. Поза членством ми придбали 20 передплатниць.

Гршові обороти Відділу виносили у приході 6,095.69 дол., а в розходах 5,933.25 дол.

Управа 68 Відділу СУА

**69 ВІДДІЛ СУА ІМ. НАТАЛІЇ КОБРІНСЬКОЇ
ЛОРЕЙН, ОГАЙО**

Відділ заснований у жовтні 1957 р., на-
сляє тепер 37 членок. Відділ провадить ожив-
лену працю влаштовуючи імпрези. Від засну-
вання опікується укр. школою в Європі. Ви-
силає допомогу в грошах, одягу і харчах
родинам-залишенцям в Європі.

Членки 69 Відділу СУА: М. Андрійович, А.
Башуцька, К. Баюрчак, І. Болюх, М. Велич-
ко, М. Гаркач, Р. Головацька, К. Ганчарик,
М. Дейчаківська, М. Зубаль, М. Івасишин, М.
Купчинська, М. Лесюк, О. Ліщинська, Л. Лю-
бінецька, С. Лучкозська, П. Максимів, С. Ма-
цілінська, Д. Микита, О. Микита, М. Охрін,
Д. Пастухів, М. Пашин, Ю. Рудяк, С. Сілець-
ка, М. Стеткевич, Е. Ступарик, Р. Сикута, Д.
Трипняк, П. Турій, Ю. Шевчук, К. Шуя, А.
Хаванська, М. Химич, П. Черкас, Л. Яців.

Управа 69 Відділу СУА

З НАГОДИ XIV. КОНВЕНЦІЇ

У 40-ЛІТТЯ СУА

**щирий привіт і сердечні побажання
дальших успіхів у корисній праці для
добра українського народу**

складають

УПРАВА і ЧЛЕНКИ

69 Відділу СУА

ім. Наталії Кобринської

В ЛОРЕЙНІ, ОГАЙО

**70 ВІДДІЛ СУА ІМ. ВІРИ БАБЕНКО
У ПАССЕЙКУ, Н. ДЖ.**

Наш Відділ заснований у 1957 р. У ряди
членства вписалося 48 жінок. Домівка Від-
ділу міститься в Українській Централі, де
відбуваються сходини, академії та забави
СУА.

Наш Відділ тісно співпрацює з УККА і мо-
лодечими організаціями. Відділ є членом
Фонду Катедри Українознавства, закупив
уділ Дому СУА та згаданої Укр. Централі.

Щороку влаштовуємо академію, присвя-
чену Жінці-Героїні, уряджуємо забаву для
молоді та відбуваємо святочні сходини, при-
свячені визначним постатям нашого народу.

Велику увагу звертаємо на національне
виховання дітей. На наших імпрезах діти
виступають із співом та деклямаціями. Щоб
збудити замилювання до народнього танку
та нашого чудового народнього строю,

створено велику танцювальну групу, що
виступала з великим успіхом перед нашою
та американською публікою.

Для пропаганди нашого народнього ми-
стецтва Відділ влаштував у місцевому банку
виставку, що притягнула увагу американців
до себе.

Щсроку Відділ висилає допомогу нав-
чальним станицям в Європі, опікується стар-
шою заслуженою жінкою в Німеччині та
висилає пачки потребуючим. Також Відділ
складає пожертви на Інвалідів, місцеву
школу українознавства, стипендійні фонди
та місцеву Церкву.

Відділ росте і розвивається в тісній спів-
праці з Окружною Радою в Ньюарку та Цен-
тралею СУА.

Управа 70 Відділу СУА

Members of Branch 72

1st row, left to right: M. Ricket, S. Kotyk, M. Lesawyer, M. Demej, M. Dushnyck, A. Kosciw, R. Polche, A. Bezkorowajny. — 2nd row: A. Hayda, S. Klawnsnik, A. Redosh, D. Chupa, S. Karp, D. Pifko, N. Sawicki, A. Wasylciow, A. Harrison, M. Pressey, C. Sharabura. — 3rd row: A. Wasylkow, M. Koval, S. Husiak, O. S. Liteplo, O. Zurawel, M. Meleta, K. Lucyshyn, L. Bochonko, H. Prociuk, J. Lys, S. Buska. — Missing are: H. Bereza, I. Czarnecky, A. Dachuck, H. DeLuca, S. Dzus, M. Jobo, O. M. Liteplo, H. Modarko, A. Roberts, C. Saranoff, M. Tollock, M. Wynohradnyk.

BRANCH 72 SUA, NEW YORK, N. Y.

First meeting held on Jan. 10, 1962 at Ukrainian Institute of America in New York, with 14 American-born women present, who elected the following: President — M. Dushnyck, Vice-Pres. — M. Lesawyer, Secretary — L. Bochonko, Treasurer — A. Bezkorowajny (later Asst. Sec'y — A. Harrison). Group received charter as Branch 72 (co-founded by M. Lesawyer and M. Dushnyck, with cooperation of I. Padoch).

Initial major project was 9-window exhibit of Ukrainian folk art in Main Branch of Brooklyn Public Library which, in letter to M. Dushnyck, exhibit organizer, called it "prettiest exhibit we ever had." Lasting one month, it received wide coverage in American and Ukrainian press. Second

event was musicale, arranged by M. Lesawyer. Held at U.I.A., these annual musicales were instituted to present promising young musical talent to public. Christina Karpevych, soprano, accompanied by Olga Dmytriw, and Eugenia Volz, pianist, were first artists.

Third project was charity dance, under chairmanship of A. Bezkorowajny. A raffle was held, with a 7-day trip to Nassau donated by Kowbasniuk Agency as major prize. Co-Chairmen were M. Smejka and M. Lesawyer. Branch participated in Okruzhna Rada meetings, annual Vyshyvani Vechermytsi and Graduation Ball. Branch sent its President as delegate to 13th Convention at which she was elected Organ. Chairman for American-born. Members

wrote to Pres. Kennedy to have Shevchenko Stamp issued and also to release Cuban prisoners at Christmastime.

First year culminated with Christmas program at which members and their families sang carols, led by S. Karp, and enjoyed children's program. S. Klawsnik was Refreshment Chairman.

Elected to office for 1963 were: Pres. — M. Dushnyck; Vice-Pres. — M. Lesawyer; Sec'y — A. Kosciw; Treas. — A. Bezkorowajny; Asst. Treas. — D. Chupa.

First project was travelogue film on Ukraine and Eastern Europe, presented by Mr. and Mrs. M. Kuscenko, which attracted large turnout at UIA. M. Lesawyer was chairman. At second musicale Lesia Waskiw, soprano, and Christine Osadca, pianist, were talents presented. Chairman was A. Harrison. Branch presented "Ukraine: A Concise Encyclopedia" to Seton Hall University. Letters written to: Congressman H. Smith to support Flood Resolution to establish Captive Nations Committee in House of Representatives, to White House, Senators and Cong. to sponsor Shevchenko Library and Shevchenko stamp, to Washington Post protesting its attacks on Shevchenko statue project, and to Cong. T. Dulski for Shevchenko stamp. Several letters reprinted in Congressional Record.

President invited 2 guest lecturers to address members — Brother Geo. Harken of Maryknoll Order, who spoke on spiritual values, and H. Prociuk, whose theme was "Human Relations." Branch sponsored a Ukrainian cooking class at UIA, which I. Padoch, S. Saldan and E. Triska conducted and in which Br. 53 took part. Used clothing collected and delivered by M. Smejka and I. Czarnecky, Welfare Co-Chairmen, to Br. 64 for distribution. At Christmas branch presented Ukrainian family with basket of food.

Christmas program held, with O. S. Litplo in charge. M. Dushnyck spoke on Ukrainian Christmas customs, children presented a program and members caroled. Branch was co-sponsor, with Okruzna Rada and Mrs. A. Braznick, of a Ukrain-

ian "Bridal Party" at annual Macy Bridal Show at Carnegie Hall. Arranged by M. Dushnyck.

In 1964 following elected: Pres. — M. Demey; Vice-Pres. — M. Fisanick; Sec'y — S. Kotyk; Asst. Sec'y — D. Pifko; Treas. — A. Bezkorowajny. M. Dushnyck made Honorary President. First big event was dance at Downtown Athletic Club, with M. Demey as chairman.

Branch participated in historic ceremonies in Washington, D. C. at unveiling of Shevchenko Statue. Several members marched in parade of 100,000, proudly carrying Br. 72 banner. Third musicale featured Chrystyna Bodnar, mezzo-soprano, with Prof. I. Sonevytsky as accompanist, and Halyna Sarach, cellist, accompanied by her mother, A. Sarach-Bunin. Chairman was A. Harrison. In distinguished audience were United Nations guests, invited by M. Dushnyck. Recital reviewed in Svoboda by Prof. W. Cisyk.

An educational step forward was Ukrainian class conducted by H. Prociuk. A card party was held, with M. Ricket and M. Demey as Co-Chairmen. Branch took part in "Ukrainian Day" at World's Fair N. Y. State Pavilion, with L. Bachonko painting **pysanky** and members participating. Chairman was D. Pifko. Branch received plaque for participation. L. Bachonko demonstrated egg painting at Manhattan College and at branch meeting. Mr. J. Revay showed film on Carpatho-Ukraine's struggle for independence in 1939.

Members served as hostesses at Women's Hospitality Lounge at World's Fair, where they gave information to visitors and distributed new UNWLA pamphlet. Several members attended reception there for American and ethnic women leaders. M. Dushnyck served as chairman of these events. Branch took part in 20th anniversary celebration of OUR LIFE Magazine, with M. Demey and H. Prociuk on program. Letters written to Cong. Dulski regarding Shevchenko Stamp and Library and to thank him for all his efforts.

At Christmas a monetary gift given to

needy family, found by Welfare Chairman A. Kosciw. Christmas program more Ukrainian in spirit, with *kutya* on table and gifts by St. Nicholas, courtesy of Mr. Wm. Redosh, who had in previous years "helped" Santa Claus. A. Wasylciw served as chairman.

In 1965 following elected: Pres. M. Demey; Vice Pres. — A. Kosciw; Recording Sec'y — S. Kotyk; Corresponding Sec'y — R. Polche; Treas. — A. Bezkorowajny; Asst. Treas. — M. Ricket. A Leadership Course was initiated by M. Dushnyck, with three sessions held to date: Wm. Shust, noted Ukr. theater and TV actor, appeared in "Shevchenko Evening" program. Prior to lecture, a workshop literary discussion was held. An exhibit of Shevchenko's works was displayed and member K. Lucyshyn exhibited her art. Members and guests signed letter to Cong. Dulski for Shevchenko Stamp and Library. Second lecture was by Walter Odajnyk, author and Ph.D. candidate, on "Role of Our Youth in Ukr.-Amer. Life," after which lively discussion ensued. An exhibit of books included his "Marxism and Existentialism." The Ukrainian Weekly reprinted Mr. Odajnyk's speech and OUR LIFE had an article on it. The third talk was by Mrs. Rachel Vixman, noted parliamentarian and lecturer, on Parliamentary Procedure and Leadership Development, which members found most instructive.

Another cultural project was a World's Fair exhibit of folk art and a demonstration of egg painting by L. Bochonko and embroidery by A. Redosh at the Women's Hospitality Lounge. Highlight was appearance on RCA Colored television circuit shown throughout the Fair of a group of Br. 72 members and daughters displaying Ukrainian folk art, with comments, and L. Bochonko painting *pysanky*. M. Dushnyck and M. Demey were in charge of these projects. Another World's Fair par-

ticipation was in the "Ukrainian Day" program at the N. Y. State Pavilion. Members displayed folk art and traditional Ukr. food. M. Lesawyer sang and L. Bochonko painted Easter eggs. Chairman was D. Pifko.

Spring dance held at Holiday Inn, with N. Sawicki and M. Ricket as Co-Chairmen. Used eyeglasses and frames for EYES FOR NEEDY were collected by Welfare Chairman A. Hayda.

Writeups of Br. 72's activities have appeared in New York's Sunday News, World-Telegram, Daily Mirror, Cue Magazine, Long Island Press, Darien Review, and Brooklyn papers, as well as Svoboda, Ukrainian Weekly, America, Narodna Volya, The Way, Shlakh Peremohy and the Congressional Record, and on Radio Stations WOR and WPIX. News about Br. 72 was beamed to Ukraine over the Voice of America when M. Dushnyck was interviewed in Washington, D. C. in 1963.

Br. 72 has made the following contributions: Besides its obligatory payments to UNWLA, to its Building Fund \$100.00, Mother & Child \$50.00, Representation Fund \$50.00 and OUR LIFE Press Fund \$75.00; St. Basil's Orphanage \$713.25; Ukr. Institute of America \$220.00; Seminary Bldg. Fund \$150.00; Shevchenko Memorial Fund \$50.00; Ukr. Congress Committee \$40.00; Scholars at Sarcelles, France \$25.00; ads to other branches and organizations \$40.00; Encyclopedia \$30.00; Mass and cheer cards, gifts, telegrams, etc. — \$192.00; and collected \$86.00 for Assn. of Former Ukr. Soldiers in America (Iwan Kozak).

Branch 72 wishes to thank all of its members and all those friends who have cooperated with it and without whose help our projects and achievements could not have been possible.

Mary Dushnyck
Cultural Chairman

73 Відділ СУА у Бріджпорт, Конн.

Сидять у першому ряді: Бойчук Фрззина господиня, Жеребецька Стефанія культ.-осв. реф., Сливінська Марія касієрка, Чубата Мирослава голова, Чернявська Анна містоголова і орган. реф., Козак Софія, Федоронько Ірина секретарка, Бабій Стефанія імпрез. реф., — 2-гий ряд: Михайлович Марія, Зелик Анна, Галькевич Текля, Лупа Ольга, Бурій Юлія, Захарко Марія, Папроцька Ольга реф. зв'язків, Литвин Параскевія, Шуст Наталія, Волковська Анна. — 3-тій ряд: Цап Марія, Болонна Анна, Болонна Марія, Пендаківська Ольга реф. сусп. опіки, Стахів Дарія, Борис Климентина голова Контрольної Комісії, Фалько Надія, Остапенко Марія прес. реф., Липська Катерина, господарська реф. **Неприсутні:** Даткун Софія, Дашенко Анастасія, Дзєцох Текля, Гуль Марія, Якимів Катерина, Кириченко Євгенія, Максимюк Софія В., Пелешук Марія, Сусла Ольга, Шуст Олександра, Шиманська Михайлина, Галя Болонна, Каспрак Агафія.

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

73 Відділ СУА у Бріджпорті, Конн.

Управа і членки 74 Відділу СУА в Шикаго, Ілл.

74 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛГІ В ШИКАГО

Відділ цей об'єднує українських жінок, що мешкають в північно-західній частині Шикаго, в околиці парафії Св. Йосифа.

Дня 10. лютого 1963 р. за ініціативою Н. Аренд скликано основні Збори, і в присутності одинадцять пань, заінтересованих в організуванні Відділу СУА, вибрано Управу з головою Вірою Хрептовською.

Зорганізовано світличку, яка є одним з найважливіших завдань Відділу й заплановано культурно-освітню працю. З великим успіхом відбулися „Хрестини“ Відділу зпочатком 1964 р. В присутності 14-ти членок і гостей з усіх Відділів СУА м. Шикаго о. парох поблагословив Відділ. Другою імпрезою була виставка картин, що її влаштовано в залі парафії св. Йосифа. Виставка місцевих мистців-українців мала великий успіх, бо багато відвідувачів, народжених в Америці, не були ознайомлені з нашими мистецькими осягами. Слідуючою більшою імпрезою Відділу була дитяча вишивана забава, яку зорганізовано спільно з Батьківським Комітетом школи українознавства. Було понад сто ді-

тей, багато з них вбраних у суконки, прикрашені українськими вишивками. Членки приготували ляльки в українських строях, на які переведено льосування серед дітей. Цієї весни Відділ включився в спільну акцію усіх українських товариств цієї дільниці для підготовки і переведення фестивалю школи українознавства.

З харитативної праці Відділу слід відмітити опіку над українцями, що перебувають у шпиталі для умов хворих.

Членки вкладають багато праці в діяльність Окружної Ради займаючи три відповідальні місця (голови, секретарки і культ.-освітньої референтки).

За час існування Відділ склав пожертви на такі цілі: Фонд Зв'язків і Репрезентації Централі СУА 25 дол., Педагогічні Курси для шкіл українознавства 50 дол., Школа Українознавства 25 дол., Вільний Український Університет в Мюнхені 20 дол., Церква св. Йосифа 20 дол., допомога психічно хворим 32 дол.

Управа 74 Відділу СУА

Управа і членки 76 Відділу СУА у Воррені, Миш.

76 ВІДДІЛ СУА ІМ. НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ У ВОРРЕНІ, МИШ.

У містечку Воррені близько Дітройту поселилось кілька молодих подруж, а до них прилучились інші. Згодом, коли вже влаштували свої хати, подумали й про громадське життя. За почином орг. референтки Окр. Ради Лідії Колодчин у березні 1963 р. наш Відділ зорганізувався. Основні збори відбулися при участі 12 членок. Першою головою Відділу вибрано Нусю Феденко, що мусіла незабаром із незалежних від неї причин уступити. Тоді обов'язки голови виконувала Мирослава Бараник, містоголова.

У 1963 р. влаштував Відділ дві імпрези. Першою була Зустріч членок нового Відділу з родинами і Свячене. У жовтні відбулись „Хрестини“ Відділу при співучасті відпоручниць усіх Відділів Дітройту.

У січні 1964 р. вибрано головою Відділу Лідію Колодчин. Однією з більших імпрез у цьому році була дитяча Вишивана Забава. Сценічним оформленням займалась імпрезова референтка М. Бараник. Імпреза була вдала,

принесла велике вдоволення та додала охоти до дальшої праці. З черги Відділ влаштував „столову забаву“, в якій окрім членок брали участь і запрошені гості. Імпреза принесла поважний дохід, що його передано на будівельний фонд церкви у Воррені. Відбулись також святочні сходини в честь Жінки-Героїні з доповіддю на ту тему, в честь Наталії Кобринської, День Матері та ще одна „столова забава“.

У січні 1965 р. відбулась Різдвяна Зустріч і разом заг. збори Відділу. Головою Відділу вибрано Стефанію Лісікевич. Відділ начислює тепер 21 членок.

Наші пожертви за час існування: Церква у Воррені 375 дол., Рідна Школа 110 дол., сироти 35 дол., фонд „Мати й Дитина“ 45 дол., Дім СУА у Дітройті 67 дол., залишенці 22 дол., Фонд П'ятсот 19 дол., Інваліди 10 дол., інші громадські цілі 80 дол. Разом 663 дол.

Стефанія Лісікевич, голова

Суспільне життя на арізонському ґрунті не може розвиватися так успішно, як в інших місцевинах Америки. На це складається декілька причин. Найважливішою є та, що сюди приїжджають майже всі люди хворі і старші віком виключно. Все таки Марія Шалаута зусею наполегливістю довела до заснування Відділу СУА. В серпні 1963 р. скликала основні збори, на яких вибрано її головою новозаснованого 77 Відділу. Сходини, а то й ширші чи святочні зібрання відбувалися щомісяця, на яких майже всі були доповіді на актуальні теми. Відбуто святочні сходини в честь Княгині Ольги, Ольги Басараб, 1 Листопада, Карпатської України, як також Свято Героїнь, а іменно жінок збройного

чину. Влаштовано виставу народнього мистецтва при церковному базарі, показ кераміки і писання писанок. Зорганізовано добровільну службу жінок, які відвідували хворих по шпиталях і домах. Подаровано до місцевого університету Енциклопедію Українознавства. Відділ влаштував чайний вечір з програмсю і танцями, співпрацював з місцевим Відділом УККА і делегував зв'язкову референтку до губернатора Арізони по проклямацію під час святкування 22 січня.

Багато членок старалося з великою жертвенністю удержати при житті і розвинути новозаложений Відділ.

Марія Шалаута, голова

Ірена Н. Ломей, пресова референтка

25 Відділ СУА

В ПОТАКЕТ, Р. АЙ.

вітає

XIV КОНВЕНЦІЮ СУА

і бажає найкращих успіхів

у дальшій праці

Стефанія Стерпак
Голова

Ірена Клюфас
Секретарка

Найсердечніший привіт та побажання
успіхів у праці для рідного народу
бажаємо Делегаткам Ювілейної

КОНВЕНЦІЇ СУА

Ч л е н к и і У п р а в а

6 Відділу СУА

ім. О. Басараб

Рочестер, Н. Й.

78 Відділ СУА у Вашингтоні, Д. К.:

Зліва до права — 1-ий ряд: М. Воріс, М. Кормелюк, М. Скасків (голова), Т. Царик (орган. реф.), Н. Ошея, Е. Єнсен (імпр. реф.), К. Круль. — 2-ий ряд: Л. Петрик (сидить), О. Канда (Контр. Ком.), Л. Калин, В. Малиновська (секретарка), Я. Оришкевич (зв'язки), Х. Кебузинська (садівничка) Х. Пацлавська (куль. реф.), З. Кульчицька (Контр. Ком.). — 3-тій ряд: Е. Гімчак (м.-голова), Р. Сьокало (зв'язки), С. Дячок (господ.), Д. Мелех, С. Кушнір (прес. реф.), М. Слота.

Неприсутні: М. Залуцька (скарбничка), М. Процінська (культ.-осв. реф.), В. Джулинська, В. Довгань, М. Галушинська, Т. Кічоровська, П. Конрат, Т. Котик-Степанович, О. Ляк, О. Наконечна, Е. Шарко, О. Федьків, О. Мартинюк, Л. Терпак, М. Семців, А. Сабчак, М. Сербин, К. Данкевич, О. Рибак, Л. Німців, О. Задорецька, Д. Гелета, М. Вороняк.

78 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ У ВАШІНГТОНІ, Д. К.

Наш Відділ засновано 8. грудня 1963 р. при стані 14 членок. Тепер членство побільшилось до 44 осіб. Першою голівсю Відділу була Розалія Сьокало, другого — Мирослава Скасків. Цього року Відділ зголосив своє вступлення до Окр. Ради СУА у Філадельфії. У Відділі згуртувались новоприбулі і тут народжені жінки.

Нашу культ. освітню працю проводимо у Відділі при допомозі доповідей на щомісячних сходах. Для української громади ми влаштували Свято Жінки-Героїні і Профору. Провели курс вишивання й писання писанок. Для американського загалу вла-

штували дві виставки народнього мистецтва, взяли участь в міжнаціональному базарі.

Наша виховна робота проявляється в формі Дитячої Світлички, що її провадимо вже третій рік. Імпрузи Світлички дають добру нагсду дітям до виступу.

З нагоди 40-ліття організованого руху Українок на вільній землі Вашингтона — 78-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів, у Вашингтоні, широко вітає 14-ту Конвенцію Союзу Українок Америки і все українське жіноцтво у вільному світі та в поневоленій, але нескореній Україні!

Мирослава Скасків, голова

Дитяча Світличка 81 Відділу СУА у Дітройті

81 ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ У ДІТРОЙТІ, МИШ.

Наш Відділ засновано 8. березня 1964 р. у зах. частині м. Дітройту. Основницями Відділу стали — Меланія Білоскурська, Люба Блюй, Наталія Вонсульт, Оксана Василина, Ольга Индра, Марія Кузьо, Марія Лазарчук, Ірина Лободоцька, Стефанія Лопатяк, Стефанія Мигаль, Ольга Перещька, Тамара Сисак, Ірина Чучман. До першої Управи обрано: Ірину Лободоцьку, головою, Ірину Чучман, містоголовою, Тамару Сисак, секретаркою, Ярославу Бохенську, скарбником. Референтками стали — Наталія Вонсульт організаційною і Оксана Василина господарською. Пізніше кооптовано — Марію Кузьо культ. освітньою, а Олену Перещьку сусп. опіки. До Контр. Комісії увійшли — Стефанія Мигаль голова, Марія Лазарчук і Ольга Кіналь члени.

За півтора року своєї діяльності Відділ побільшився до 28 членок. Дня 1. листопада 1964 р. заходами Окр. Ради відбулися Христини Відділу, що запізнали членство з іншими Відділами в Дітройті.

Влаштовано такі імпрези: Свято Матері

(дівчі), Свят-Вечір, три товариські зустрічі членок, свято Олени Степанів, патронки Відділу. Відділ спонзорує приїзд театру ім. Тараса Шевченка з Клівленду, що 21. листопада виставить у Дітройті „Запорожець за Дунаєм“ і „Вечерниці“ Ніщинського.

Та найбільший осяг Відділу — Дитяча Світличка, яку відкрито 23. грудня 1964 р. Це є перша Світличка у Дітройті під вярдом СУА.

За короткий час свого існування Відділ пожертвував 100 дол. на Фонд Катедри Українсьзнавства, 20 дол. на видавничий фонд УСС і 5 дол. на НТШ у Сарселі.

В Управі Відділу тепер є — Ірина Лободоцька, голова, Наталія Вонсульт, містоголова, Тамара Сисак, Марія Лазарчук, Надія Терлецька, Ірина Чучман, Марія Кузьо, Люба Блюй, Оксана Василина, члени. До Контр. Комісії увійшли — Стефанія Мигаль, голова, Ярослава Бохенська і Марія Собко, члени.

Ірина Лободоцька, голова
Тамара Сисак, секретарка

82 Відділ СУА у Бронксі, Н. Й.

Сидять зліва: К. Колянківська, К. Чорнодольська, З. Раковська, Е. Лисько, Н. Клеор, О. Лиско, Н. Попіль. — Стоять 1-ий ряд: О. Гентиш, І. Іванчишин, М. Барагура, М. Яросевич, І. Клим, І. Загалак, С. Данилович, С. Чорнодольська. — Стоять 2-гий ряд: І. Залуцька, Я. Лісовець, О. Смулка, А. Стасів, О. Гірна, М. Халупа, М. Васьків, Н. Сельська.

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

82 Відділ СУА у Бронксі, Н. Й.

В рік ювілею сорокліття Союзу Українок Америки 83 Відділ святкує свою першу річницю, що є одним із доказів дальшого росту і зміцнення цієї організації. 83 Відділ СУА заснувався в долішній частині міста Нью Йорку в жовтні 1964 р. Членство Відділу, що зпочатку нараховував тільки 16 членів, тепер має 53. Вони розкидані по цілому просторі Нью Йорку, проте беруть активну участь в праці Відділу.

Управа Відділу на цей рік складається з таких пань: голова — Варка Бачинська, містоголова — Віра Кушнір, секретар — Ольга Зазуля, скарбник — Марія Томоруг; організаційна — Наталія Дума, культ.-освітня комісія — Ніна Січинська — голова, Марта Ярощ — член; референтки — виховна — Ірина Куровицька; імпрезова комісія — Віра Кушнір, голова, Марта Яцушко і Звенислава Саяк, члени; суспільна опіка — Олімпія Роговська, господарська — Віра Шпонтак; пресова комісія — Ярослава

Француженко, Марта Бачинська і Євгенія Івашків. В контрольну комісію обрано: Лідію Черник, Євгенію Івашків і Марію Соробей.

Кожного місяця на ширших сходинках Відділу виголосжуються доповіді на різноманітну тематику — літературні, політичні, культ.-освітні і навіть практичних порад. Зацікавлення до цих вечорів дедалі зростає. Організував Відділ і веселі розвагові вечори як „запусти“ на яких розважаються членки, їхні чоловіки та гості...

Відділ також звертає увагу на працю з дітьми. Наприклад цього року була влаштована традиційна ялинка, щоб познайомити дітей з Різдвяними українськими традиціями, також плянується видання українських казок англійською мовою.

Суспільна опіка вислала декілька пакунків до СХС в Німеччині.

Управа 83 Відділу СУА

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

83 Відділ СУА у Нью Йорку

Управа і членки 83 Відділу СУА у Нью Йорку

Управа і членки 84 Відділу СУА в Шикаго, Ілл.

84 ВІДДІЛ СУА У ШИКАГО, ІЛЛ.

Наш Відділ зорганізовано з ініціативи Окр. Ради СУА, а зокрема її голови Люби Шандри. Основні заг. збори відбулися 19. жовтня 1964 р. Тоді вибрано ядро Управи, яку пізніше доповнено. Тоді то таксаж ухвалено, що праця Відділу буде спрямована на виховну ділянку. Членки хотіли працювати з дітьми і молоддю для кращого взаємного розуміння.

Першим почином Відділу був курс сальо-

нових танків для молоді. Потім влаштовано два товариські вечори, себто зустрічі батьків із дітьми, окрім того вечір танку „Зустріч весни“.

У майбутньому плянуємо поширити працю в культ. освітньому й допомоговому напрямку.

Оксана Мурська, голова
Ірина Іванець, секретарка

Привіт XIV. Конвенції СУА

складає

84 Відділ СУА у Шикаго, Ілл.

87 Відділ СУА ім. Олени Степанів у Кентон, Огайо

Зліва — 1-ий ряд: В. Фінковят, Ю. Шкварок, С. Барусевич, О. Курилас, Я. Харліковська, В. Яцикевич. — 2-гий ряд: А. Жабінська, Н. Іваницька, А. Сметанюк, А. Ромагна, М. Демчишин. — 3-ій ряд: С. Гудз, М. Волошук, Р. Хлиста, М. Опришко, М. Бабич, М. Лиль, М. Допілка.

87 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ В КЕНТОНІ, ОГАЙО

Відділ засновано 17. січня 1965 р. Зразу вписалося до нього 18 жінок, а по кількох місяцях число збільшилося до 22-ох членок. Очолений відданою Управою Відділ намагається вести позитивну й корисну працю внутрі організації, брати участь у загально-громадському житті та гідно репрезентувати українське ім'я серед чужого окруження.

Відділ відбуває щомісяця сходини з рефератом при майже стовідсотковій приявності членок. У лютому відбулися ширші сходини присвячені пам'яті Жінки-Героїні у часах визвольних змагань. У березні влаштовано надзвичайно вдалу Великодню імпрезу — показ великоднього стола і писання писанок для ширшого загалу й чужинців. Вислідом її був двотижневий практичний курс писання писанок для заінтересованих під вмілим керівництвом А. Юзьків. Старанням Відділу вперше в Кентоні

відбувся „Вечір Сатири і Гумору“ силами артистів Львівського Театру: Оксани і Пінста Рудакевичів. Крім того влаштовано 2 виставки нар. мистецтва для місцевого „Клубу Доньок Америки“ і „Жидівського Центру“. Виставки оглянуло кількасот чужинців. Відділ співпрацює з Окружною Радою в Клівленді й бере участь в її засіданнях та імпрезах. Також співпрацює з усіми місцевими українськими організаціями.

Більшість членок передплачує „Наше Життя“. Останньо приєднано 5 передплатниць. На XIV Конвенцію СУА одноголосно вибрано, як делегатку голову Відділу Софію Барусевич.

Грошові обороти за $\frac{3}{4}$ року:

Прихід	239.72 доларів
Розхід	171.13 доларів

Кентон, Огайо — дня 1 вересня 1965 р.

Ольга Курилас, прес. реф.

Впр. о. Мирослав Харина, філадельфійський декан і душпастир парохії св. Йосафата у Філадельфії, на Френкфорді, промовляє з приводу „Хрестин“ 88 Відділу СВА ім. Княгині Ольги, заснованого в його парохії. На світліні члени Управи й делегати Окружної Ради СВА та поодиноких Відділів СВА. Свято „Хрестин“ відбулося 24. жовтня 1965 р.

88 Відділ Союзу Українок Америки

ім. Княгині Ольги

У ФІЛАДЕЛФІЇ, НА ФРЕНКФОРДІ

вітає

XIV КОНВЕНЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

зорованого в Союзі Українок Америки

та бажєє якнайкращих успіхів у її нарадах

СОФІЯ КУСЕНЬ, містогла

СОФІЯ ПИЛИПЮК, голова

ВІОЛЕТТА ЛОГИН, секретарка

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

вітає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ із 40-літтям та бажає йому з того приводу на дальшому шляху невтомної праці як широкої розбудови, так і найкращих успіхів.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в очах УККА був і є тією зразковою Центральною Організацією, яка за час свого існування і праці все підтримувала Український Конгресовий Комітет Америки не тільки морально, але й матеріально разом із її Відділами, від яких сама збирала чи то членські вкладки, чи Національний Даток і відсилала їх до Централі УККА.

За це УККА складає **СОЮЗОВІ УКРАЇНОК** з нагоди його Ювілею прилюдну подяку та признання.

**UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
OF AMERICA**

302 West 13th Street

New York, N. Y. 10014

Окружна Рада Відділів 22, 29, 36, 51, 74, 84

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ В ШИКАГО

вітає

14-ту ЮВІЛЕЙНУ КОНВЕНЦІЮ СУА

З нагоди 40-ліття СУА бажаємо успіхів у майбутньому

і розвитку нашій дорогій українській жіночій організації.

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету вітає Союз Українок Америки з їх Чотирнадцятою Конвенцією та бажає найкращих успіхів у переведенні нарад.

Рівночасно Екзекутива висловлює глибоку подяку за цінну співпрацю з ЗУАДКомітетом, яку Союз Українок Америки виявляв впродовж років — як у ділянці акції переселення, так і в несенні іншої допомоги потребуючим, та вірить і в будучому в тривалість цієї співпраці.

ЕКЗЕКУТИВА
Українського Американського
Допомогового Комітету

**З НАГОДИ 14. ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ
В 40-РІЧЧЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
привіт зорганізованому українському жіноцтву**

від

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ!

Чи знаєте, що:

45% усього членства УНСоюзу, яке досягло імпозантне число 85,000 — це жінки?

В Головному Уряді УНСоюзу є шість жінок, а саме заступниця головного президента та п'ять головних радних?

УНСоюз допомагає Вам, Матерям, виховувати в національному дусі Ваших дітей, влаштовуючи для них табори і курси українознавства на Союзівці та видаючи українознавчі книжки, зокрема не-оцінену англomовну Енциклопедію Українознавства?

УНСоюз вдержує Союзівку, де Ваші діти стрічаються на до-звіллі та в спортових змаганнях з другими українськими дітьми, та навіязують вузли дружби на все життя?

УНСоюз видає для Вас і Ваших дітей український щоденник „Свободу“ та англomовний тижневик „Юкрейнієн Віклі“, які зв'язують в одне нашу національну громаду в цілм світі?

УНСоюз дешевим і модерним життєвим забезпеченням допомагає Вам вдержувати Ваші домашні вогнища навіть по втраті батька?

УНСоюз допомагає Вашим дітям здобути високу освіту, забезпечуючи їх студійними грамотами забезпечення, платними після закінчення 18 року життя?

ЧОМУ ТОДІ СТІЛЬКИ ВАС, Ваших чоловіків і дітей все ще не є забезпечені в УНСоюзі? Адже привілеєм і обов'язком МАТЕРІ є — стояти на сторожі добробуту родини й національного виховання дітей!

В час, коли на Конвенції радитимете над громадськими справами, подумайте також про свою родину!

МИ КЛИЧЕМО ВАС:

Забезпечіть в УНСоюзі цілу Вашу Родину!

Передплатіть „Свободу“ та „Юкрейнієн Віклі“!

Переводіть вакації на Союзівці!

**З НАГОДИ СОРОКЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

**Головну Управу — Відділи — все членство Союзу Українок
та все жіноцтво**

щиро вітає

**Союз Українців Католиків
„ПРОВІДІННЯ“**

та бажає усьому зорганізованому жіноцтву дальших успіхів в так
корисній праці для добра української громади в ЗДА та поліпшення
долі українського Народу на Рідних Землях.

СУК „Провидіння“ це одинока українська католицька допомо-
гово-обезпеченева установа в ЗДА, яка не лише видає ряд корисних
і дешевих забезпечених грамот для дорослих і дітей, але теж
уділяє допомоги хворим і непрацездатним, морально і матеріально
піддержує допомоги, культурні і наукові, релігійні і народні орга-
нізації, дає низьковідсоткові позики членам, а зокрема на будову
церкв, шкіл і народних чи молодечих домів. „Провидіння“ видає
одинокий в світі католицький щоденник „Америка“.

СУК „Провидіння“ все високо оцінював працю і значіння укра-
їнського жіноцтва, тому для членок організує свої окремі Відділи.

Маючи Відділи майже у всіх скупченнях українських поселен-
нів у ЗДА, СУК „Провидіння“ запрошує у свої ряди усе членство
Союзу Українок та все жіноцтво Америки.

В усіх справах звертатись до Централі на адресу:

**Providence Ass'n of Ukrainian
Catholics in America**

817 N. FRANKLIN STREET

Philadelphia 23, Penna.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

вітає

ДЕЛЕГАТОК І ГОСТЕЙ КОНВЕНЦІЇ

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

і бажає

ЯКНАЙКРАЩИХ УСПІХІВ

Організація основана в 1946 році. Під цю пору має 43 Відділи в ЗДА. В основу її праці лягли тези Атлантийської Карти про чотири свободи, що відзеркалюють головні принципи американської демократії. Ці чотири свободи:

1. СВОБОДА СЛОВА;
2. СВОБОДА СОВІСТИ;
3. СВОБОДА ВІД СТРАХУ;
4. СВОБОДА ВІД ЗЛИДНІВ —

є підставою здорового і творчого розвитку всіх модерних, цивілізованих націй. Вибороти їх для України, є нашою ціллю й завданням.

**ХВАЛЬНУ УПРАВУ І ВСЕ ЧЛЕНСТВО
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

вітаємо

з 40-ЛІТТЯМ ДІЯЛЬНОСТІ

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

2351 WEST CHICAGO AVENUE

Chicago 22, Illinois, USA

HUmboldt 9-0520

4 $\frac{1}{2}$ % опроцентування вкладів (платне двічі на рік)

**Головна Управа
Українського Лікарського Товариства
Північної Америки**

вітає

**„СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ“
ІЗ 40-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ
І БАЖАЄ ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ЙОГО
ХОСЕННІЙ ГРОМАДСЬКІЙ ПРАЦІ**

За Головну УПРАВУ УЛТПА

**Д-р Богдан Олесницький
Голова**

**Д-р Любомир Явний
Секретар**

TRIDENT SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION

A THRIFT INSTITUTION FOUNDED 1913

1935 WEST 51st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60609

TRUSTED BY THOUSANDS WITH SAVINGS

M B M

Best Wishes and Success

MAE and JOHN DEMEY

PRESIDENT BRANCH 72

“SOYUZ UKRAINOK”

CONGRATULATIONS

On Your 40th Anniversary

from

The JAREMA'S

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

IN MEMORY

of

JULIA JAREMA

from

Children, Grandchildren

AND

Great Grandchildren

COMPLIMENTS OF

Mr. and Mrs. Michael Turansky

**1050 FIFTH AVENUE
NEW YORK, N. Y. 10028**

Нашій найстаршій жіночій організації у вільному світі

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ,

яка впродовж 40 років виховувала і вела українське жіноцтво і вложила багато праці для українського народу в Америці мій глибокий поклін і сердечні побажання з нагоди так радісного ювілею.

М а р т и н М а л е т и ч

433 EAST 9th ST., NEW YORK, N. Y.

б. голова, тепер почесний член тов. Дністер, Від. 361 УНС

З НАГОДИ СОРОКЛІТТЯ СУА

щиро вітає Головну Управу і Вельмишановних Делегаток

„ВЕСЕЛКА“

Відкрита кожного дня від вчасного ранку до пізньої ночі

Зимні і теплі перекуси, сніданки, полуденки „ланчі“ — Содові води

Морозиво — Солодощі „цукорки, чоколяди, чоколядки“ теж
вибагливі і імпортовані

Цигари — цигарки — тютюн

Шкільне й канцелярійне приладдя

Українські і в інших мовах часописи

144 Друга Евеню — рядом з Українським Народним Домом

Нью Йорк

Вітаємо заслужений Провід СУА і Його Членство з нагоди 40-ліття та бажаємо їм якнайкращого розвитку і великих успіхів в їхній дальшій праці для добра УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Осипа і Ераст Куровицькі

Марія і Юліян Бачинські

**Щирий привіт з нагоди 40-ліття найстаршої української
жіночої організації СУА і побажання на будуче**

пересилає

Яків і Марія Либ а

БРУКЛИН, Н. Й.

Virginia 7-2672

PAUL CHARNY

CHARNY BROTHERS

Fine Furniture

LIVING ROOM - DINING ROOM

& BEDROOM SETS

RUGS & APPLIANCES

97-20 — 101st AVENUE

GENE CHARNEY

OZONE PARK 16, N. Y.

З нагоди 40-ліття СУА слідуєчі будівельні підприємства у Філадельфії сердечно вітають українське жіноцтво, об'єднане в СУА, та бажають дальших успіхів у його корисній праці для добра українського народу — в поневоленій московським комунізмом Україні та на чужині сущого. Многії літа!

Philadelphia Dry Wall Construction Co.

Іван Ваць, Володимир Біляїв, Семен Кризуша

Wac Roofing & Siding Contractors

Іван Ваць, Андрій Ваць, Микола Ваць

Philadelphia Roofing & Sheet Metal Co.

Іван Ваць, Вільям Брукс, Семен Лободенко

Watts Construction Company, Inc.

Іван Ваць, Кость Приходько

4723 "A" Street

Philadelphia 20, Pa.

DA 4-2985, DA 4-1400

COMPLIMENTS

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.

Export and Import Service

11333 JOSEPH CAMPAU AVENUE

Hamtramck 12, Michigan

Tel. TO 7-1575

and

6640 MICHIGAN AVENUE

Detroit 10, Michigan

Tel. VI 1-5355

PINKY DERAS SPORT SHOP

**9029 JOS. CAMPAU
DETROIT, MICH.
TR 4-0001**

Co-Owners

PINKY DERAS - JOHN KRYCZKOWSKI

КОМІТЕТ
Об'єднаних Американсько-Українських
Організацій міста Нью Йорку
ВІДДІЛ УККА

складає привіт

в 40-ліття повстання й праці
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

За Управу Комітету:

І. Базарно, Голова

М. Турецький, Секретар

Український Народний Дім, Інк.

В НЬЮ ЙОРКУ

пересилає

ЩИРІ ПРИВІТАННЯ
ДЕЛЕГАТАМ І ГОСТЯМ КОНВЕНЦІЇ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
В 40-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

Спілка Української Молоді Америки

ГОЛОВНА УПРАВА

Головна Управа СУМА складає найщиріші побажання з нагоди 40-ліття існування і праці Союзу Українок Америки та бажає успіхів в дальшій праці для добра нашого народу.

Честь України!

Готов Боронити!

Л. Футала, Голова

Г. Цебрій, Секретар

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ „САМОПОМІЧ“

Відділ у Ньюарку

і ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“

у Ньюарку

щиро вітає Союз Українок Америки зі 40-літнім Ювілеєм

і бажає успіхів на будуче

“Selfreliance”

ASSOCIATION OF AMERICAN UKRAINIANS

“SAMOPOMICH”

249 Stuyvesant Ave., Newark 6, N. J.

SELF RELIANCE (Newark, N.J.) FEDERAL CREDIT UNION

249 Stuyvesant Ave., Newark 6, N. J.

CONGRATULATIONS and BEST WISHES

ON YOUR 40th ANNIVERSARY

Mr. and Mrs. Joseph Lesawyer

CONGRATULATIONS
ON 40th ANNIVERSARY
AND SINCEREST BEST WISHES
FOR THE FUTURE

Walter and Mary Dushnyck

BEST WISHES and CONTINUED SUCCESS

Mr. and Mrs. Walter Baron

AMERICAN-UKRAINIAN DENTIST

119 East 10th Street

New York, N. Y.

GRamercy 7-3016

COMPLIMENTS OF

Mr. and Mrs. Stephen J. Jarema

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
пересилаємо наші найкращі побажання в праці для загального
добра та вітаємо Достойних Делегаток З'їзду

Союз Українських Купців і Підприємців у Нью Йорку

За Управу:

В. Дармохвал, Секретар

Яр. Пастушенко, Голова

**Щирий привіт
З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ**

пересилає

Д-р Ярослав Воевідка

НЮ ЙОРК

COMPLIMENTS OF

Kowbasniuk Agency

286 East 10th Street, New York, N. Y. 10009

**AIRLINE and STEAMSHIP TICKETS TO ALL PARTS
OF THE WORLD**

TOURS - CRUISES - HOTELS

**Specializing in Tours to Ukraine, Poland,
Czechoslovakia and Rumania**

Approved dealers for: PEKAO, TUZEX, DEASCAN,
AMERICAN EXPRESS, HASKOBA

Established 1920

Vera Kowbasniuk Shumeyko

Anthony Shumeyko

COMPLIMENTS OF

Matthew J. Pope

AND

Joseph Sydor

**INSURANCE - REAL ESTATE
ACCOUNTING - AUDITING**

100 Second Avenue

New York, N. Y. 10003

Tel.: GRamercy 7-5633

F R E E

F R E E

F R E E

SPECIAL — Only to the Ukrainian National Women's League of America. During the Convention in New York City **ONE SET OF 7 YAROSLAVA SURMACH MILLS** — **NOTE CARDS**. Free with the purchase of a **UKRAINIAN ARTS BOOK** at \$5.00. Come and browse — No purchasing necessary.

Surma Book and Music

11 E. 7th Street (near 3rd Avenue) New York, N. Y. 10003

Telephone GR 7-0729

STEVE CHIRASH

WALTER ZYLA

"The Chairman"

RESTAURANT & COCKTAIL LOUNGE

Luncheon - Dinner - Cocktails

360 Lexington Avenue, New York City

(Bet. 40th & 41st St.)

MU 2-9302

TN 7-7531

ЩИРИЙ ПРИВІТ З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ
і побажання успіхів в праці
ДЕЛЕГАТКАМ КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

складає

Я. Ганкевич, С. Секрета, З. Корчинський — власники фірми

Roman Parcel Service

141 — 2nd Avenue, New York City

ВИСИЛАЄ ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧЕВІ

Рівнож авта, холодильники, телевізори, машини до прання

і шиття і т. д.

Урядові години:

Від 8:30—7 веч. Субота до 6-ої веч., в неділі від 10—3 по пол.

BEST WISHES

Stasiuk Bros.

MEATS AND PROVISIONS

HOUSE OF BEST BOLOGNAS

124 First Ave., Bet. 7th & 8th Sts., New York 9, N. Y.

GRamercy 5-4090

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
щирий привіт та сердечні побажання успіхів у дальшій праці

складають

Стефанія і Теодор Лешко

ВЛАСНИКИ РЕСТОРАНУ

111 Avenue "A"

New York City

"FURS FOR ALL — LARGE OR SMALL"

Woloschuk Fur Co.

MANUFACTURING FURRIERS

Open Daily to 6 p.m. — Thursday till 8 o'clock
Also by Appointment

343 Seventh Avenue, near 29th St., New York 1, N. Y.
LO 3-5823

Українське Будівельне Підприємство

КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Будує на продаж і на замовлення модерні будинки близько Союзівки і в околиці, в дуже приступних цінах.

Добра нагода для пенсіонерів і для інших, які хотіли б поселитися на стало в гірській здоровій околиці.

Адреса: СТЕПАН ЛЕХНОВСЬКИЙ
ВОЛОДИМИР БЕРІЗКА

Box 463, Kerhonkson, N. Y.

Tel. 626-7602

НАЙКРАЩА

ІНВЕСТИЦІЯ

З Е М Л Я

Агенція продажі реальностей, землі і торговельних підприємств

Stepan Oleksiw

LICENSED REAL ESTATE BROKER

P.O. Box 348, Kerhonkson, N. Y.

Tel (914) 626-7692

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ СУА

бажаємо

**БАГАТО УСПІХІВ В ПОШИРЕННЮ ТА УКРІПЛЕННЮ
НАШОЇ ЖІНОЧОЇ САМОСТІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ**

86-ий Відділ СУА

в Ньюарку, Н. Дж.

Trident Savings & Loan Association

760 Clinton Avenue, Newark, N. J.

4½%

РІЧНО дочислювані чотири рази в році — **ВСЕБІЧНА ФІНАНСОВА ОБСЛУГА**

PHONE ESsex 5-5555

Lytwyn & Lytwyn

“FUNERAL DIRECTORS”

801 Springfield Avenue

Irvington, N. J.

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

якнайбільших успіхів у дальшій жертвенній праці для добра
українського народу

щиро бажає

ФІРМА ВЗУТТЯ

„Г О В Е Р Л Я“

HOWERLA SHOES — SALAMANDER AGENCY

203 Springfield Avenue

Newark, N. J.

MA 3-6248

Variety Bazaar
Пересилкове Бюро КОСМОС

428 Springfield Avenue, Newark 3, N. J.

Власники: ВАСИЛЬ І БОГУСЛАВА ГНАТІВ

Tel. GRegory 1-5840

Res. 1-7782

НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ

бажає

Д-р Маркіян Мігоцький

M. MIGOTSKI, M.D.

417 Clifton Avenue, Clifton, N. J.

ПРИВІТ СОЮЗОВІ УКРАЇНОК

пересилає

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ В КЛІВЛЕНДІ

The Parma Savings Co.

Основана 1915 р.

Центрاليا:

5839 Ridge Rd., Parma, Ohio

Українська філія:
2190 Professor St.
Cleveland, Ohio

Роялтонська філія:
6465 Royalton Rd.
N. Royalton, Ohio

ВІТАЄМО СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

із 40-літтям і бажаємо успіхів в майбутньому

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„Самопоміч“

В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО

Два бюра:

1112 Kenilworth Ave., Cleveland, Ohio 44113 — Tel. 861-7256

6108 State Road, Parma, Ohio 44134 — Tel. 884-9111

Д-р Н. Дейчаківський

**150 E. SPRAGUE ROAD
CLEVELAND, OHIO 44141**

ВИСИЛКОВЕ БЮРО

Ohio Export Corp.

900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio

вітає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

зі 40-літтям їхньої праці для української спільноти

Best Wishes

from

SELF-RELIANCE CREDIT UNION

IN DETROIT

COMPLIMENTS OF

Dr. JOHN SMALL

19223 Conant Street, Detroit 34, Michigan

OFFICE: TW 3-3075

RES.: 892-2749

Pennington Agency

REAL ESTATE

192-12 Northern Blvd., Flushing, N. Y.

FL 7-5400

Dimitri Horbay

The only Ukrainian Real Estate Agency in the highly desirable
North Shore areas of Flushing, Bayside, Whitestone,
Fresh Meadows, Little Neck, Douglaston.
Member of North Shore Multiple Listing Service, Inc.

Eugene S. Rohach Associates

FIRE - CASUALTY - LIFE INSURANCE

1323 West Lindley Ave.

Philadelphia 41, Pa.

GL 7-2654

St. Mary's Society

OF

**NATIVITY OF BLESSED VIRGIN MARY
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH**

**4952 South Paulina Street
Chicago, Illinois**

STRENGTH THROUGH UNITY

PRESIDENT—Anna Hawrysz

VICE-PRESIDENT—Marie Bossmine

TREASURER—Antonina Marko

RECORDING SEC'Y—Maria Juzkiw

FINANCIAL SEC'Y—Stephanie Magioris

SPIRITUAL DIRECTOR— Rev. Nestor, O.S.B.M.

„Наша сила — в нас самих“

З ЮВІЛЕЄМ 40-ЛІТТЯ

вітає

Українсько-Американське Кооперативне Товариство

„Самодопомога“ Інк.

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ

2208 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622

Tel. AL 2-9092

ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ — РАВНД ЛЕЙК

Tel. KI 6-4358

Ставайте членами нашої Кооперативи!

**З нагоди 40-ліття
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

привіт від

КЛЮБ-у ЛЬВОВ'ЯН

У ШИКАГО

**У Сороковий Ювілей
СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

ПАЛКИЙ ПРИВІТ!

XIV КОНВЕНЦІЇ СУА

бажаємо увінчатися великими успіхами!

Д-р Осип і Люба Шандри

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СУА

сердечний привіт і побажання успіхів

складає

Д-р Наталія Хомишин-Гащук

Найкращі побажання та щирий привіт

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

пересилають

Д-р Юлія і Д-р Павло Сидор з дітьми

Найкращі побажання в сорокліття існування та праці
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

складають власники фірми

ДЕЛЬТА в Шикаго

Д-р Богдан і Олена Старухи

Humboldt Meat Market

**AMERICAN and EUROPEAN STYLE
HOME MADE SAUSAGE**

STEPHANIA and JOHN ROMANIUK

COMPLIMENTS OF

Mrs. E. Kowalik and Wally

Black Steer Packing Co.

SAUSAGE SPECIALTIES

2713-15 W. Division St., Chicago 22, Ill.

WALTER SHLAPAK

ALbany 2-6650

Власники ОЛЬГА І ВОЛОДИМИР ШЛАПАК

**Товариство
Українських
Інженерів Америки**

вітає

XIV КОНВЕНЦІЮ СУА
в Нью Йорку

●

**Український Хор
„ДУМКА“
В НЬЮ ЙОРКУ**

вітає

XIV КОНВЕНЦІЮ СУА
і бажає
найкращих успіхів у нарадах

●

XIV КОНВЕНЦІЮ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

вітає

**Карпатський
Лещетарський Клуб**

Нью Йорк

◆◆◆

Постійна Галерія

творів українських мистців
під керівництвом
ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ
149 — 2-га Евею
(приміщення Літературно-
Мистецького Клубу)

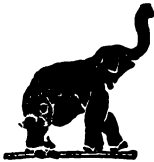
вітає

XIV КОНВЕНЦІЮ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

і бажає успіхів

Republican
Business
Women, Inc.
NEW YORK CITY

CONGRATULATE THE UNWLA
ON ITS 40th ANNIVERSARY

HELEN JANKE GUNTHER
President

MARY DUSHNYCK
Member of Board of Directors

**Пластова Станиця,
Фундація
та Пластприят**

З НАГОДИ КОНВЕНЦІЇ СУА
бажають багато успіхів у дальшій
праці

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ
НАЙКОРИСНІШЕ

у своїй кредитівці:

Федеральна Кредитова Кооператива

„Самопоміч“

В НЮ ЙОРКУ

SELFRELIANCE (N. Y.)
FEDERAL CREDIT UNION

98 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
Tel. GR 3-7310

CONGRATULATIONS!

Mr. & Mrs. Julian
K. Jastremsky

ВІТАЄМО ОРГАНІЗОВАНЕ
ЖІНОЦТВО
з 40-літнім ювілеєм
НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

від фірми:

А Р К А

48 Схід 7-ма вулиця
в Нью Йорку

COMPLIMENTS OF

Mr. and Mrs.
Theodore Dzus

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА
ширий привіт передають

Володимир Сушків

та

Осип Диба

власники пересилкового бюро

“COSMOS”
39 Second Ave.
New York, N. Y.

New Dance
Ukraine

ETHNIC FOLK DANCE GROUP

Director: TED CARPLUK
20-15 49th St., Astoria, N. Y.
RA 1-8672

Assistant: MIROSLAVA
UL 6-9523

Pres. — FRANK DRAGANIUK

Vice Pres. — MICHAEL K.
BRUCHKOWSKY

Sec'y — NANCY SMITH

Treas. — DOROTHY BOGUSKY

Привіт делегаткам Конвенції

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

від

**Марії і Теодозія
Підгородецьких**

Copying
Enlarging

Framing
Coloring

Park View Photo Studio

R. FENCHYNSKY

WEDDING and FAMILY GROUPS

Portraits

Candid Photography

Tel. ORegon 3-4466

CLOSED FRIDAY

**437 E. 6th Street
Bet. Ave. A and 1st Ave.
New York 9, N. Y.**

COMPLIMENTS OF

Edward Seligman

PORK & PORK PRODUCTS

FLushing 8-9155
157-44 27th Avenue
Flushing 54, N. Y.

ART

SERVICE

COURTESY

VALUE

Hollywood Florists

GRamercy 5-7844

**127 Seventh Street
Bet. Ave. A and 1st Ave.
New York 9, N. Y.**

ЩИРИ ПОБАЖАННЯ ДАЛЬШОГО
УСПИХУ

складає

Лев Козак

LEON'S GROCERY
& DELICATESSEN STORE

84 East 7th Street
New York 3, N. Y.
Tel. AL 4-9430

В СОРОКЛІТТЯ ІСНУВАННЯ СУА
щирий привіт та бажання дальших
успіхів в праці

засилає

Іван Книш
ВЛАСНИК ДРУКАРНІ
LUNA PRINTING CO.

77 E. St. Mark's Place
New York, N. Y.

З нагоди сорокліття
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

складає

якнайщиріші побажання
і якнайкращих успіхів
у вашій праці

Михайло Пирський

В Л А С Н И К
FIRST AVENUE
Infants' - Children's Wear
and Scarfs

106 First Avenue
(Bet. 6th & 7th Sts.)
New York 9, N. Y.

З нагоди сорокліття
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
щирий привіт та побажання
дальших успіхів у вашій праці

**Елеонора і Теодор
Гриневі**

В Л А С Н И К И
ALMOHR CO.
Textiles and Imported Gift Articles

136 First Avenue
Between 8th and 9th Sts.
New York, N. Y. 10009
Tel. OR 3-3510

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА
ширий привіт та успіхів у дальшій
праці

складають

**Григорій і Ольга
Сливка**

Власники ресторану

125 Ave. A. New York City

**Brody Meat
Products, Inc.**

CHOICE MEATS, POULTRY
and PROVISIONS

HOME MADE BOLOGNAS
and SAUSAGES

GRamercy 5-5052
96 Second Avenue
New York 3, N. Y.

ЧЕСТЬ СОРОКЛІТНІЙ ПРАЦІ СУА
Щирі бажання на будуче

**Olympia
Liquors Inc.**

87 Second Avenue

New York 3, N. Y.

З НАГОДИ СОРОКЛІТТЯ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
пересилаю найкращі побажання
в праці для добра нашої
поневоленої Батьківщини

Мороз

MOROZ SPORTSWEAR CO.

473 Onderoonk Avenue
Brooklyn 37, N. Y.

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ

40-ЛІТТЯ СУА

**Мирон і Марія
Сітницькі**

**Holland Terminal
Corporation**

521-523 Broome Street
New York, N. Y. 10013

- WAREHOUSING
- TRUCKING
- CONSOLIDATION

Since 1924

Walker 5-0260—0261—0262

CONGRATULATIONS

and

BEST WISHES

on your

FORTIETH ANNIVERSARY

The Klawnsniks

Stella — Walter

Johanna — Robert

COMPLIMENTS OF

Mr. and Mrs.

Walter Atlas

Elmont, N. Y.

SERVING

**Northwest Bergen County
New Jersey**

**The Heslin Agency
REALTOR**

**10 Van Neste Sq.
Ridgewood, N. J.
201-852-9200**

COMPLIMENTS OF

**Dzus Fastener
Co., Inc.**

West Islip, L. I., N. Y.

COMPLIMENTS OF

**Economy - Integrity - Service
GRamercy 5-2325-6-7-8
SALES and SERVICE**

**J. Eis & Sons
Appliances, Inc.**

**Air Conditioners - High-Fi Stereo
Phonographs - Ranges
Refrigerators - Washers
Televisions - Hardware and Paints**

ALL FAMOUS BRANDS

**105-7 First Avenue
Bet. 6th & 7th Sts.
New York, N. Y. 10003
AARON EIS**

COMPLIMENTS OF

**Hladun's Family
Catering**

**168 Avenue "B"
New York City
OR 7-2850**

ALICE and JOHN HORBETH

З НАГОДИ СОРОКРІЧЧЯ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ще більше успіхів в корисній праці
для української спільноти в ЗДА

бажає

Ольга і Іван Гірний

JOHN'S EXPRESS
SERVICE STATION

631 Bruckner Blvd.
Bronx 55, N. Y. C.

Щирий привіт від
УКРАЇНСЬКОЇ ТАНКОВОЇ
ОРКЕСТРИ

„А М О Р“

в Нью Йорку

1853 Haight Ave.
Bronx 61, N. Y.

IVanhoe 9-5800

**Better Properties
Realty Corp.**

REAL ESTATE

“Always A Better Deal”

293 S. Franklin St.
Hempstead, N. Y.

STEPHEN KOWALCHUK

Windham Arms

“THE ARISTOCRAT OF
RESORT HOTELS”
Majestic Catskill's
Vacation Paradise

BY AUTO: Use Exit 21, Route 23
direct to Windham.

WRITE: Windham Arms
Hotel & Motel
Windham, N. Y.
Phone: 425

C. D. LANE, Owner and Manager
Hotel and Motel Open All Year

Satys Travel Services

501 Madison Avenue
New York, N. Y. 10022
PLaza 2-1337-8 PLaza 2-0078-9

Подорожі до всіх країн світу
Власник: Д-р БОРИС ЛОТОЦЬКИЙ

Leo A. Gallan

REAL ESTATE & INSURANCE

31-13 30th Avenue
Astoria 2, N. Y.
Telephones
RAvenswood 8-8120—8136

SHOULD BOWL!

We Ukrainian men
would like that . . .

MICKEY HAMALAK'S Queens Bowling Center

28 Lanes and Restaurant
4339 32nd Place
Long Island City, N. Y.

SPORTING GOODS
TROPHIES and BADGES

BEST WISHES

The Ukrainian Trend

UYL-NA FOUNDATION
Quarterly Publication

Mary E. Pressey — Editor

40-50 Forley Street
Elmhurst, N. Y.

У 40-ЛІТТЯ СУА

шле привіт

Д-р Євген Грабарчук

НЕВРОЛОГ-ПСИХІАТР

Має приватну практику після
замовлення

Канцелярія знаходиться при

228 Franklin Avenue

Nutley, N. J.

Багато успіхів

КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК
АМЕРИКИ

бажає

Д-р Мирослав Бих

186 Gregory Avenue

Passaic, N. J.

ПРИВІТ І НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

ДАЛЬШИХ УСПІХІВ

шле

Д-р Борис Филипчак

57 Passaic Avenue

Passaic, N. J.

ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ

бажає

Д-р Богдана Свистун

BOHDANA SWYSTUN, D.D.S.

1 Portland Av. Cor. Lexington Av.

Clifton, N. J.

СПОЖИВЧО МЯСНА КРАМНИЦЯ

„КАРПАТИ“

632 — 18th Ave.

Newark, N. J.

ES 2-1207

Лікери і делікатеси

Gourmet

1002-1004 Clinton Ave.

Irvington, N. J.

Tel. ES 2-6134

Власники В. С. ТАЛАНЧУКИ

Phone:623-1880

Helene Matushewsky, Prop.

Helen's Bridal Shop

BRIDAL and BRIDES MAIDS
GOWNS OUR SPECIALTY

GRADUATION DRESSES
EVENING GOWNS

132 Branford Place

(Near High St. & Springfield Ave.)

Newark, N. J. 07102

КРАМНИЦЯ ВЛАСНИХ МЯСНИХ

ВИРОБІВ І ДЕЛІКАТЕСІВ

Власники:

**Марія і Павло
Гарматій**

249 Stuyvesant Ave.

Newark 6, New Jersey

FRED'S AUTO SERVICE

П. Семенюк

Направа трансмісій і моторів

767 So. 18th St.

Newark, N. J.

Tel. 371-2315

COMPLIMENTS OF

Log Cabin Restaurant

Rt. 44 and 55, Kerhonkson, N. Y.

UKRAINIAN-AMERICAN
CUISINE
OPEN ALL YEAR

Camp Krynycia

In Kerhonkson, N. Y.

Select group of well-adjusted,
intelligent teenagers 16 to 19
years old with good character.

The 2 or 4 weeks sessions in July
include Ukrainian folk-dancing,
singing, concerts, work, sports,
swimming, hiking, socials, discus-
sion groups

\$35 per week.

Registration Ends May 31

Write for applications to:

MRS. PAULINE D. OLEKSIW
Box 348 Kerhonkson, N. Y.

З ПРИВОДУ 40-ЛІТТЯ СУА

вітаємо українське зорганізоване
жіноцтво та бажаємо нових успіхів
на майбутнє

**Стефанія і Витовт
Боднарі**

і Василь Микитюк

з Амстердаму, Н. Й.

В Л А С Н И К И

“HIGHLAND MOTEL —
RESTAURANT”

Mayfield, N. Y.

СКЛАДАЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

тільки в своїй рідній установі

**Українській
Кредитовій Спілці**

В РОЧЕСТЕР

831 Джозеф Евню. Тел.: LI 4-9518

Урядові години:

Вівторок 7—9 вечором

П'ятниця 6—9 вечором

Субота 2—5 по полудні

УПРАВА:

Віліам Андрушин, голова
Василь Іванців, заст. голови
Ростислав Шутер, секретар
Володимир Гавриляк, касієр
Володимир Біловус, I. заст. касієра
Іван Олексин, II. заст. касієра
Миرون Руснак, член Управи

М. М. Крижанівська

619 Hudson Avenue
Rochester, N. Y. 14621

CONGRATULATIONS

ON YOUR 40th
ANNIVERSARY

Paul W. Harris
FUNERAL HOME

954 Clifford Ave.
Rochester, N. Y.

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА

найкращі побажання дальшого
розвитку та успіхів на будуче

складає

Роберт Шереліс

власник крамниці домашнього
устаткування та складу оливи
та вугілля

558 Hudson Avenue
Rochester, N. Y.
Tel. 232-2942

Щирий привіт

і сердечні побажання успіхів у праці

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА

пересилає

Шереліс-Крамарчук

ВИСИЛКОВЕ БЮРО ПАЧОК
НА УКРАЇНУ ТА ІНШИХ КРАЇН
ЄВРОПИ

558 Гадсон Евню, Рочестер, Н. Й.
Тел. 232-2942, СО 6-6469

CONGRATULATIONS

ON YOUR
40th ANNIVERSARY

Paul's Meat
Market

419 South Wilbur Ave.
Syracuse, N. Y. 13204

Щирі побажання

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

засилають

Володимира
і Володимир Величко

роздрібня товарів мішаних

522 Mandeville St.
Utica, N. Y.
RA 4-3779

Свій до свого!

TX 4-4228

894-4228

Irene Voychak
Beauty Parlor

HAIRCUTS - STYLING
COLORING - PERMS

1007 Fillmore Ave.
Buffalo 11, N. Y.

COMPLIMENTS OF

Slotiuk Funeral
Home

OLGA SLOTIUK, Lic. Mgr.

102 Amherst St.
Buffalo, N. Y. 14207

Вітаємо Союз Українок Америки
з 40-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ

та

бажаємо гарних успіхів

у дальшій праці

**78 Відділ
СУК „Провидіння“**

ІМ. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО

в Кентон, Огайо

З нагоди 40-ліття існування СУА,
як рівнож з нагоди оснування
цього року 87 Відділу СУМ
ім. Олени Степанів в нашому місті
щирий привіт

складає:

**Відділ УККА
Осередок СУМА**

і

Пласт

Організація Української Молоді

в Кентон, Огайо

**14 Відділ СУА
в КЛІВЛЕНД, ОГАЙО**

вітає

Головну Управу СУА і Делегаток
14 Конвенції і бажає гарних успіхів
в нарадах

З приводу 40-ліття нашої дорогої
організації складаємо найщиріші
побажання дальшого успіху в праці
для України в рямцях Союзу
Українок Америки

Марія Чорній, голова
Анна Бурко, секретарка
Ксеня Данилович, фін. секр.
Марія Попадик, скарбничка

З нагоди 40-ліття

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

складаю щиросердечний привіт
і побажання найкращих успіхів
у дальшій праці

Д-р Іван Дідюк

825 Савт Ст.

Бостон 31, Масс.

Перша Українська Фортепіанова

Студія в Клівленді

Софії Яремкович

3836 Spokane Ave.

Tel. TB 1-6794

вітає Конвенцію CYA у ювілейному році та бажає Головнім Управі враз із членством дальших успіхів у такій хосенній і відданій праці

ROMAN'S BAKERY

32nd Street, Cleveland, Ohio

Власники

Стефанія і Роман

Воляники

Крамниця БАЗАР

що міститься при

1028 Kenilworth Ave.

Cleveland, Ohio

має на складі

артикули українського народнього мистецтва, нові грамофонові пластинки та інше.

Полагоджує висилку пачок, а весь можна азкупити в крамниці.

Smart Set Photo Studio

3992 East 71st Street

Cleveland 5, Ohio

Tel.: MI 1-9353

Kyj's Bakery

п о р у ч а є
весільні торти
та європейське печиво

2702 West Third Street
Chester, Pa.
Tel. TR 6-6696

Відділ УККА Дітройт-Схід і Гемтремк

Засилає щирі побажання
успішної праці в майбутності,
з нагоди 40літньої праці та
14. Конвенції СУА

За Управу:
Инж. В. Тустанівський
голова

Ірина Захарків
кор. секр.

Campau Clothing Co.

MORRIS LANTOR

9643 Jos. Campau
Hamtramck, Mich.
TR 1-9747

GREETINGS and BEST WISHES

Starlite Restaurant

7511 Michigan Avenue
Detroit 10, Michigan
VI 2-8904

WALTER and ANNA STROKON
Proprietors

R & S Meat Market

W. RAJCA
M. SALDYT

●

1646 Genesee Ave.
Buffalo, N. Y.

Benson Fuel Oil Co.

512 W. Montgomery Ave.
Phila., Pa. 19122

PHONE
CE 6-5260   CE 6-4262

**SERVICE & REPAIR
INSTALLATION**

**REPAIRING - REMODELING
COLD STORAGE**

**Wm. Jaskaw
FURS**

4810 Baltimore Avenue
Philadelphia, Pa. 19143
Tel. SARatoga 7-2480

DA 9-3196

Харчова Крамниця

має на складі свіже м'ясо, печиво,
овочі та різного роду товари

В л а с н и к и :
Т. І. ІЛЬЧИШИН

1533 W. Courtland
Philadelphia, Pa. 19140

КОНВЕНЦІЮ СУА

у ювілейному році вітає

Мгр. Ів. Городиський

спів-власник аптеки

SAJO — PHARMACY

3824 Lorain Ave.
Cleveland 13, Ohio

Д-р Ірина Левицька

**і Д-р Витолд
Левицький**

вітають

Головну Управу wraz і членством
СУА та бажають успіхів у дальшій
праці

Choma Insurance Agency

201 Little Falls Road
Cedar Grove, N. J.
Phone 239-7117

Pelagia Kuchkuda, Agent
and Broker, Notary Public

CONGRATULATIONS

Mural & Son, Inc.

HOUSE MOVING &
CONSTRUCTION CO.

Cleveland, Ohio

PHONES:

Bus. 888-0693

Res. 885-0763

Specialize in Men's & Ladies
REMODELING - RESTYLING

Custom Tailored Suits
Made to Order

Parma Custom
Tailoring and
Dry Cleaning

"Gifts Ceramics Sold"

WASYL KLISZCZUK
5634 State Road
Parma, Ohio

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ
СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО

„Довбуш“

Нью Гейвен, Конн.

вітає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
із 40-літтям праці для добра України
і української спільноти в діаспорі
Зокрема радіємо Вашим зрозумінням
ваги спортивного виховання україн-
ської молоді в українських спортивних
товариствах

Д-р Михайло Снігурович, голова
Богдан Антонишин, секретар

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

„ДНІСТЕР“

повідомляє українську громаду
КЛІВЛЕНДУ та Стейту ОГАЙО
про відкриття підприємства
у новому приміщенні при

2399 Вест 11-тій вулиці
КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, 44113
Телефон 771-2941

Ви завжди отримаєте у новій кни-
гарні нові книжки, грамофонові пла-
стинки, образи, артикули україн-
ського народнього мистецтва, та ін.
нові речі. Можна закупити весь
та полагодити висилку пачок на
Україну.

Іван Гах, ювелір

запрошує:

Прийдіть до нас!

Говоріть по українськи!

Ви одержите 10%

знижки на товари.

JOHN GACH — JEWELER
35 John St. Bus Terminal
Bridgeport 3, Conn.
Tel. 333-6653

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА
якнайкращих успіхів у праці
для добра та слави українського
народу

бажає

Хор „Славута“

при українській католицькій
Катедрі Св. Отця Николая

Проф. Микола Головатий
голова хору

Д-р Ярослав Кокорудз
диригент

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА

палкий привіт пересилає

**Осередок СУМА
ім. М. Павлушкова**

В ШКАГО

Іван Павлик
голова

Дмитро Новошицький
секретар

Честь і Слава

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ!

**Відділ Товариства
Бувших Вояків УПА**

В ШКАГО

Інк. Степан Голяш
голова

Іван Гарвас
секретар

Палкий привіт з нагоди 40-ліття

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

від Українського Театрально-

Музичного Товариства

„Нова Сцена“

У ШКАГО

Емілія Кулик
Режисер

Щирий привіт з нагоди 40-літнього
Ювілею СУА

від

**Т-ва Українських
Інженерів Америки**

ВІДДІЛ ШКАГО

Інж. Ярослав Струтинський
Голова

Інж. Анатоль Дорошенко
Секретар

П л а с т

Організація Української Молоді

Станиця в Шкаго

вітає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

з нагоди 40-ліття

СТАНИЧНА СТАРШИНА

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

з нагоди 40-ліття

щирий привіт пересилає

**Об'єднання
Українських
Ветеринарних
Лікарів**

У ШКАГО

Д-р Євген Богачевський
Голова

Д-р Володимир Ястремський
Секретар

Щиро вітаємо

З 40-ЛІТТЯМ

Д-р В. і Е. Стефураки

ВІТАЄМО
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
зі 40-літнім Ювілеєм!

Ukrainian
American
PUBLISHING &
PRINTING CO. INC.
КНИГАРНЯ І ДРУКАРНЯ

2315 West Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622
AR 6-6373

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

сердечний привіт
пересилає

В. Музика і Син

власники Похоронного Заведення

у Шікаго

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ
З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

щирий привіт пересилає

Українське
Лікарське Т-во
Північної Америки
ВІДДІЛ ІЛІННОЇ

Д-р Василь Трухлий
голова

Д-р Мирослав Коленський
секретар

Ann's Bakery

MR. & MRS. DMYTRASH

2158 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

у Філядельфії

4814 Н. Брод вул. і 856 Н. 24-та вул.
(Філія)

Забезпечені вклади й безплатне життєве забезпечення до 1.000 дол. Позики на різні потреби. — Порівняйте висоту рат у нас і в інших фінансових установах

Тетяна й Аполінарії
ОСАДЦИ

Вітають

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
з нагоди його
СОРОКЛІТТЯ

ANASTASIA G. BRODIN
TRI-DENT INSURANCE
AGENCY

99 East 4th Street
New York, N. Y.
GR 3-3830

„Ми так довго будемо тільки етнічною групою без визнання, як довго в нашому проводі буде брак зрозуміння до господарчої солідарности“.

САМОПОМІЧ

Кредитова Кооператива

год. 6—8 веч. кожноденно

Позики на корисні потреби

Від ошаджень платимо 4¼ проц.

558 Summit Ave.

Jersey City, N. J.

Tel. 795-4061

ПРИВІТ З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ
ІСНУВАННЯ

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Д-р НАДІЯ КМЕТА-ТЕРЕБУС

243 East 14th Street
New York, N. Y.

BEST WISHES

from

ANNA SHOPEK

Attorney at Law

117 Greenfield Rd.
Mattapan, Massachusetts

ЩИРІ ГРАТУЛЯЦІЇ
СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
у 40-ліття існування
їх організації

“ Е К О ”

Універсальний Склеп з Дарунками
145 Second Av., New York, N. Y.

ВІТАЄМО
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
з приводу його 40-ліття

ЛІДІЯ Й ОСИП ОРИШКЕВИЧІ

БРУКЛИН, Н. Й.

Congratulations and Best Wishes
to Ukrainian National Women's
League of America on the occa-
sion of Your 40th Anniversary

Donald L. Miller, President

**ASSOCIATED PUBLIC
RELATIONS COUNSELORS**

1028 Connecticut Ave., N.W.
Washington, D.C. 20036

OL 8-1607

JEAN'S BEAUTY SALON

147-11 Union Turnpike
Flushing 67, New York

Creative Hairstyling, Custom
Permanents, All Phases of
Hair Coloring

"Closed Mondays"

Having a Party? Enjoy It!
Let Us Do the Work for You

MASS MANOR

Long Island City, N. Y.

Catering for All Occasions
at reasonable rates

S. Mass Home Phone
YE 2-7511 AS 4-2438

MASTER INSTALLERS

Storm Windows & Doors
Awnings - Siding

Nick Basarab

37-31 73rd Street
TW 8-3359 Evenings
Jackson Heights, N. Y.

ЩИРІ ГРАТУЛЯЦІЇ СОЮЗЯНКАМ
з нагоди 40-літньої річниці
існування СВА

Сальон Краси

ЮЛІЇ КОПЧИНСЬКОЇ
JULIA BEAUTY SHOP

81 St. Marks Place
New York, N. Y. GR 5-6870

**PHILA. FEDERATION OF
WOMEN'S CLUBS &
ALLIED ORGANIZATIONS**

Mrs. W. E. Fitchhorn, President
211 Summit Aev.
Jenkintown, Pa.

Привіт та побажання
повного успіху для Конвенції
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

КОСМОС

ВИСИЛКОВА КРАМНИЦЯ
Висилає пакки в Україну і весь
Советський Союз

271 Шавмат Евеню Бостон, Масс.

З НАГОДИ КОНВЕНЦІЇ

широ вітають

Марія і Володимир

ЗАКЛИНСЬКІ

ПРИВІТ КОНВЕНЦІЇ

від

ПРИЯТЕЛІВ

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА

Сердечний привіт

Муха Підгорецьна

„ОРХІДЕЯ“

145—2nd Ave., New York, N. Y.

Tel. SPring 7-8710

WUJKIW FURRIER, Inc.

Fur Stylist

John Wujkiw

111 East 7th Street
Between 1st Ave. & Ave. A.
New York 9, N. Y.

BEST WISHES

for the future from

A & S PHARMACY, Inc.

116 Second Avenue

New York 3, N. Y.

Phone GR 3-3318

В 40 РОКОВИНИ ІСНУВАННЯ

щирий привіт і побажання

якнайкращих успіхів

складає

82 ВІДДІЛ

Союзу Українок Америки

в Бронксі, Н. Й.

BEST WISHES

STEIN'S PHARMACY

Brooklyn, N. Y.

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
зсилаємо щирий і сердечний привіт
для Союзу Українок Америки
і най Милосердний Бог благословить
вашу працю, бо вона корисна для
миру в цілому світі.

Честь і слава всім Союзнякам!

ПЕТРО І ЄВА КОРПАЛО

з Родиною

Astoria, N. Y.

SINCERE WISHES OF

**APOSTLESHIP OF
PRAYER**

of St. Mary's Ukrainian
Catholic Church

97th Ave. & 87th Street
Ozone Park, N. Y.

**GOODY'S WINE &
LIQUOR STORE**

207 Washington Street
New York, N. Y.

AP 7-9604   We Deliver

**HYLAND WINE &
LIQUOR STORE, Inc.**

256 Jamaica Av., Brooklyn, N. Y.
Bet. Hendrix & Van Siclen Ave.
P. Ikalowych

YONKERS MIASARNIA

(Meat & Meat Products Store)

Specialty: Home Made Kielbasy
Fresh Meat, Smoked Products
and Imported Products

Wasył Krawec

19 Yonkers Ave., Yonkers, N. Y.
Yonkers 5-1665   Free Delivery

Привіт для Конвенції

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ВОЛОДИМИР КВАС

Менеджер Союзівки

Kerhonkson, N. Y.

FELICITATIONS!

**MR. & MRS. BOHDAN
BEZKOROWAJNY
and FAMILY**

Elmhurst, N. Y.

SUCCESS IN ALL
ENDEAVORS

**MR. & MRS. STEVEN
KOTYK and FAMILY**

Rego Park, N. Y.

BLUE RIBBON MARKET

Home Made Sausage - Fresh Cold
Cuts & Meats Cut to Order

Imported Delicatessen, Groceries
Cold Beer & Soft Drinks

Telephone GR 5-4588

625 Otisco St., Syracuse, N. Y.

**З нагоди 40-літнього Ювілею
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

пересилає всьому членству сердечний привіт і побажання здобуття нових успіхів у ближчому майбутньому

ВІДДІЛ 15 00ЧСУ

в Амстердам, Н. Й.

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ ЮВІЛЕЮ СУА

бажаємо успіху та щастя у Вашій
дальшій праці для високої ідеї

**Василь, Марія і Тетяна
ЧУЧМАНИ**

з Амстердаму, Н. Й.

**ВІТАЄМО СОЮЗ УКРАЇНОК
АМЕРИКИ**

із 40-літтям корисної праці
для добра українського народу
і бажаємо дальших успіхів
і витривалости

**Українська Щоденна Радіо-
Програма В. Шарвана**

в Бюфало

ОКСАНА САЛДИТ

55 French Street
Buffalo 11, N. Y.

SUPERIOR SAUSAGE CO.

1084 Clinton Street
Buffalo, N. Y.

**KOSMOS EXPORT-
IMPORT CO.**

332 Fillmore Avenue
Buffalo, N. Y. 14206

WARM

CONGRATULATIONS

U.N.W.L.A. BRANCH 85

Carteret, N. J.

**ALEXANDER E. SMAL
AGENCY**

776 Springfield Ave.
Irvington, N. J. 07111
ESsex 4-4400

ТОВАРИСТВО „ЗГОДА“

Відділ 20-ий УНСоюзу

Іван Панчак, гол. А. Триш, секр.

Гемтремк, Миш.

Тел. ТО 7-6339

**З нагоди 40-ліття
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

сердечний привіт

складають

Леонтина і Григорій

ГАЛЯЖЕНКИ

з Дітройту

GREETINGS

ANTON

ZADUROWYCZ, M.D.

11329 Jos. Campau

Detroit, Mich., 48212

Phone 868-6800

В 40-ЛІТТЯ СУА

вітає

АРТИСТ-МАЛЯР

ІВАН ДЕНИСЕНКО

з родиною

Detroit 12, Mich.

12016 McDougall

З НАГОДИ 40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

жертвенної праці СУА

щирий привіт

та багато успіхів на будуче

Марія і Микола ВОСКРЕС

**COMPLIMENTS OF
High Quality Meats**

**KOHUT'S MEAT
MARKET**

**Fresh Meats Daily
Dairy Products - We Deliver
Homemade Sausage**

**E. Kohuts, Prop. TW 1-9832
13810 Jos. Campau, Detroit**

Я. СТЕЦЮК

Свіже і доброякісне м'ясо

домашнього виробу

3134 E. Davison, Detroit, Mich.

Щирий привіт

З НАГОДИ 14 КОНВЕНЦІЇ СУА

„РОМАН МАРКЕТ“

5715 Florida

Detroit, Mich.

SLocum 7-9794

SIRKO PARTY SHOP

Liquor - Beer - Wine
Champagne

20725 Van Dyke Warren, Mich.

ЩИРИЙ ПРИВИТ

складає

Пекарня Василя Сироватки

6724 Michigan Ave.
Detroit 10, Mich.
Tel. 826-3899

Різне печиво, американське й європейське, високої якості. Виконуємо замовлення для бенкетів і весілля.

Tel. TRinity 2-7626 Est. 1921

FLORIAN GREENHOUSE

Flowers for All Occasions
Prompt Deliveries Everywhere

2447 Florian Avenue
Hamtramck 12, Mich.

JOHN'S FRIENDLY SERVICE

Prop. John Ziwinski
1844 E. State Fair
Detroit 3, Mich.
TW 2-9606

MARIE'S BEAUTY SALON

Mrs. Marie Malynovyтч

E. Jos. Campau
Hamtramck 12, Mich|
TR 3-3331

LOVE-IT PASTRY SHOP

9007 Jos. Campau Ave.
Hamtramck 12, Mich.

MEAT MARKET

Hamtramck, Mich.
9626 Jos. Campau

WITH BEST WISHES

HELEN B. OLEK
Chicago

Supreme Advisor

Ukrainian National Association

З нагоди 40-літнього Ювілею
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
пересилаємо
найщиріші побажання

Окружний Комітет Відділів
Українського Робітничого
Союзу

м. Шікаго й околиці

К. Доманчук-Баран, голова
Й. Медвешський, секретар

У 40-ліття Союзу Українок Америки
бажаємо і надалі багато успіхів та
вітаємо Достойну Голову Олену Ло-
тоцьку та все організоване членство,
Редакцію і Співробітників „Нашого
Життя“ під проводом сесійорки у-
країнських журналістів Лідії Бура-
чинської —

Видавництво Миколи Денисюка
і Редакція „Овиду“

COMPLIMENTS OF

Ukrainian National Association
SS. PETER AND PAUL
BROTHERHOOD, BR. 220

Chicago, Illinois

З нагоди 40-літнього Ювілею
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
щирий привіт

від

Д-ра Антона і Орисі
ВІТКОВСЬКИХ

Вітаємо
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
зі 40-літтям

Д-р Мирослав і Галина
КОЛЕНСЬКІ

Вітаю
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
зі 40-літтям

Д-р Наталія Григорчук

Щиро вітаємо

З 40-ЛІТТЯМ

Д-р Т. В. ШПІКУЛА

Хор Союзу Українок Америки
22 ВІДДІЛУ В ШКАГО

під диригентурою проф. Юрія
Яримовича

Щирий привіт XIV. Конвенції СУА шлють:

Д-р Атаназій і Іванна

ГАРЧИНСЬКІ

Д-р Ераст і Марія

БУРАЧИНСЬКІ

Д-р Роман і Галина

СОСЕНКО

Д-р Володимир і Лідія

КАССАРАБА

Д-р Олександр і Ярослава

ФАРІОН

Д-р Стефан і Уляна

ПАВЛИНСЬКІ

Д-р Богдан і Оряся

ТКАЧУКИ

Д-р Константин і

МАРІЯ

ОЛЕКСЮКИ

Щирий привіт XIV. Конвенції СУА шлють:

**Д-р Роман і Лідія
СМИК**

**Д-р Роман і Софія
КРУПКИ**

**Д-р Орест і Рома
ЯХТОРОВИЧІ**

**Д-р Ольга і Д-р Петро
МОЦЮКИ**

**Д-р Юрій і Ірина
ГОРОДИЛОВСЬКІ**

**Д-р Ахіль і Віра
ХРЕПТОВСЬКІ**

**Д-р Іван і Софія
ДАЧИШИНІ**

**Д-р Олег і Марія
ДОРОЖИНСЬКІ**

Щирий привіт XIV. Конвенції СУА шлють:

Д-р Стефан і Олена

ВОЙТОВИЧІ

Д-р Віктор і Ольга

САЙКЕВИЧІ

Д-р Павло і Меланія

СЕНИЦЯ

Д-р Василь і Євгенія

ПЕТРИНА

Ія і Любо

МАЦЮКИ

Дентистична Лябораторія

**Івана і Марії
СКОМОРОХА**

С У Р М А

**Мішаний хор під диригентурою
проф. Івана Трухлого в Шікаго**

Ліга Американців Українського

Походження

в Шікаго

**Братство Колишніх Вояків
Першої Української Дивізії
Української Національної
Армії**

СТАНІЦЯ ШКАГО

Богдан Кашуба, голова

Марійська Дружина Пань

Ім. Святої Тереси

при Українській Католицькій

Катедрі Св. Николая

в Шікаго

ЕВСТАХІЙ ІЛЬНИЦЬКИЙ

СТАНДАРД ОІЛ ГЕС СТЕЙШЕН

Шікаго

БОГДАН МИСЬКО

СТАНДАРД ОІЛ ГЕС СТЕЙШЕН

Шікаго

COMPLIMENTS OF

**MR. & MRS. GEORGE
JUZKIW**

Irene and Bohdan

Chicago, Illinois

BOHDAN JELUK

Watchmaker

Scientific Watch Repair

2106 West Chicago Ave.

Chicago 22, Illinois

KANIUK FUNERAL

HOME

2321 W. Chicago Ave.

227-2270

Chicago, Ill. 60622

Вітаємо

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

зі 40літнім Ювілеєм

Іван і Анна

КОВАЛЬЧУК

Власники Пересилкового Бюра

у Шікаго

Палкий привіт
СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
з нагоди 40-літнього Ювілею
НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ
в Шикаго
СОФІЯ БУКАТА
власнича

AR 6-7624 EX 4-2525

**CHICAGO REALTY AND
MORTGAGE COMPANY**
Realtors

Member Chicago Real Estate
Board

2101 W. Chicago Av., Chicago 22
3441 W. North Av., Chicago 47

Represented by:
Walter Ryzewski

Tel. HUmboldt 6-8220

OLENEC BROS.

Funeral Directors

Air Conditioned Chapel

2255 West Chicago Avenue
Chicago 22

З сорокліттям вітає
ОСИП ДАЦКО

забезпечений агент, що веде своє
бюро під назвою
Joseph Datzko, Insurance Agency
2228 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622
Tel. BR 8-0194 & AL 2-4195

Обезпечення всіх родів, шпитальні,
домів від вогню і нещасливих випад-
ків, устаткування, авт, життя.

Щиросердечні побажання
З НАГОДИ XIV КОНВЕНЦІ СУА
пересилає
ФРИЗІЄРНЯ
„ В І Р А “
РИНА ЧОРНОБІЛЬ
848 N. Ringgold St. Phila. 30, Pa.

Найщиріші побажання

передає

МИХАЙЛО ВИКРИКАЧ

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

жіноча, чоловіча і галантерія

2331 Brown St., Phila., Pa.

Вітаємо з нагоди 40-ліття
наш славний

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Харчева Крамниця

Мирослав і Софія МАК

839 N. Woodstock St.
Phila. 30, Pa. PO 5-5654

Щиросердечні побажання з нагоди
XIV КОНВЕНЦІ ТА ВІДЗНАЧЕННЯ
40-ЛІТТЯ ОРГАНІЗАЦІ СУА

пересилає

ЯРОСЛАВ БОБІНСЬКИЙ

власник

ХАРЧЕВОЇ КРАМНИЦІ „ЄДНІСТЬ“
743 N. 23rd St., Phila. 30, Pa.

MARK L. ROTHMAN

Apothecary

S.W. Cor. York Rd. and
Ruscomb St., Phila., Pa.
Phone DA 9-2211

SA 9-6161   Majeske Bros.

Since 1933

WOODLAND UPHOLSTERING CO.

Living Room Furniture Made to
Order - Reupholstering
Slipcovers - Rugs

6429 Woodland Av., Phila. 42, Pa.

F. P. YOUNG CO.

Fuel Oil

8th & Olney Ave.
LI 9-8000
Philadelphia, Pa.

**WAXMAN'S
CHILDREN SHOES**
4931 N. Broad St.
Philadelphia, Pa.

Freeman Shoes for Men
Enna Jettick's for Women
Doctor's Rx Filled

JOHN LACUSH & SON

Real Estate - Insurance
Notary Public - Mortgages
Investments

2805 W. Third St., Chester, Pa.
Phone TR 2-1430

CARMAN'S

Diamonds - Watches - Jewelry

29 W. 4th St., Chester, Pa.
Phone 3-1544

З НАГОДИ XIV КОНВЕНЦІЇ СУА
ширий привіт і якнайкращих успіхів

бажає

КАТЕРИНА ГУСАК

власниця жіночої фризєрні

524 Brighton Rd.
North Hills, Wilmington, Del.

ВІДДІЛ 7 СУА

заснований в 1930 р. в Акрон, Огайо
передає щирий привіт і найщиріші
побажання дальшої успішної праці
з нагоди

XIV КОНВЕНЦІЇ ТА 40-ЛІТТЯ
нашої дорогої організації

За Управу 7 Відділу в Акрон, Огайо:

П. Когут, голова
С. Пацура, секретарка
С. Фенканин, касієрка

Вітаємо Союз Українок Америки
З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ

і бажаємо продовження корисної
праці.

Народний Союз, Відділ 115
ім. Т. Шевченка

в Кентон, Огайо

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СУА

вітає і бажає дальших успіхів

59 Відділ Української
Народної Помочі

в Кентон, Огайо

Найкращі побажання
З НАГОДИ XIV КОНВЕНЦІЇ
У 40-ЛІТТЯ СУА
та повного успіху у дальшій праці

бажають

Д-р Юліян і Тетяна
СІЛЕЦЬКІ

Лорейн, Огайо

ДАРУНКИ — ХУСТКИ — СВЕТЕРИ
Висилка пачок в Україну

І. РУДЕНСЬКИЙ

5432 State Rd., Parma, O. 44134
Tel. 74-9-3033

З нагоди
40-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СУА
вітає і бажає
дальших успіхів

Український Конгресовий
Комітет Америки

Відділ Фенікс, Арізона

GREETINGS FROM

**UKRAINIAN CATHOLIC
CHURCH**

of The Assumption of the
Blessed Virgin Mary

4319 West Clarendon Ave.
Phoenix, Arizona 85031

Rev. Michael Horoshko, Pastor

З нагоди 40-ліття Ювілею
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
шле привіт
УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

„С Я Н“

WASYL STEBNUCKY

4 Milford Street
Boston, Mass. 2118
Tel. HA 6-7268

Привіт та побажання
повного успіху для Конвенції
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

пересилає

ДМИТРО І МАРІЯ БЛЕНЧУК

168 Cedar St., Boston, Mass. 02119
Тел. 427-9694

EMIL M. STRYSKY
LICENSED REAL ESTATE
BROKER

479 McLean Ave., Yonkers, N. Y.
Tel. YOnkers 5-1477 — YO 8-0812
Branch: 45 E. 7th St., Manhattan
N. Y. C. Tel. OR 3-5760

Купно і продаж всякого роду
нерухомостей.

Щирі побажання з Ювілеєм

передає

JOSEPH STAROSTIAK
UKRAINIAN PHOTOGRAPHER

IN NEW YORK
Tel. EM 6-1042

WALTERS SHOES

10225 Jos. Campau

Hamtramck 12, Mich.

ПРИХИЛЬНИКИ

Володимир Рижий, Дітройт, Миш.
П-ні Анна Гезовський

П-ні Джін Босий
Нью Йорк Ситі

П. і п-ні Микола Сиротюк
Ірена Гошовська, Нью Йорк
Олена Вус зі сином, Бронкс, Н. Й.
Ірина Груб'як, Бофало, Н. Й.
Оля Саламаха, Гочестер, Н. Й.
Марія і Іван Кучма, Рочестер, Н. Й.
Инж. Тимотей Лаба з родиною,
Амстердам, Н. Й.

Пластприят, Амстердам, Н. Й.
Степан Гейвис, Філадельфія, Па.
Микола Захарченко, Філадельфія, Па.
Степан і Ольга Лукасевич,
Філадельфія, Па.
Богдан Дідух, Філадельфія, Па.

Михайло і Юлія Тершавський
Емілія Огар з дітьми
Стефан і Петронеля Пещюх
Вікторія Федчак
Катерина Благітка
Анна Баргіш
Теofil і Анна Урбан
Марія Тимань
Леонід і Анна Татарів
Теодор і Марія Івахів
Ярослава і Тамара Захарків
Честер, Па.

Д-р Богдан Панасюк, Вейнсбург, О.
П-во Володимир і Марія Волощук
П-во Василь і Юлія Шкварок
Д-р Стефан і Ольга Курилас
П-во Іван і Віра Фінковят,
Кентон, Огайо.
Василь і Юлія Шкварок, Кентон, О.
Д-р Микола і Софія Барусевич,
Кентон, Огайо

Д-р Степан і Ольга Курилас,
Кентон, Огайо

П-во Антін і Віра Фінковят,
Кентон, Огайо
Марія Лесюк, Лорейн, Огайо
Софія Штига, Наянтік, Конн.
Оленець Дрогерія, Шікаго

Wolf Amolik
61 — 1st Ave., New York City
Samuel Gold, New York City
Windrim Pharmacy
Philadelphia, Pa.
Shutok's Market
Hamtramck, Mich.
Joseph Hofkin, Philadelphia, Pa.

N. U. Cleaner
David O. Rota

A. S. Margolin

N. U. Cleaner
David Sarkell

Mrs. H. Harrison
Mrs. S. Liteplo
Mrs. W. Liteplo
Mrs. N. Sawicki
Miss M. Tollock

UNWLA Branch 72

Julia K. Dobriansky
Norden Chemists, Jamaica, N. Y.
H. Norden, Jamaica, N. Y.
S. Kavet
Mary Bednarczyk
Wasyl Weresch, New York City

А В Т О Г Р А Ф И

А В Т О Г Р А Ф И

